

REGULA EMBLEMATICA SANCTI BENEDICTI.

OPVS POSTHVMVM

ADMODVM REVERENDI PATRIS
BONIFACII GALLNER,
MONACHI BENEDICTINI IN LIBERO ET EXEMTO COENOBIO
MELLICENSIS,

N V N C P R I M V M

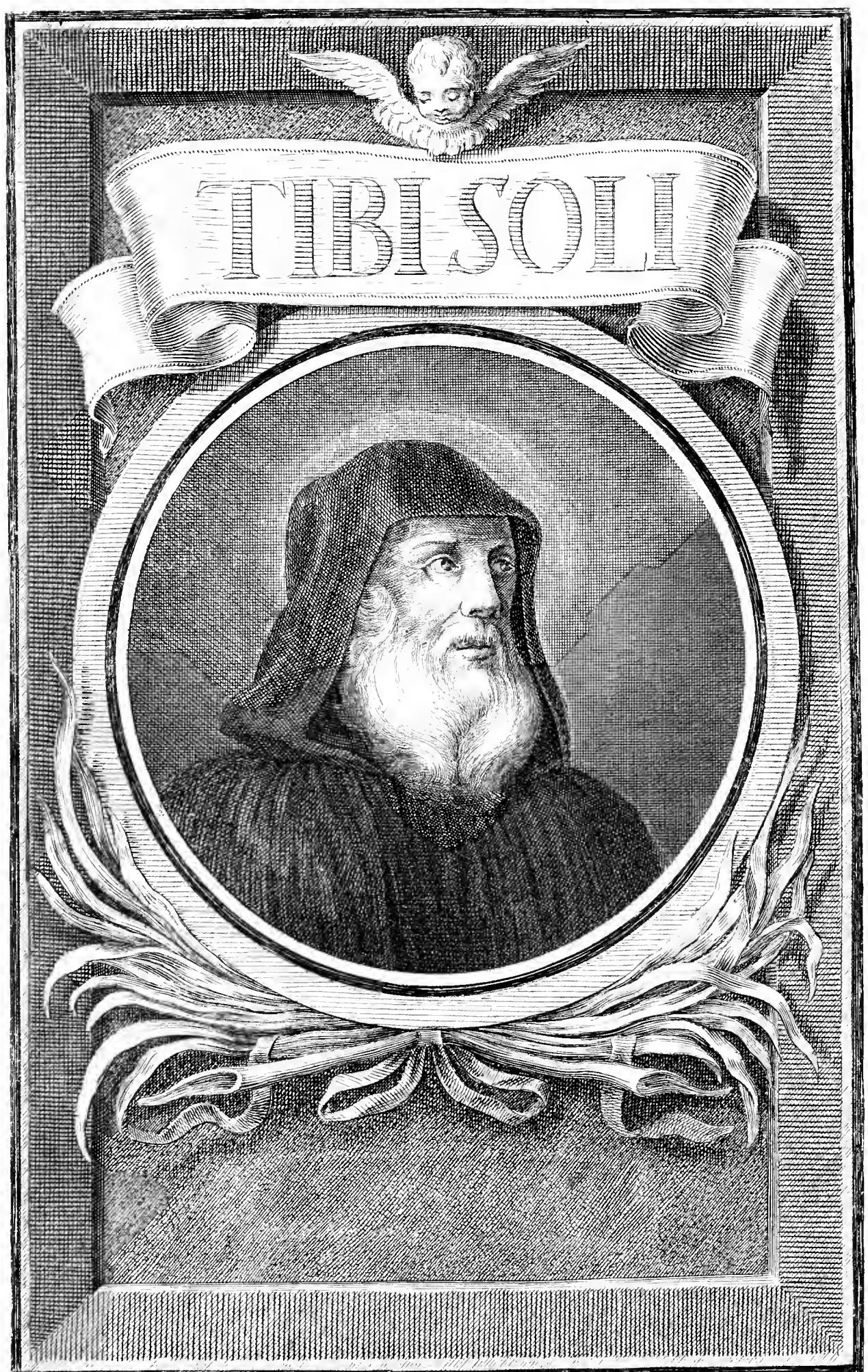
e Biblioteca eiusdem coenobii luci publicae datum

A. R. S.

M D C C L X X X.

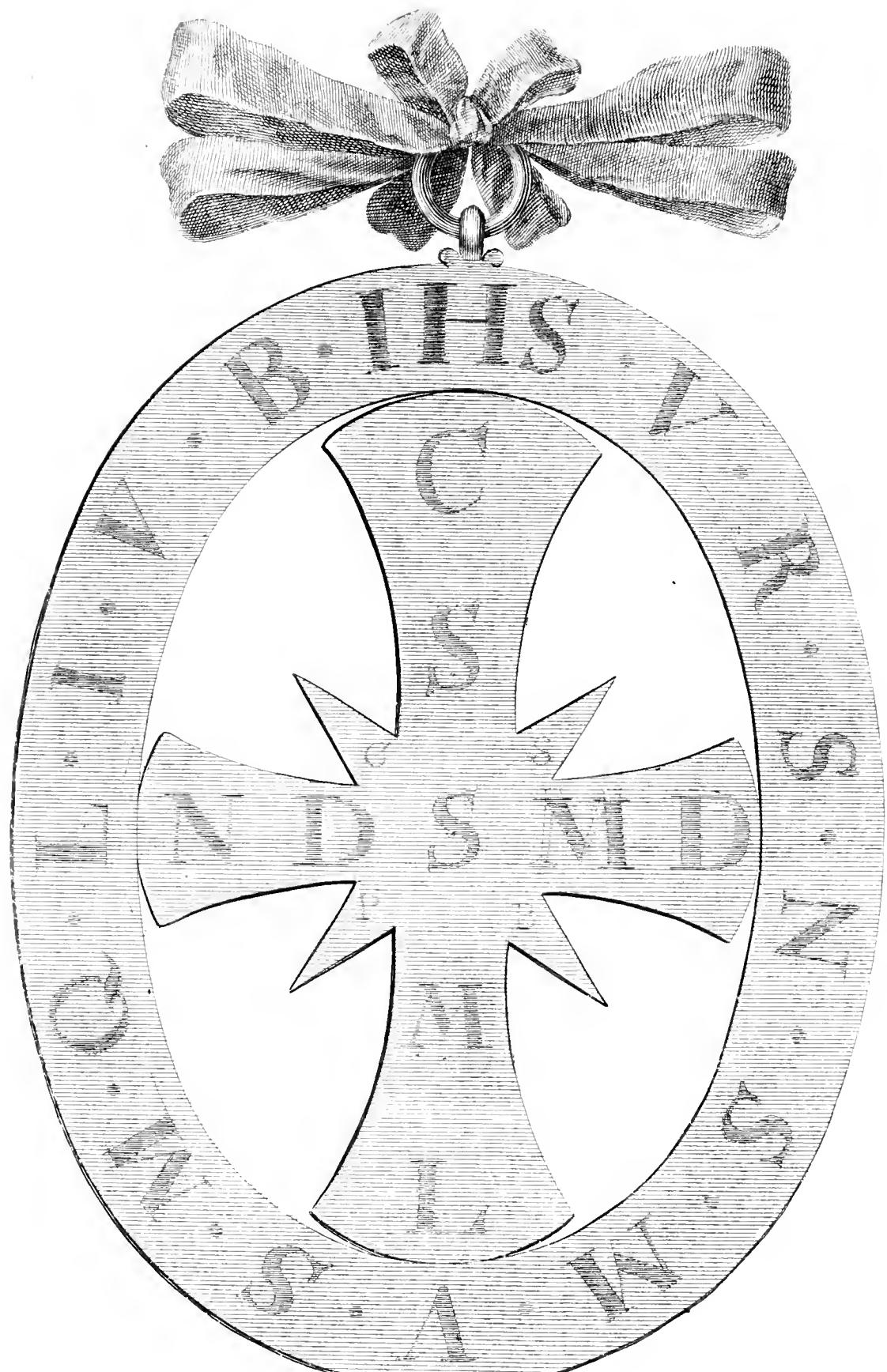

V I N D O B O N A E,
TYPIS JOANNIS THOMAE NOBILIS DE TRATTNERN,
SAC. CAES. REG. MAIEST. TYPOGR. ET BIBLIOP.

Bonifacius Gallier del:

Ferd. Landerer sculp

Litterae praecedenti S. Benedicti cruciculae seu
numismati ad pictae hoc modo legendae sunt :

Crux Sacra Sit Mihi Lux,

Non Draco Sit Mihi Dux.

Vade Retro Sathan, Nunquam Suade Mihi Vanas:
Sunt Mala, Quae Libas, Ipse Venena Bibas.

Constat id ex perantiqua icona S. Benedicti crucem dextra ferentis, cui recitati mox versus integri inscripti sunt. Ecgraphon huius iconis videre licet in Bernardi Pezii nostri Dissertatione isagogica in Tom. I. Thes. anecd. pag. 50. et in Magnoaldi Ziegelbaueri Historia didactica de S. Crucis cultu . . . in ordine D. Benedicti post pag. 234.

VNIVERSIS DIVI BENEDICTI COENOBITARVM
IN OCCIDENTE PARENTIS ALVMNIS
QVOVIS DIGNITATIS SPLENDORE ORNATISSIMIS
SODALIBVS SVIS

SVMMA, QVA DECET, PIETATE, REVERENTIA, HONORE
COLENDIS

BEDA SCHVSTER, MONACHVS MELLICENSIS
ET BIBLIOTHECAE CVSTOS
PERPETVAM FELICITATEM.

Prodit tandem in luminis auras bono potissimum vestro sodales summe reuerendi, quae iam quinquaginta, et quod excurrit amplius, annos inter domesticos parietes nostros latuit,
REGVLA EMBLEMATICA S. BENEDICTI
a Bonifacio Gallner coenobita Mellicensi summa industria arteque politissima elaborata.

Actum, quod prouerbio vetamur, agerem, si viri huius nobis quidem Mellicensibus aestimatissimi vitam, virtutesque laudandas hic denuo susciperem, posteaquam Martinus Kropfius sodalis meus *)labore hoc ante me dudum perfunctus egregie fuit. Quoniam

*) In Bibliotheca Mellicensi Pag. 540. et seqq.

niam vero liber iste multis fortasse vestrum aequa
ac Gallneri nostri nomen etiamnum ignotus est, vel
his saltim non ingratum fuerit, pauca inde huc mu-
tuari.

Atque ut ea potissimum et paene sola comme-
morem, quae ad rem praesentem faciunt, Riedae
celebri Bavariae olim superioris, nunc ditionis Au-
striacae oppido anno saeculi proximi octauo et se-
ptuagesimo die 15. Decembris natus Gallnerus no-
ster iam inde ab anno 1698, quo diui parentis no-
stri Benedicti institutum in coenobio nostro profes-
sus fuit, singulari quodam liberalium artium, atque
in primis pictoriae et architectonicae studio teneba-
tur. Has ut magis magisque ex animi sententia ex-
coleret, Vindobonam superiorum suorum assensu
profectus, ibique celeberrimo tum temporis pictore
architectoque Andrea Puteo (Pozzo) duce ac magi-
stro usus tantum profecit, ut et augustissimum tem-
plum nostrum concinnioris atque elegantioris stru-
cturae suae partem non minimam eius ingenio et in-
dustriae debeat. Et quanquam ad coenobium suum
reuersus viri religiosi sacerdotisque officiis neque
prius quicquam, neque antiquius habuit, horumque
nullum, quoad usque per valetudinem licuit, die-
bus ac noctibus neglexit; quicquid tamen ab his re-
liqui nactus est otii, id omne pingendo, delineando,

scri-

scribendo, aliisque id genus liberalibus et piis labo-
ribus transfigit. Inter plura, quae nobis et ingenii et
artis reliquit monumenta, praecipuum isthaec est re-
gula, cuius emblemata viuis coloribus elegantissime
pinxit, verba vero litterarum formis venustissimis,
et tanquam typis expressae forent aeneis, effinxit.
Manum eius, non dubium est, quin duxerit vene-
rabundus ille amor, quo in sacram hanc regulam
nostram ferebatur, et quo incitatus vita quoque et
moribus eandem longe pulchrius et felicius, quam
penicillo et calamo expressit. Vel ipsis his ex sym-
bolis, me etiam tacente, colligere praeterea haud
admodum difficile fuerit, quam saeuus corporis sui,
ut in seruitutem illud redigeret, hostis extiterit.

Nam, ut plura praeteream, vbi victum in sa-
cra regula Cap. 39. nobis praefinitum emblemate il-
lustrat, quanquam augendum hunc etiam, si expe-
diat, abbatis potestati indulgentissimus legislator no-
ster relinquit, trium tamen ferculorum postremum
ad voluptatem suppeditari afferit, quippe cui ipsi,
ut ecclesia de Sanctis ordinis nostri canit *)

- - - - Olus cibaria

Fuere vel legumina,

Potumque lympha praebuit,

Humusque dura lectulum;

post-

*) Die 13. Nou. memoria SS. monachorum Ord. S. Ben. facro.

postquam ultimis viginti vitae suae annis omnem sibi carnis, vini, lectique usum, annuentibus tamen, e quorum arbitrio vnicet viuebat, superioribus, interdixit. Ex tanta victus parsimonia, aliisque corporis afflictationibus labefactatam in breui valetudinem patientissime decennium integrum ferens iam anno 1727. die 8. Aprilis quinquagenario minor mortem piissime obiit.

Jam quod ad praefens Gallneri nostri opus attinet, quotquot illius archetypon ceu haud postremum bibliothecae nostrae ornamentum spectandum interea temporis exhibebatur, paene singuli, semel illud vidisse, nequaquam satis sibi esse affirmabant, et vel siccirco votis omnibus expetebant, vt in aere incisum cum publico communicaretur. Ne autem, quam verius, haec a me dicta speciosius existimatissimae sodales cum primis mihi obseruandi, unum Magnoaldum Ziegelbauerum nostrum notissimum vobis, totique orbi erudito nomen appellasse suffecerit. Is Historiae litterariae ordinis S. Benedicti Parte IV. pag. 493. inter nostratum historiae iconologicae scriptorum opera et haec Gallneri emblemata *elegantissime picta* commemorans *Manuscriptum in folio*, inquit, *dignum omnino, vt aere incisum sodalibus nostris ob oculos constituatur; meos certe aliquando vi sum mire oblectauit.*

Mul-

Multorum adeo, atque hos inter virorum etiam summa auctoritate pollentium desiderio acquiescendum tandem ratus Reuerendissimus et Amplissimus D. Vrbanus Abbas meus nullis, quae effusa Mae-
cenatis huius summe mihi venerandi in promouen-
das litteras, ingenuasque artes omnes liberalitas est,
sumtibus pepercit, vt posthumum hoc Gallneri
noſtri opus accurata hac nitida editione vulgaretur.

Iam vero fore, vt illud vestros quoque sodales omni mihi honore prosequendi, aequa ac Ziegel-
baueri oculos, quin et animum oblectetur, non vna de caufa, vt mihi persuadeam, facile ad-
ducor.

Nam primum inter innumerias prope virorum eruditorum, quibus sacram regulam noſtram ad haec vsque tempora explicarunt, illustrarunt, lucu-
brationes haec Regula emblematica, quod equidem ſciam, in hoc argumenti genere prima eſt. Nae ſi quis alius prior id genus laborem in ſe fuſcepiffet, neque clariflffimus Calmetus noſter in longiflffimo ac operoflffimo auctorum, qui in verba sanctiffimi le-
gislatoris noſtri commentati ſunt, indice, neque eruditiffimus Ziegelbauerus in laudata ſuperius Hi-
ſtoria litteraria id reticuiffent. Diffimulare tamen hic non debeo, Chryſtoſtomum Hanthalerum doctif-
fimum in celeberrimo Campo liliorum Cisterciensem

coeno-

coenobitam iam anno huius saeculi altero et quadragesimo *Quinquagenam Symbolorum heroicam*, ita librum hunc suum inscripsit, *in praecipua capita et dogmata S. Regulae. - - S. Benedicti* edidisse. Sed et ipsum hoc opus, et si citius iuris publici factum, ferius tamen ac praefens Gallneri nostri elaboratum fuisse, vel exinde constat, quod hic iam anno supra millesimum septingentesimum septimo et vicesimo diem suum expleuerit.

Deinde num vobis sodales maxime colendi esse acceptius quicquam his, quae spectanda vobis offeruntur, emblematisbus praecipue ob grauissimum, vobisque adeo, ut nemini magis proprium, quo collineant argumentum esse censem? Est enim hoc non aliud, quam lex illa a sanctissimo parente nostro *omnium iustorum Spiritu pleno* *) nobis lata, sub qua militare dudum vltro diuino ducti numine decreuimus, et in qua dies noctesque meditari volupe vtique propterea nobis fit, quod ea, quae praecipit, *facientibus nobis regna patebunt aeterna*.

Quamquam ipsa porro emblemata, siue pictoris nostri in eis manum, siue ingenium attendere, atque ad eas, quas Menetrierii, **) Bouhoursii, ***) alii-
que

*) S. Gregorius M. lib. II. Dialog.

**) La Science des Emblemes.

***) Liure intitulé: Entretiens d'Ariste et d'Eugene.

que symbolographi tradidere huius artis regulas examinare illa volueritis, valde probaturos vos confido, Horatiani praesertim illius memores:

- - Vbi plura nitent in carmine, non ego paucis Offendar maculis.

Accedere huc putem, quod haec emblemata etiam artificiosissimo scalptoris stylo affabre adeo exarata sint, vt praeter eam, quam viui colores, vt solent, maiorem archetypo conciliant, gratiam in ectypo isto nihil admodum quis iure requirat.

Sed affatim prorsus de his, ne merces nostras inani laudatione obtrudere aliis velle videar.

Haud tamen nunc scio, an aeque probaturi satis sodales maxime reuerendi, verba sanctissimi legislatoris nostri integra emblematisbus adiuncta fuisse. His enim, cum ceteroqui toties typis exscripta sint, et mentibus vestris dudum haereant, prela denuo fatiganda non fuisse, suffecisseque, locos seu versus illos folos apponere, qui emblematisbus illustrantur, obiicere quispiam possit. Sed erit fortassis, vt et alterius instituti sacri homines, quin et profani emblemata haec conspectu suo, considerationeque digna arbitrentur. Magnum certe Etruriae ducem Cosmum I. de Medicis *S. Benedicti regulam affidue in manibus versasse*, quod ex tam prudentibus (vt huius rei causam sciscitantibus respondit) *S. Patris*

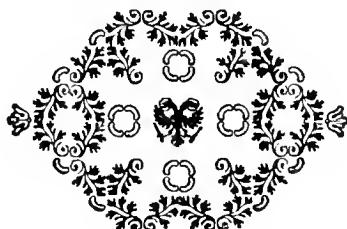
prae-

*praescriptionibus ad populos suae fidei concretitos valde accommodata media caperet, Thomas Galetus, *) id quod dudum vobis notissimum est, testatur. Minus vero istis, si truncata solum S. Regulae verba emblematis subiuncta hic deprehenderent, consultum fore, posterius vobis dixerim, quam mihi credatis.*

Atque ex his patere abunde opinor, id vnum, ut rem aliis gratam, vtilemque faceremus, in huius nos opusculi editione intendisse, affirmareque vere cum Poeta posse:

- - - - - Non gloria nobis
Causa sed vtilitas, officiumque fuit.

Nihil itaque optandum nunc nobis magis, sodales omni pietate, reuerentia, honore mihi colendi, quam vt eodem, quo a nobis offertur, animo, id est, optimo illud etiam suscipiatis. Valete! Ex bibliotheca coenobii Mellicensis die 2. Iunii, anno 1780.

REGV-

*) Libro, qui inscribitur Religiosus cap. I.

R E G V L A
EMBLEMATICA

S. P.

BENEDICTI.

ANIMIS ILLABERE NOSTRIS!

I.

*E*xcita Domine in Ecclesia tua Spiritum, cui B. Benedictus Abbas seruiuit: vt eodem nos repleti, studeamus amare, quod amat, et opere exercere, quod docuit, Amen. SANCTISSIMI MONACHORVM PATRIS BENEDICTI IN REGVLAM SVAM PROLOGVS. Ausculta, o fili, praecepta Magistri, et inclina aurem cordis tui: et admonitionem pii Patris libenter excipe, et efficaciter comple: vt ad eum per obedientiae laborem redeas, a quo per obedientiae desidiam recesseras. Ad te ergo nunc meus sermo

PETITE ET ACCIPIETIS.

II.

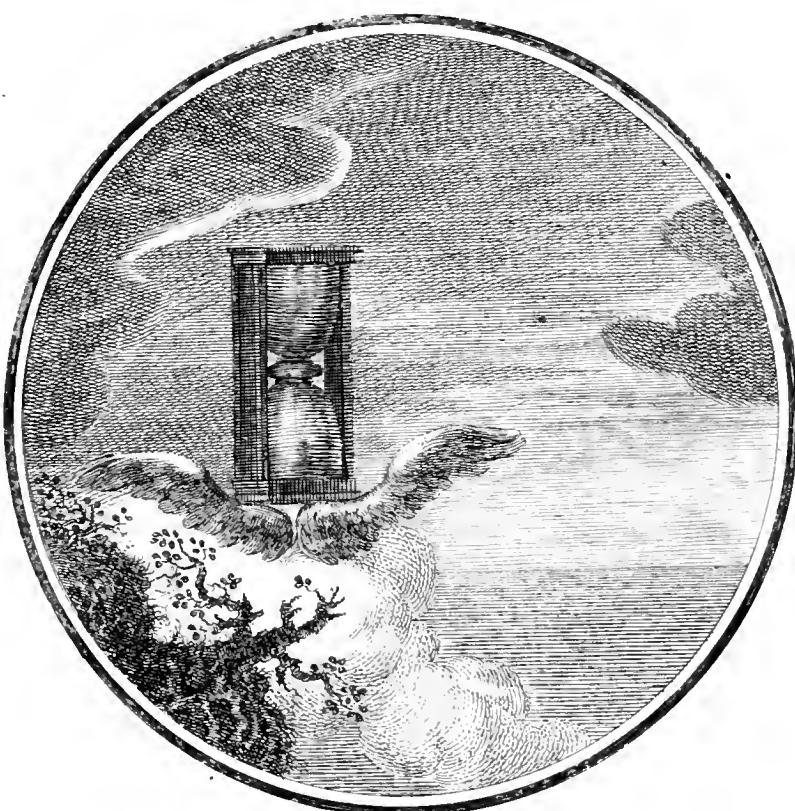
dirigitur, quisquis abrenuntians propriis voluntatibus Domino Christo vero Regi militaturus, obedientiae fortissima, atque praeclara arma assumis. *In primis, vt quidquid agendum inchoas bonum, ab eo perfici instantissima oratione deposcas:* vt qui nos iam in filiorum dignatus est numero computare, non debeat aliquando de malis actibus nostris contristari. Ita enim ei omni tempore de bonis suis in nobis parendum est: vt non solum vt iratus pater, non aliquando filios suos exheredet; sed nec vt me-

AH NON PERTRANSEAT!

III.

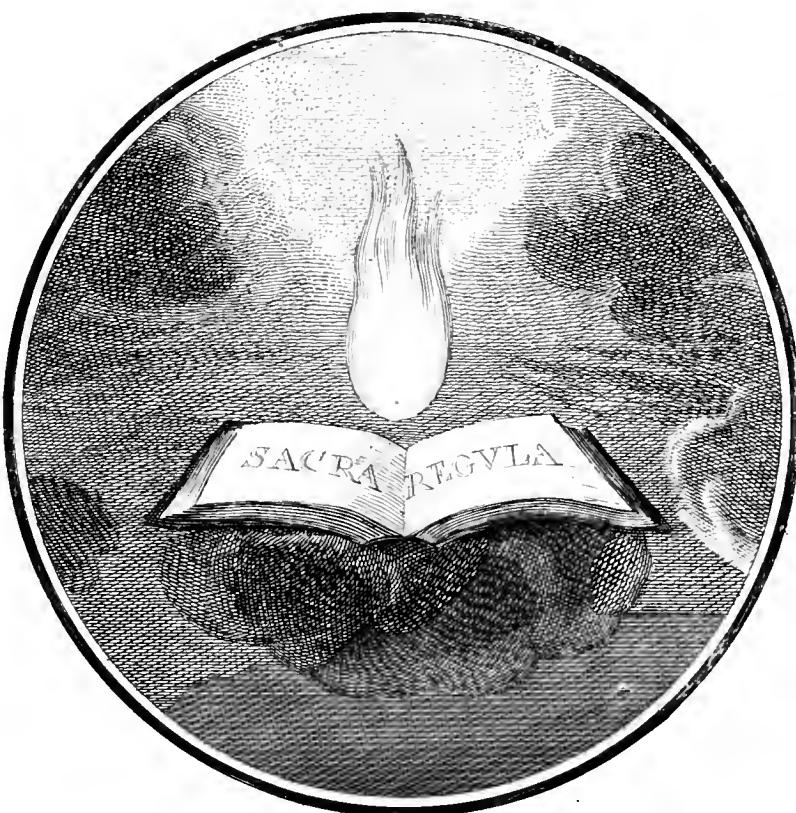

tuendus Dominus irritatus malis nostris, vt nequissimos seruos perpetuam tradat ad poenam, qui eum sequi noluerint ad gloriam. Exsurgamus ergo tandem aliquando, excitante nos Scriptura, ac dicente: *Hora est iam nos de somno surgere.* Et apertis oculis nostris ad deificum lumen, attonitis auribus audiamus, diuina quotidie clamans, quid nos admoneat vox dicens: Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra. Et iterum: Qui habet aures audiendi, audiat, quid Spiritus dicat Ecclesiis.

QVI SEQUITVR, NON AMBVLAT IN TENEBRIS.

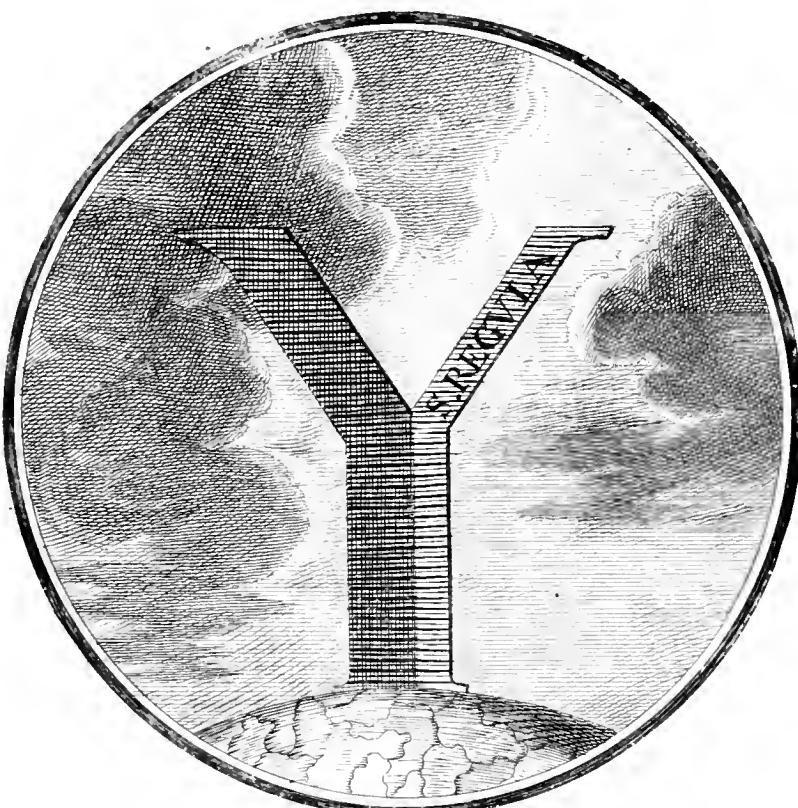
IV.

Et quid dicit? Venite filii, audite me, timorem Domini docebo vos. *Currite, dum lumen vitae habetis, ne tenebrae mortis vos comprehendant.* Et quaerens Dominus in multitudine populi, cui haec clamat, operarium suum, iterum dicit: Quis est homo, qui vult vitam, et cupit videre dies bonos? Quod si tu audiens respondeas, ego: dicit tibi Deus: Si vis habere vitam, prohibe linguam tuam a malo, et labia tua ne loquantur dolum. Diuerte a malo, et fac bonum: inquire pacem, et

MONSTRAT ITER.

V.

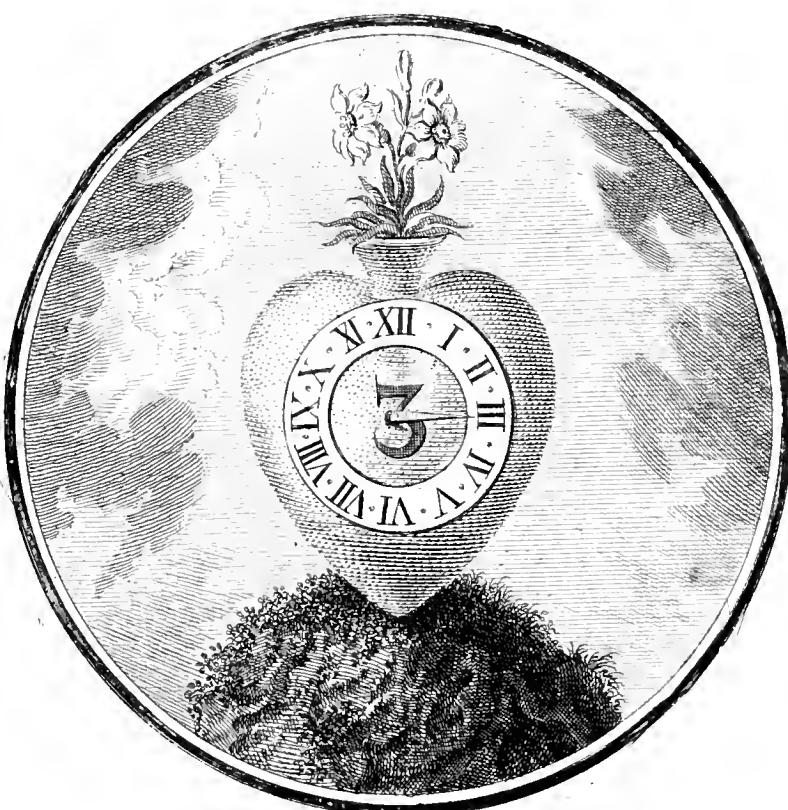

sequere eam. Et cum haec feceritis, oculi mei super vos, et aures meae ad preces vestras: et antequam me inuocetis, dicam, ecce adsum. Quid dulcius nobis hac voce Domini inuitantis nos, fratres charissimi? *Ecce pietate sua demonstrat nobis Dominus viam vitae.* Succinctis ergo fide, vel obseruantia bonorum actuum lumbis nostris, et calceatis pedibus, per ducatum Euangelii pergamus itinera eius: vt mereamur eum, qui nos vocauit, in regno suo videre. In cuius regni tabernaculo si volu-

RESPONDENT INTIMA FRONTI.

VI.

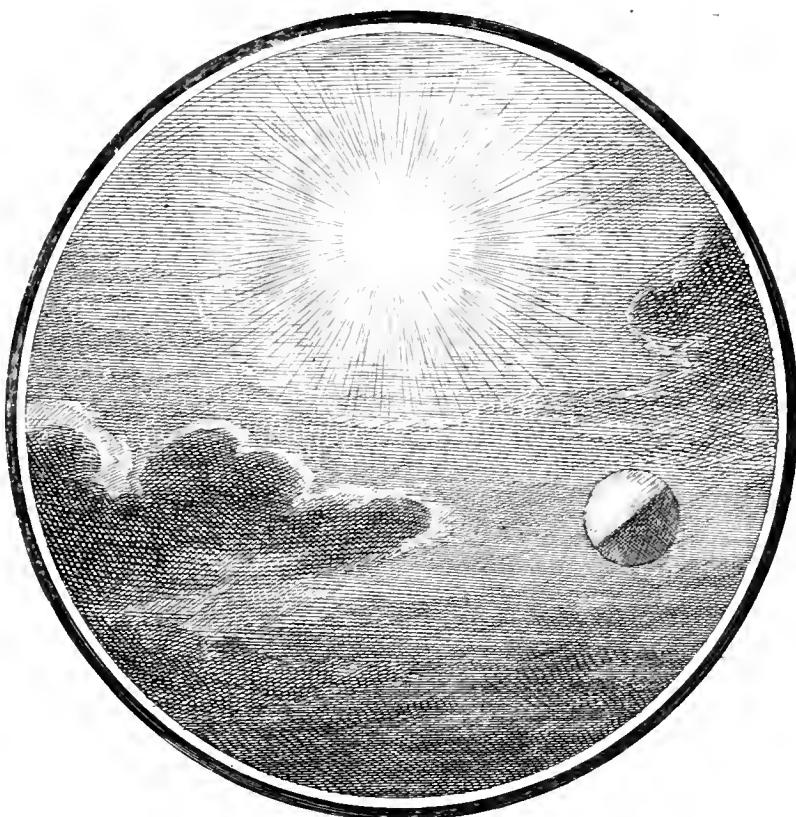

mus habitare, nisi illuc bonis actibus curritur, minime peruenit. Sed interrogemus cum Propheta Dominum, dicentes ei: Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo: aut *quis requiesceret in monte sancto tuo?* Post hanc interrogationem, fratres, audiamus Dominum respondentem, et ostendentem nobis viam ipsius tabernaculi, ac dicentem: *Qui ingreditur sine macula, et operatur iustitiam: qui loquitur veritatem in corde suo: qui non egit dolum in lingua sua: qui non fecit proximo suo*

LVMEN AB ILLO.

VII.

malum, et opprobrium non accepit aduersus proximum suum. Qui malignum diabolum aliqua suadentem sibi, cum ipsa sua fione sua a conspectibus cordis sui respuens, deduxit ad nihilum, et paruulos cogitatus eius tenuit, et allisit ad Christum. Qui timentes Dominum de bona obseruantia sua non se reddunt elatos: sed *ipsa in se bona, non a se posse, sed a Domino fieri existimantes, operantem in se Dominum magnificant*, illud cum Propheta dicentes: Non nobis Domine,

NON COMMOVEBITVR.

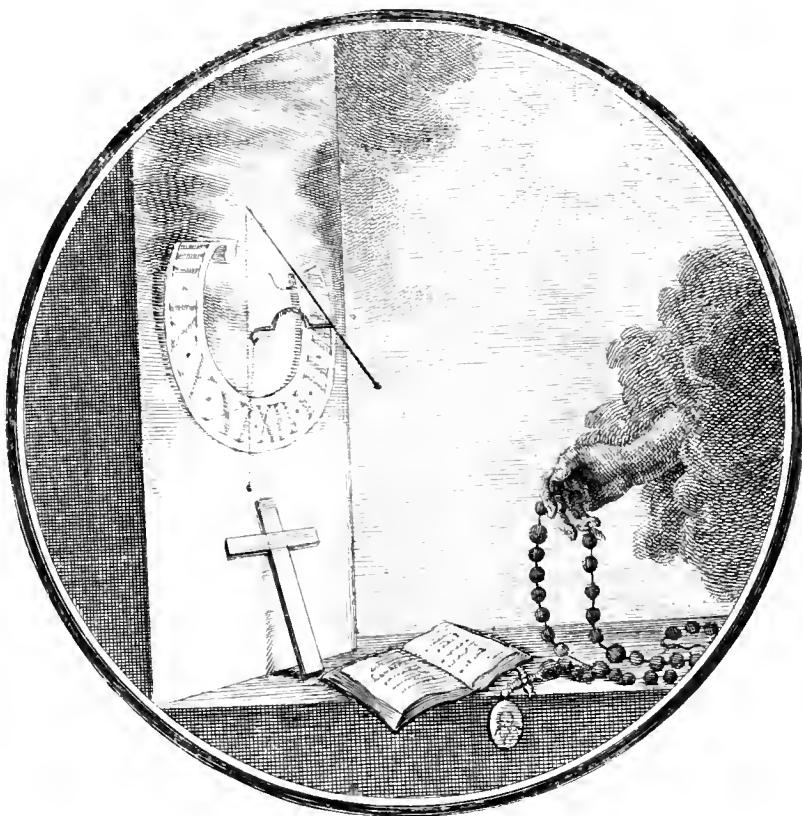
VIII.

non nobis: sed nomini tuo da gloriam. Sicut nec Apostolus Paulus de praedicatione sua sibi aliquid imputauit, dicens: *Gratia Dei sum id, quod sum.* Et iterum ipse dicit: qui gloriatur, in Domino glorietur. *Vnde et Dominus in Euangeliō ait: Qui audit verba mea haec, et facit ea, similabo eum viro sapienti, qui aedificauit domum suam supra petram: venerunt flumina, flauerunt venti, et impegerunt in domum illam, et non cecidit: fundata enim erat supra petram.* Haec complens Dominus,

DVM TEMPVS EST, OPEREMVR.

IX.

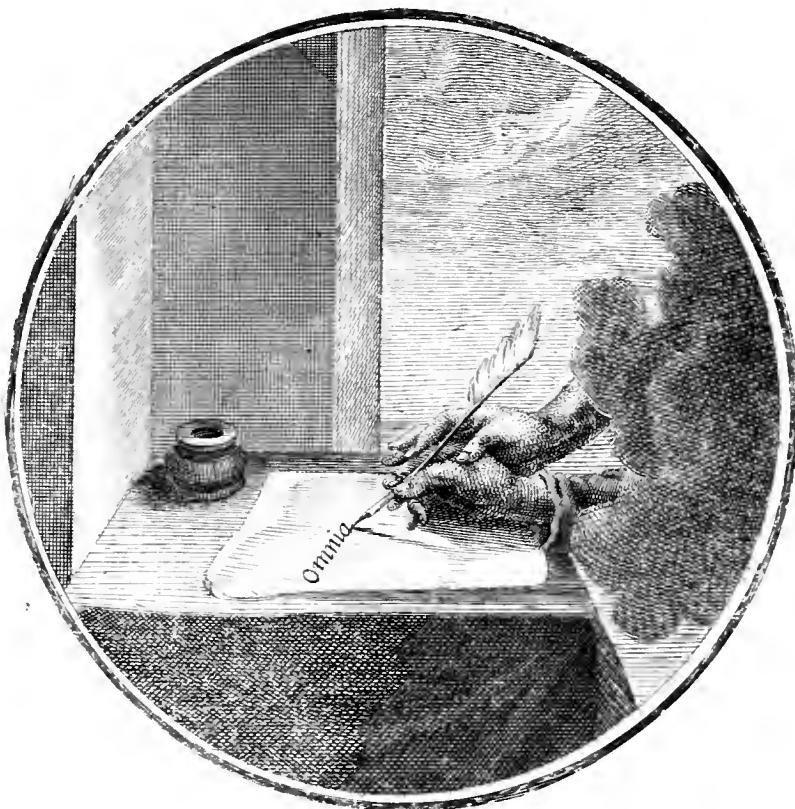

expectat nos quotidie, his suis sanctis monitis factis nos respondere debere. *Ideo nobis propter emendationem malorum, huius dies vitae ad inducias relaxantur*, dicente Apostolo: An nescis, quia patientia DEI ad poenitentiam te adducit? Nam pius Dominus dicit: Nolo mortem peccatoris, sed ut conuertatur, et viuat. Cum ergo interrogassemus Dominum, fratres, de habitatore tabernaculi eius, audiuimus habitandi praeceptum: sed, si compleamus habitatoris officium, erimus heredes regni caelo-

IN EO QVI CONFORTAT.

X.

rum. Ergo praeparanda sunt corda, et corpora nostra sanctae praceptorum obedientiae militatura: *et quod minus habet in nobis natura possibile, rogemus Dominum, ut gratiae suae iubeat nobis adiutorium ministrare.* Et si fugientes gehennae poenas ad vitam perpetuam volumus peruenire; dum adhuc vacat, et in hoc corpore sumus, et haec omnia per hanc lucis vitam vacat implere; currendum, et agendum est modo, quod in perpetuum nobis expediatur. Constituenda est ergo a nobis dominici schola seruitii:

FERIT, VT EFFICIAT.

XI.

in qua institutione nihil asperum, nihilque graue nos constituturos speramus. Sed *et si quid paululum restrictius dictante aequitatis ratione, propter emendationem vitiorum, vel conseruationem charitatis processerit; non illico paurore perterritus refugias viam salutis, quae non est nisi angusto initio incipienda:* Processu vero conuersationis, et fidei, dilatato corde, inenarrabili dilectionis dulcedine, curritur via mandatorum DEI: vt ab ipsius nunquam magisterio discedentes, in eius doctrina vsque ad mor-

SECUNDVM GENVS. O VERE!

XII.

tem in monasterio perseuerantes, passionibus Christi per patientiam participemur; vt et regni eius mereamur esse confortes.

C A P V T I.

DE GENERIBVS, VEL VITA MONACHORVM.

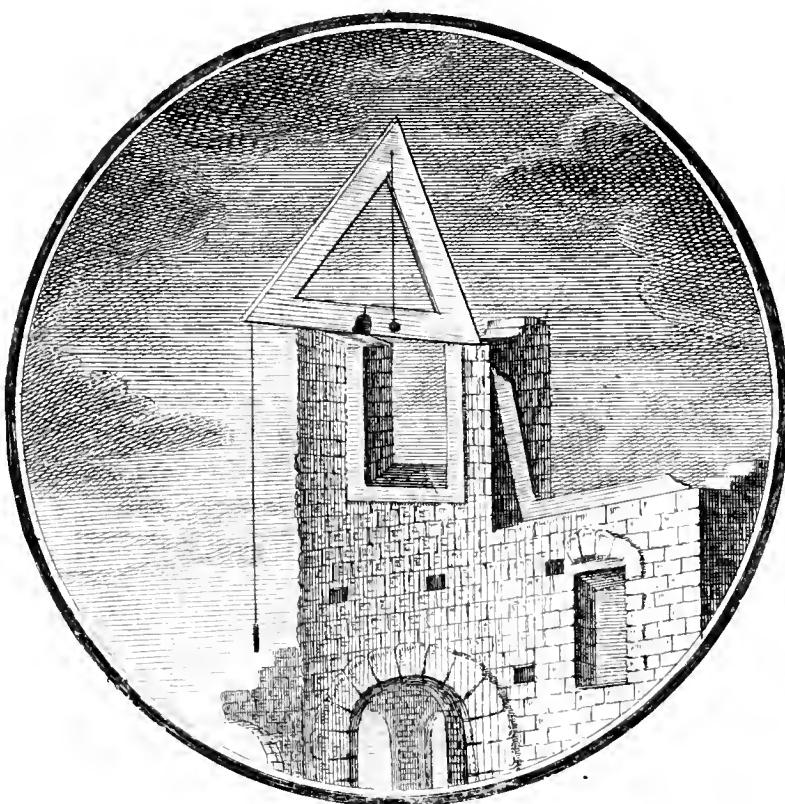
Monachorum quatuor esse genera, manifestum est. Primum coenobitarum: hoc est, monasteriale, militans sub regula, vel abbatte. *Deinde secundum genus est anachoretarum, id est, eremitarum:* horum, qui non conuersionis feroce nouitio, sed mo-

SINE REGVLA.

XIII.

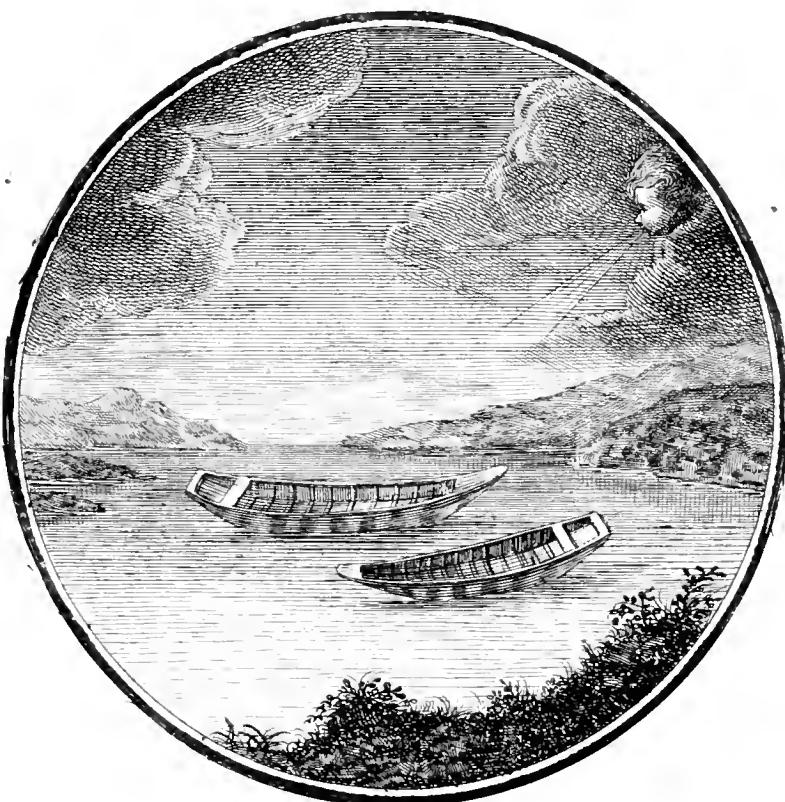
nasterii probatione diurna, didicerunt contra diabolum multorum solatio iam docti pugnare: et bene instructi fraterna ex acie ad singularem pugnam eremi, securi iam sine consolatione alterius, sola manu, vel brachio, contra vitia carnis, vel cogitationum, DEO auxiliante, sufficiunt pugnare. *Tertium vero monachorum deterrimum genus est Sarabitarum, qui nulla regula approbati, experientia magistri, sicut aurum fornacis; sed in plumbi natura molliti adhuc operibus seruantes saeculo fidem, mentiri DEO per tonsuram noscuntur.*

NVNQVAM STABILES.

XIV.

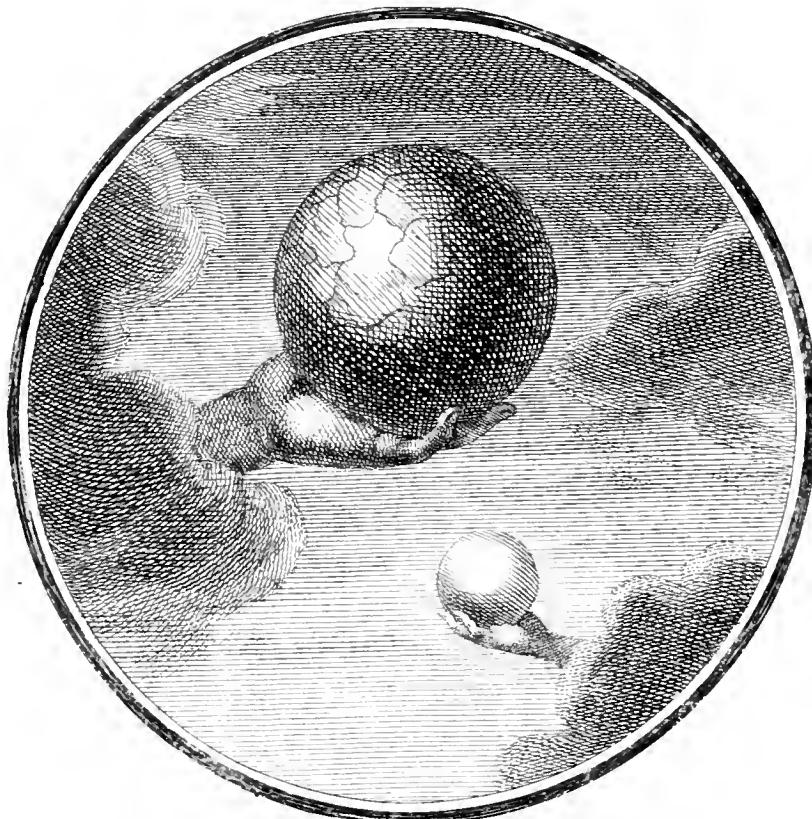

Qui bini, aut terni, aut certe singuli sine pastore, non dominicis, sed suis inclusi ouibus, pro lege eis est desideriorum voluptas: cum quidquid putauerint vel elegerint, hoc dicunt sanctum; et quod noluerint, hoc putant non licere. *Quartum vero genus est monachorum, quod nominatur gyrouagum, qui tota vita sua per diuersas prouincias ternis, aut quaternis diebus per diuersorum cellas hospitantur, semper vagi, et minquam stabiles, et propriis voluptatibus, et gulae illecebris seruientes, et per omnia deteriores Sarabaitis.* De quorum omnium

MAIOR MAIORA.

XV.

miserrima conuersatione, melius est silere, quam loqui. His ergo omisssis, ad coenobitarum fortissimum genus disponendum, adiuante Domino veniamus. CAPVT II. QVALIS DEBEAT ESSE ABBAS. *Abbas, qui praeceſſe dignus est monasterio, ſemper meminif-ſe debet, quod dicitur: et nomen maioris, factis implere, Christi enim agere vices in monasterio creditur, quando ipsius vocatur praenomine, dicente Apostolo: accepistis ſpiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus, Abba Pater. Ideoque Abbas nihil extra*

GRAVIS EST DISCVSSIO RERVM.

XVI.

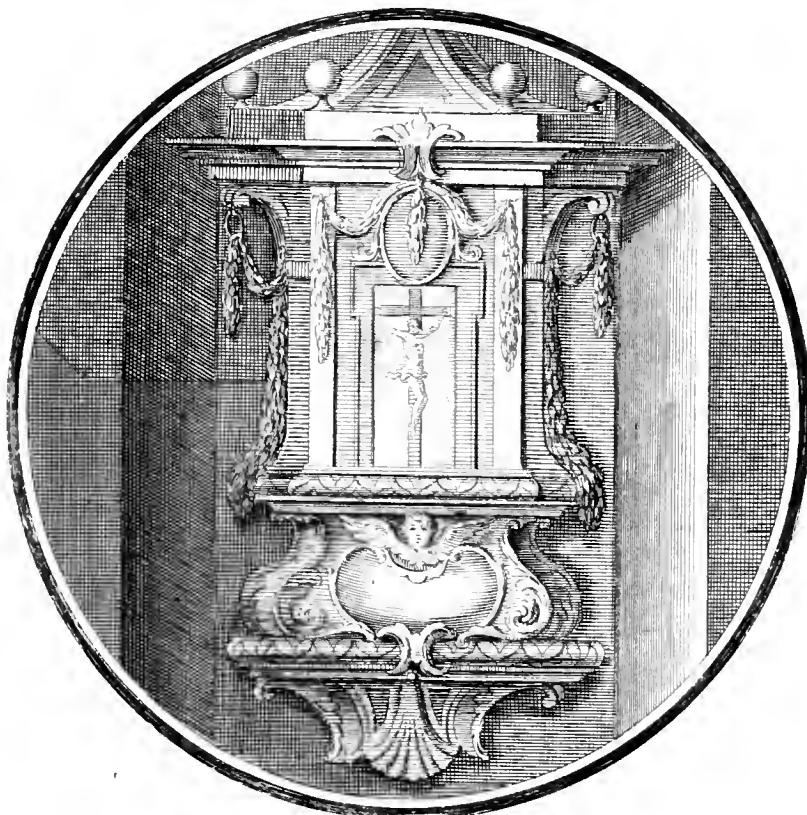

praeceptum Domini (quod absit) debet aut docere , aut constitue-
re , vel iubere : sed iussio eius , vel doctrina , fermentum diuinæ
iustitiae in discipulorum mentibus conspergatur . *Memor sit semper*
Abbas , quia doctrinae suae , vel discipulorum obedientiae , vtrarum-
que rerum in tremendo iudicio DEI facienda erit discussio . Sciatque
Abbas culpea pastoris incumbere , quidquid in ouibus paterfami-
lias vtilitatis minus potuerit inuenire . Tantum iterum liber erit , ut , si
inquieto vel inobedienti gregi pastoris fuerit omnis diligentia attri-

FACTIS AMPLIUS, QVAM VERBIS.

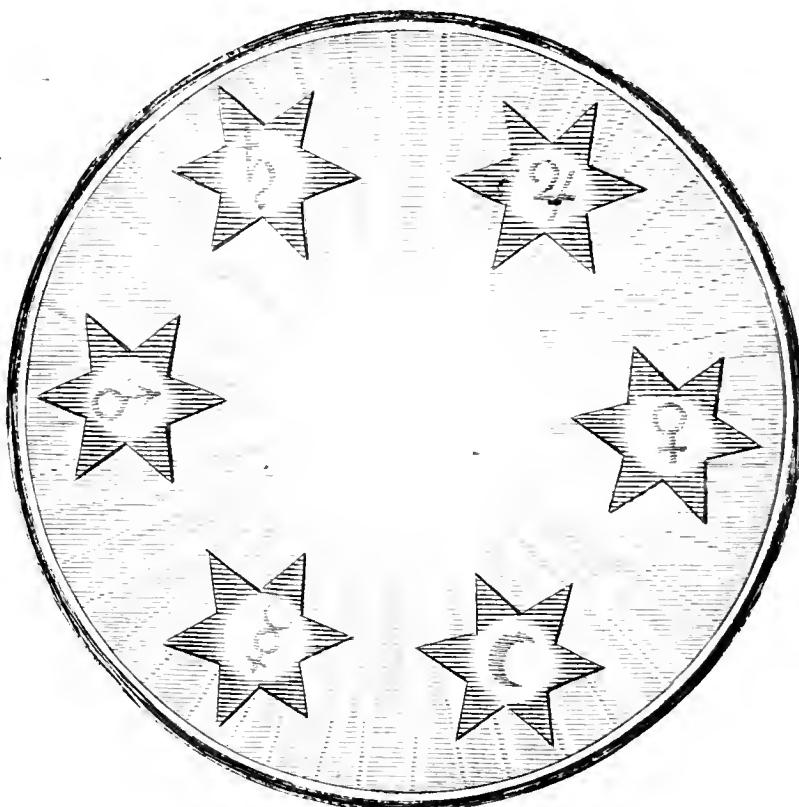
XVII.

buta, et morbidis earum actibus vniuersa fuerit cura exhibita: pastor earum in iudicio Domini absolutus dicat cum propheta Dominus: iustitiam tuam non abscondi in corde meo, veritatem tuam, et salutare tuum dixi: ipsi autem contemnentes spreuerunt me. Et tunc demum inobedientibus curae suae ouibus poena sit praeualens ipsa mors. *Ergo cum aliquis suscipit nomen Abbatis, dupli debet doctrina suis praeesse discipulis; id est, omnia bona, et sancta, factis amplius, quam verbis ostendat:* vt capacibus discipulis mandata

AEQVVS IN OMNES.

XVIII.

Domini verbis proponat: duris vero corde, et simplicioribus factis suis diuina praecepta demonstret. Omnia vero, quae discipulis docuerit esse contraria, in suis factis indicet non agenda; ne aliis praedicans, ipse reprobus inueniatur. Nequando dicat illi DEVS peccanti: Quare tu enarras iusticias meas, et aſlumis testamentum meum per os tuum? Tu vero odisti disciplinam, et proiecisti sermones meos post te. Et qui in fratris tui oculo festucam videbas, in tuo trabem non vidisti. *Non ab eo persona in monasterio discernatur.* Non

SVB VNO DOMINO.

XIX.

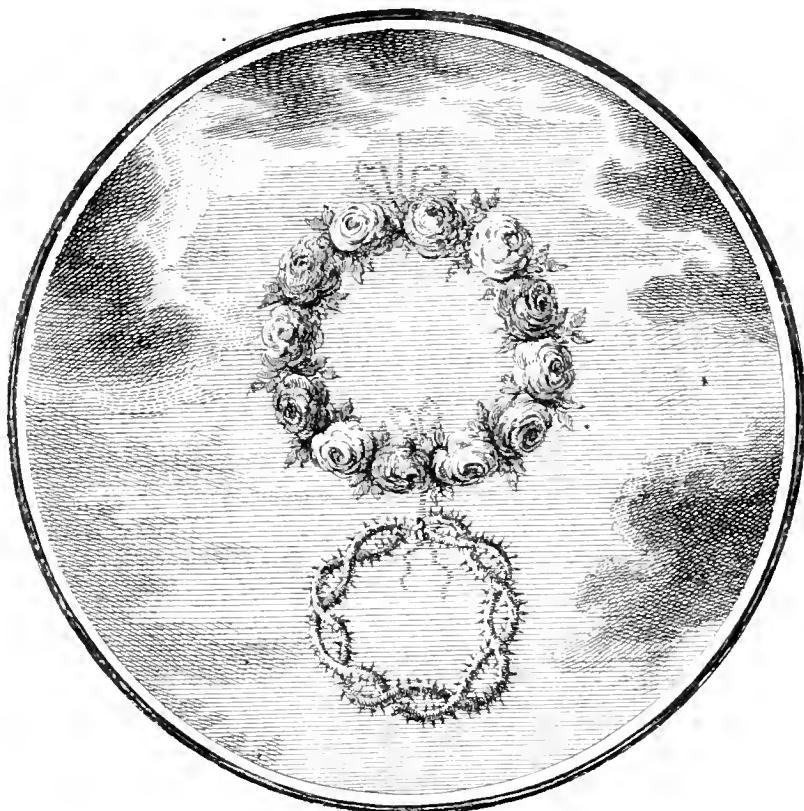

vnum plus ametur , quam aliis : nisi quem in bonis actibus , aut obedientia inuenerit meliorem . Non praeponatur ingenuus ex seruitio conuertenti , nisi alia rationabilis causa existat . Quodsi , ita iustitia dictante , Abbati visum fuerit ; et de cuiuslibet ordine id faciat : fin alias , propria teneant loca : quia *sive seruus , sive liber , omnes in Christo vnum sumus : et sub uno Domino , aequalem seruitutis militiam baiulamus : quia non est personarum acceptio apud DEVVM .* Solummodo in hac parte apud ipsum discernimur , si meliores aliis

SECUNDVM MERITA.

XX.

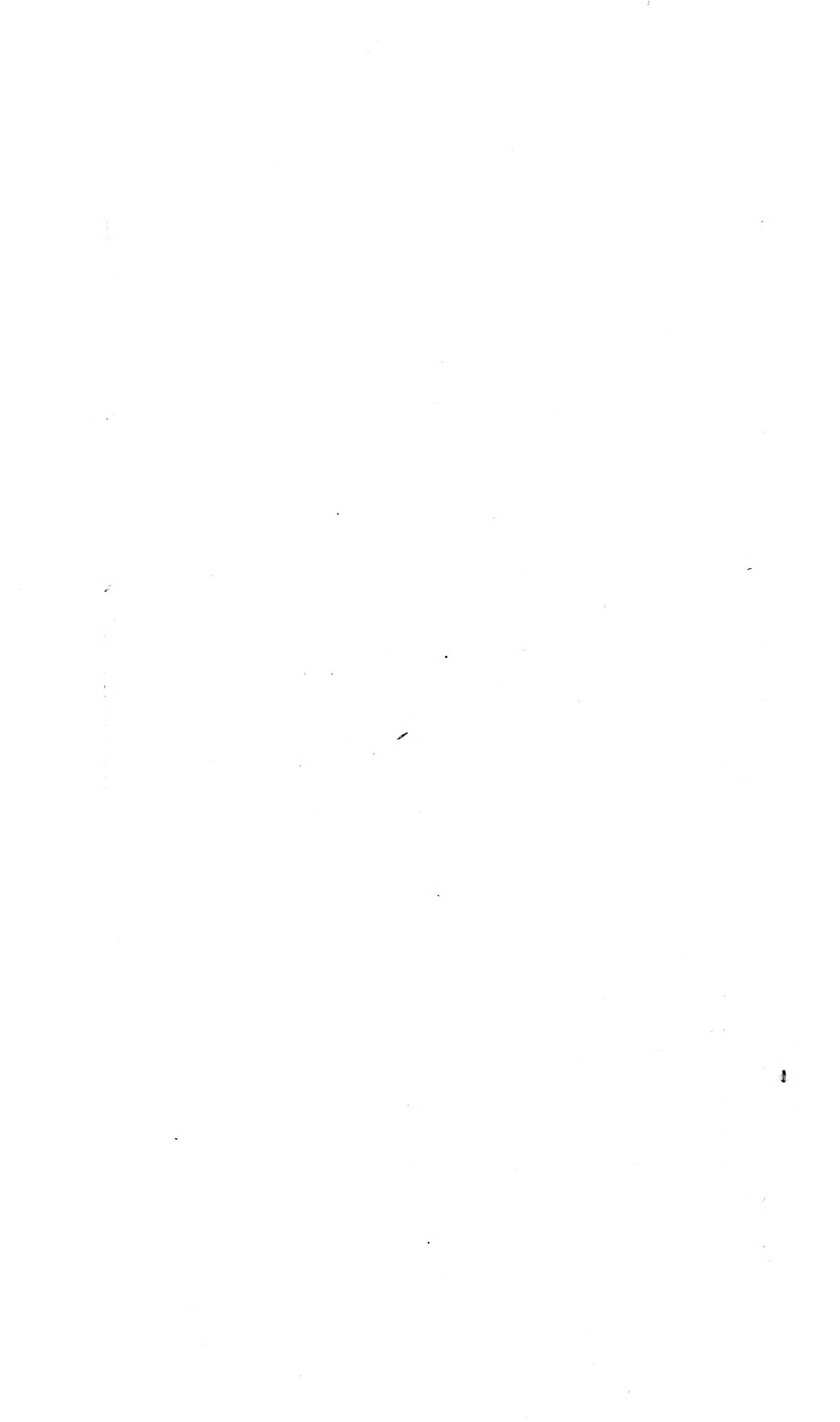
in operibus bonis, et humiles inueniamur. Ergo aequalis fit ab eo omnibus charitas: vna praebeatur in omnibus, *secundum merita*, disciplina. In doctrina namque sua Abbas apostolicam debet illam semper formam seruare, in qua dicit: Argue, obsecra, increpa, id est, *miscens temporibus tempora, terroribus blandimenta*: dirum magistri, pium patris ostendat affectum: id est indisciplinatos, et inquietos debet durius arguere: obedientes autem, et mites, et patientes, ut in melius proficiant, obsecrare: negligentes autem,

MOX VT ORIVNTVR.

XXI.

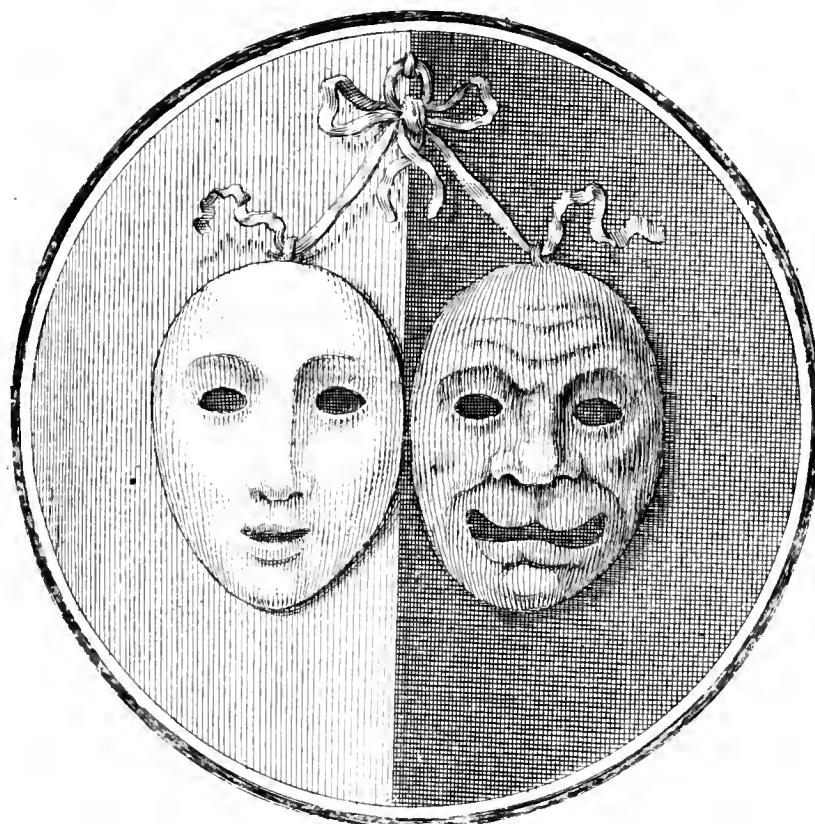
et contemnentes, vt increpet, et corripiat, admonemus. *Neque dissimulet peccata delinquentium: sed mox, ut coeperint oriri, radicitus ea, ut praeualet, amputet:* memor periculi Heli sacerdotis de Silo. Et honestiores quidem, atque intelligibiles animos, prima vel secunda admonitione verbis corripiat: improbos autem, et duros corde, ac superbos, vel inobedientes, verberum, vel corporis castigatione in ipso initio peccati coercent: sciens scriptum; stultus verbis non corrigitur. Et iterum: Percute filium tuum vir-

OBSECRANDO, INCREPANDO.

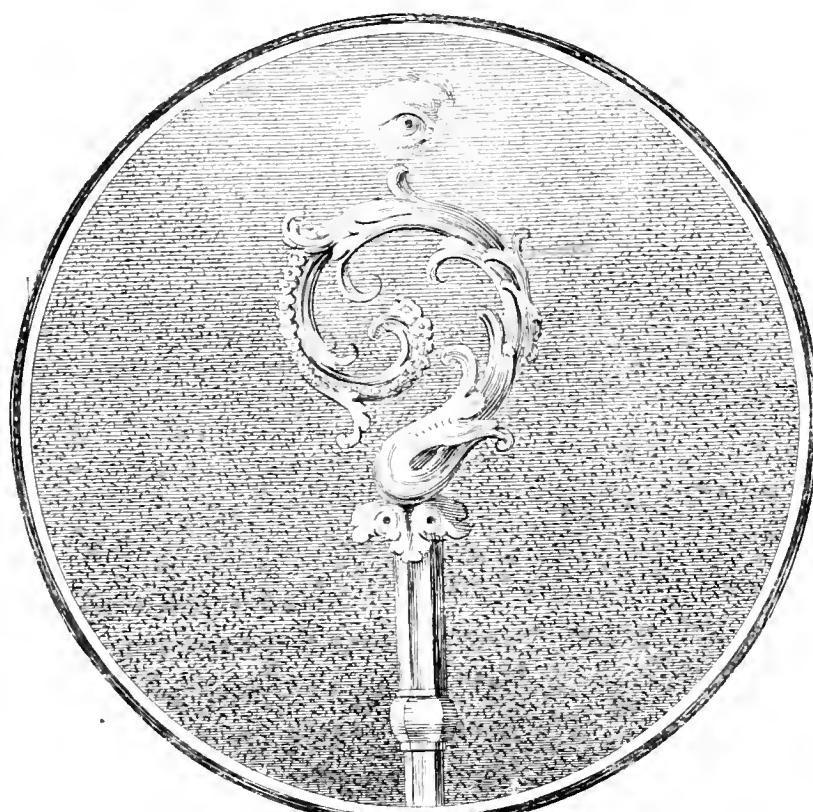
XXII

ga, et liberabis animam eius a morte. Meminisse debet semper Abbas quod dicitur: et scire, quia cui plus commititur, plus ab eo exigitur. *Sciatque, quam difficilem, et arduam rem suscepit, regere animas, et multorum seruire moribus. Et alium quidem blandimentis, alium vero increpationibus, alium suasionibus, et secundum uniuscuiusque qualitatem, vel intelligentiam, ita se omnibus conformet, et aptet, ut non solum detrimenta gregis sibi commissi non patiatur, verum etiam in augmentatione boni gregis gaudeat. Ante omnia, ne*

ANIMAS ANIMAS.

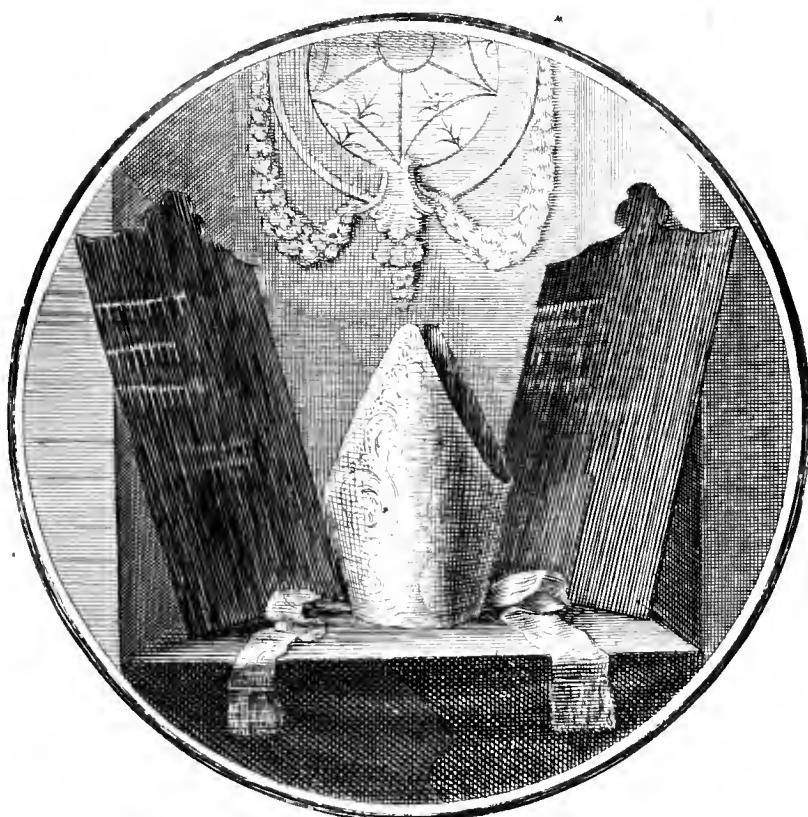
XXIII.

diffimulans, aut paruipendens salutem animarum sibi commissarum, plus gerat sollicitudinem de rebus transitoriis, et terrenis, atque caducis: sed *s  mp   cogit  t, quia animas suscep  t regendas, de quibus et rationem redditurus est.* Et ne causetur de minore forte substantia, meminerit scriptum; primum quaerite regnum DEI, et iustitiam eius, et haec omnia adiicientur vobis. Et iterum: Nihil deest timentibus eum. *Sciatque, quia qui suscep  t animas regendas, paret s   ad rationem reddendam.* Et quantum sub cura sua fra-

PRO SE, ET PRO ALIIS.

XXIV.

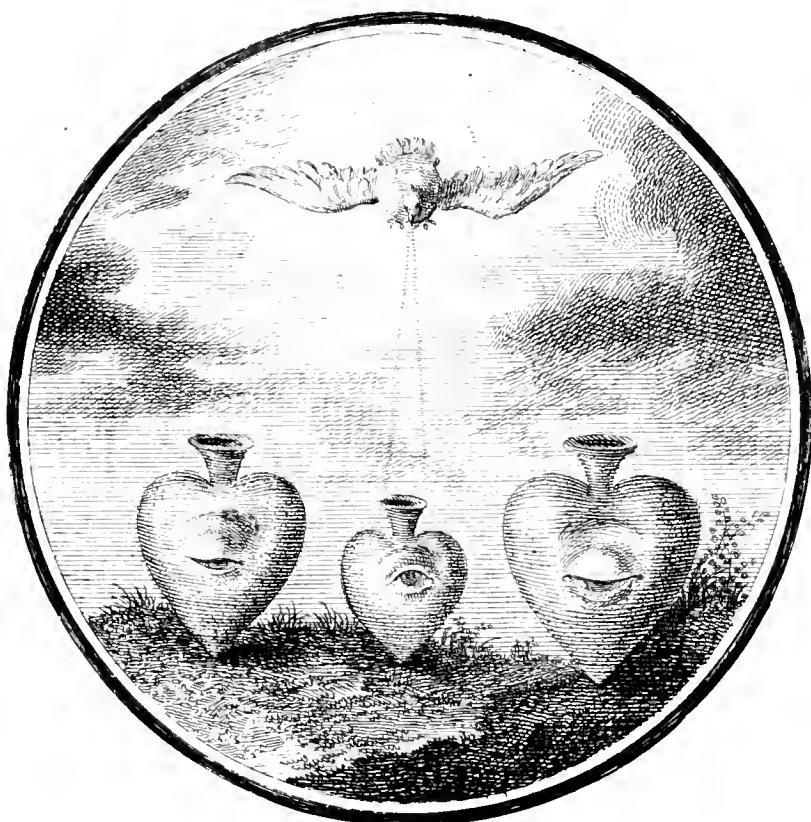
trum se habere *scierit numerum, agnoscat pro certo, quia in die iudicii ipsarum omnium animarum redditurus est Domino rationem, sine dubio addita, et suae animae: et ita semper timens futuram dicussionem pastoris de creditis ouibus, cum de alienis ratiociniis cauet, redditur de suis sollicitus. Et cum de admonitionibus suis emendationem aliis subministrat, ipsi efficitur a vitiis emendatus.*

CAPVT III. DE ADHIBENDIS AD CONSILIVM FRATRIBVS. Quoties aliqua praecipua agenda sunt in monasterio, conuocet Abbas

SPIRAT VBI VVLT.

XXV.

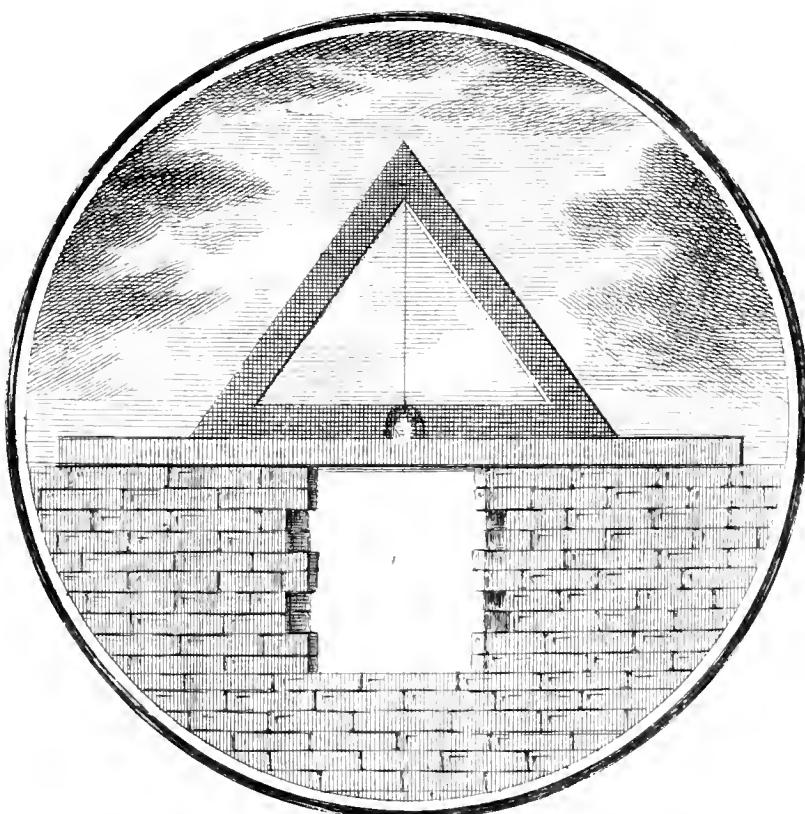

omnem congregationem, et dicat ipse, vnde agitur. Et audiens consilium fratrum, tractet apud se; et quod utilius iudicauerit, faciat. *Ideo autem omnes ad consilium vocari diximus: quia saepe iuniori Dominus reuelat, quod melius est.* Sic autem dent fratres consilium cum omni humilitatis subiectione, vt non praesumant procaciter defendere, quod eis visum fuerit: sed magis in Abbatis pendeat arbitrio; vt quod salubrius iudicauerit esse, ei cuncti obediant. Sed sicut discipulis conuenit obedire magistro, ita et ipsum prouide, et

OMNES SEQVANTVR.

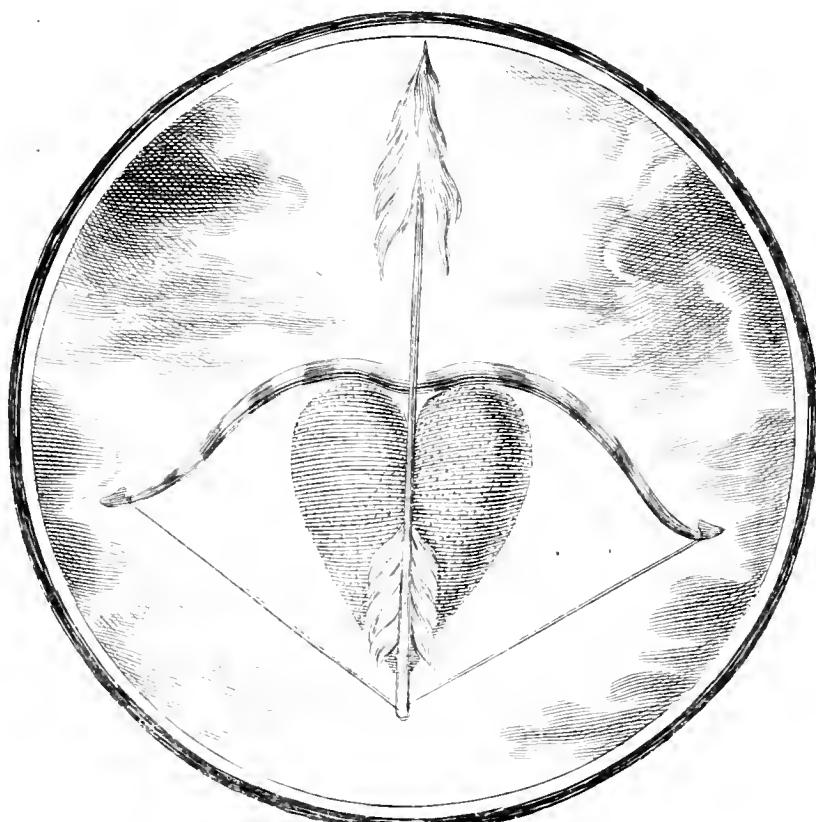
XXVI.

iuste condecet cuncta disponere. *In omnibus igitur omnes magistrum sequantur regulam: neque ab ea temere declinetur a quoquam.* Nullus in monasterio proprii sequatur cordis voluntatem; neque praesumat quisquam cum Abbe suo proterue intus, vel foris monasterium contendere. Quodsi praesumpserit, regulari disciplinae subiaceat. Ipse tamen Abbas cum timore DEI, et obseruatione regulae omnia faciat; sciens se procul dubio de omnibus iudiciis suis aequissimo iudici DEO rationem redditurum. Siqua vero minora

TOTA. VIRTVTE.

XXVII.

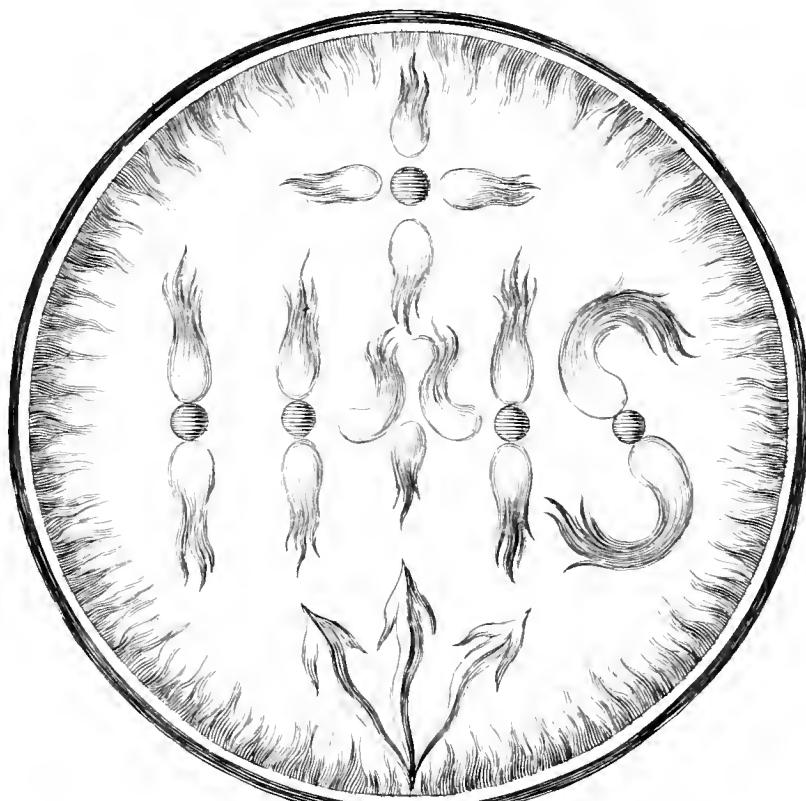

agenda sunt in monasterii vtilitatibus , seniorum tantum vtatur consiliis, sicut scriptum est: omnia fac cum consilio , et post factum non poenitebis. CAPVT IV. QVAE SINT INSTRVMENTA BONORVM OPERVM? *In primis Dominum Deum diligere extoto corde , tota anima , tota virtute.* 2. Deinde proximum tanquam se ipsum. 3. Deinde non occidere. 4. Non adulterari. 5. Non facere furtum. 6. Non concupiscere. 7. Non falsum testimonium dicere. 8. Honorare omnes homines. 9. Et quod sibi quis

Nihil Praeponatur.

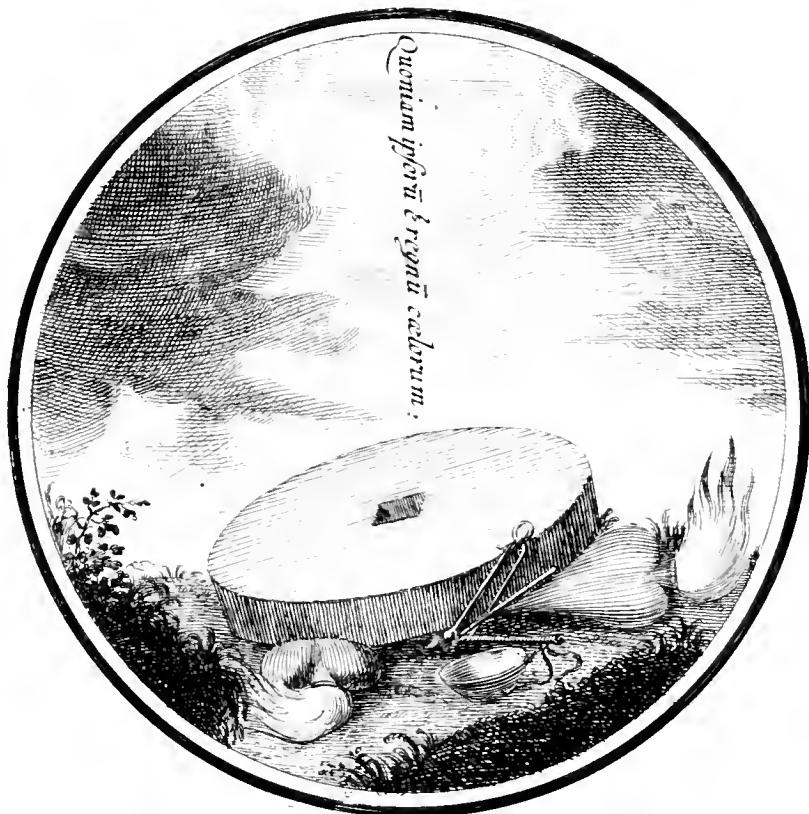
XXVIII.

fieri non vult, alii non faciat. 10. Abnegare semet ipsum sibi, ut sequatur Christum. 11. Corpus castigare. 12. Delicias non amplecti. 13. Ieiunium amare. 14. Pauperes recreare. 15. Nudum vestire. 16. Infirmum visitare. 17. Mortuum sepelire. 18. In tribulatione subuenire. 19. Dolentem consolari. 20. A saeculi actibus se facere alienum. 21. *Nihil amori Christi praeponere.* 22. Iram non perficere. 23. Iracundiae tempus non reseruare. 24. Dolum in corde non tenere. 25. Pacem falsam non dare. 26. Charitatem non derelinque-

B E A T I.

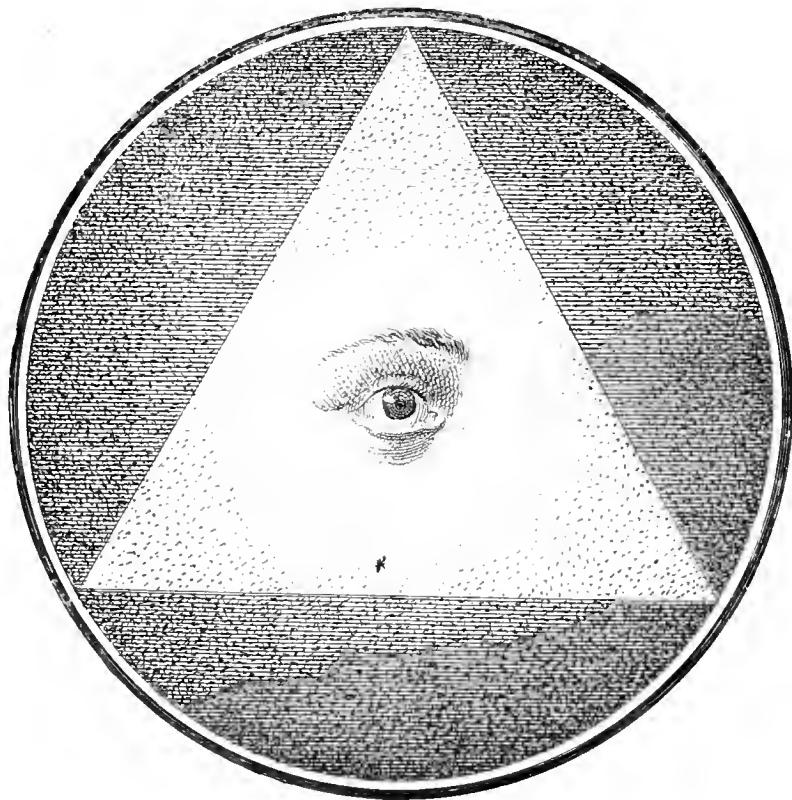
XXIX.

re. 27. Non iurare, ne forte periuret. 28. Veritatem ex corde, et ore proferre. 29. Malum pro malo non reddere. 30. Iniuriam non facere; sed et factam patienter sufferre. 31. Inimicos diligere. 32. Maledicentes se non remaledicere, sed magis benedicere. 33. *Persecutiones pro iustitia sustinere.* 34. Non esse superbum. 35. Non vinolentum. 36. Non multum edacem. 37. Non somnolentum. 38. Non pigrum. 39. Non murmurosum. 40. Non detractorem. 41. Spem suam D^O committere. 42. Bonum aliquod in se cum viderit,

OMNIA LVSTRAT.

XXX.

Deo applicet, non sibi. 43. Malum vero semper a se factum sciat, et sibi reputet. 44. Diem iudicii timere. 45. Gehennam expauescere. 46. Vitam aeternam omni concupiscentia spirituali desiderare. 47. Mortem quotidie ante oculos suspectam habere. 48. Actus vitae suae omni hora custodire. 49. *In omni loco DEVMS respicere, pro certo scire.* 50. Cogitationes malas cordi suo aduenientes mox ad Christum allidere, 51. Et seniori spirituali patefacere. 52. Os suum a malo, et prauo eloquio custodire. 53. Multum loqui non

ETIAMSI (QVOD ABSIT.)

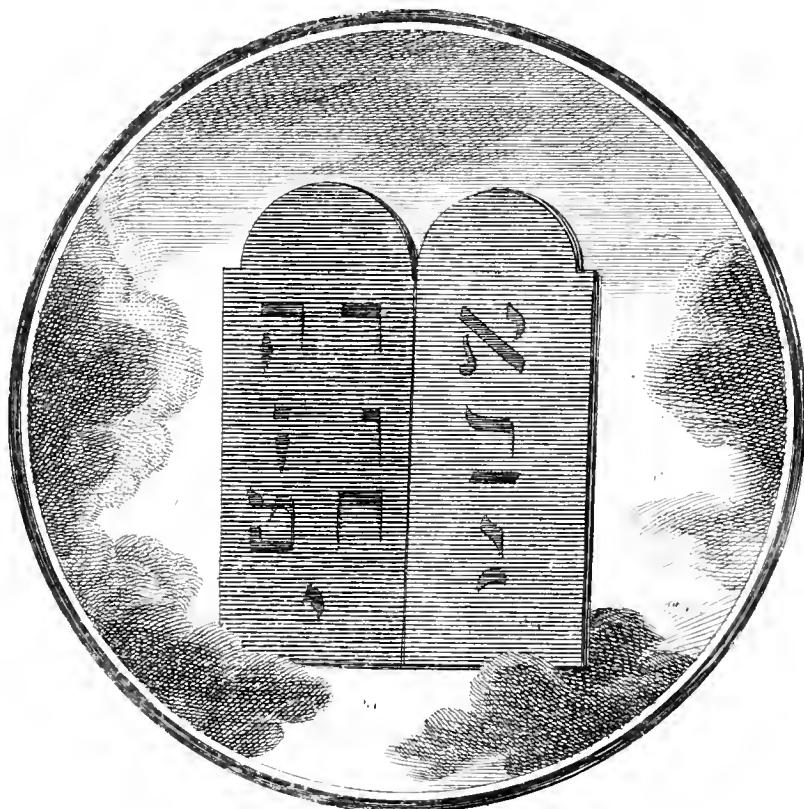
XXXI.

amare. 54. Verba vana aut risui apta non loqui. 55. Risum multum, aut excussum non amare. 56. Lectiones sanctas libenter audire. 57. Orationi frequenter incumbere. 58. Mala sua praeterita cum lacrymis, vel gemitu quotidie in oratione Deo confiteri: de ipsis malis de cetero emendare. 59. Desideria carnis non perficere; voluntatem propriam odire. 60. *Praeceptis Abbatis in omnibus obedire, etiam si ipse aliter (quod absit) agat; memores illud dominicum praeceptum: Quae dicunt facite; quae autem faciunt, facere nolite.* 61. Non

NON, QVIA SCRIPTA, BEANT.

XXXII.

velle dici sanctum, antequam sit: sed prius esse, quod verius dicatur.
 62. *Praecepta DEI factis quotidie adimplere.* 63. Castitatem amare.
 64. Nullum odire. 65. Zelum non habere; inuidiam non exercere.
 66. Contentionem non amare. 67. Elationem fugere. 68. Seniores
 venerari. 69. Iuniores diligere. 70. In Christi amore pro inimicis
 orare. 71. Cum discordante ante solis occasum in pacem redire. 72.
 Et de DEI misericordia numquam desperare. Ecce haec sunt instru-
 menta artis spiritualis: quae cum fuerint a nobis die, noctuque in-

DILIGENTIBVS.

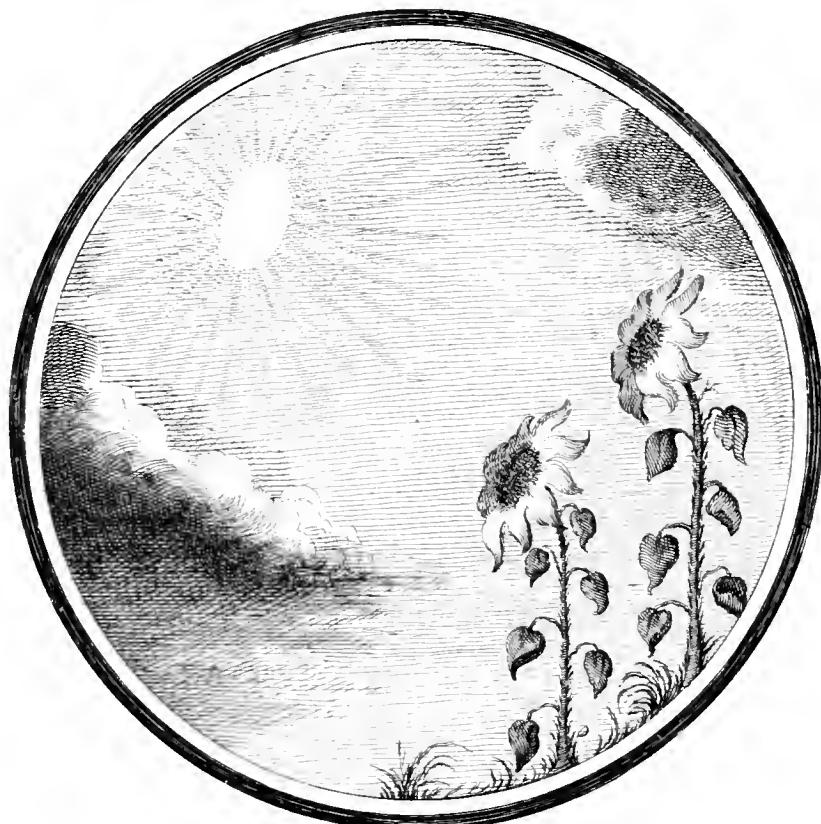
XXXIII.

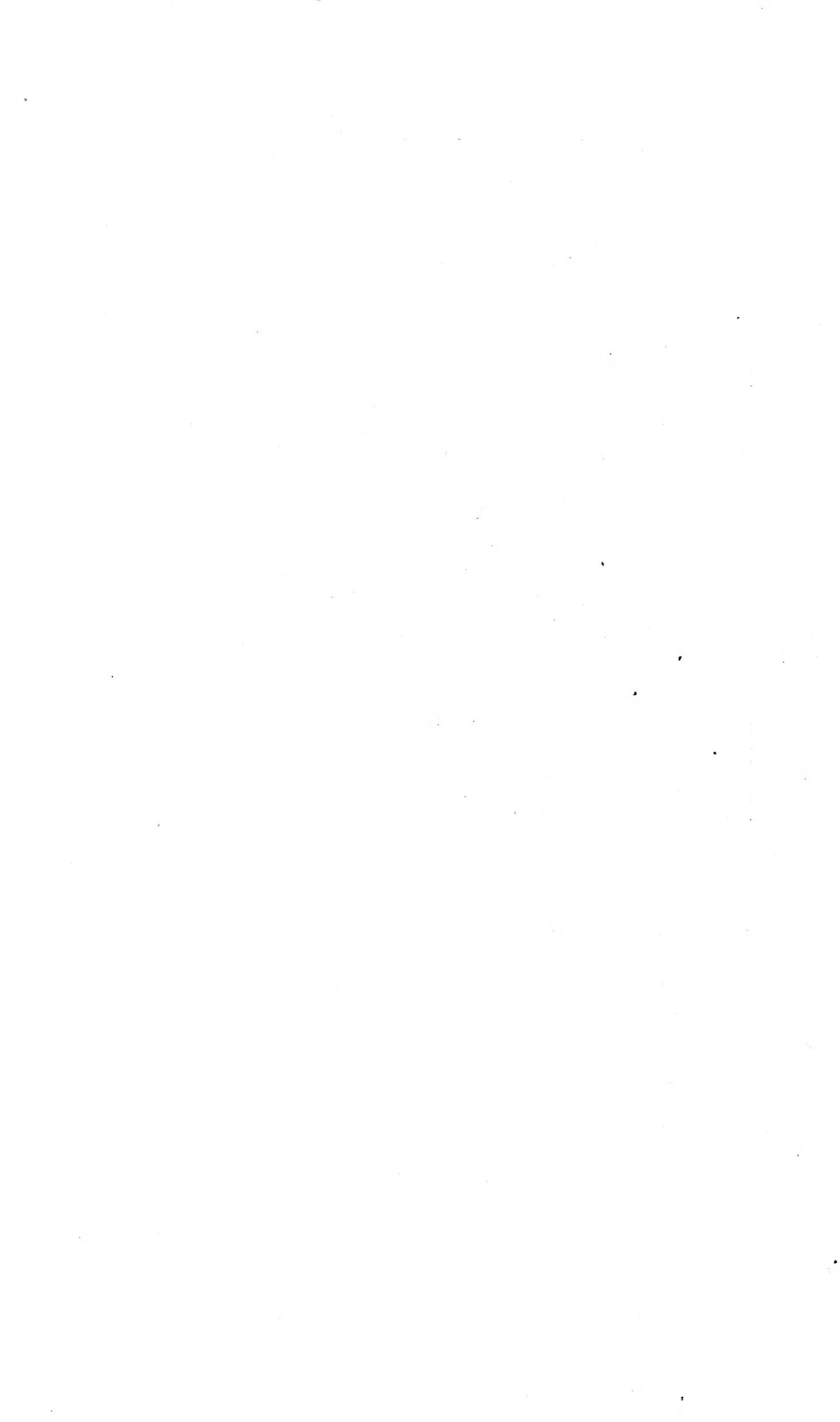
cessabiliter adimpta, et in die iudicii reconsignata; illa merces nobis a Domino compensabitur, quam ipse promisit: *quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quae praeparauit Deus his, qui diligunt eum.* Officina vero, vbi haec omnia diligenter operemur, claustra sunt monasterii, et stabilitas in congregacione. CAPVT V. DE OBEDIENTIA. Primus humilitatis gradus, est obedientia sine mora. Haec conuenit his, qui nihil sibi a Christo carius aliquid existimant propter seruitium sanctum, quod professi sunt, seu

MORAM PATI NESCIUNT.

XXXIV.

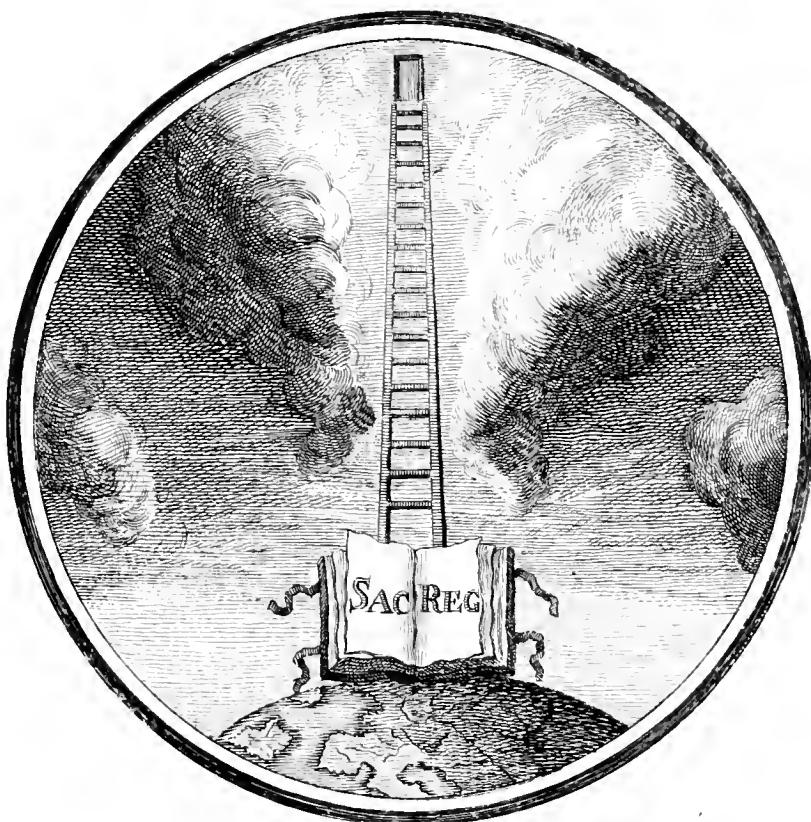

propter metum gehennae, vel gloriam vitae aeternae: mox ut ali-
quid imperatum a maiore fuerit, *ac si diuinitus imperetur, moram pa-*
ti nesciunt in faciendo. *De quibus Dominus dixit: in auditu auris*
obediuit mihi. Et iterum dicit doctoribus: Qui vos audit, me audit.
Ergo hitales relinquentes statim, quae sua sunt, et voluntatem pro-
priam deserentes, mox ex occupatis manibus, et quod agebant im-
perfectum relinquentes; vicino obedientiae pede, iubentis vocem
factis sequuntur: et veluti uno momento predicta magistri iussio, et

DVCIT AD VITAM.

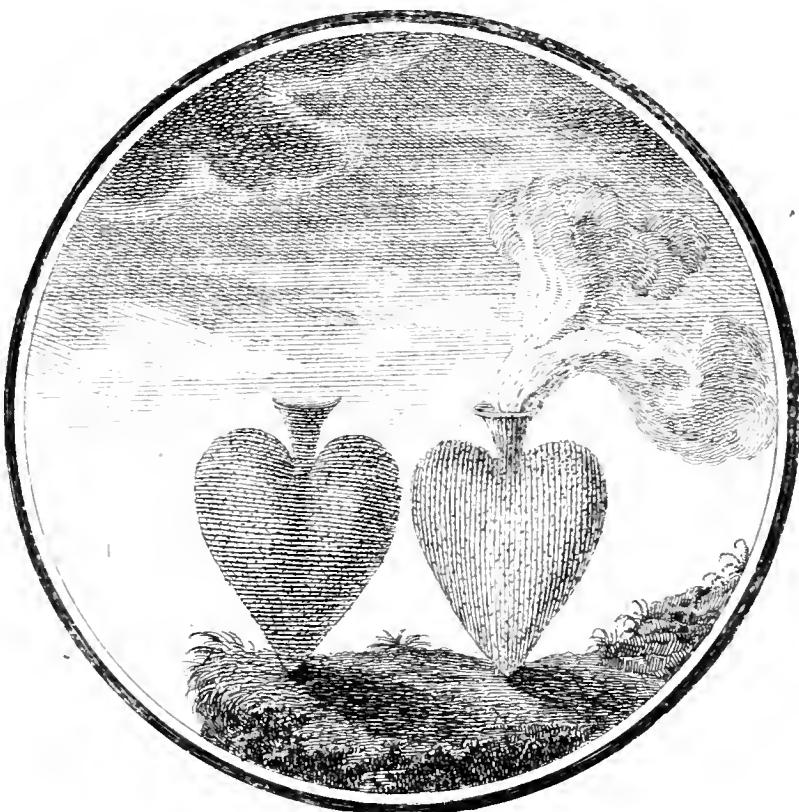
XXXV.

perfecta discipuli opera in velocitate timoris DEI, ambae res communiter citius explicantur; quibus ad vitam aeternam gradiendi amor incumbit. Ideo angustam viam arripunt: unde Dominus ait: angusta via est, quae dicit ad vitam: ut non suo arbitrio viventes, vel desideris suis, et voluntatibus obedientes, sed ambulantes alieno iudicio, et imperio, in coenobiis degentes, Abbatem sibi praeeesse desiderant. Sine dubio hi tales illam Domini imitantur sententiam, qua dicit: Non veni facere voluntatem meam, sed eius, qui misit me. Sed haec ipsa

NON TREPIDE, NON TEPIDE.

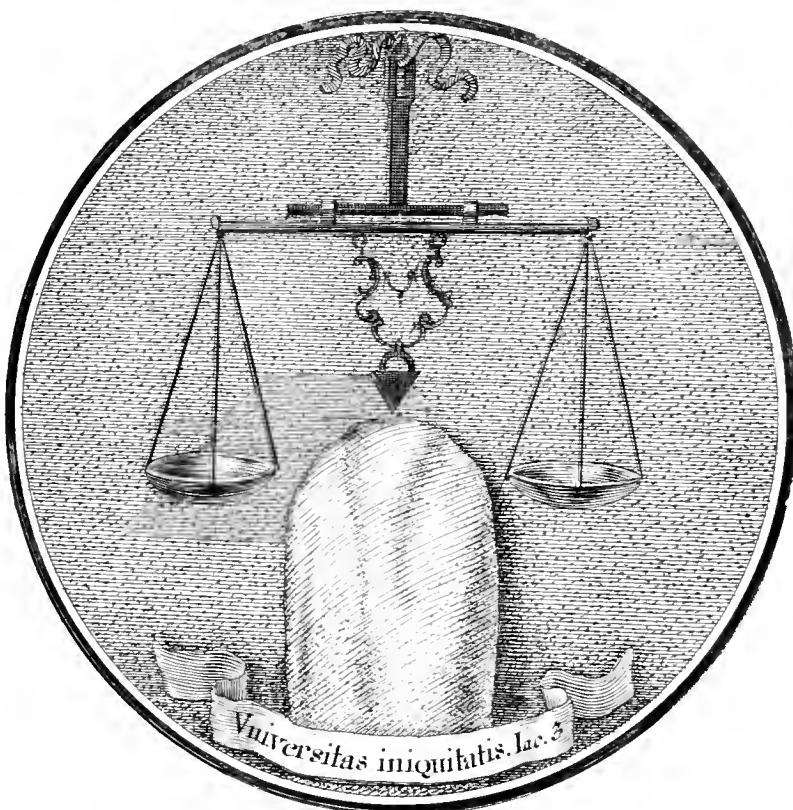
XXXVI.

obedientia tunc acceptabilis erit DEO, et dulcis hominibus, si, quod iubetur, non trepide, non tarde, non tepide, aut cum murmure, vel cum responso nolentis efficiatur: quia obedientia, quae maioribus praebetur, DEO exhibetur. Ipse enim dixit: Qui vos audit, me audit. Et cum bono animo a discipulis paeberi oportet; quia hilarem datorem diligit DEVS. Nam cum malo animo si obediatur discipulus, et non solum ore, verum etiam in corde si murmurauerit; et si impleat iussionem, tamen acceptum iam non

VT NON DELINQVAM.

XXXVII.

erit Deo, qui cor respicit murmurantis. Et pro tali facto nullam consequitur gratiam, immo poenam murmurantium incurrit, si non cum satisfactione emendauerit. CAPVT VI. DE TACITVRNITATE. *Faciamus, quod ait Propheta: Dixi, custodiam viis meus, vt non delinquam in lingua mea: posui ori meo custodiam: obmutui, et humiliatus sum, et filii a bonis.* Hic ostendit Propheta, si a bonis eloquiis interdum propter taciturnitatem debet tacere; quanto magis a malis verbis propter poenam peccati debet cessare. Ergo quamuis

IN MANIBVS LINGVÆ.

XXXVIII.

de bonis et sanctis, et aedificationum eloquiis, perfectis discipulis propter taciturnitatis grauitatem rara loquendi concedatur licentia, quia scriptum est: In multiloquio non effugies peccatum. Et alibi; *Mors, et vita in manibus linguae.* Nam loqui, et docere, magistrum condecet; tacere, et audire, discipulo conuenit. Et ideo, si qua requirienda sunt a Priore, cum omni humilitate, et subiectione reuerentiae requirantur, ne videatur plus loqui, quam expedit. Scurrilitates vero, vel verba otiosa, et risum mouentia, aeterna clausura in

HVMILIA BITVR.

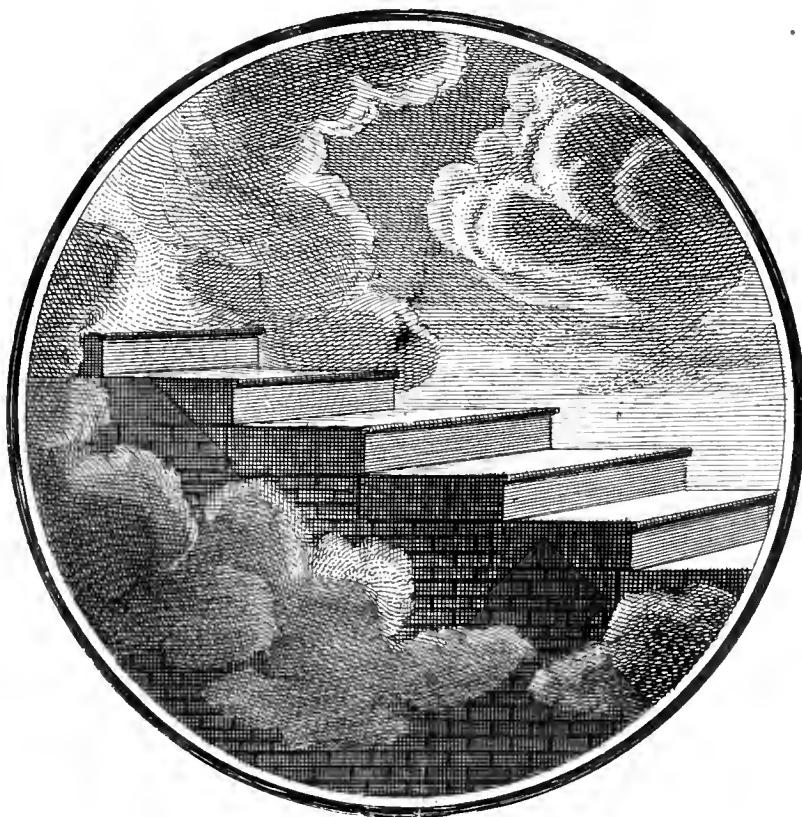
XXXIX.

omnibus locis damnamus: et ad talia eloquia discipulum aperire os non permittimus. CAPVT VII. DE HVMILITATE. *Clamat nobis diuina scriptura, fratres, dicens: omnis, qui se exaltat, humiliabitur; et qui se humiliat, exaltabitur.* Cum haec ergo dicit, ostendit nobis omnem exaltationem genus esse superbiae: quod se cauere Propheta indicat dicens: Domine, non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei, neque ambulaui in magnis, neque in mirabilibus super me. Sed quid? si non humiliter sentiebam, sed exaltaui ani-

AD SVMMVM PER IMVM.

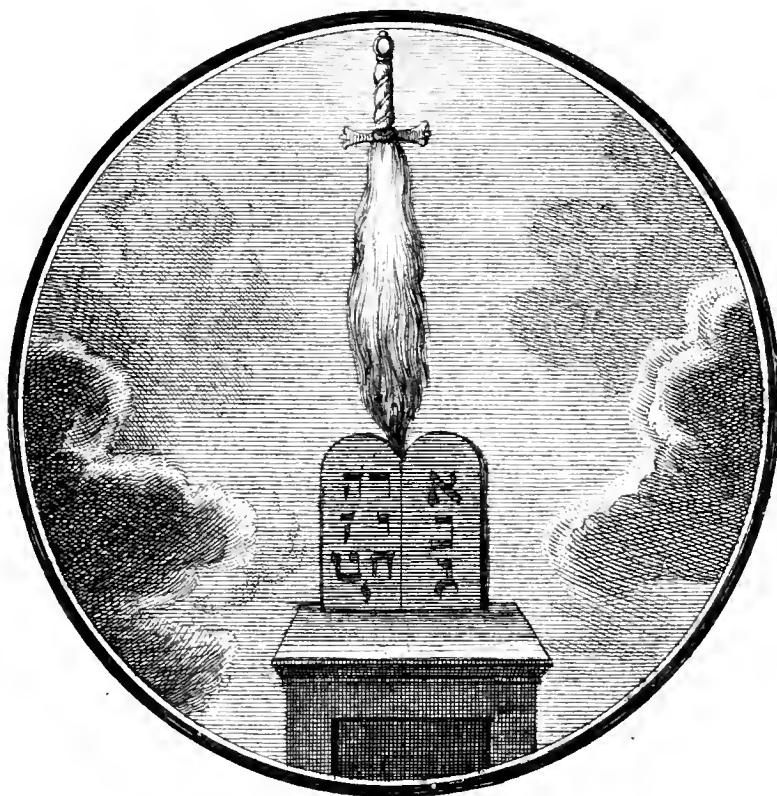
XL.

mam meam, sicut ablactatus super matre sua, ita retribues in animam meam. Vnde fratres *si summae humilitatis volumus culmen attingere, et ad exaltationem illam caelestem, ad quam per praesentis vitae humilitatem ascenditur, volumus feliciter peruenire, actibus nostris ascendentibus scala illa erigenda est, quae in sonnio Iacob apparuit, per quam ei descendentes, et ascendentes Angeli monstrabantur. Non aliud sine dubio descensus ille et ascensus a nobis intelligitur, nisi exaltatione descendere, et humilitate ascendere. Scala vero ipsa*

CONTEMNENTIBVS.

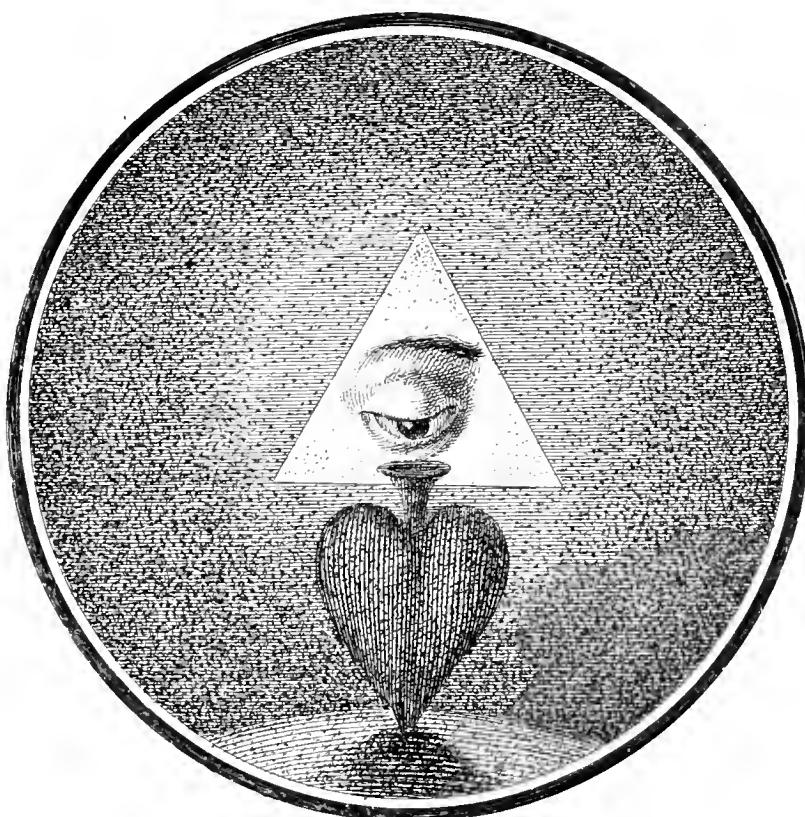
XLI.

erecta , nostra est vita in saeculo : quae humiliato corde a Domino erigitur ad caelum. Latera enim eiusdem scalae , dicimus nostrum esse corpus, et animam; in qua latera diuersos gradus humilitatis, vel disciplinae euocatio diuina ascendendos inseruit. *Primus itaque humilitatis gradus est, si timorem DEI sibi ante oculos semper ponens, obliuionem omnino fugiat : et semper sit memor omnium, quae praecipit DEVIS: et qualiter contemnentes DEVVM, in gehennam propeccatis incidunt, et vitam aeternam, quae timentibus DEVVM praepara-*

CVNCTA PATENT.

XLII.

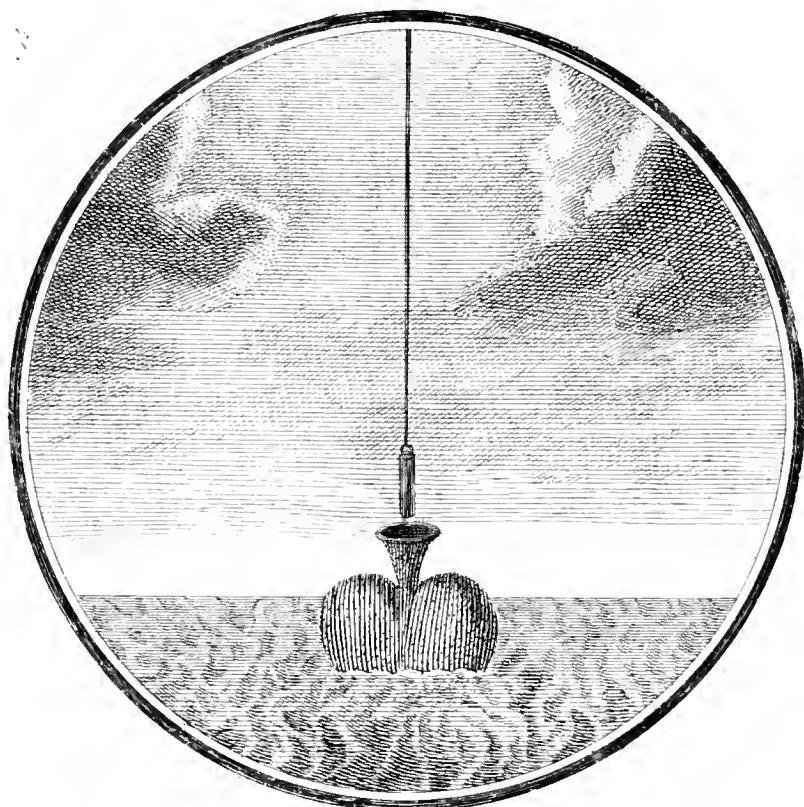

ta est, animo suo semper euoluat. Et custodiens se omni hora a peccatis et vitiis, id est, cogitationum, linguae, oculorum, manuum, pedum, vel voluntatis propriae; sed et desideria carnis amputare festinet. *Aestimet se homo de caelis semper a DEO respici omni hora, et facta sua in omni loco ab aspectu diuinitatis videri, et ab Angelis omni hora renunciari.* *Demonstrat nobis hoc Propheta, cum in cogitationibus nostris ita DEVUM semper praesentem ostendit, dicens: scrutans corda, et renes DEVIS.* Et iterum: Dominus nouit cogi-

A LONGE.

XLIII.

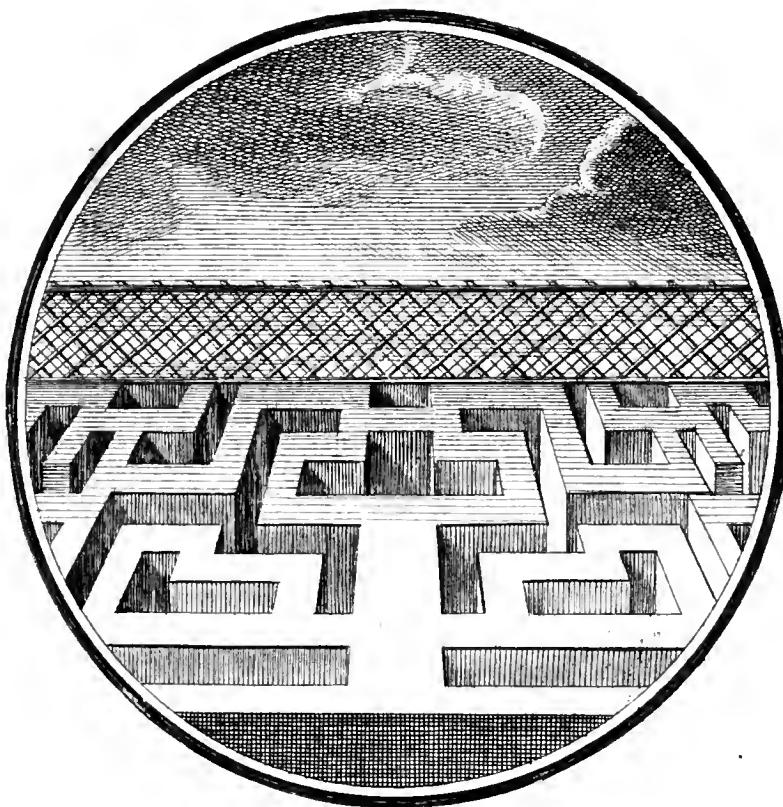

tationes hominum, quoniam vanae sunt. Et item dicit: *Intellexisti cogitationes meas a longe:* et quia cogitatio hominis confitebitur tibi. Nam ut solitus sit circa cogitationes suas peruersas, dicat semper vtilis frater in corde suo: Tunc ero immaculatus coram eo, si obseruauero me ab iniquitate mea. Voluntatem vero propriam ita facere prohibemur, cum dicit scriptura nobis: Et a voluntatibus tuis auertere. Et iterum: Rogamus DEVM in oratione, vt fiat illius voluntas in nobis. Docemur ergo merito non facere

HAVD SEMITA RECTA.

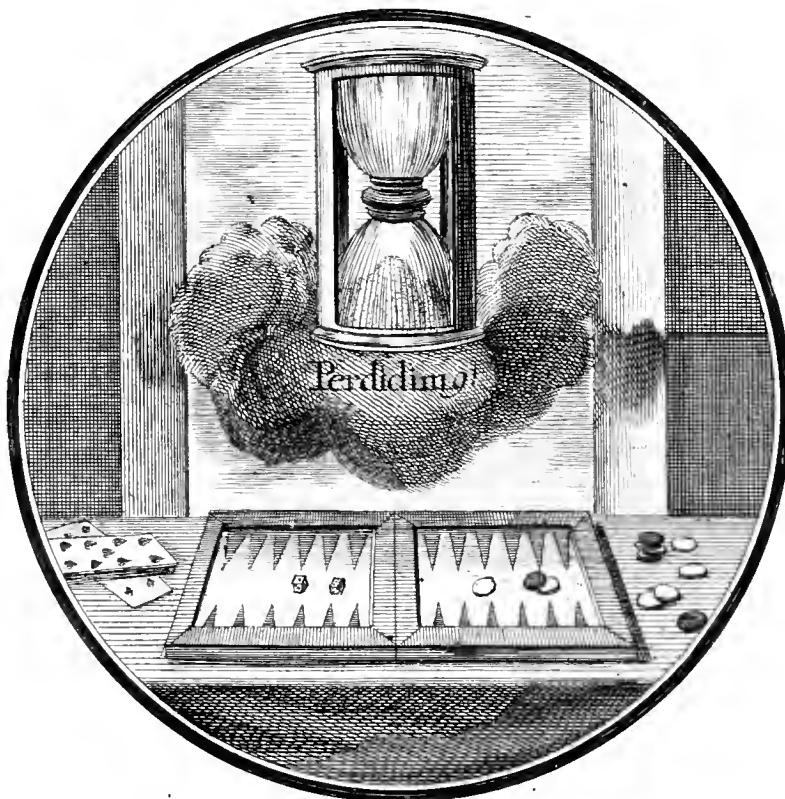
XLIV.

nostram voluntatem; cuin cauemus illud, quod dicit sancta Scriptura: *sunt viae, quae videntur hominibus rectae; quarum finis usque ad profundum inferni demergit.* Et cum item cauemus illud, quod de negligentibus dictum est: *Corrupti sunt, et abominabiles facti sunt in voluntatibus suis.* In desideriis vero carnis ita nobis DEVM credamus semper esse praesentem, cum dicit Propheta Domino: Ante te est omne desiderium meum. Cauendum ergo ideo malum desiderium, quia *mors secus introitum delectationis posita est.* Vn-

NIHIL LVCRATI INVILES FACTI.

XLV.

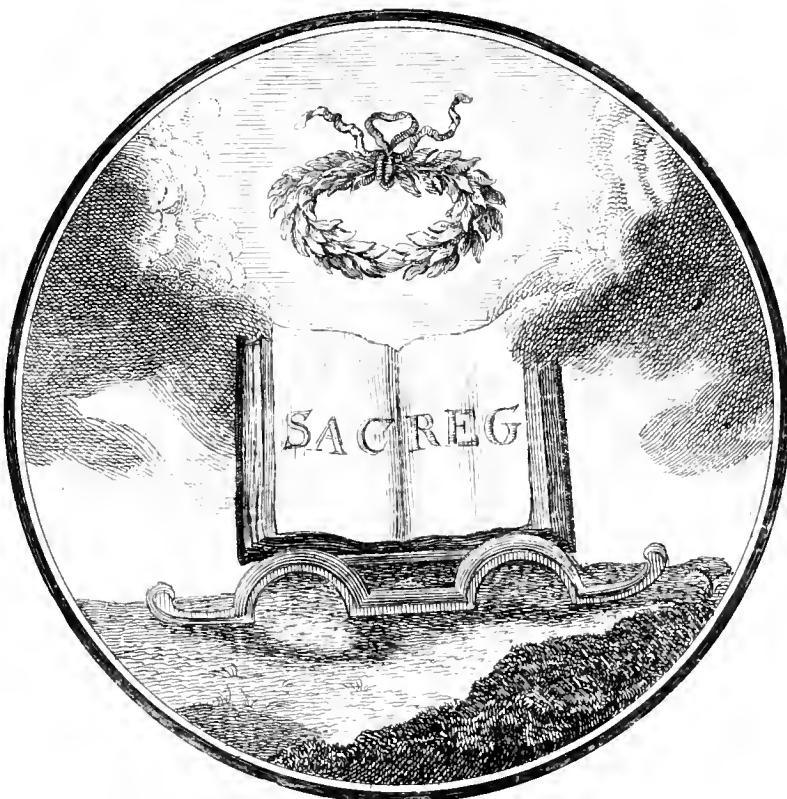

de Scriptura praecipit, dicens : Post concupiscentias tuas non eas. Ergo si oculi Domini speculantur bonos, et malos, et Dominus de caelo semper respicit super filios hominum , vt videat , si est intelligens, aut requirens DEVM: et si ab Angelis nobis deputatis quotidie die noctuque Domino factori nostro opera nostra nunciantur ; *cauendum est ergo omni hora, fratres, sicut dicit in Psalmo Propheta, ne nos declinantes in malo, et inutiles factos, aliqua hora aspiciat DEVIS,* et parcendo nobis in hoc tempore , quia pius est, et

O FELIX NECESSITAS!

XLVI.

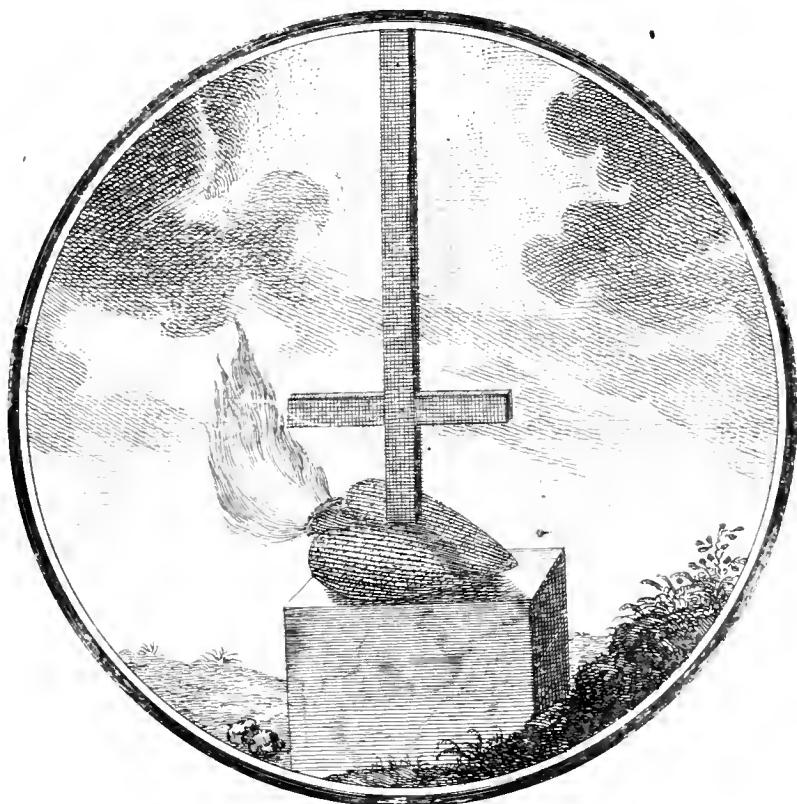

expectat nos conuerti in melius , ne dicat nobis in futuro : Haec fecisti , et tacui . Secundus humilitatis gradus est , si propriam quis non amans voluntatem , desideria sua non delectetur implere : sed vocem illam Domini factis imitetur dicentis : Non veni facere voluntatem meam , sed ejus , qui misit me . Item dicit Scriptura : *Voluntas habet poenam , et necessitas parit coronam* . Tertius humilitatis gradus est , vt quis pro DEI amore omni obedientia se subdat Maiori ; imitans Dominum , de quo dicit Apostolus : Factus est

A SVMMO CAELO EGRESSIO.

XLVII.

obediens usque ad mortem. Quartus humilitatis gradus est, si in ipsa obedientia duris, et contrariis rebus, vel etiam quibuslibet irrogatis iniuriis, tacita conscientia patientiam amplectatur: et sustinens non lassecat, vel discedat, dicente Scriptura: Qui perseverauerit usque in finem, hic saluus erit. Item: *confortetur cor tuum, et sustine Dominum.* Et ostendens fidelem pro Domino vniuersa etiam contraria sustinere debere, dicit ex persona etiam sufferentium: Propter te morte tota die afficimur: aestimati su-

DVVRANDVM SVB DVVRIS.

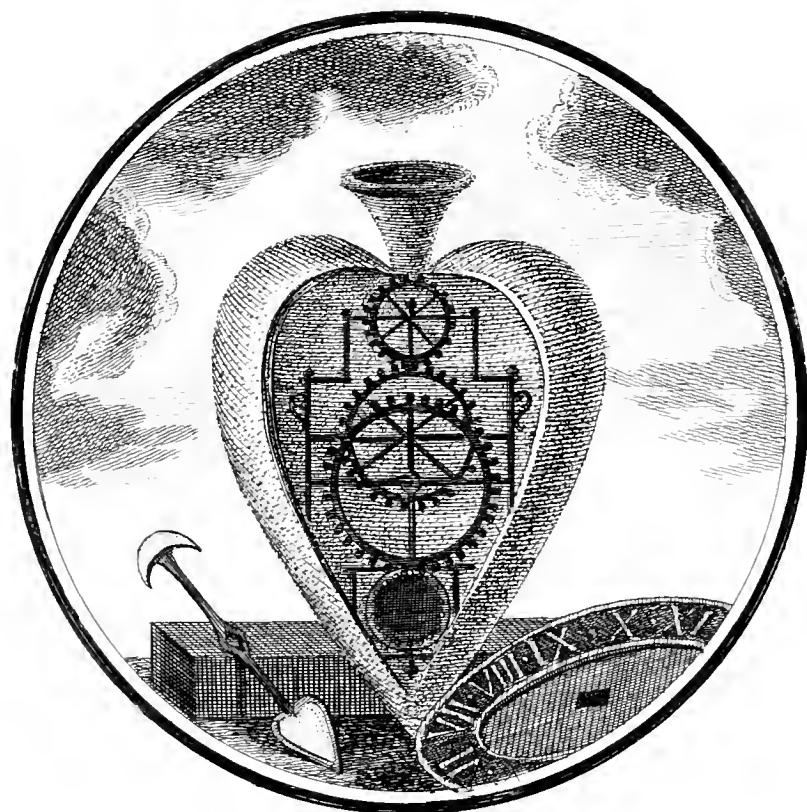
XLVIII.

mus ut oves occisionis. Et securi de spe retributionis diuinae, subsequuntur gaudentes, et dicentes: *Sed in his omnibus superamus propter eum, qui dilexit nos.* Et item alio loco Scriptura: *Probasti nos*, inquit, *DEVS: igne nos examinasti, sicut igne examinatur argentum:* Induxisti nos in laqueum: posuisti tribulationes in dorso nostro. Et ut ostendat sub Priore debere nos esse, subsequitur dicens: Imposuisti homines super capita nostra. Sed et praeceptum Domini in aduersis, et in iniuriis per patientiam adim-

INTIMA PANDIT.

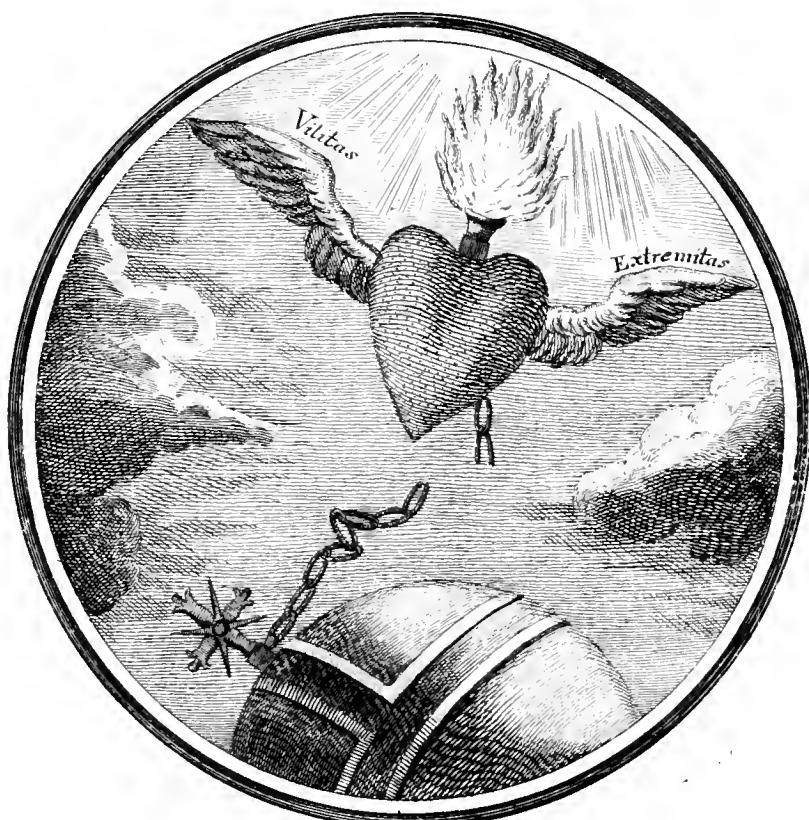
XLIX.

plentes , qui percussi in maxillam , praebent et aliam : auferenti tunicam , dimitunt et pallium : angariati milliario , vadunt et duo : cum Paulo Apostolo falsos fratres sustinent , et persecutionem : et maledicentes se benedicunt . *Quintus humilitatis gradus est , si omnes cogitationes malas cordi suo aduenientes , vel mala a se absconsè commissa , per humilem confessionem Abbatii non celaue- rit suo . Hortatur nos de hac re Scriptura , dicens : Reuelo Domino vi- am tuam , et spera in eum . Et item dicit : confitemini Domino ,*

SUFFICIUNT.

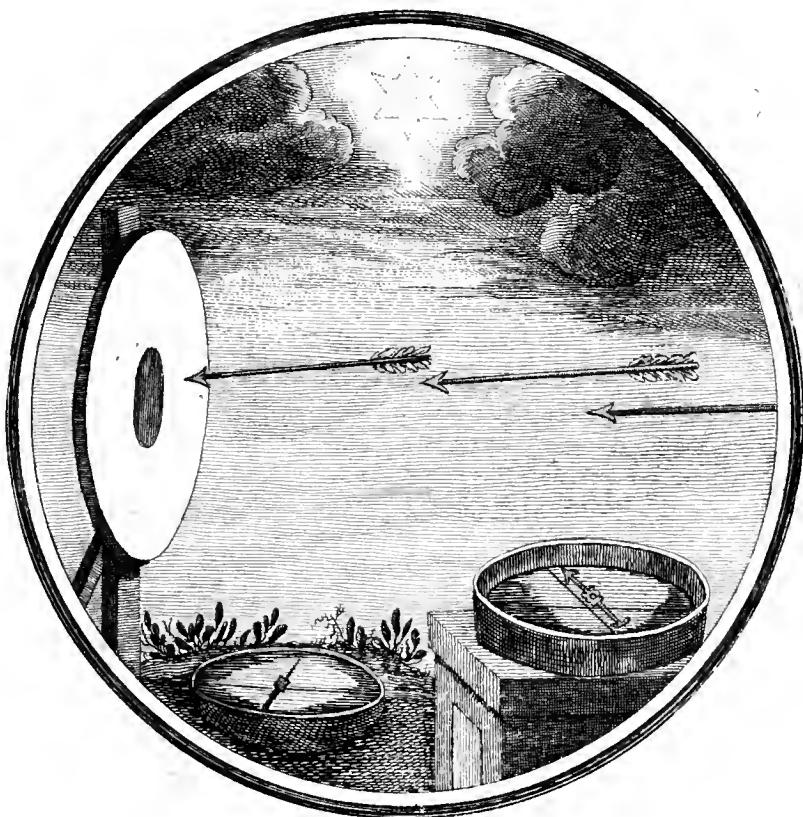
L.

quoniam bonus, quoniam in saeculum misericordia eius. Et item Propheta: Delictum meum cognitum tibi feci, et iniustias meas non operui: Dixi pronunciabo aduersum me iniustias meas Domino; et tu remisisti impietatem cordis mei. *Sextus humilitatis gradus est, si omni vilitate, vel extremitate contentus sit monachus:* et ad omnia, quae sibi iniunguntur velut operarium malum, et indignum se iudicet, dicens sibi cum Propheta: Ad nihilum redactus sum, et nesciui: vt iumentum factus sum apud te, et ego

QVAEVIS EODEM.

LI.

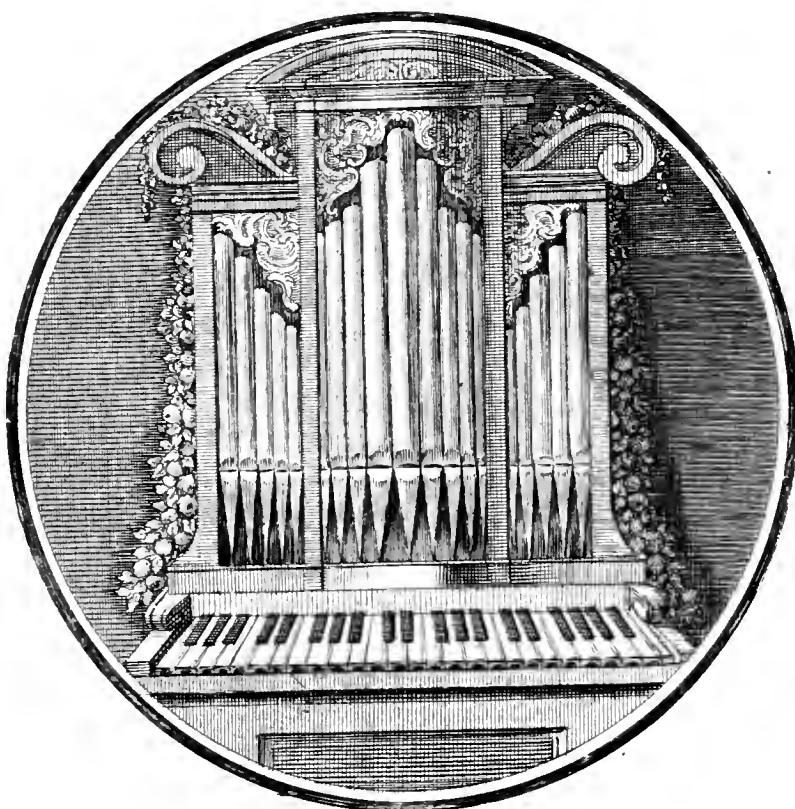
semper tecum. Septimus humilitatis gradus est, si omnibus se inferiorem, et viliorem non solum sua lingua pronunciet, sed etiam intimo cordis credat affectu, humilians se, et dicens cum Propheta: Ego autem sum vermis, et non homo: opprobrium hominum, et abiectione plebis: exaltatus sum, et humiliatus, et confusus. Et item: Bonum mihi, quod humiliasti me, vt discam mandata tua. Octauus humilitatis gradus est, si nihil agat monachus, nisi quod communis monasterii regula, vel Maiorum cohortantur exempla. Nonus humili-

DAT TANTVM QVAESITA SONVM.

L.II.

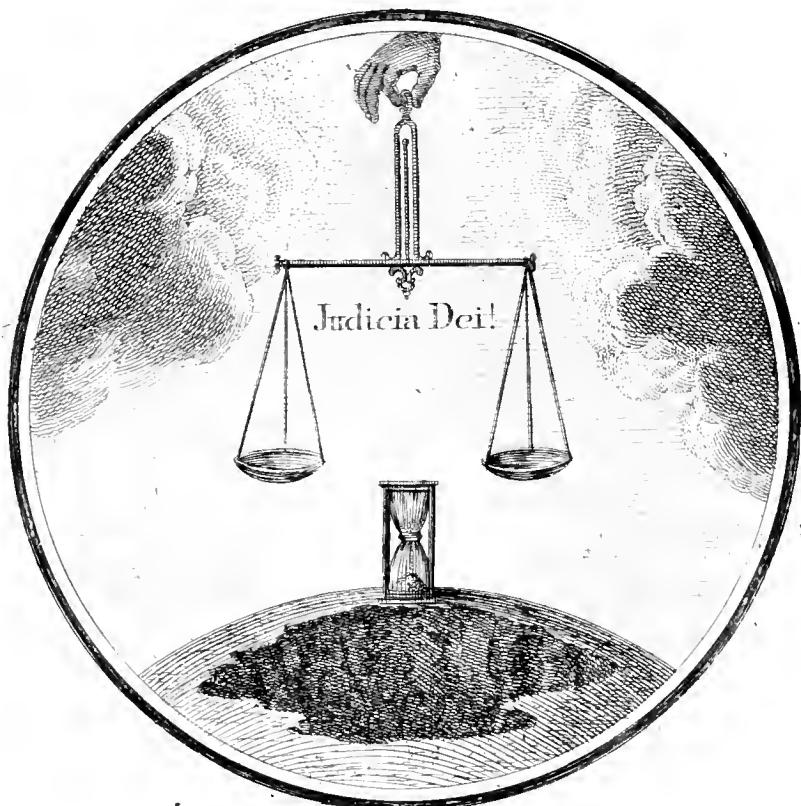

tatis gradus est, si linguam ad loquendum prohibeat monachus: et taciturnitatem habens, usque ad interrogationem non loquatur, monstrante Scriptura: quia in multiloquio non effugitur peccatum. Et quia vir linguosus non dirigitur super terram. Decimus humilitatis gradus est, si non sit facilis ac promptus in risu, quia scriptum est: Stultus in risu exaltat vocem suam. Undecimus humilitatis gradus est, si, cum loquitur monachus, leniter et sine risu, humiliter cum grauitate, vel pauca verba, et rationabilia lo-

ABYSSVS MVLTA.

LIII.

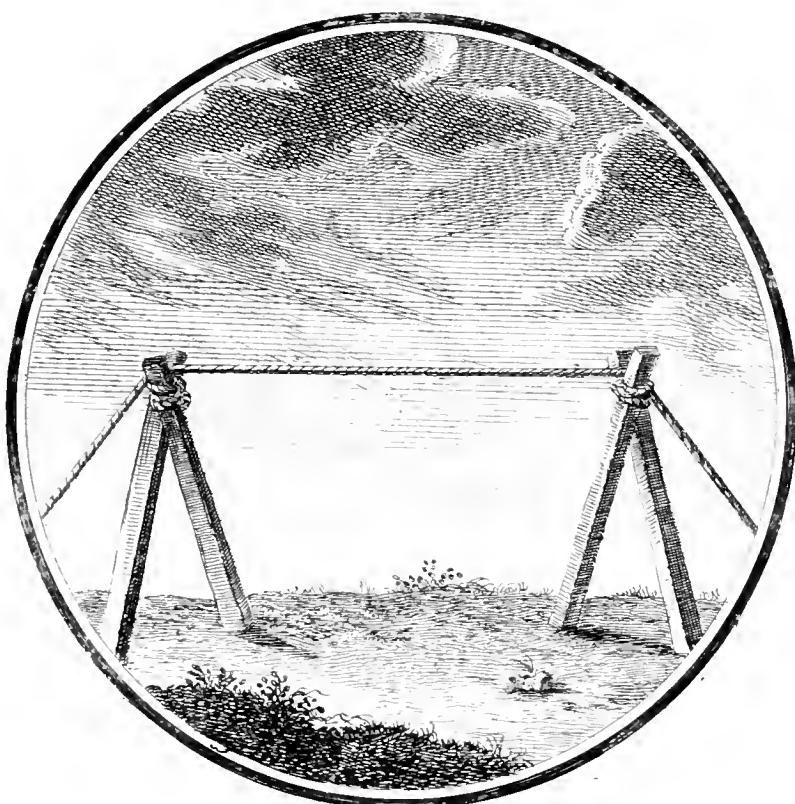

quatur: et non sit clamosus in voce; sicut scriptum est: Sapiens verbis innotescit paucis. Duodecimus humilitatis gradus est, si non solum corde *Monachus*, sed etiam ipso corpore humilitatem videntibus se semper indicet; id est, in opere, in oratorio, in monasterio, in horto, in via, in agro: vel vbicunque sedens, ambulans, vel stans, inclinato sit semper capite, defixis in terram aspectibus; *reum se omni hora de peccatis suis existimans, iam se tremendo iudicio DEI repraesentari aestimet*; dicens sibi in corde

HAVD PRIVS ABSQVE METV.

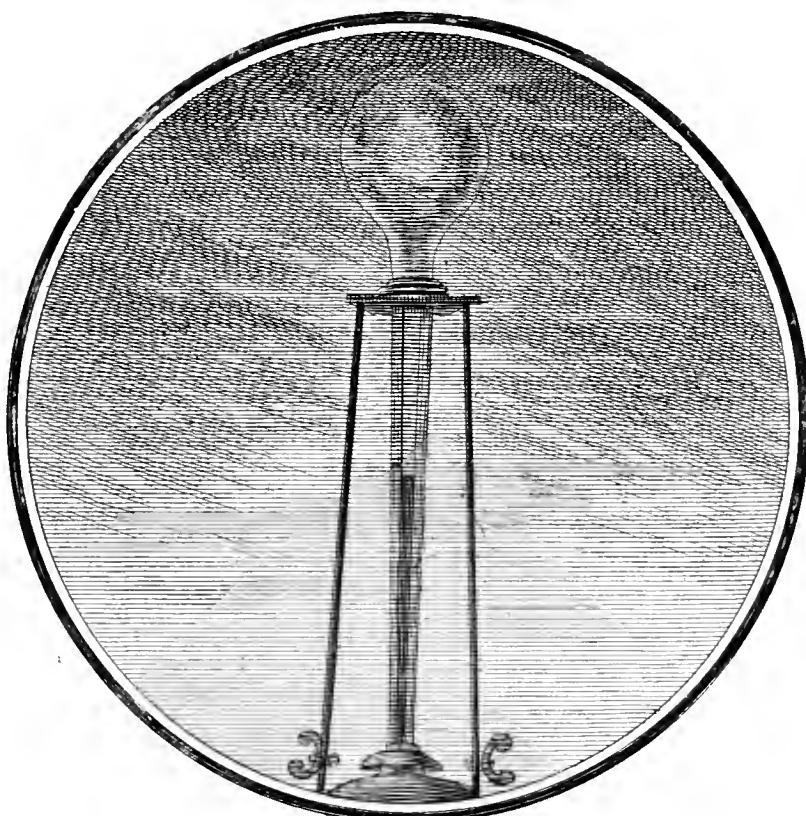
LIV.

femper illud, quod publicanus ille euangelicus, fixis in terram oculis, dixit: Domine non sum dignus, ego peccator, leuare oculos meos ad caelos. Et iterum cum Propheta: incuruatus, et humiliatus sum usquequa. Ergo his omnibus *humilitatis gradibus ascensis*, monachus mox ad caritatem *DEI* perueniet illam, quae perfecta foras mittit timorem: per quam universa, quae prius non sine formidine obseruabat, absque ullo labore velut naturaliter ex consuetudine incipiet custodire; non iam timore gehennae, sed

DEFAECATO AERE SVRGIT.

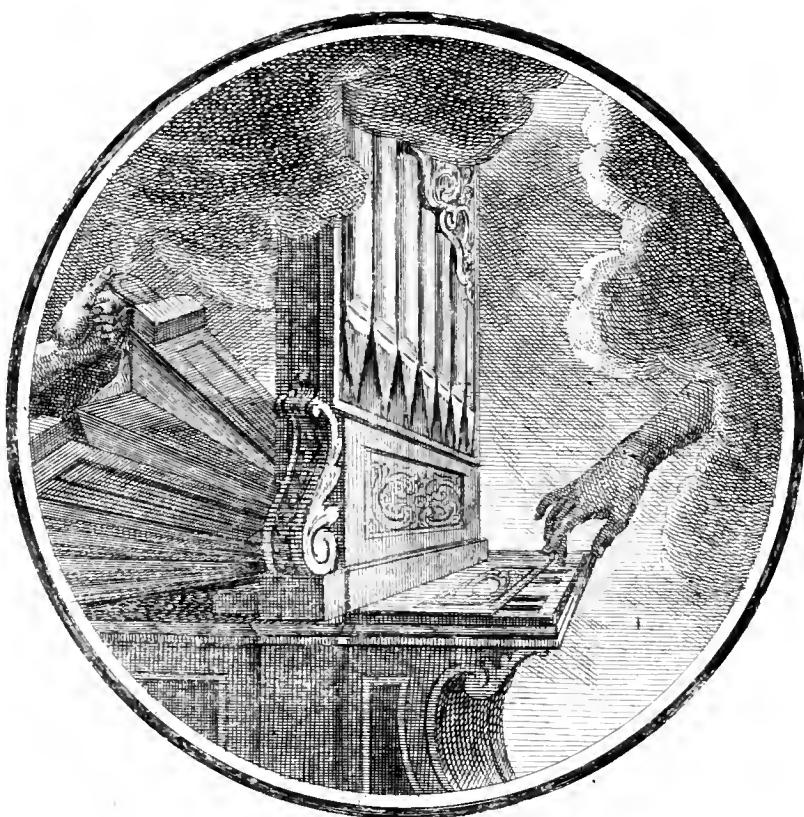
LV.

amore Christi , et consuetudine ipsa bona , et delectatione virtutum , quae Dominus iam in operarium suum mundum a vitiis , et peccatis , Spiritu sancto dignabitur demonstrare . CAPVT VIII . DE OFFICIIS DIVINIS IN NOCTIBVS . Hiemis tempore , id est , a Calendis NOVEMBRIS vsque ad Pascha , iuxta considerationem rationis octaua hora noctis surgendum est ; vt modice amplius de media nocte pausetur , et iam *digesti surgant* . Quod vero restat post vigilias a fratribus , qui psalterii , vel lectionum aliquid indigent ,

INTENDENDO, APERIENDO.

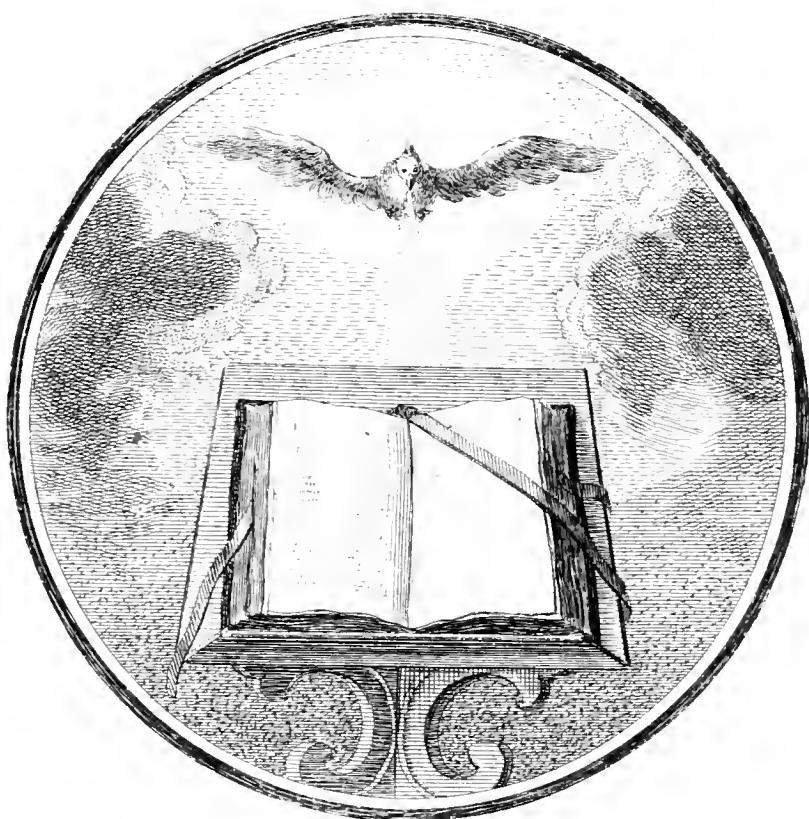
LVI.

meditationi inferuiatur. A Pascha autem usque ad supradictas Calendas Nouembbris, sic temperetur hora Vigiliarum agenda; paruissimo interuallo, quo fratres ad necessaria naturae exeant, custodito, mox Matutini, qui incipiente luce agendi sunt, subsequantur. CAPVT IX. QVANTI PSALMI DICENDI SINT NOCVTRNIS HORIS. Hiemis tempore, praemisso in primis versu, *DEVS in adiutorium meum intende, Domine ad adiuuandum me festina*: in secundo ter dicendum est: *Domine labia mea aperies, et os meum an-*

SEDATIS ANIMIS.

LVII.

nunciabit laudem tuam. Cui subiungendus est tertius Psalmus, et Gloria. Post hunc Psalmus nonagesimus quartus, cum Antiphona, aut certe decantandus. Inde sequatur Ambrosianum: deinde sex Psalmi cum Antiphonis. Quibus dictis, dicto versu benedicat Abbas. Et *sedentibus omnibus* in scannis, legantur vicissim a fratribus in codice super analogium tres *Lectiones*, inter quas et tria Responsoria cantantur. Duo Responsoria fine Gloria dicantur: post tertiam vero Lectionem, qui cantat, dicat Gloria. Quam dum incipit

EX VTRQVE SALVS.

LVIII.

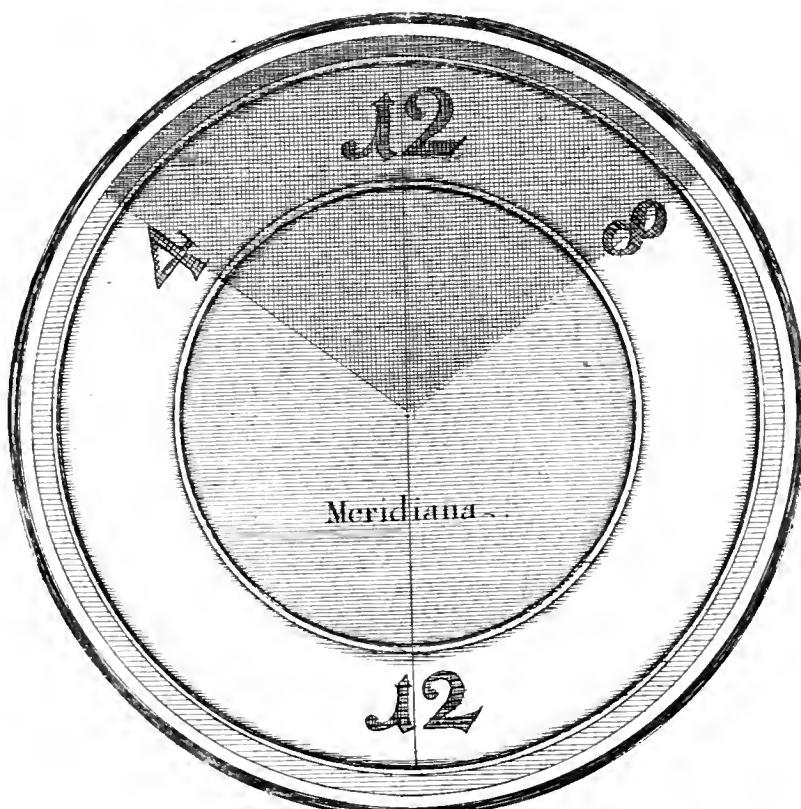

cantor dicere, mox omnes de sedibus suis surgant ob honorem, et reuerentiam sanctae Trinitatis. *Codices autem legantur in vigiliis tam veteris testamenti, quam noui diuinae auctoritatis:* sed et expositiones earum, quae a nominatissimis Doctoribus orthodoxis, et catholicis Patribus factae sunt. Post has vero tres Lectiones cum Responsoriis suis, sequuntur reliqui sex psalmi cum Alleluia canendi. Post hos Lectio Apostoli sequatur ex corde recitanda, et Versus, et supplicatio Litaniae, id

NUNQVAM MINVS.

LIX.

est, Kyrie eleison: et sic finiantur Vigiliae nocturnae. CAPVT X.
QUALITER AESTATIS TEMPORE AGATVR NOCTVRNA LAVS. A
Pascha autem usque ad Calendas Nouembris, *omnis (ut supra di-
ctum est) psalmodiae quantitas teneatur*: excepto quod Lectiones
in codice, propter breuitatem noctium, minime legantur: sed pro
ipsis tribus Lectionibus vna de veteri testamento memoriter di-
catur, quam breve Responsorium subsequatur: et reliqua omnia,
ut dictum est, impleantur; id est, *vt nunquam minus a duodecim*

SOMNOLENTOS INCREPAT.

LX.

Psalmarum quantitate ad Vigilias nocturnas dicatur: exceptis tertio, et nonagesimo quarto Psalmo. CAPVT XI. QVALITER DOMINICIS DIEBVS VIGILIAE AGANTVR. *Dominico die temporius surgatur ad vigilias.* In quibus Vigiliis teneatur mensura; id est modulatis, vt supra disposuimus, sex Psalmis, et Versu, residentibus cunctis disposite, et per ordinem in subselliis, legantur in codice, vt supra diximus, quatuor Lectiones cum Responsoriis suis. Vbi tantum in quarto Responsorio dicatur a cantante Gloria: quam dum

INCESSABILI VOCE SSS.

LXI.

incipit, mox omnes cum reuerentia surgant. Post quas Lectiones sequantur ex ordine alii sex Psalmi cum Antiphonis, sicut anteriores, et Versus. Post quos iterum legantur aliae quatuor Lectiones cum Responoriis suis, ordine, quo supra. Post quas dicantur tria Cantica de Prophetis, quae instituerit Abbas: quae Cantica cuin Alleluia psallantur. Dicto etiam Versu, et benedicente Abbe legantur aliae quatuor Lectiones de nouo testamento, ordine, quo supra. Post quartum autem Responforium *incipiat Abbas Hymnum, Te DEVM*

CVM HONORE.

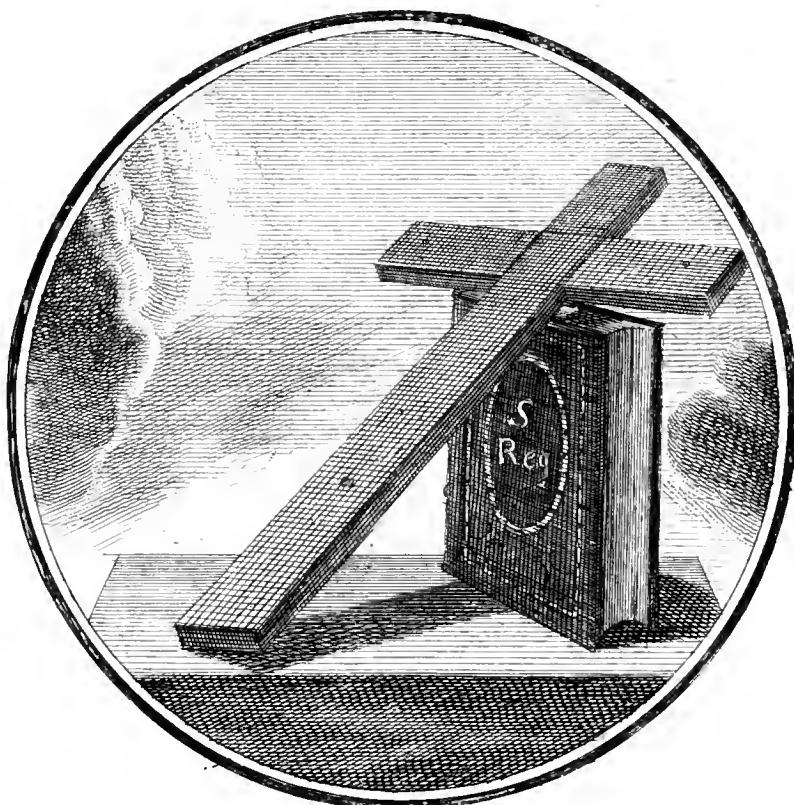
LXII.

Iaudamus. Quo perdicto *legat Abbas Lectionem de Euangelio cum honore, et tremore stantibus omnibus.* Qua perfecta respondeant omnes, Amen. Et subsequatur mox Abbas Hymnum, Te decet laus. Et data benedictione, incipient Matutinos. Qui ordo Vigiliarum omni tempore tam aestatis, quam hiemis aequaliter in die Dominico teneatur: nisi forte (quod absit) tardius surgant, aliquid de Lectionibus breuiandum est, aut Responsoriis: quod tamen omnino caueatur, ne proueniat. Quod si contigerit, digne inde satisfaciat

IN SANCTITATE, ET IVSTITIA.

LXIII.

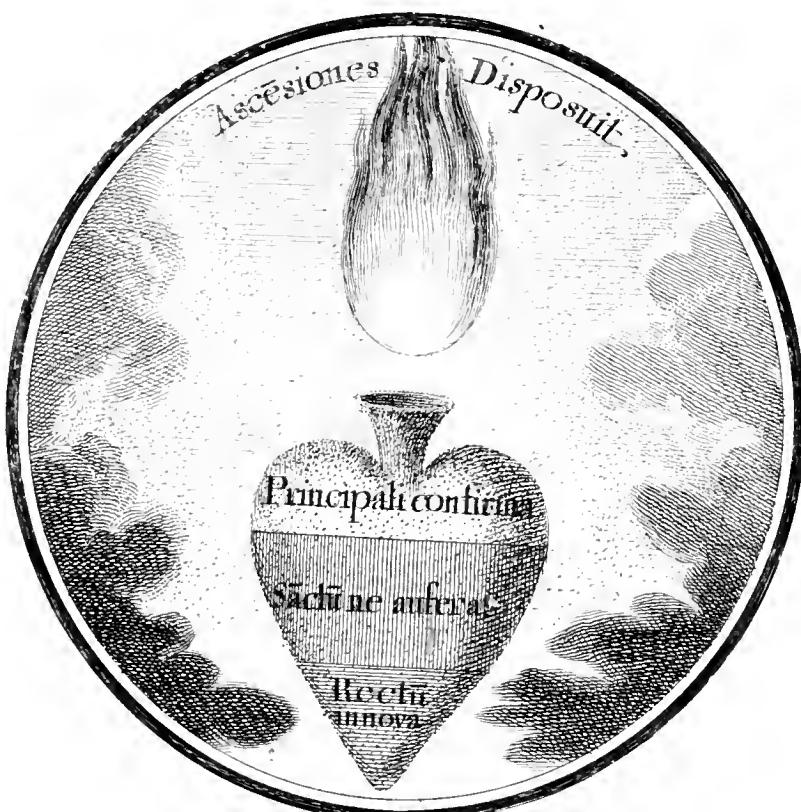

DEO in Oratorio, per cuius euenerit neglectum. CAPVT XII.
QVOMODO MATVTINORVM SOLEMNITAS AGATVR. In Matutinis
Dominico die in primis dicatur sexagesimus sextus Psalmus sine An-
tiphona indirectum. Post quem dicatur quinquagesimus cum Alle-
luia. Post quem dicatur centesimus septimus decimus, et sexagesimus
secundus. Inde Benedictiones, et Laudes: Lectio vna de Apocaly-
psi ex corde, et Responforium, et Ambrosianum: Versus, *Canti-
cum de Euangelio*, Litania, et completum est. CAPVT XIII. PRI-

PVRGAT, ILLVMINAT, VNIT.

LXIV.

VATIS DIEBVS QVALITER MATVTINI AGANTVR. Diebus autem pri-
uatis Matutinorum solemnitas ita agatur, id est, vt sexagesimus sex-
tus Psalmus dicatur sine Antiphona, subtrahendo modice sicut Do-
minica: *vt omnes occurant ad quinquagesimum*, qui cum Antiphona
dicatur. Post quem alii duo Psalmi dicantur secundum consuetudi-
nem; id est secunda feria, quintus, et tricesimus quintus: Tertia fe-
ria quadragesimus secundus, et quinquagesimus sextus: Quarta fe-
ria sexagesimus tertius, et sexagesimus quartus: Quinta feria octoge-

AD DIRIGENDOS PEDES IN VIAM PACIS.

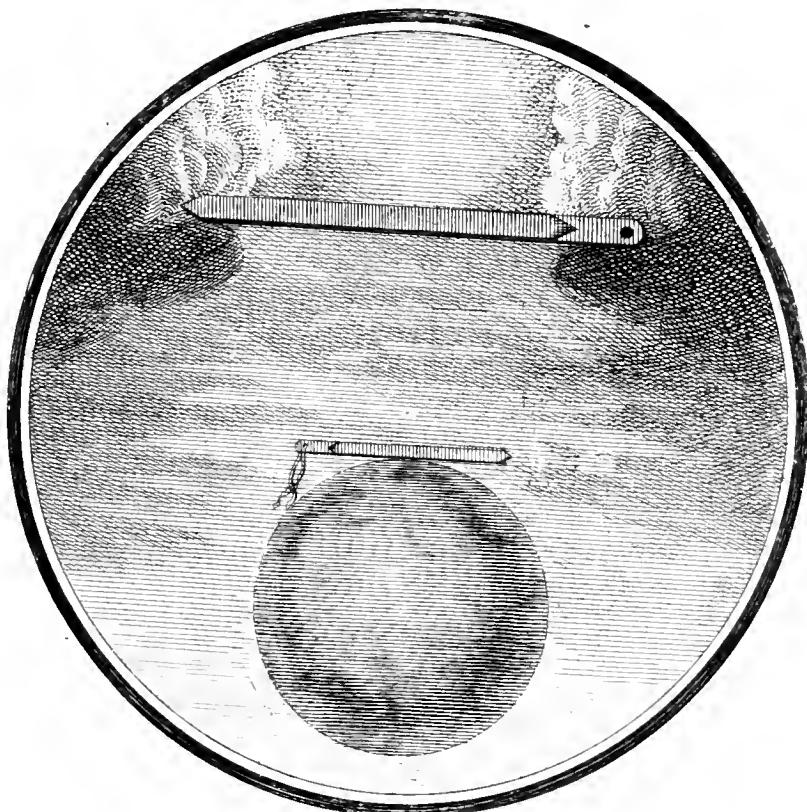
LXV.

simus septimus et octogesimus nonus: Sexta feria septuagesimus quīntus, et nonagesimus primus. Sabbato autem centesimus quadragesimus secundus, et Canticum Deuteronomii, quod diuidatur in duas Glorias. Nam ceteris diebus Canticum vnumquodque die suo ex Prophetis, sicut psallit Ecclesia Romana, dicatur. Post haec sequantur Laudes; deinde Lectio vna Apostoli memoriter recitanda, Responsum, Ambrosianum, Versus, *Canticum de Euangelio*, Litania, et completum est. Plane agenda Matutina, vel Vespertina

DELENDÔ DELEBIS.

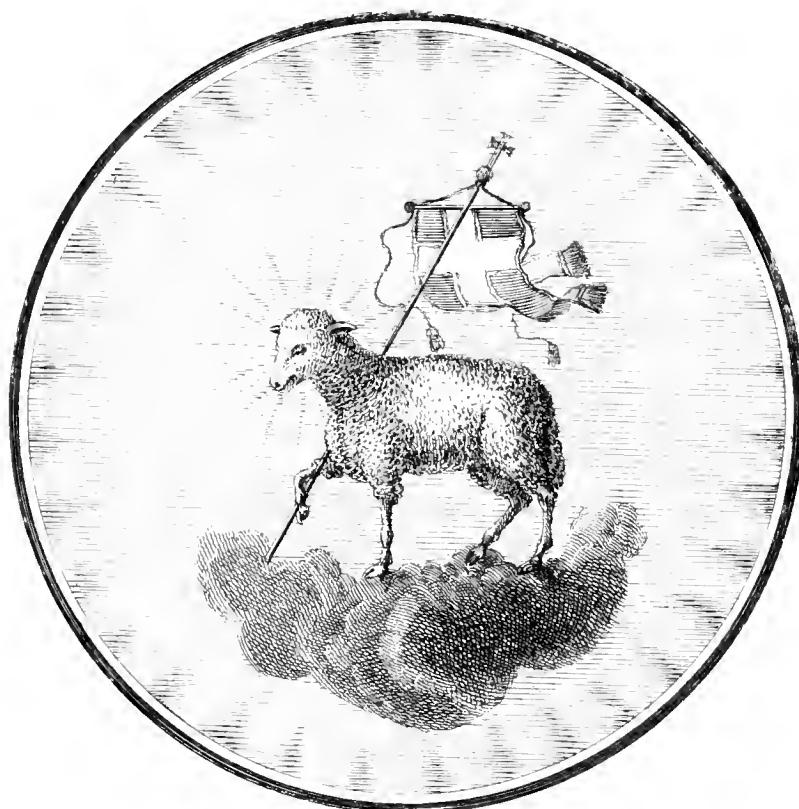
LXVI.

non transeat aliquando, nisi in ultimo per ordinem *Oratio Dominica omnibus audientibus dicatur a Priore*, propter scandalorum spinas, quae oriri solent, ut conuenti per ipsius orationis sponsonem, qua dicunt, *dimitte nobis, sicut et nos dimittimus*; purgent se ab huiusmodi vito. Ceteris vero agendis ultima pars eius orationis dicatur: ut ab omnibus respondeatur, sed libera nos a malo. CAPVT XIV.
IN NATALITIIS SANCTORVM QVALITER AGANTVR VIGILIAE. In Sanctorum vero festiuitatibus, vel omnibus solemnitatibus, sicut

CAUSA NOSTRAE LAETITIAE.

LXVII.

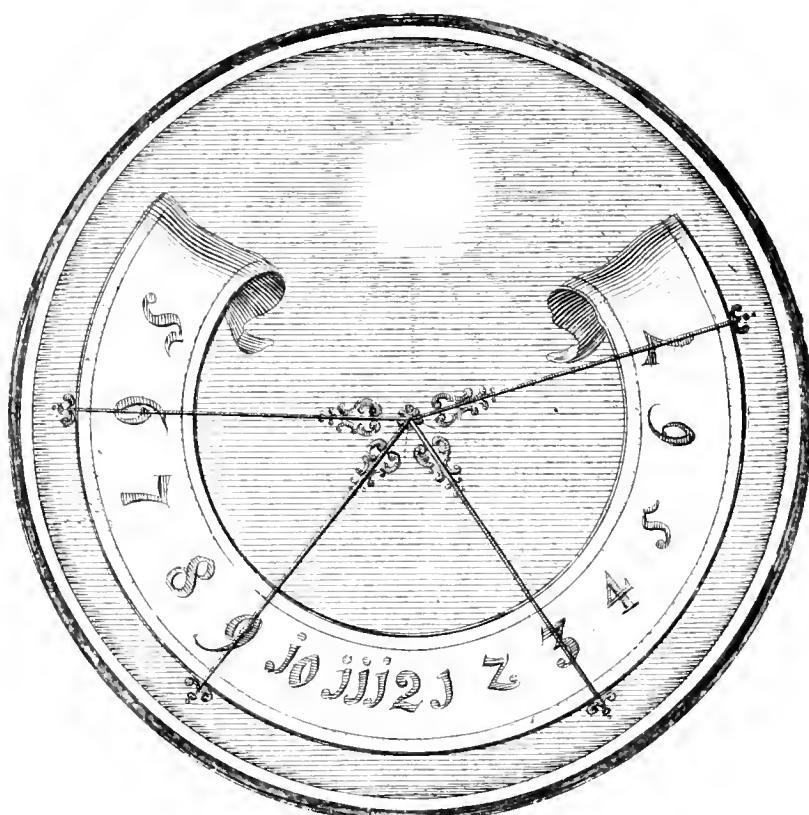

diximus Dominico die agendum, ita agatur; excepto quod Psalmi aut Antiphonae, vel Lectiones ad ipsum diem pertinentes, dicantur Modus autem supra scriptus teneatur. CAPVT XV. ALLELVIA QVIBVS TEMPORIBVS DICATVR. *A Sancto Pascha vsque ad Pentecosten sine intermissione dicatur Alleluia, tam in Psalmis, quam Responsoriis.* A Pentecoste autem vsque ad caput Quadragesimae omnibus noctibus cum sex posterioribus Psalmis tantum ad Nocturnas dicatur. Omni vero Dominica extra Quinquagesimam Cantica Ma-

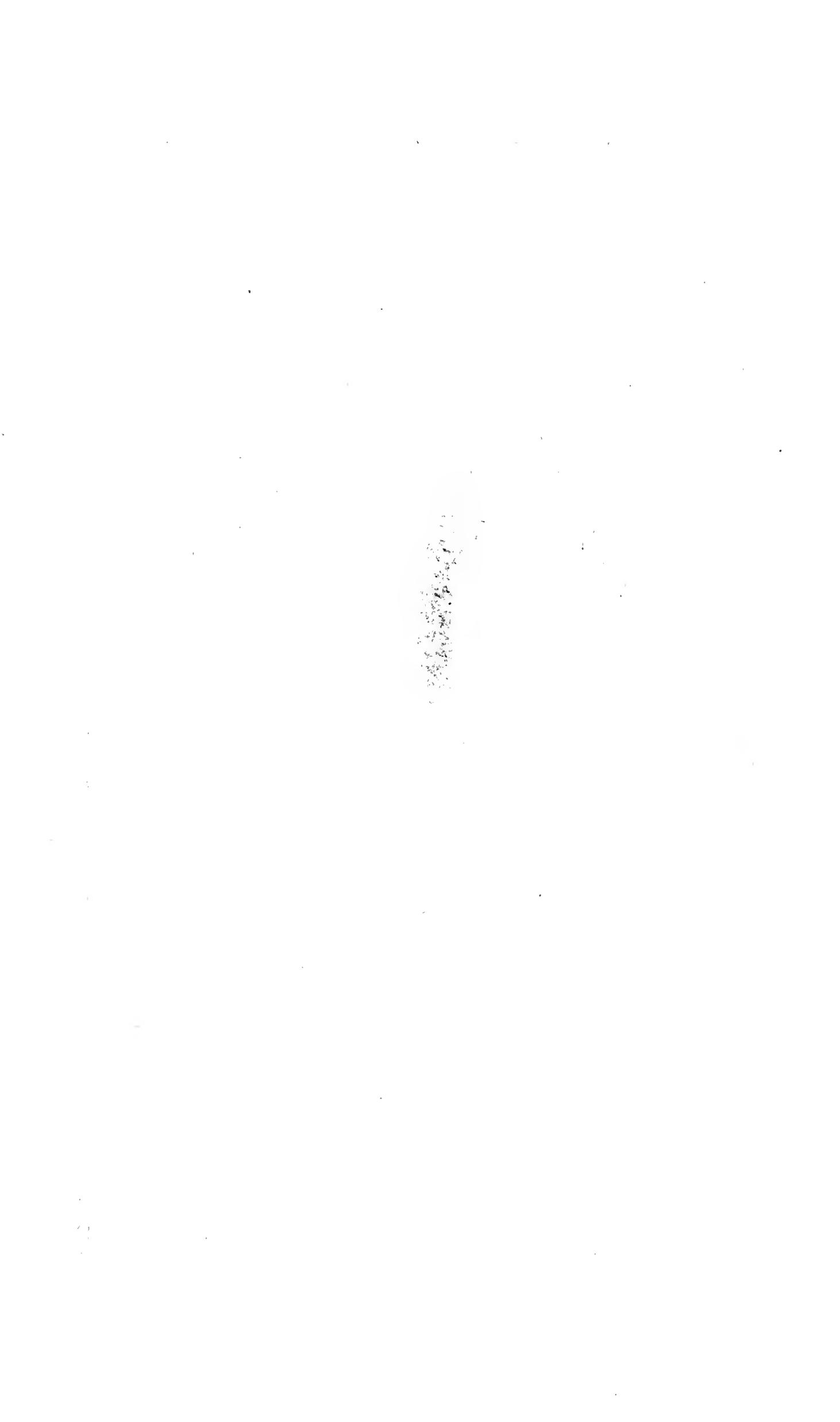

SERVITVTI SACRA.

LXVIII.

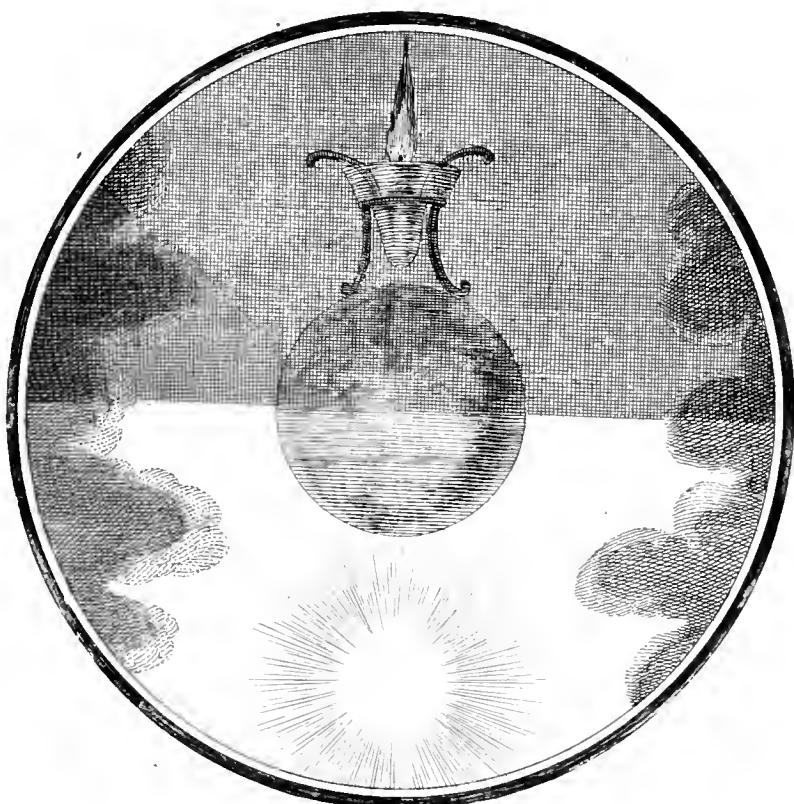
tutini, Prima, Tertia, Sexta, Nonaque, cum Alleluia dicantur: Vespera vero cum Antiphona: Responsoria vero nunquam dicantur cum Alleluia, nisi a Pascha usque ad Pentecosten. CAPVT XVI.
 QVALITER DIVINA OPERA PER DIEM AGANTVR. *Vt ait Propheta: Septies in die laudem dixi tibi. Qui septenarius sacratus numerus a nobis sic implebitur, si Matutini, Primae, Tertiae, Sextae, Nonae, Vesperae, Completoriique tempore nostrae seruitutis officia persoluimus, quia de his horis diurnis dixit: Septies in die laudem dixi tibi.*

SPONSVS VENIT!

LXIX.

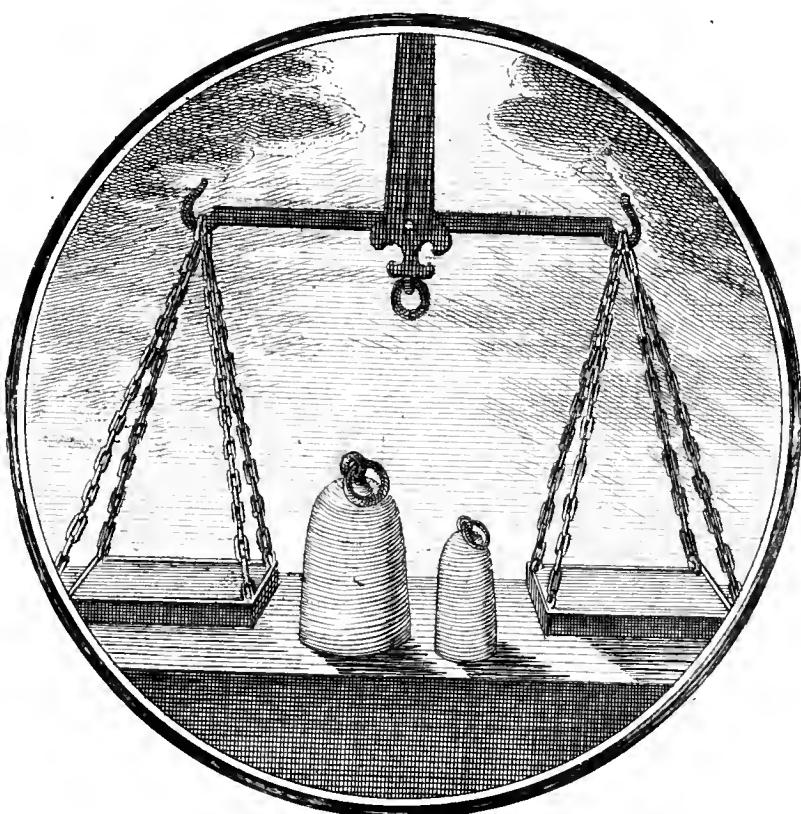

Nam de nocturnis Vigiliis idem ipse *Propheta ait*: *Media nocte surgebam ad confitendum tibi. Ergo* his temporibus referamus laudes Creatori nostro super iudicia iustitiae suae; id est, Matutinis, Prima, Tertia, Sexta, Nona, Vespera, Completorio, et nocte *surgamus ad confitendum ei*. CAPVT XVII. QVOT PSALMI PER EASDEM HORAS CANENDI SVNT. Iam de Nocturnis, vel Matutinis digessimus ordinem psalmodiae: nunc de sequentibus Horis videamus. Prima hora dicantur Psalmi tres, singillatim et non sub vna

FORTIORI FORTIORA.

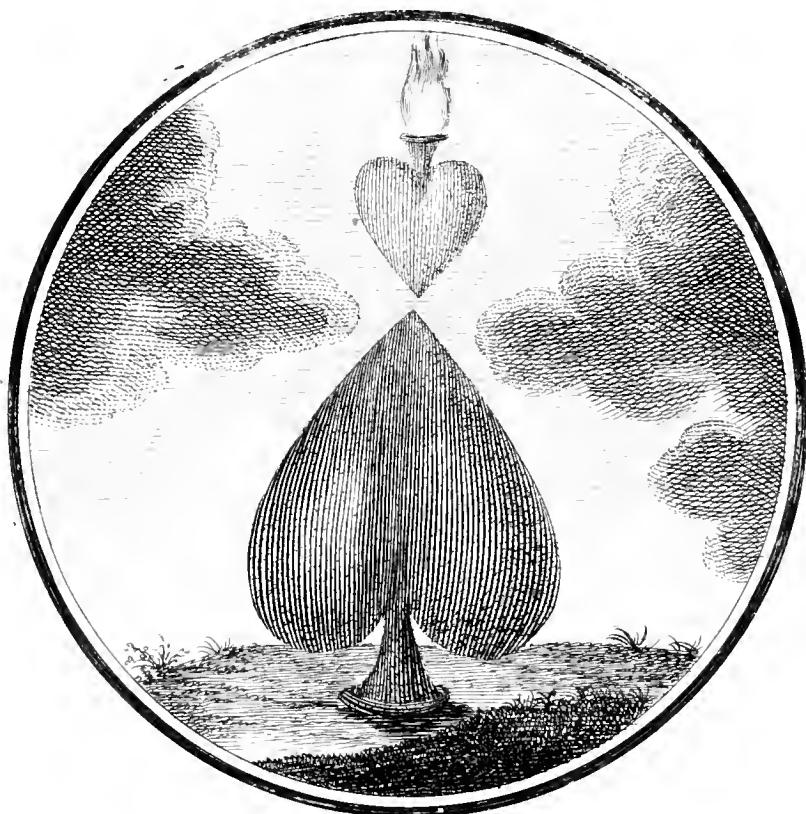
LXX.

Gloria. Hymnus eiusdem Horae, post Versum Devs in adiutorium meum intende; antequam Psalmi incipientur. Post expletionem vero trium Psalmorum, recitetur Lectio vna, Versus, et Kyrie eleison, et missae sint. Tertia vero, Sexta, et Nona, eodem ordine celebretur Oratio, id est Versus, Hymni earundem Horarum tereti Psalmi, Lectio, et Versus, Kyrie eleison: et missae sint. *Si maior congregatio fuerit, cum Antiphonis: si vero minor, in directum psallantur.* Vespertina autem synaxis, quatuor Psalmis cum An-

EXALTAVIT HVMILES.

LXXI.

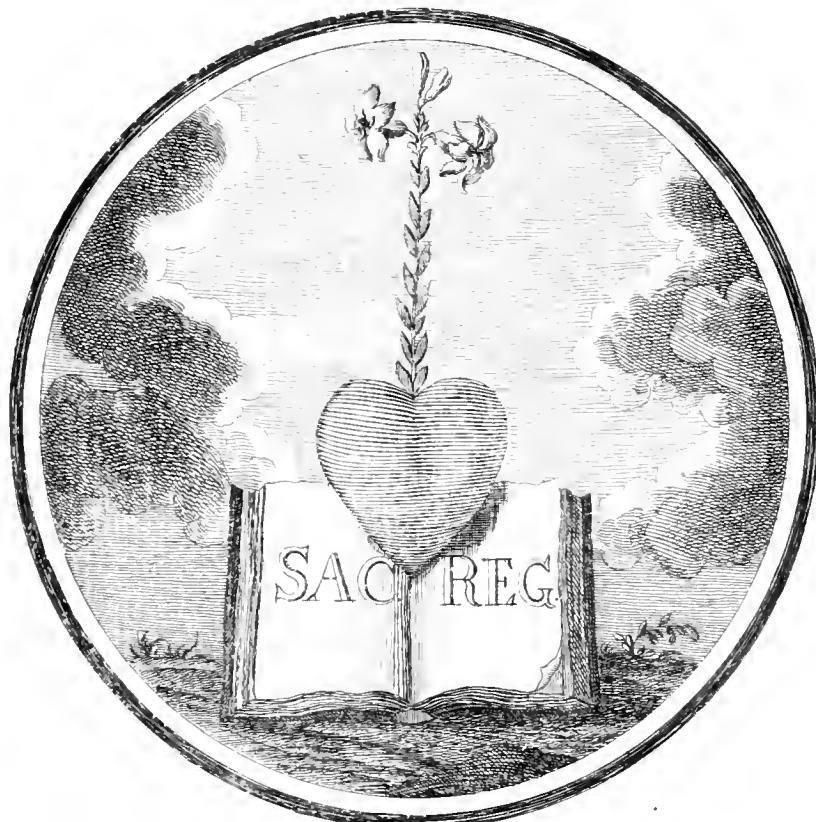

tiphonis terminetur, post quos Psalmos Lectio recitanda est; inde Responsum, Ambrosianum, Versus, *Canticum de Euangelio*, Litania, et oratio Dominica, et fiant missae. Completorium autem trium Psalmorum dictione terminetur. Qui Psalmi directanei sine Antiphona dicendi sunt. Post quos Hymnus eiusdem Horae, Lectio vna, Versus, Kyrie eleison, benedictio, et post Missae fiant. CAPVT XVIII. QVO ORDINE IPSI PSALMI DICENDI SVNT. In primis semper diurnis horis dicatur Versus Devs in adiutori-

BEATI, QVI AMBVLANT IN LEGE.

LXXII.

um meum intende , Domine ad adiuuandum me festina : et Gloria.
Inde Hymnus vniuscuiusque Horae. Deinde *Prima hora Dominica dicenda quatuor capitula Psalmi centesimi octaui decimi.*
Reliquis vero horis , id est Tertia , Sexta , vel Nona , terrena capitula suprascripti Psalmi centesimi octaui decimi dicantur.
Ad Primam autem secundae feriae dicantur tres Psalmi , id est , primus , secundus , et sextus : et ita per singulos dies ad Primam , vsque ad Dominicam dicantur per ordinem terni Psalmi , vsque ad

IN VIRTUTE TUA.

LXXIII.

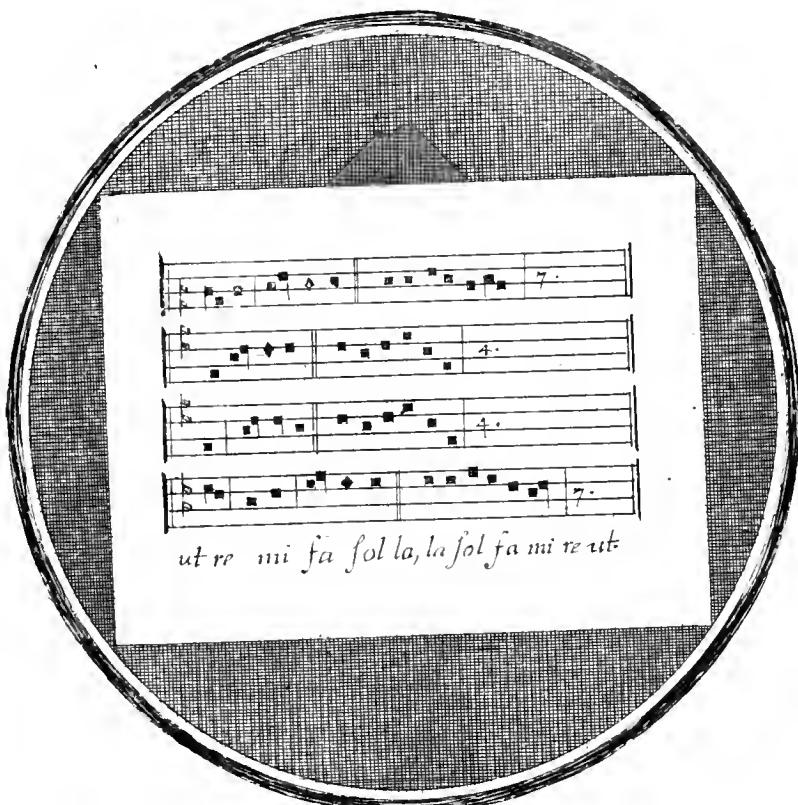

nonum decimum Psalmum. Ita sane, vt nonus Psalmus, et septimus decimus diuidantur in binas Glorias. Et sic fiat, vt *ad vigilias Dominica semper a vicefimo incipiatur*. Ad Tertiam vero, Sextam, et Nonam secundae feriae nouem capitula, quae residua sunt de centesimo decimo octauo Psalmo, ipsa terna per easdem Horas dicantur. Exponso igitur Psalmo centesimo octauo decimo duobus diebus; id est Dominico, et secunda feria: tertia feria iam ad Tertiam, Sextam, vel Nonam psallantur terni Psalmi a cente-

ASCENDENDO, DESCENDENDO.

LXXIV.

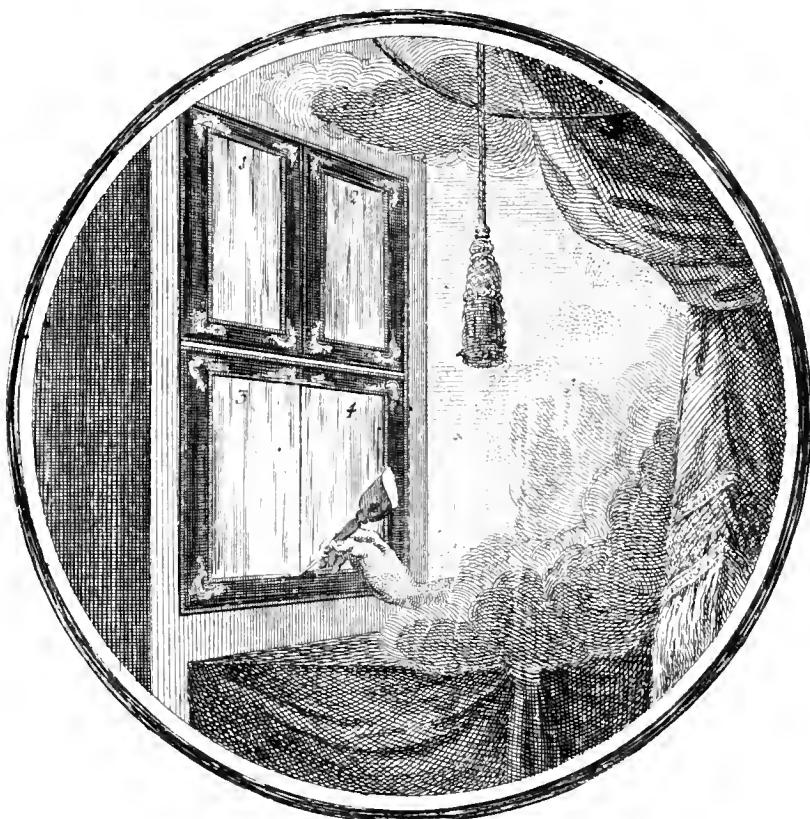

fimo nono decimo usque ad centesimum vicesimum septimum; id est Psalmi nouem. Quique Psalmi semper usque ad Dominicam per easdem horas itidem repetantur. Hymnorum nihilominus, Lectionum, vel Versuum dispositione uniformi, cunctis diebus seruata. Et ita scilicet, ut semper Dominica a centesimo octauo decimo incipiatur. *Vespera autem quotidie quatuor Psalmorum modulatione canatur.* Qui Psalmi incipientur a centesimo nono usque ad centesimum quadragesimum septimum: exceptis his qui

DIVISVM GEMINAT.

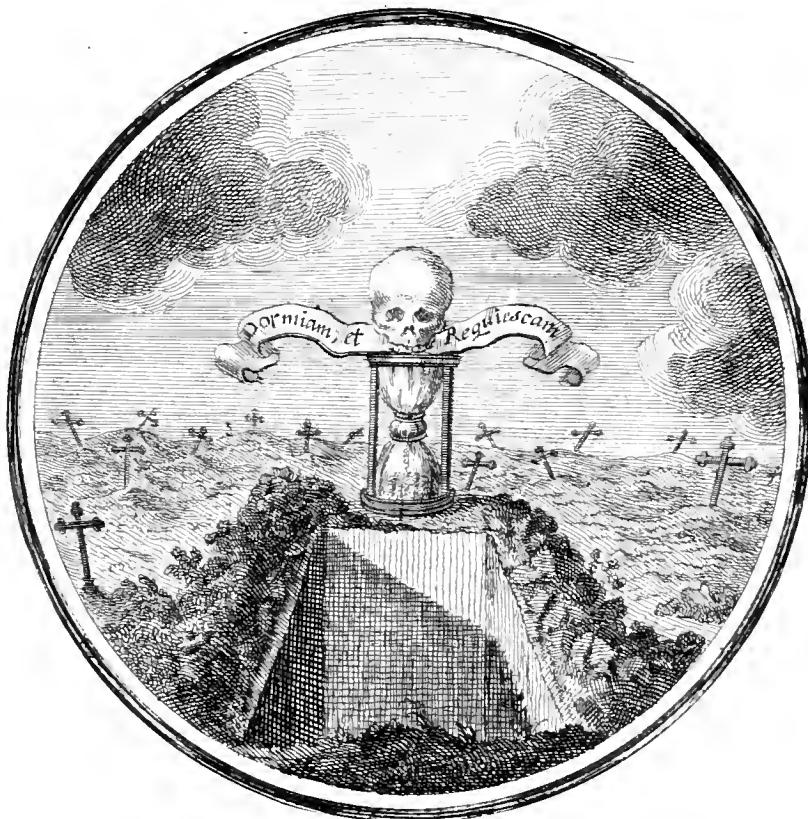
LXXV.

in diuersis Horis ex eis sequestrantur; id est a centesimo septimo decimo vsque ad centesimum vicesimum septimum, et centesimo tricesimo tertio, et centesimo quadragesimo secundo. Reliqui omnes in Vespera dicendi sunt. *Et quia minus veniunt tres Psalmi: ideo diuidendi sunt, qui in numero suprascripto fortiores inueniuntur:* id est centesimus tricesimus octauus, et centesimus quadragesimus tertius, et centesimus quadragesimus quartus. Centesimus vero sextus decimus, quia parvus est, cum centesimo quin-

REPETANTVR QVOTIDIE.

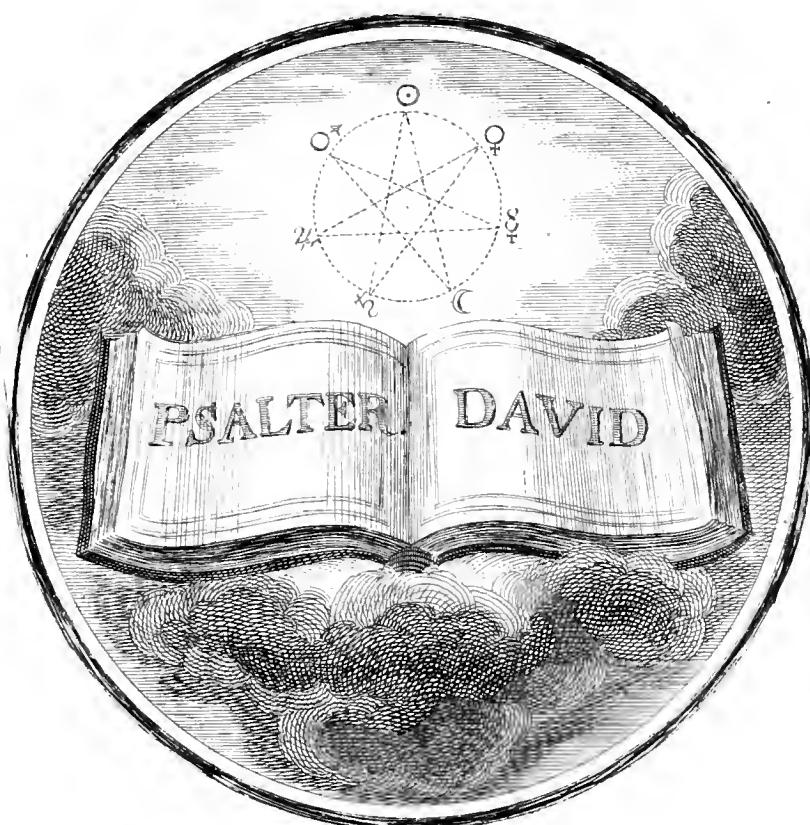
LXXVI.

to decimo coniungatur. Digesto ergo ordine Psalmorum Vespertinorum, reliqua, id est, Lectiones, Responsoria, Hymni, Versus, vel Cantica, sicut supra taxauimus, impleantur. *Ad Compleotorium vero iidem Psalmi repetantur quotidie; id est quartus, nonagesimus, et centesimus trigesimus tertius.* Disposito ordine psalmodiae diurnae, reliqui omnes Psalmi, qui supersunt, aequaliter diuidantur in septem noctium Vigilias, partiendo scilicet, qui inter eos prolixiores sunt Psalmi, et duodecim per vnam quamque con-

NVILLA DIES SINE LINEA.

LXXVII.

stituantur noctem. Hoc praecipue commonentes, vt si cui forte haec distributio Psalmorum displicerit, ordinet, si melius aliter judicauerit: dum *omnimodis id attendatur, vt omni hebdomada Psalterium ex integro, numero centum quinquaginta Psalmorum psallatur, et Dominico die semper a capite repetatur ad Vigilias: quia nimis iners deuotionis suae seruitium ostendunt monachi, qui minus a Psalterio cum Canticis consuetudinariis per septimanae circulum psallunt: cum legamus sanctos Patres nostros vno die hoc*

SVPER BONOS, ET MALOS.

LXXVIII.

strenue impleuisse, quod nos tepidi vtinam septimana integra per-
soluamus. CAPVT XIX. DE DISCIPLINA PSALLENDI. *Vbique*
credimus diuinam esse praesentiam, et oculos Domini in omni loco spe-
culari bonos et malos: maxime tamen hoc sine aliqua dubitatione cre-
damus, cum ad opus diuimum assistimus. Ideo semper memores si-
mus, quod ait Propheta: Seruite Domino in timore. Et iterum,
Psallite sapienter. Et in conspectu Angelorum psallam tibi. Er-
go consideremus, qualiter oporteat nos in conspectu diuinitatis,

VIS GEMINATA TRAHIT.

LXXIX.

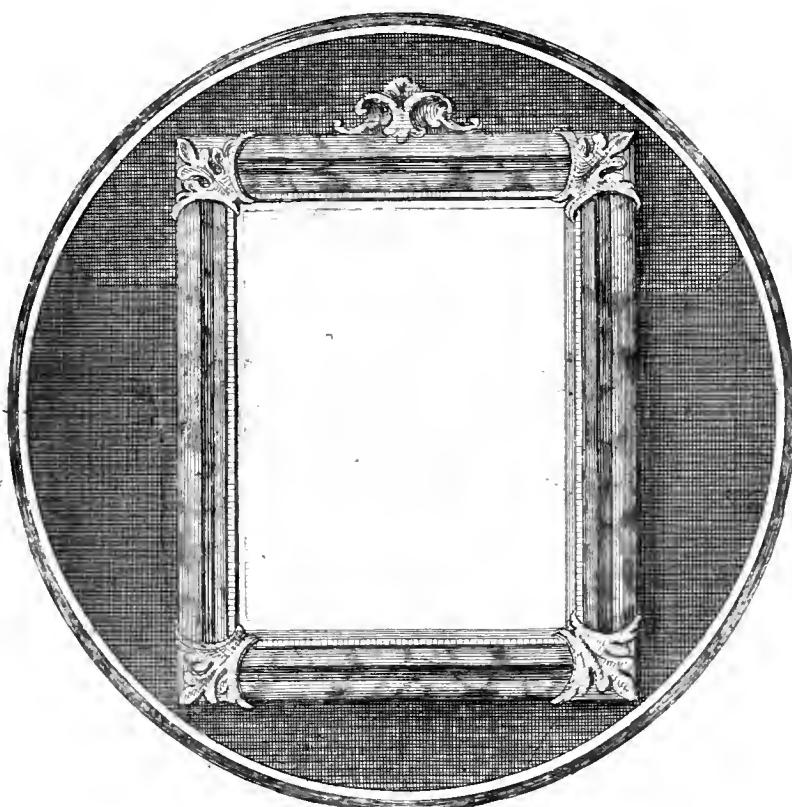

et Angelorum eius esse: et sic stenus ad psallendum, vt mens nostra concordet voci nostrae. CAPVT XX. DE REVERENTIA ORATIONIS. Si cum hominibus potentibus volumus aliqua suggestere, non praesumimus nisi cum humilitate, et reuerentia: quanto magis Domino Deo vniuersorum cuin omni humilitate, et puritatis deuotione supplicandum est? Et *non in multi loquio, sed in puritate cordis, et compunctione lacrymarum nos exaudiri sciamus.* Et ideo breuis debet esse, et pura oratio, nisi forte ex affectu inspirationis

SINE NAEVO.

LXXX.

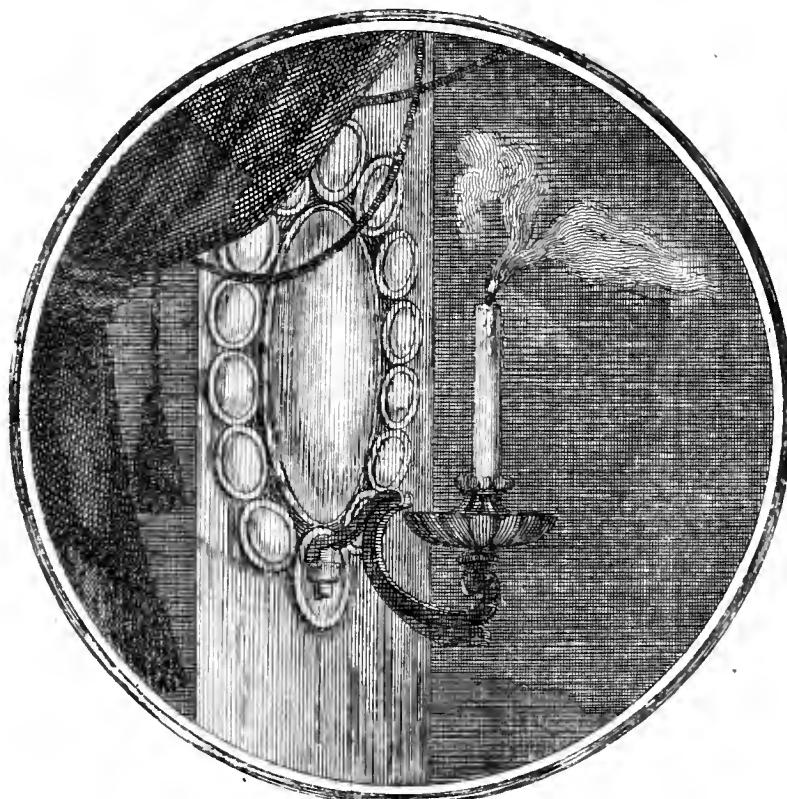
diuinae gratiae protendatur. In Conuentu tamen omnino breuietur oratio; et facto signo a Priore, omnes pariter surgant. CAPVT XXI. DE DECANIS MONASTERII. Si maior fuerit Congregatio, elegantur de ipsis fratres boni testimonii, et sanctae conuersationis, et constituantur Decani: qui sollicitudinem gerant super Decanias suas in omnibus, secundum mandata DEI, et praecepta Abbatis sui. Qui Decani tales elegantur, in quibus securus Abbas partiatur onera sua. Et non elegantur per ordinem, sed secundum vitae

OBEST, NON PRODEST.

LXXXI.

meritum, et sapientiae doctrinam. *Quique Decani si ex eis aliqua forte quis inflatus superbia repertus fuerit reprehensibilis, correptus semel, et iterum, et tertio, si emendare noluerit, deiiciatur: et alter in loco eius, qui dignus est, subrogetur. Et de Praeposito eadem constituimus.* CAPVT XXII. QVOMODO DORMIANT MONACHI. Singuli per singula lecta dormiant. Lectisternia pro modo conuersationis secundum dispensationem Abbatis sui accipient. Si potest fieri, omnes in uno loco dormiant: si autem multitudo non sinit;

ET NOCTE TENVISSE IVVAT.

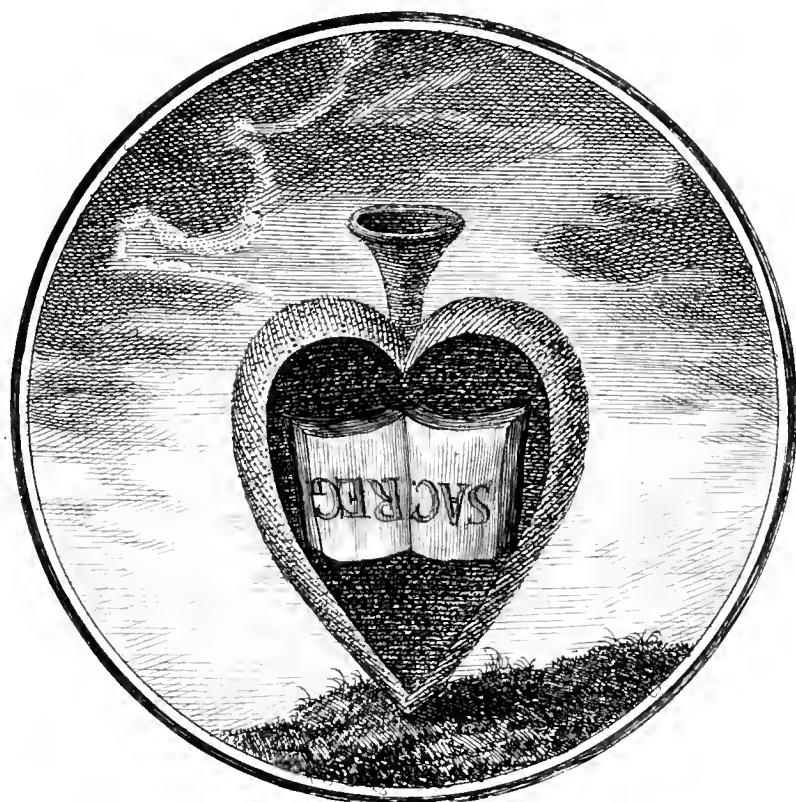
LXXXII.

deni, aut viceni cum Senioribus, qui super eos folliciti sint, pausent. Candela iugiter in eadem cella ardeat vsque mane. *Vestiti dormiant*, et cincti cingulis, aut funibus; et cultellos suos ad latus suum non habeant, cum dormiunt, ne forte per somnium vulnerentur dormientes: et *ut parati sint monachi semper*; et *facto signo absque mora surgentes festinent inuicem se praeuenire ad opus DEI*, cum omni tamen grauitate, et modestia. Adolescentiores fratres iuxta se non habeant lectos, sed permixti cum

ADMONENDVM, OBIVRGANDVM.

LXXXIII.

Senioribus. Surgentes vero ad opus D^EI, inuicem se moderate cohortentur propter somnolentorum excusationes. CAPVT XXIII. DE EXCOMMUNICATIONE CULPARVM. *Siquis frater contumax, aut inobediens, aut superbus, aut murmurans, vel in aliquo contrarius existens sanctae regulae, et praeceptis Seniorum suorum contemptor repertus fuerit: hic secundum Domini praeceptum admoneatur semel, et secundo secrete a Senioribus suis. Si non emendauerit, obiurgetur publice coram omnibus.* Si vero

SVNT IVSTA SALVTI.

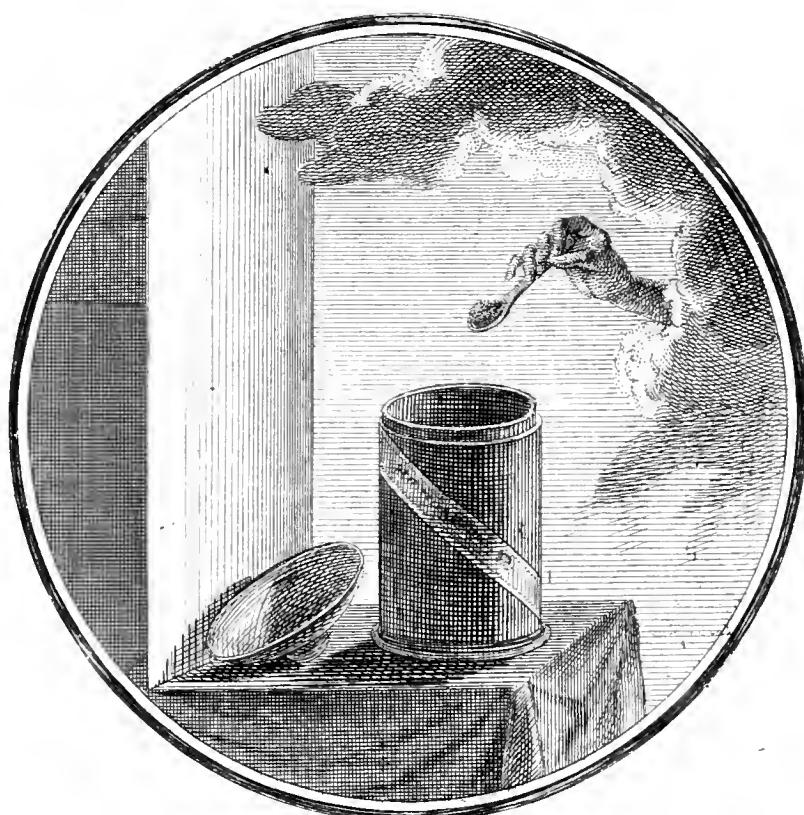
LXXXIV.

neque sic correxerit, si intelligit, qualis poena sit, excommunicationi subiaceat. Si autem improbus est, vindictae corporali subdatur. CAPVT XXIV. QVALIS DEBEAT ESSE MODVS EXCOMMUNICATIONIS. *Secundum modum culpaे, excommunicationis vel disciplinae mensura debet extendi.* Qui culparum modus in Abbatis pendeat iudicio. Siquis tamen frater in leuioribus culpis inuenitur, a mensae participatione priuetur. Priuati autem a mensae confortio, ista erit ratio: vt in Oratorio Psalmum, aut Antiphon-

CONGRVA, NON OMNIA.

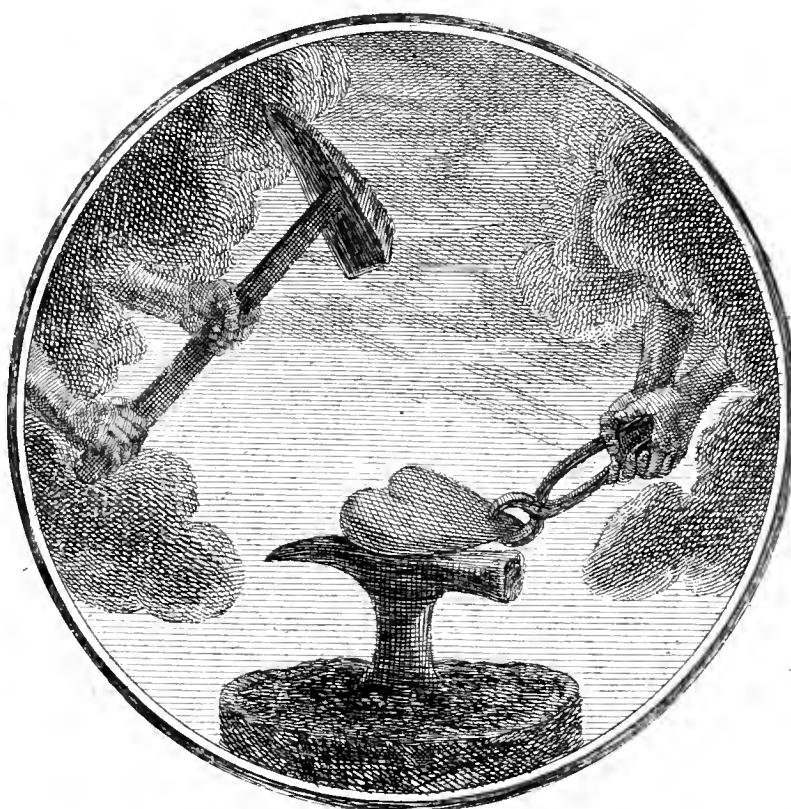
LXXXV.

nam non imponat, neque Lectionem recitet usque ad satisfactionem. Refectionem autem cibi post fratum refectionem solus accipiat. Ut si verbi gratia fratres reficiunt sexta hora, ille frater nona; si fratres nona, ille vespera, usque dum *satisfactione congrua veniam consequatur*. CAPVT XXV. DE GRAVIORIBVS CVLPIS. Is autem frater, qui grauioris culpae noxa tenetur, suspendatur a mensa simul, et ab Oratorio. Nullus ei fratum in vlo iungatur confortio neque in colloquio. Solus

SALVO SPIRITU.

LXXXVI.

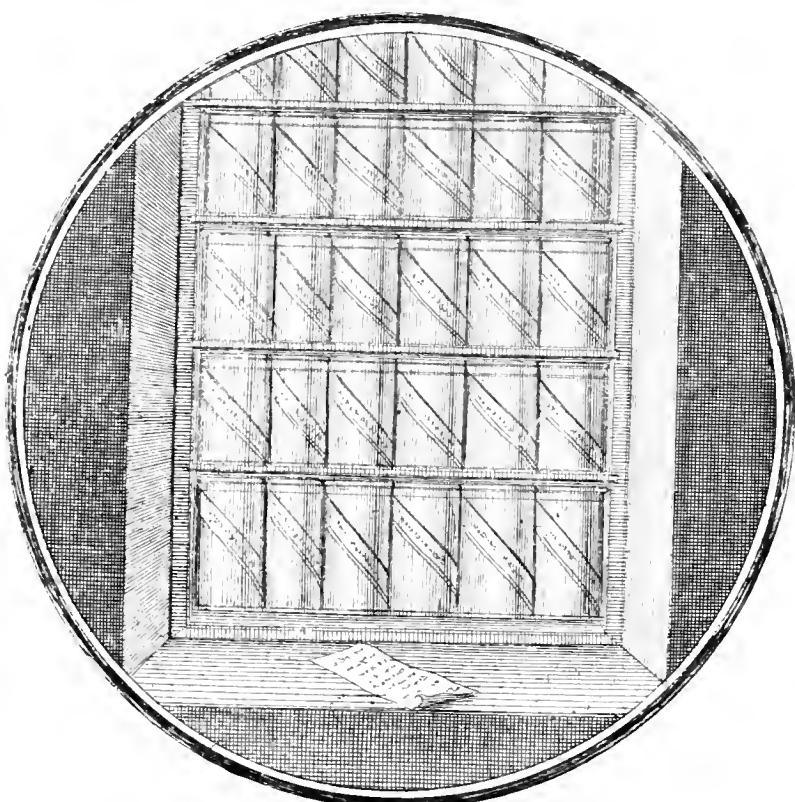
fit ad opus sibi iniunctum, persistens in poenitentiae luctu, sciens illam terribilem Apostoli sententiam dicentis, *traditum huiusmodi hominem Satanae in interitum carnis, ut spiritus saluis sit in die Domini.* Cibi autem refectionem solus percipiat mensura, vel hora, qua praeuiderit Abbas ei competere. Nec a quoquam benedicatur transfunte, nec cibus, qui ei datur. CAPVT XXVI. DE IIS, QVI SINE IVSSIONE ABBATIS IVNGVNTVR EXCOMMVNICATIS. Si quis frater praesumpserit sine iussione Abbatis fratri excom-

MALE HABENTIBVS.

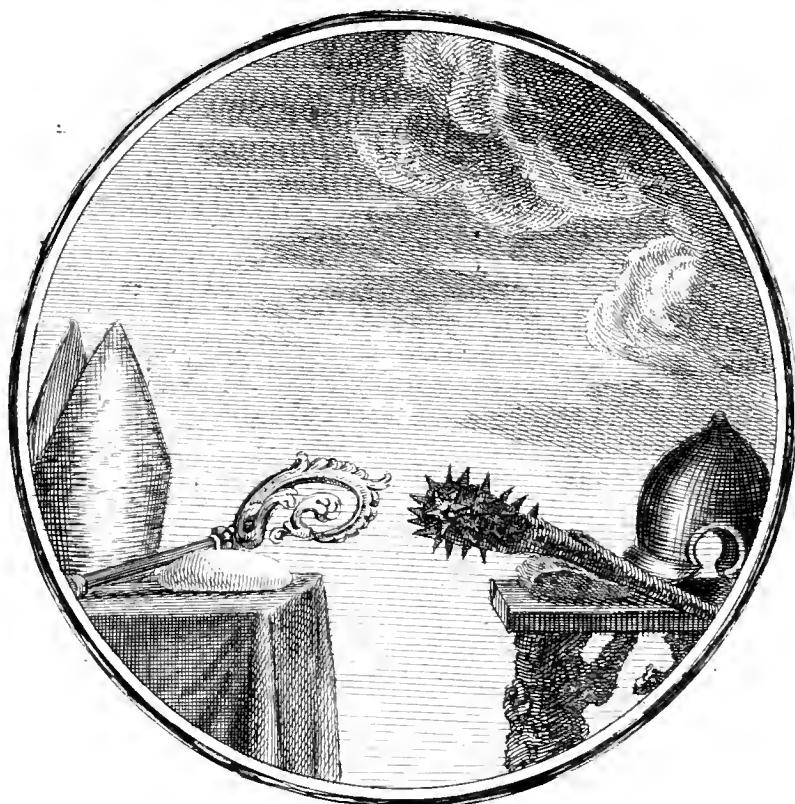
LXXXVII.

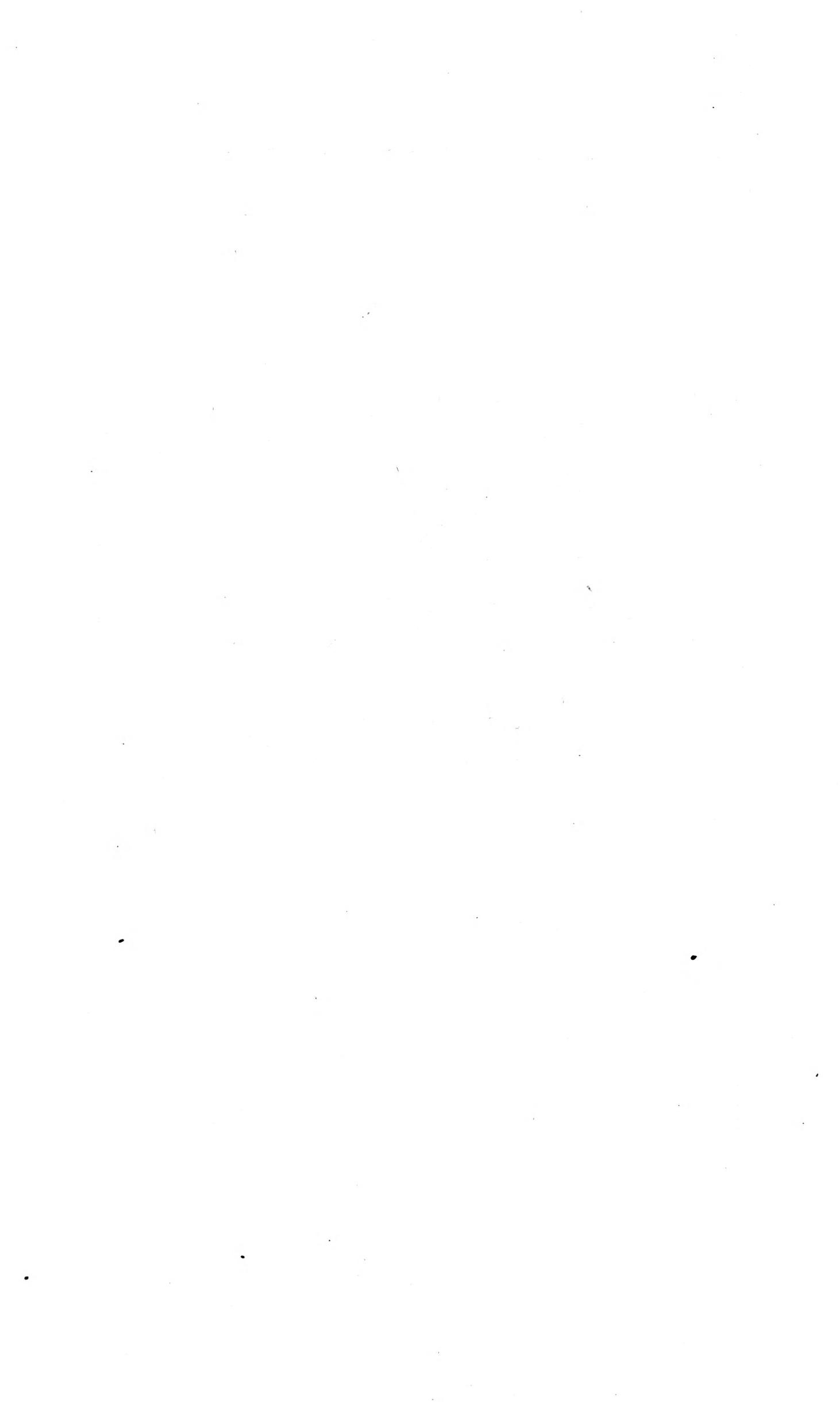
municato quolibet modo se iungere, aut loqui cum eo, vel mandatum ei dirigere; similem sortiatur excommunicationis vindictam. CAPVT XXVII. QVALITER DEBEAT ABBAS SOLICITVS ESSE CIRCA EXCOMMVNICATOS. *Omni sollicitudine curam gerat Abbas circa delinquentes fratres: quia non est opus sanis medicus, sed male habentibus.* Et ideo vti debet omni modo, vt sapiens medicus, immittere quasi occultos consolatores sympectas, id est, seniores sapientes fratres, qui quasi

CVRAM, NON TYRANNIDEM.

LXXXVIII.

secrete consolentur fratrem fluctuantem, et prouocent eum ad humilitatis satisfactionem. Et consolentur eum, ne abundanter tristitia absorbeatur: sed sicut ait idem Apostolus, confirmetur in eo caritas; et oretur pro eo ab omnibus. *Magnopere enim debet sollicitudinem gerere Abbas: et omni sagacitate, et industria curare, ne aliquam de ouibus sibi creditis perdat. Nouerit enim se infirmarum curam suscepisse animarum, non super sanas tyramidem: et metuat Prophetae comminatio-*

PIVM EXEMPLVM.

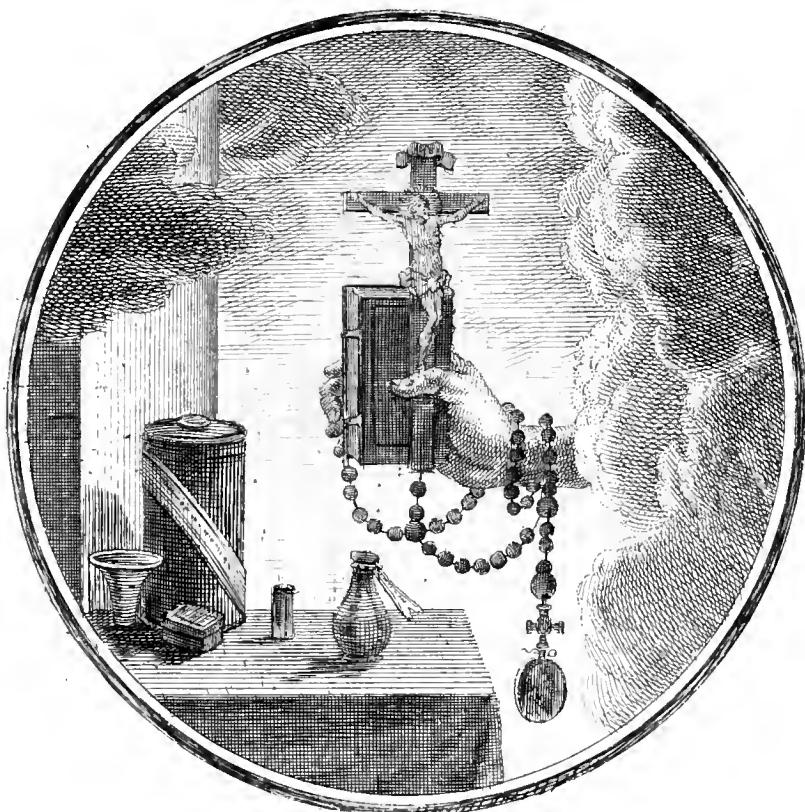
LXXXIX.

nem, per quem dicit DEVS: quod crassum videbatis, assumebatis: et quod debile erat, proiiciebatis. *Et Pastoris boni pium imitetur exemplum; qui relictis nonaginta nouem ouibus in montibus, abiit unam ouem, quae errauerat, quaerere: cuius infirmitati in tantum compassus est; ut eam in sacris humeris suis dignaretur imponere, et sic reportare ad gregem.* CAPVT XXVIII. De iis, QVI SAEPIVS CORREPTI NON EMENDAVERINT. Siquis frater frequenter corruptus pro qualibet culpa, si etiam excommunicata.

MAIUS EST.

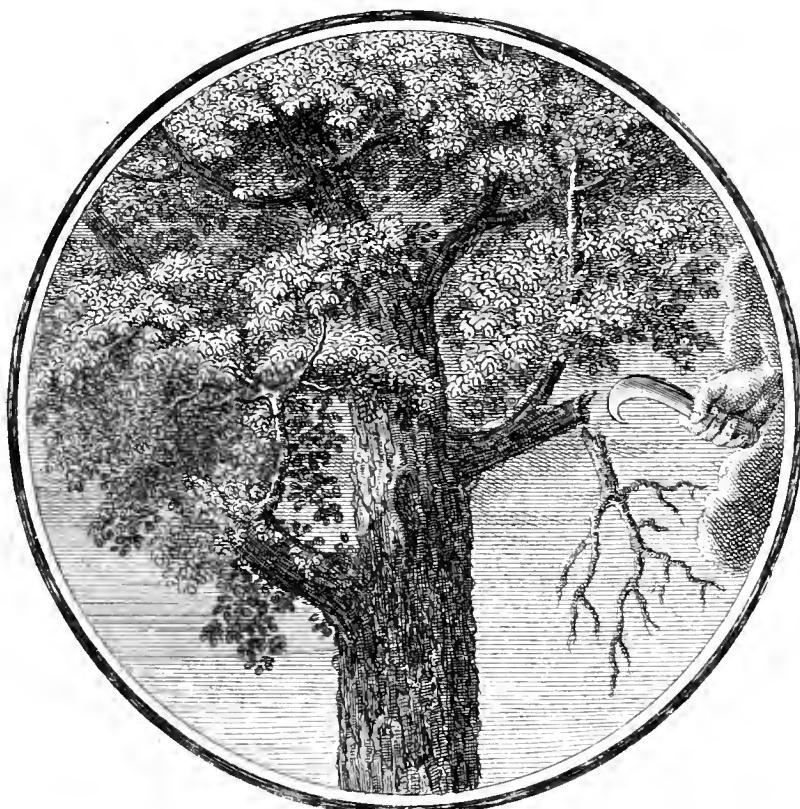
XC.

tus non emendauerit, acrior ei accedat correptio; id est, ut verbum vindicta in eum procedat. Quod si nec ita correxerit, aut forte (quod absit) in superbiam elatus etiam defendere voluerit opera sua, tunc *Abbas faciat, quod sapiens medicus. Si exhibuit fomenta, si vnguenta abortionum, si medicamina Scripturarum diuinarum, si ad ultimum ustionem excommunicationis, vel plagas virgarum, etiam si viderit nihil suam praeualere industria;* adhibeat etiam (quod maius est) suam, et omnium fratrum pro eo orationem:

AVERENDVM.

XCI.

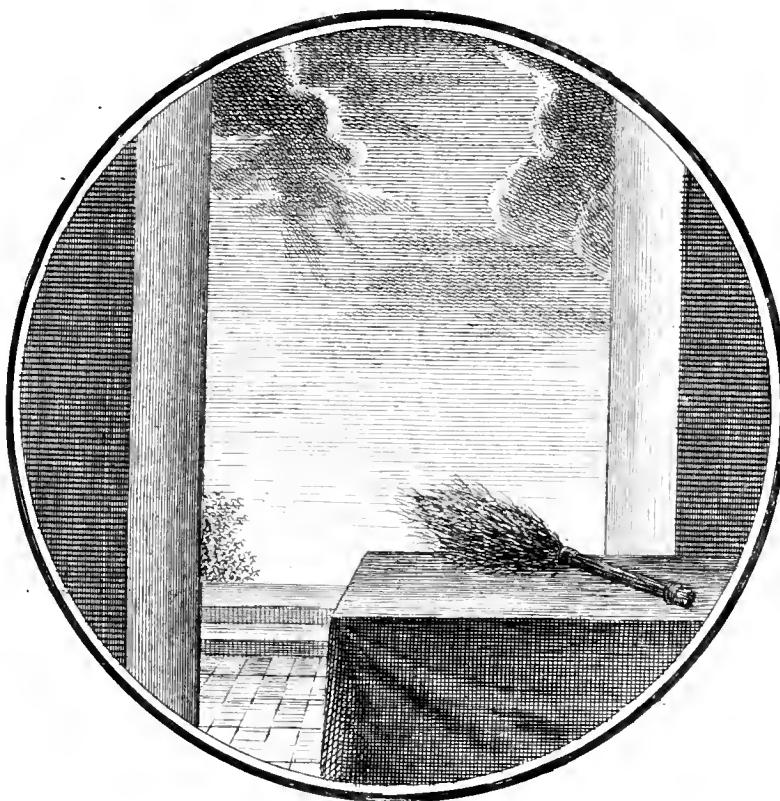

vt Dominus, qui omnia potest, operetur salutem circa infirmum fratrem. *Quod si nec isto modo sanatus fuerit: tunc iam utatur Abbas ferro abscissionis*, vt ait Apostolus: *Auferte milium ex vobis.* Et iterum: Infidelis si discedit, discedat: ne vna ouis morbida omnem gregem contaminet. CAPVT XXIX. SI DEBEANT ITERVM RECIPI FRATRES EXEVNTES DE MONASTERIO. Frater, qui proprio vitio egreditur, aut proiicitur de monasterio; si reuerti voluerit, spondeat prius omnem emendationem vitii, pro quo egressus

IVVENTVTI SVNT SALVTI.

XCII.

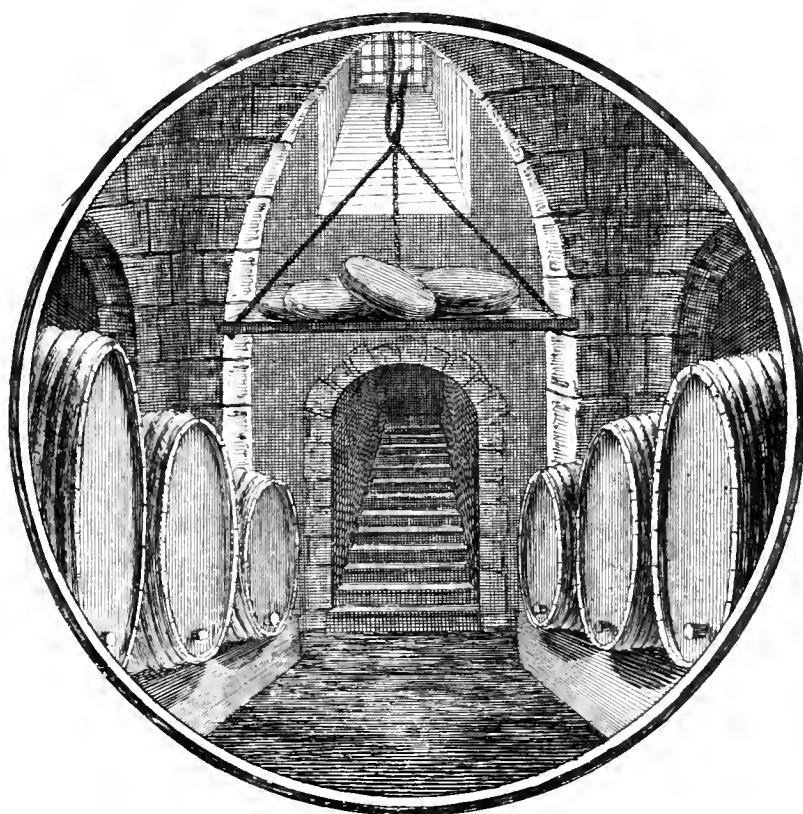

est: et sic in vltimo gradu recipiatur, vt ex hoc eius humilitas comprobetur. Quodsi denuo exierit, vsque tertio ita recipiatur. Iam postea sciat omnem sibi reuersionis aditum denegari. CAPVT XXX. DE PVERIS MINORI AETATE, QVALITER CORRIPIANTVR, *Omnis aetas, vel intellectus proprias debet habere mensuras. Ideoque quoties pueri, vel adolescentiores aetate, aut qui minus intelligere possunt, quanta poena sit excommunicationis; hi tales dum delinquunt, aut ieuniis nimiis affligantur, aut acribus verberibus*

SE CVSTODIANT, QVI CVSTODIVNT.

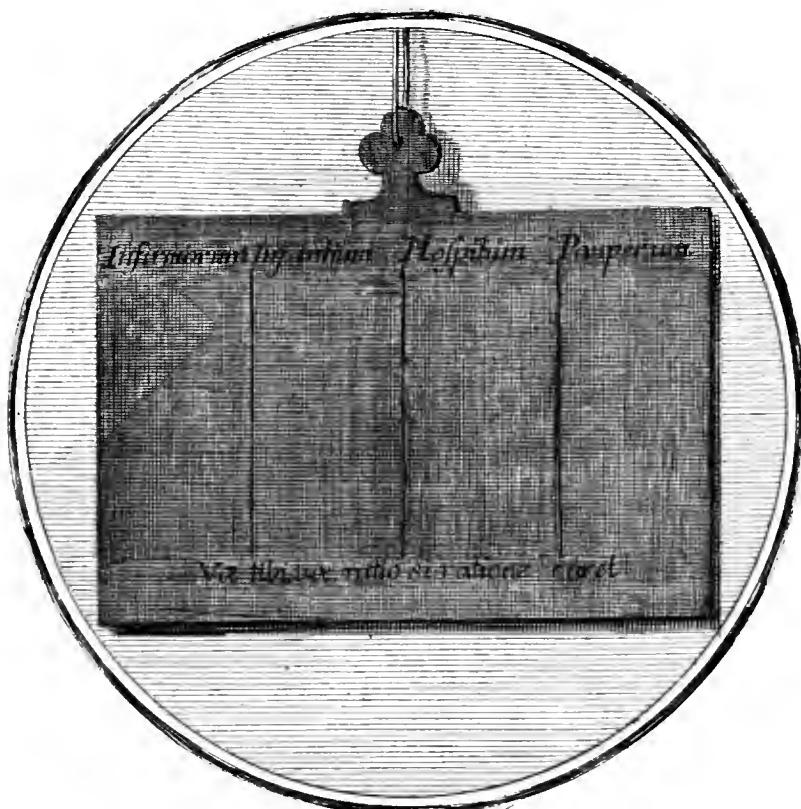
XCIII.

coerceantur, ut sanentur. CAPVT XXXI. DE CELLERARIO MONASTERII, QVALIS SIT. *Cellerarius monasterii eligatur de Congregatione, sapiens, maturis moribus, sobrius, non multum edax, non elatus, non turbulentus, non iniuriosus, non tardus, non prodigus, sed timens DEVVM, qui omni Congregationi sit sicut pater.* Curam gerat de omnibus: sine iussione Abbatis nihil faciat. Quae iubentur, custodiat: fratres non contristet. Si quis frater ab eo forte aliqua irrationabiliter postulat, non spernendo eum contristet, sed

QVANTA CVRA! QVANTA RATIO!

XCIIV.

rationabiliter cum humilitate male petenti deneget. Animam suam custodiat, memori semper illud Apostolicum, quia, qui bene ministrauerit, gradum bonum sibi acquirit. *Infirmorum, infan- tium, hospitum, pauperumque cum omni sollicitudine curam gerat, sciens sine dubio, quia pro his omnibus in die iudicii rationem rediturus est.* Omnia vasa monasterii, cunctamque substantiam, ac si altaris vasa sacrata conficiat. Nihil ducat negligendum: neque avaritiae studeat, neque prodigus sit aut extirpator substantiae mo-

SI NON HABES, DA QVOD HABES.

CXV.

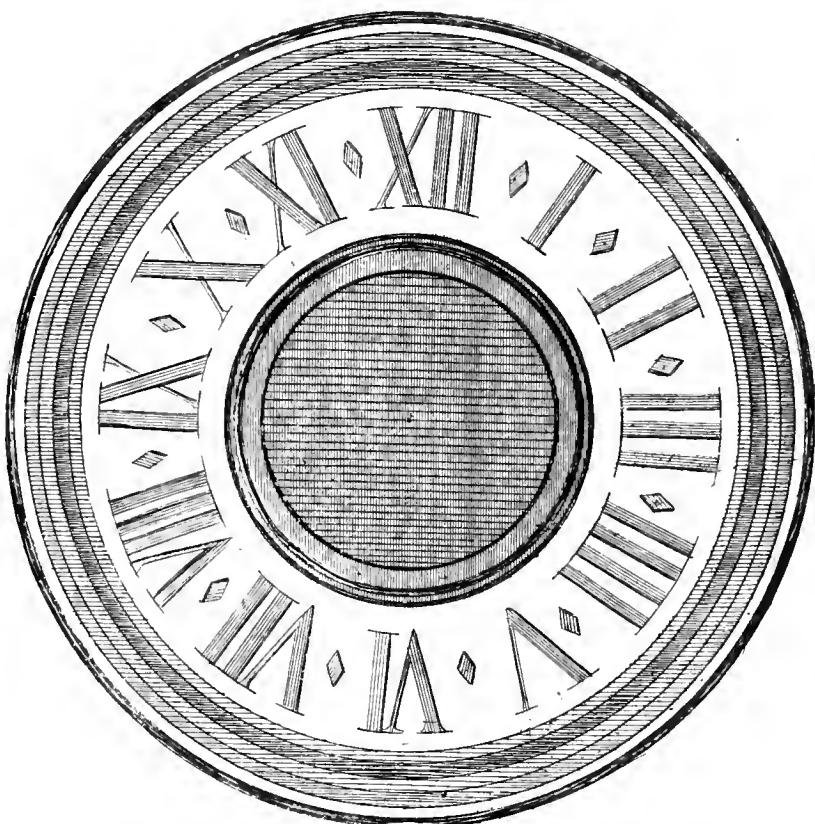

nafterii: sed omnia mensurate faciat, et secundum iussionem Ab-
batis. *Humilitatem ante omnia habeat: et cui substantia non est, quae
tribuatur, sermo responsoris porrigitur bonus, ut scriptum est:
Sermo bonus super datum optimum.* Omnia, quae ei iniunxerit Ab-
bas, ipsa habeat sub cura sua: a quibus prohibuerit, non praesumat.
Fratribus constitutam annonam sine aliquo typo, vel mora of-
ferat, vt non scandalizentur, memor diuini eloquii, quid merea-
tur, qui scandalizauerit vnum de pusillis. Si Congregatio maior

OMNI NON CONVENIT OMNE.

XCVI.

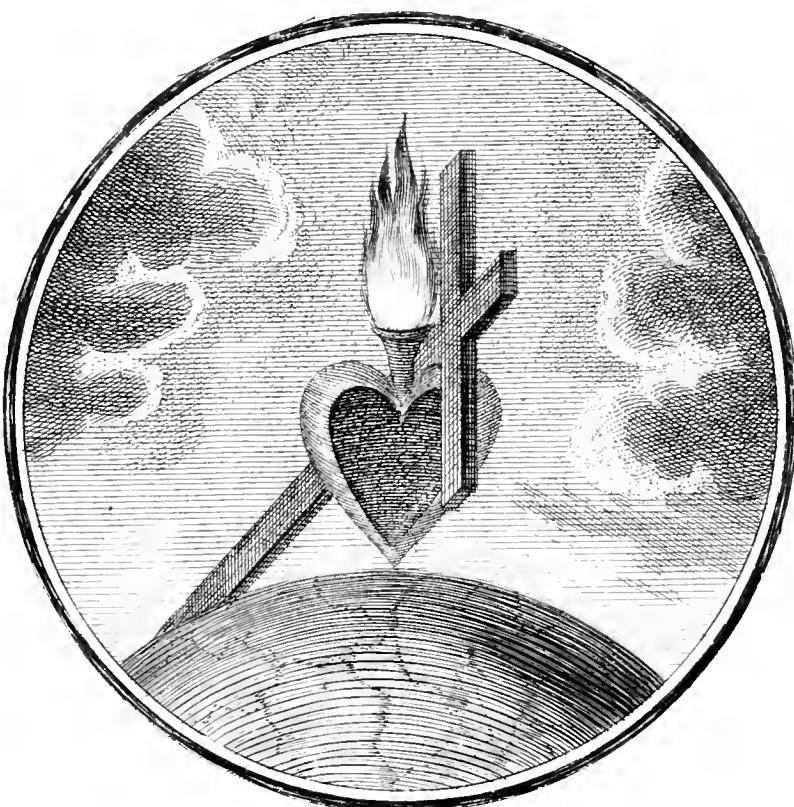
fuerit, solatia ei dentur, a quibus adiutus, et ipse aequo animo impleat officium sibi commissum. *Horis competentibus dentur, quae danda sunt, et petantur, quae petenda sunt: vt nemo perturbetur, neque contristetur in domo DEI.* CAPVT XXXII. DE FERRAMENTIS, VEL REBUS MONASTERII. Substantiae monasterii in ferramentis velvestimentis, seu quibuslibet rebus prouideat Abbas fratres, de quorum vita, et moribus securus sit: et eis singula, vt vtile iudicauerit, consignet custodienda, atque recolligenda. Ex quibus Abbas breuem te-

◎

RELIQVIMVS OMNIA.

XCVII.

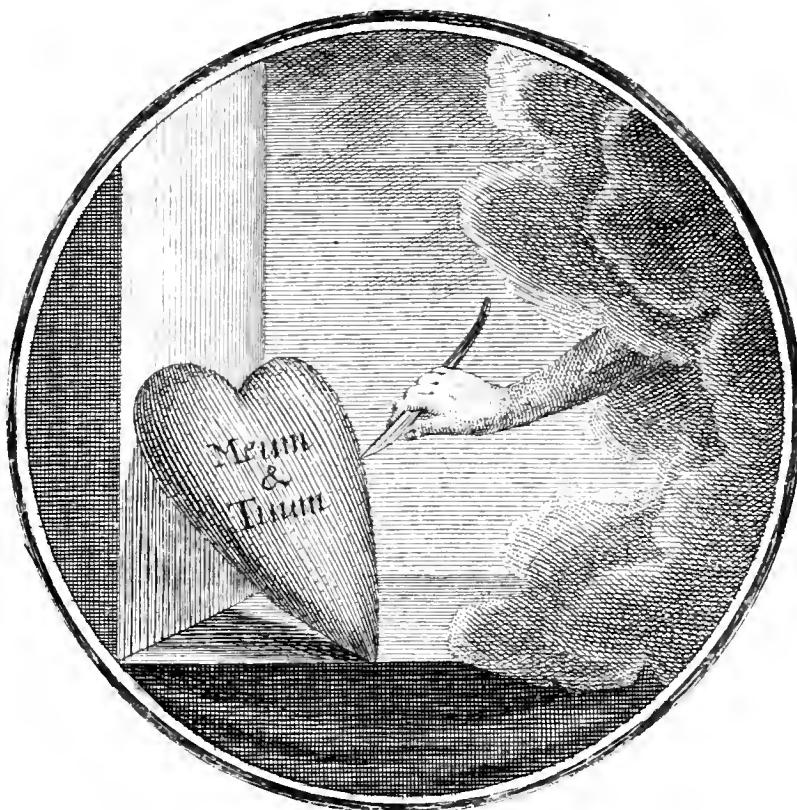

neat: ut dum sibi in ipsa assignata fratres vicissim succedunt; sciat, quid dat, aut quid recipit. Si quis autem sordide, aut negligenter res monasterii tractauerit, corripiatur: si non emendauerit, disciplinae regulari subiaceat. CAPVT XXXIII. Si QVID DEBEANT MONACHI PROPRIVM HABERE. *Praecipue hoc vitium peculiare radicitus amputandum est de monasterio, ne quis praesumat aliquid dare, aut accipere sine iussione Abbatis, neque aliquid habere proprium, nullam omnino rem: neque codicem, neque tabulas, neque graphium, sed nihil omnino:*

DELEANTVR DE LIBRO VIVENTIVM.

XCVIII.

quippe quibus nec corpora sua, nec voluntates licet habere in propria potestate. Omnia vero necessaria a Patre Monasterii sperare; nec quicquam liceat habere, quod Abbas non dederit, aut permiserit. *Omnia que omnibus sint communia, ut scriptum est: nec quisquam suum aliquid dicat, aut praesumat. Quod si quisquam huic nequissimo vitio deprehensus fuerit delectari, admonitus semel, et iterum: si non emendauerit, correptioni subiaceat.* CAPVT XXXIV. SI OMNES AEQUALITER DEBEANT NECESSARIA ACCIPERE. Sicut

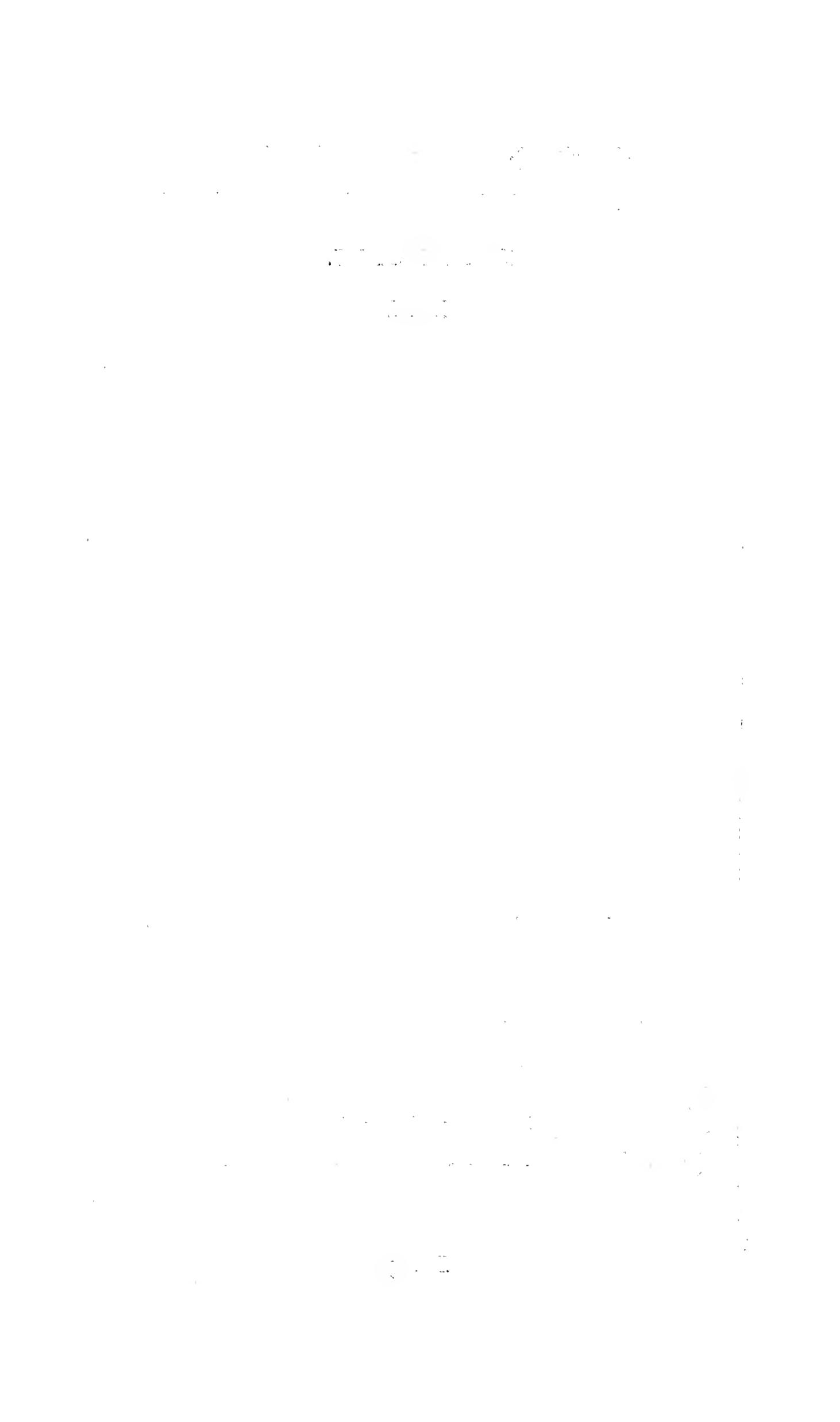

PROVT OPVS.

XCIX.

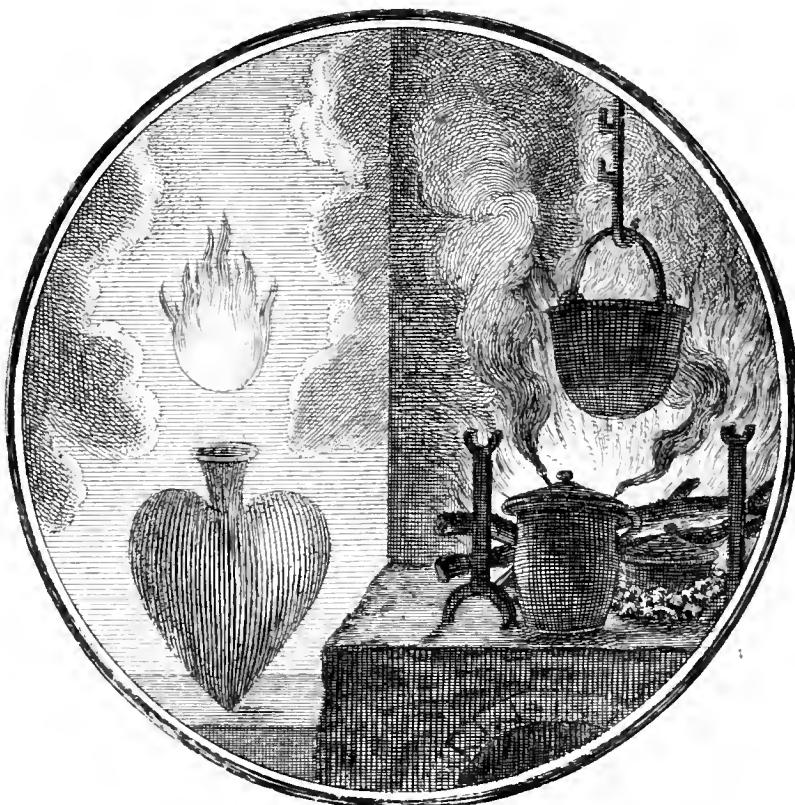

scriptum est: Diuidebatur singulis, prout cuique opus erat: vbi non dicimus, vt personarum (quod absit) acceptio sit, sed infirmitatum consideratio. Vbi qui minus indiget, agat DEO gratias, et non contristetur: qui vero plus indiget, humilietur pro infirmitate, et non extollatur pro misericordia: et ita omnia membra erunt in pace. Ante omnia, ne murmurationis malum pro qualicunque causa in aliquo qualicunque verbo, vel significatione appareat. Quodsi deprehensus fuerit, districtiori disciplinae subdatur.

ALIVS PER ALIVM.

C.

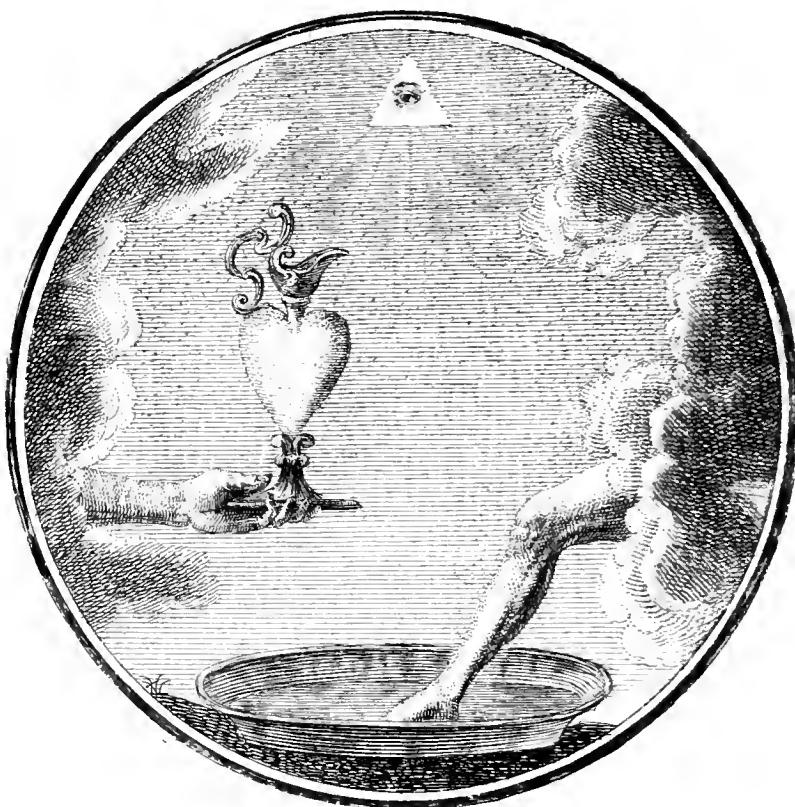

CAPVT XXXV. De SEPTIMANARIIS COQVINAЕ. *Fratres sibi inuicem seruant, vt nullus excusetur a coquinae officio: nisi aut aegritudine, aut in causa grauis utilitatis quis occupatus fuerit: quia exinde maior merces, et caritas acquiritur. Imbecillibus autem procurentur solatia, vt non cum tristitia hoc faciant; sed habeant omnes solatia secundum modum Congregationis, aut positio nem loci. Si maior Congregatio fuerit, Cellerarius excusetur a coquina, vel si qui, vt diximus, maioribus vtilitatibus occupantur.*

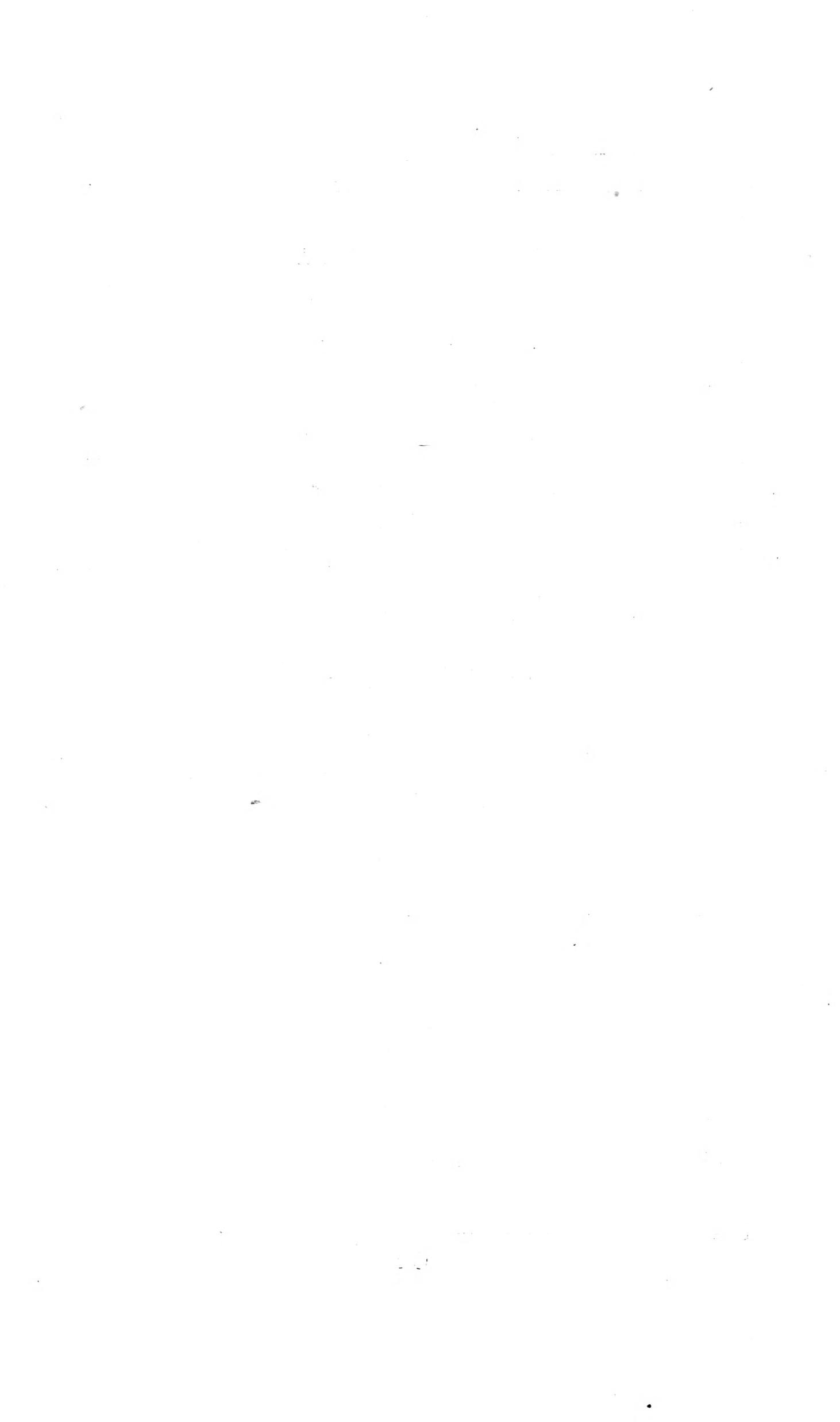

MVNDA PLACENT.

CI.

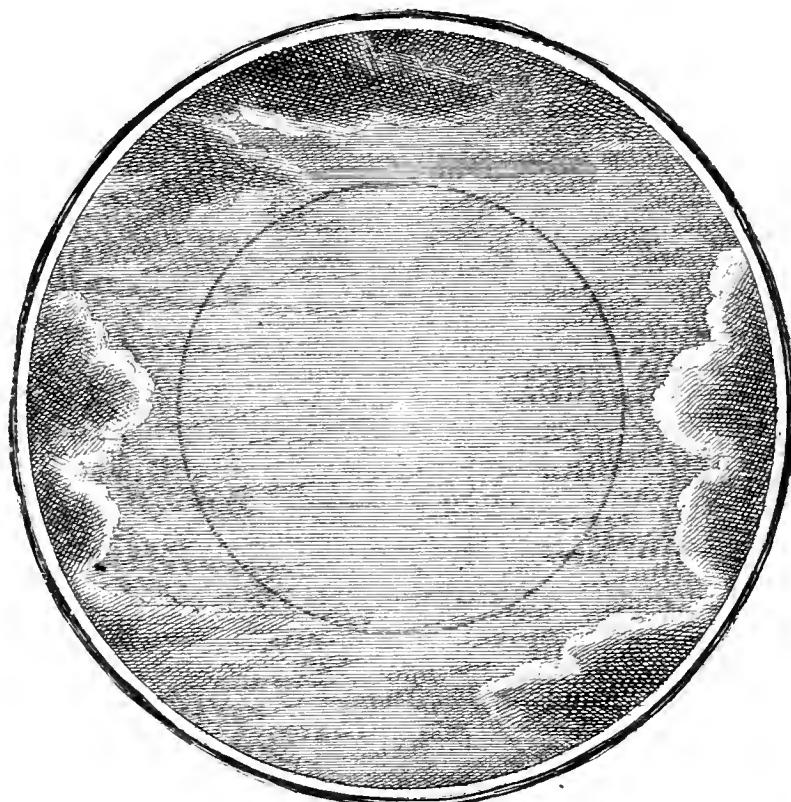
Ceteri sibi sub caritate inuicem seruant. *Egressurus de septima-na, sabbato munditas faciat. Lintea, cum quibus sibi fratres manus, aut pedes tergunt, lauet. Pedes vero tam ipse, qui egreditur, quam ille, qui intraturus est, omnibus lauent. Vasa ministerii sui munda, et sana Cellerario reconsignet.* Qui Cellarius item intranti consignet: vt sciat, quid dat, aut quid recipit. Septimanarii au-tem ante vnam horam refectionis, accipient super statutam an-nonam singulos biberes, et panem: vt hora refectionis sine mur-

FINIS VT INITIVM.

CII.

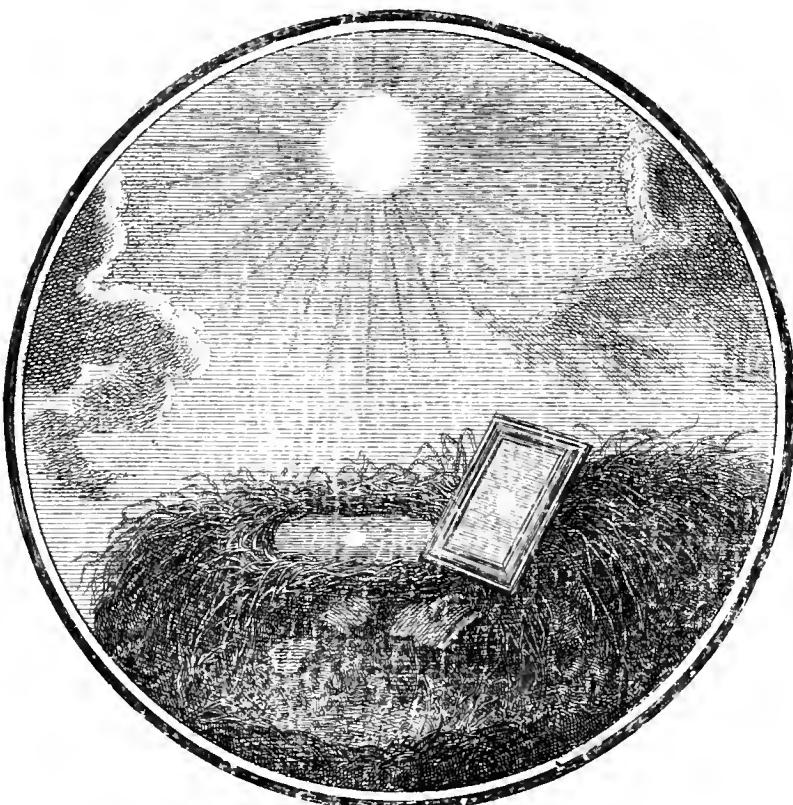

muratione, et graui labore feruiant fratribus suis. In diebus autem solemnibus usque ad Missas sustineant. *Intrantes autem, et exeuntes hebdomadarii in Oratorio mox Matutinis finitis Dominica, omnium genibus prouoluantur, postulantes pro se orari.* Egrediens autem de septimana dicat hunc versum: *Benedictus es Domine Deus, qui adiuuisti me, et consolatus es me.* Quo dicto tertio accipiat benedictionem egrediens. Subsequatur ingrediens, et dicat: *Deus in adiutorium meum intende, Domine*

IDEM IN ALIIS.

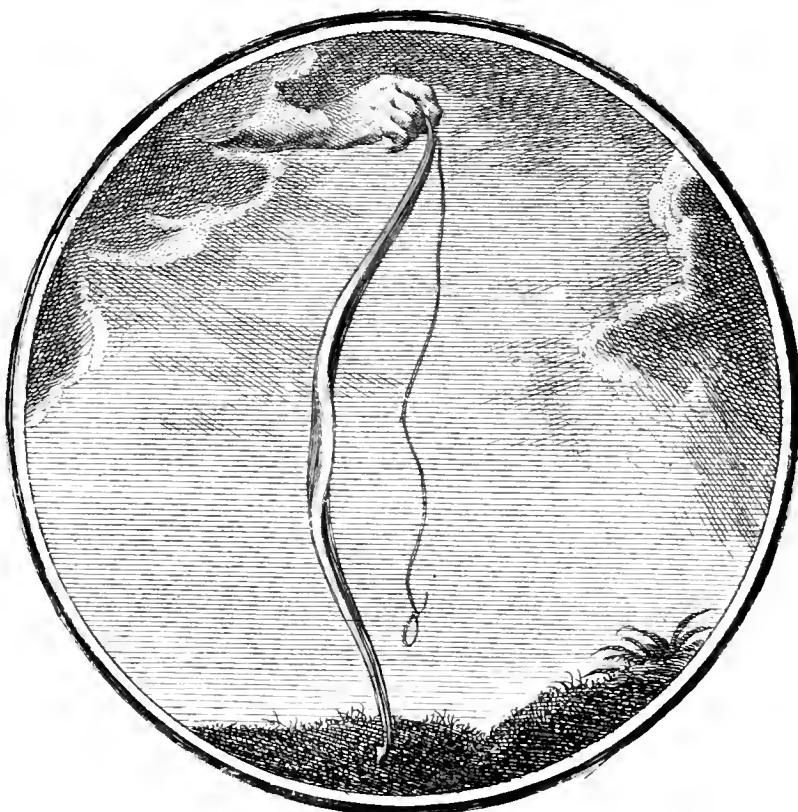
CIII

ad adiuuandum me festina. Et hoc idem tertio repetatur ab omnibus. Et accepta benedictione, ingrediatur. CAPVT XXXVI.
DE INFIRMIS FRATRIBVS. *Infirmorum cura ante omnia, et super omnia adhibenda est, vt sicut reuera Christo, ita eis seruiatur; quia ipse dixit: infirmus fui, et visitasti me. Et, Quod fecisti uni de his minimis meis, mibi fecisti.* Sed et ipsi infirmi considerent, in honorem Dei sibi seruiri: et non superfluitate sua contristent fratres suos seruientes sibi; qui tamen patienter portandi sunt: quia

REMISSIO REPARATIO.

CIV.

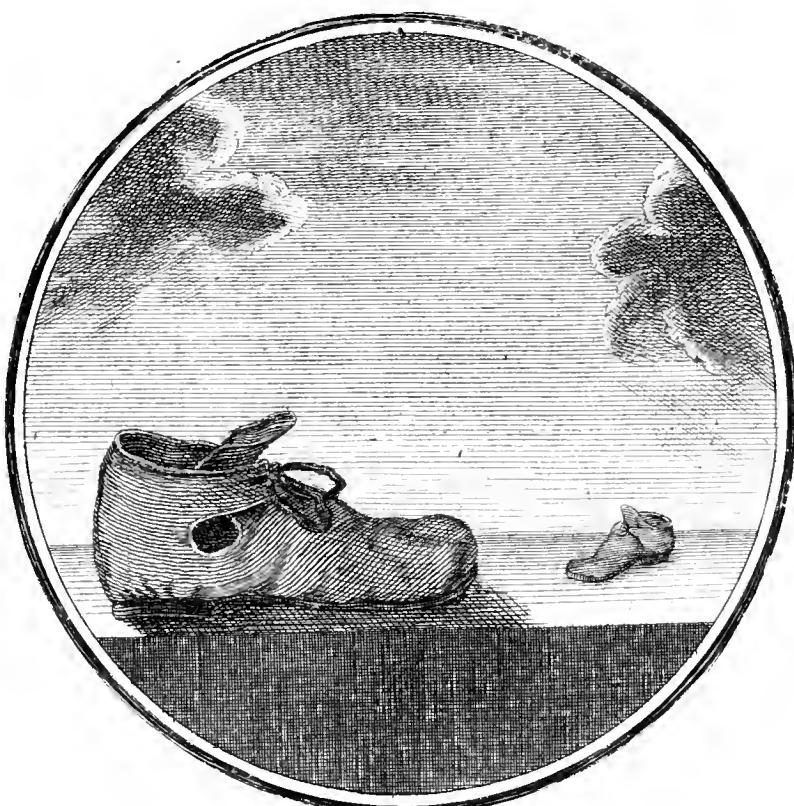

de talibus copiosior merces acquiritur. Ergo cura maxima fit **Abbatis**, ne aliquam negligentiam patientur. Quibus fratribus infirmis sit cella super se deputata, et seruitor timens **DEVM**, et diligens, ac sollicitus. Balnearum usus infirmis, quoties expedit, offeratur; sanis autem, et maxime iuuenibus, tardius concedatur. Sed et *carnium eis infirmis, omninoque debilibus pro reparatione concedatur. At ubi meliorati fuerint, a carnis more solito onines abstineant.* Curam autem maximam habeat Abbas, ne

AD MODVLVM.

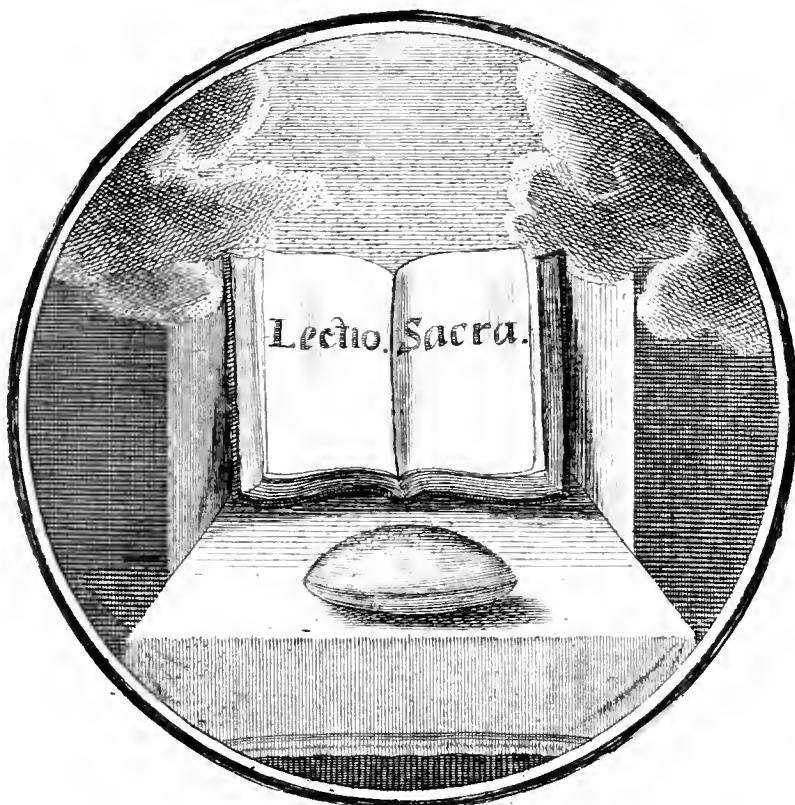
CV.

a Cellerariis , aut seruatoribus negligantur infirmi : quia ad ipsum respicit , quicquid a discipulis delinquitur. CAPVT XXXVII.
DE SENIBVS, VEL INFANTIBVS. *Licet ipsa natura humana trahatur ad misericordiam in his aetatibus, senum videlicet, et infantum; tamen et regulae auctoritas eis prospiciat. Consideretur semper in eis imbecillitas, et nullatenus eis districtio regulae teneatur in alimentis: sed sit in eis pia consideratio, et praeueniant horas canonicas.* CAPVT XXXVIII. DE HEBDOMADARIO LECTORE.

PASCITVR VTRQVE.

CVI.

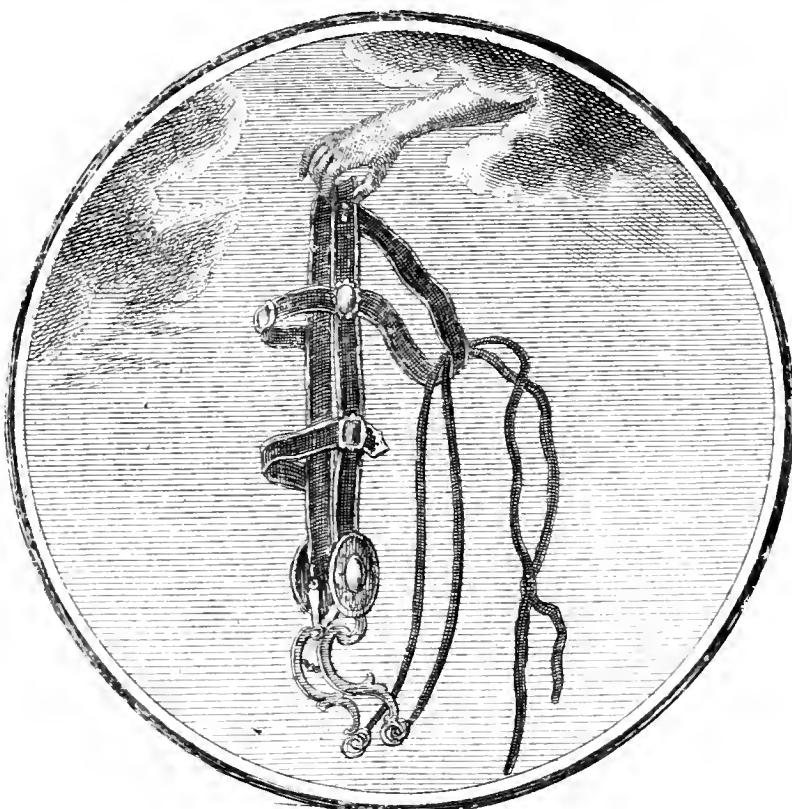

Mensis fratrum edentium lectio deesse non debet: nec fortuito casu, qui arripuerit codicem, legere audeat ibi; sed lecturus tota hebdomada, Dominica ingrediatur. Qui ingrediens post Missas, et Communionem petat ab omnibus pro se orari, ut auertat ab ipso DEVS spiritum elationis. Et dicatur hic versus in Oratorio tertio ab omnibus, ipso tamen incipiente: Domine labia mea aperies, et os meum annunciat laudem tuam. Et sic accepta benedictione ingrediatur ad legendum. Summumque fiat si-

SAEPIVS APTANDVM.

CVII.

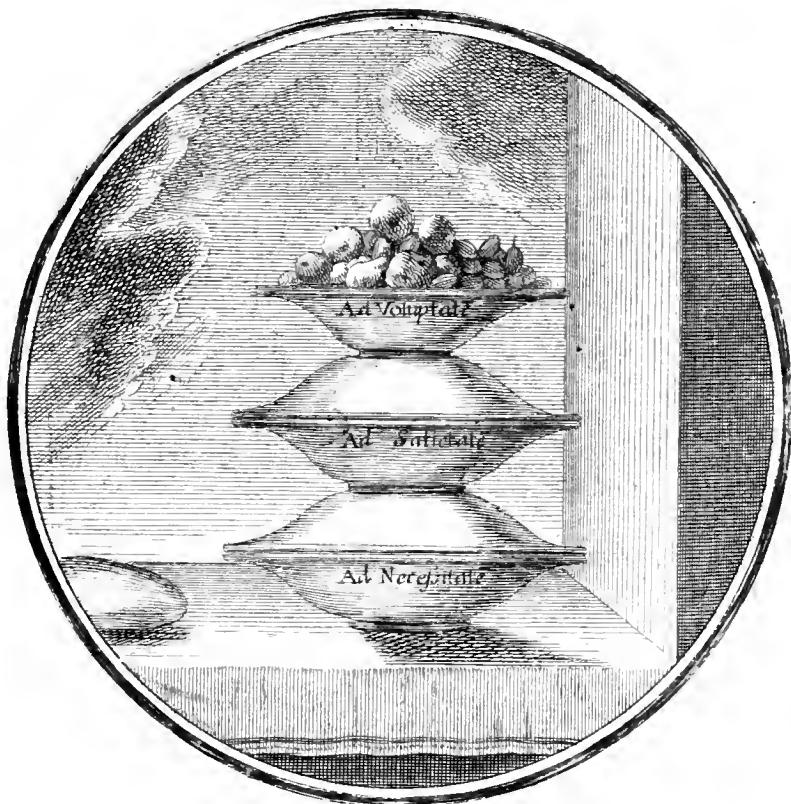

lentium ad mensam, vt nullius mussitatio, vel vox, nisi solius legentis ibi audiatur. Quae vero necessaria sunt comedentibus, et bibentibus, sic sibi vicissim ministrent fratres, vt nullus indigeat petere aliquid. Si quid tamen opus fuerit, sonitu cuiuscunque signi potius petatur, quam voce. *Nec praesumat ibi aliquis de ipsa lectione, aut aliunde quicquam requirere, ne detur occasio:* nisi forte Prior voluerit pro aedificatione aliquid breuiter dicere. Frater auem hebdomadarius accipiat mixtum, priusquam inci-

QVANTVS APPARATVS!

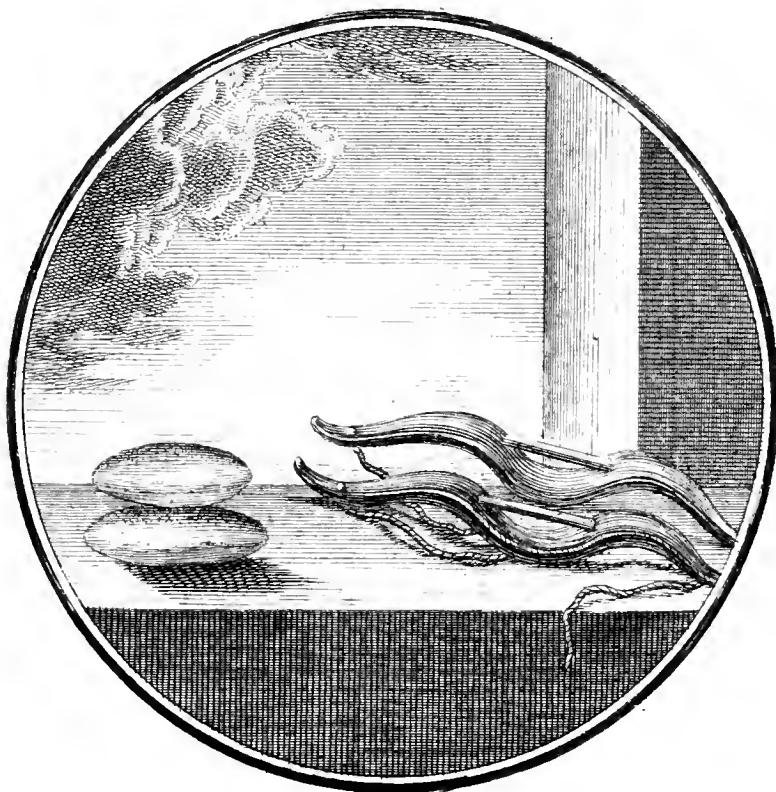
CVIII.

piat legere propter Communionem sanctam, et ne forte graue fit ei iejunium sustinere. Postea autem cum coquinae hebdomadariis, et seruitoribus reficiat. Fratres autem non per ordinem legant, aut cantent, sed qui aedificant audientes. CAPVT XXXIX.
DE MENSURA CIBORVM. *Sufficere credimus ad refectionem quotidianam tam Sextae, quam Nonae, omnibus mensis cocta duo pulmentaria propter diuersorum infirmitates: ut forte, qui ex uno non potuerit edere, ex alio reficiatur.* Ergo duo pulmentaria cocta

PARI PASSV.

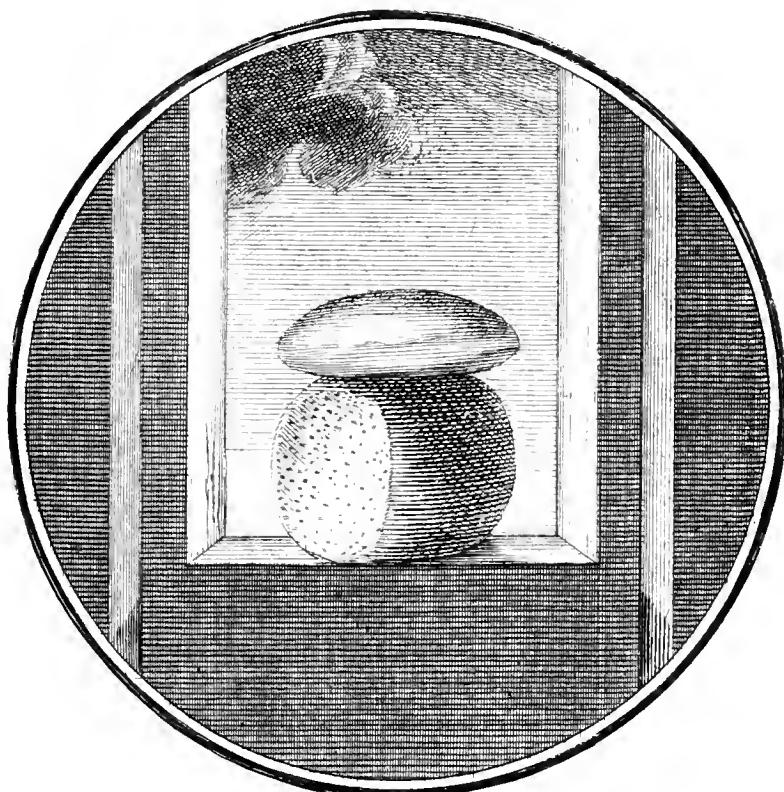
CIX.

fratribus omnibus sufficient: et si fuerint vnde poma, aut nascentia leguminum, addatur et tertium. Panis libra vna propensa sufficiat in die, sive vna sit refection, sive prandii, et coenae. Quod si coenaturi sunt, de eadem libra tertia pars a Cellerario reseruetur reddenda coenaturis. Quod si labor forte factus fuerit maior, in arbitrio, et potestate Abbatis erit, si expediatur, aliquid augere, remota praे omnibus crapula, et ut nunquam subripiat monacho indigeries: quia nihil sic contrarium est omni Christiano, quomodo

BONA FERCULA SANIS.

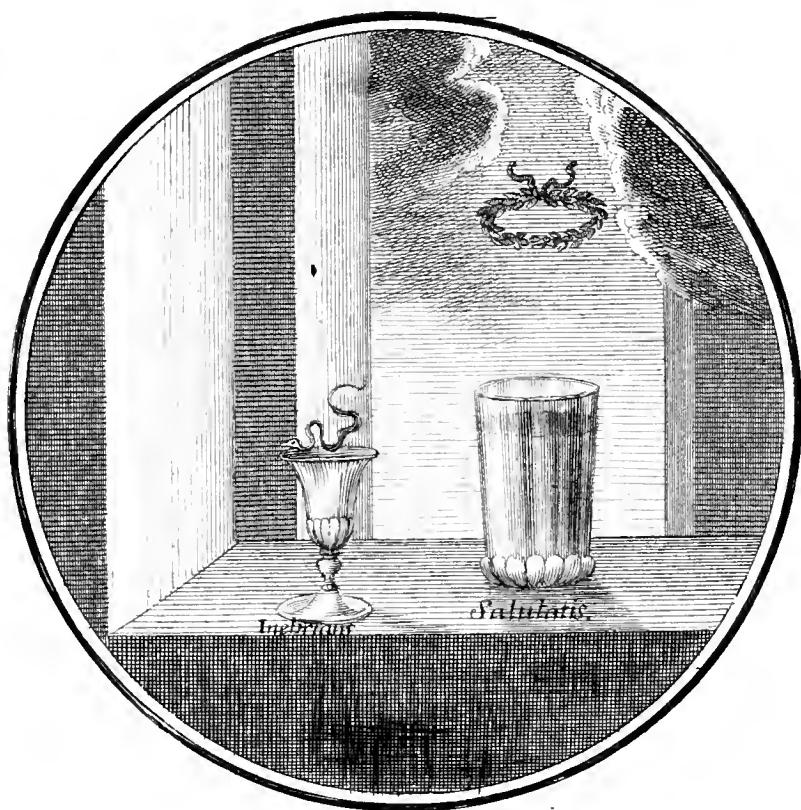
CX.

crapula , sicut ait Dominus noster : videte , ne grauentur corda vestr a in crapula . Pueris vero minori aetate ; non eadem seruetur quantitas , sed minor , quam maioribus , seruata in omnibus partitate . Carnium vero quadrupedum omnino ab omnibus abstineatur comedio , praeter omnino debiles , et aegrotos . CAPVT XL . DE MENSURA POTVS . Vnusquisque proprium habet donum ex Deo : alius sic , alias vero sic . Et ideo cum aliqua scrupulositate a nobis mensura victus aliorum constituitur . Tamen infirmorum con-

NEMO PERSVADENDVS?

CXI.

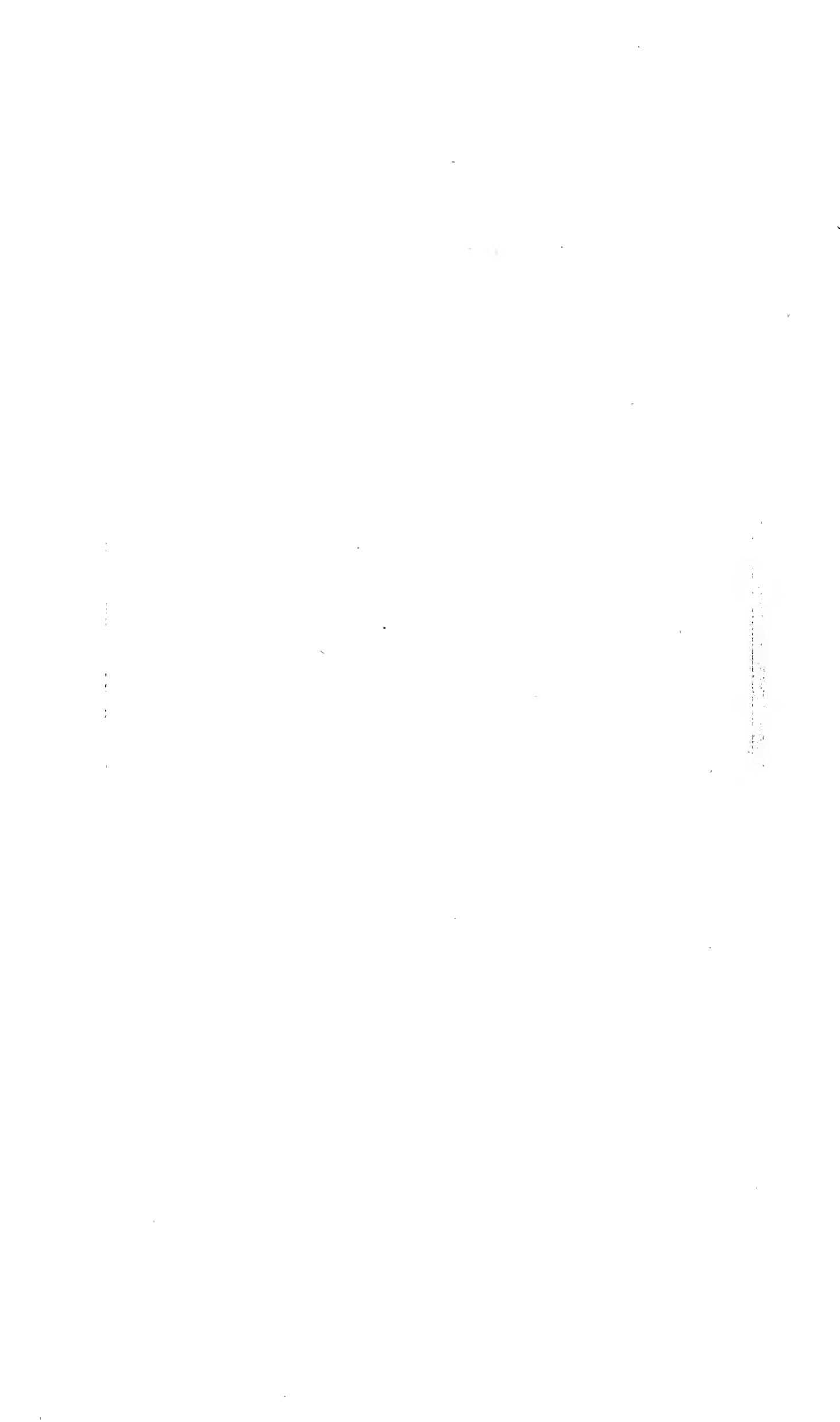
tuentes imbecillitatem, credimus heminam vini per singulos sufficere per diem. Quibus autem donat *DEVS* tolerantiam abstinentiae, propriam se habituros mercedem sciant. Quod si, aut loci necessitas, vel labor, aut ardor aestatis amplius poposcerit, in arbitrio Prioris constat, considerans in omnibus, ne subrepat satietas, aut ebrietas: licet legamus, vinum omnino monachorum non esse: sed quia nostris temporibus id monachis persuaderi non potest, saltim vel hoc consentiamus, ut non usque ad satietatem bibamus, sed parciamus:

BONA MIXTA MALIS.

CXII.

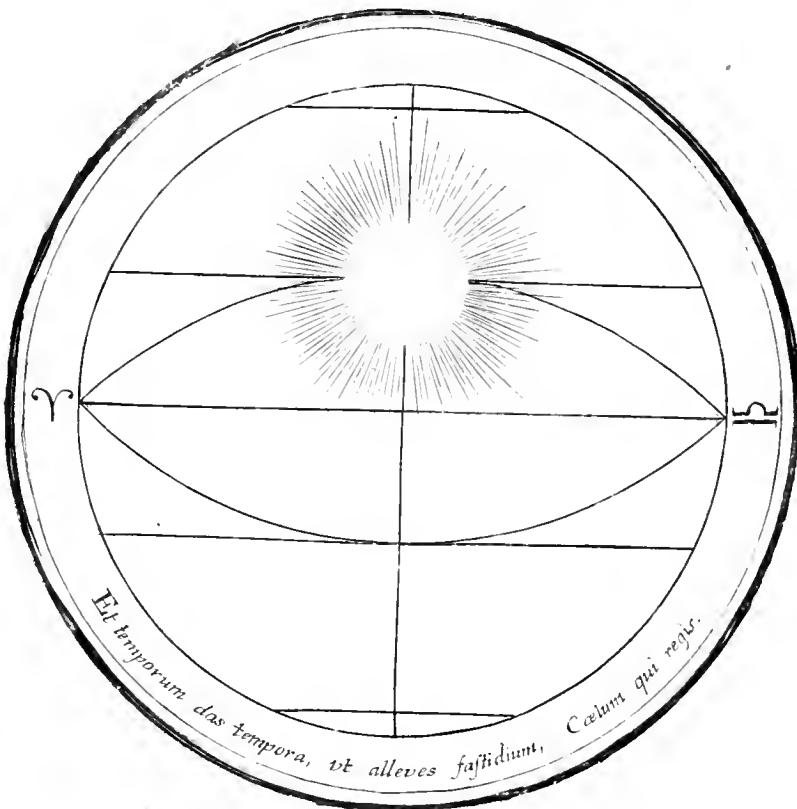
quia *vinum apostatare facit etiam sapientes*. Vbi autem loci necessitas exposcit, vt nec suprascripta mensura inueniri possit, sed multo minus, aut ex toto nihil, benedicant DEVM, qui ibi habitant, et non murmurent. Hoc ante omnia admonentes, vt absque murmurationibus sint. CAPVT XLI. QVIBVS HORIS OPORTEAT REFICERE FRATRES. A sancto Pascha vsque ad Pentecosten, ad Sextam reficiant fratres, et ad seram coenent. A Pentecoste autem tota aestate (si labores agrorum non habent monachi, aut

TEMPERAT TEMPORA.

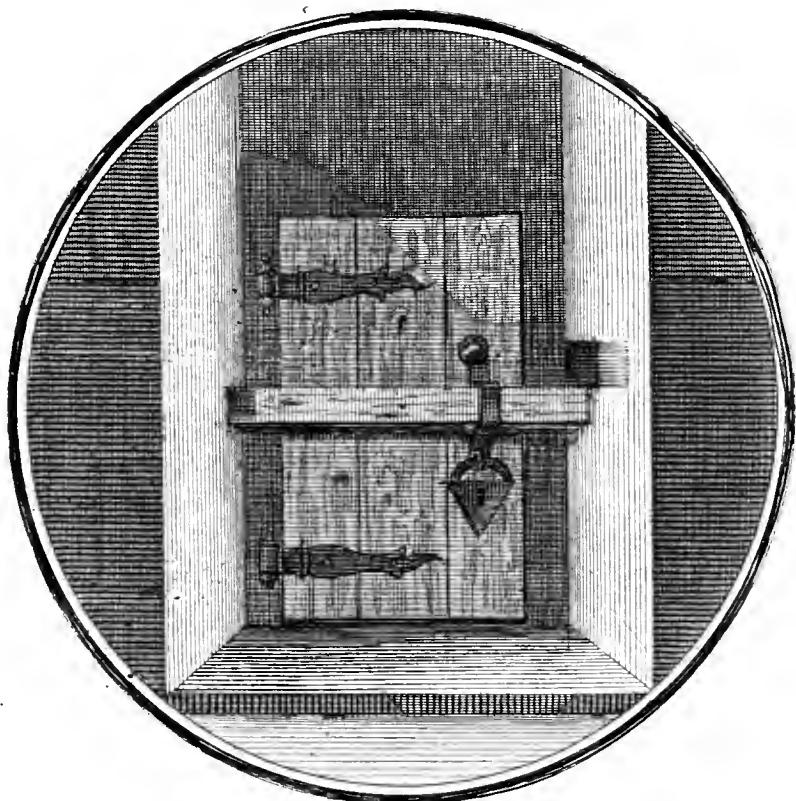
CXIII.

nimetas aestatis non perturbat) quarta, et sexta feria ieument usque ad Nonam: reliquis vero diebus ad Sextam prandeant. Quae prandii Sexta, si opera in agris habuerint, aut aestatis feroe nimius fuerit, continuanda erit: et in Abbatis sit prouidentia. Et sic omnia temperet, atque disponat, qualiter et animae saluentur, et quod faciunt fratres, absque iusta murmuratione faciant. Ab Idibus autem Septembris usque ad caput Quadragesimæ, ad Nonam semper reficiant. In Quadragesima vero usque ad Pascha, ad Vesperam reficiant.

OMNIA TVTA MANENT.

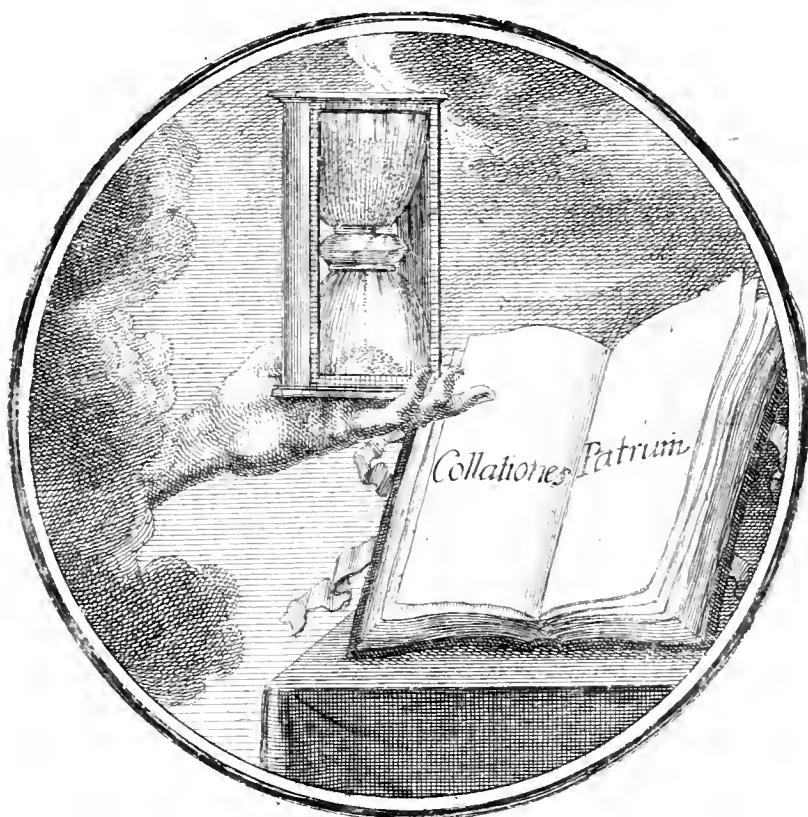
CXIV.

Ipsa tamen Vespera sic agatur, vt lumine lucernae non indigeant re-
ficientes: sed luce adhuc diei omnia consummentur. Sed et omni tem-
pore, siue coenae, siue refectionis hora sic temperetur, vt cum lu-
ce fiant omnia. CAPVT XLII. VT POST COMPLETORIVM NEMO
LOQVATVR. *Omnis tempore silentio debent studere monachi, maxi-
me tamen nocturnis horis.* Et ideo omni tempore, siue ieunii, siue
prandii, si tempus fuerit prandii, mox vt surrexerint a coena, se-
deant omnes in vnum, et legat unus Collationes, vel Vitas Pa-

QVANTVM PERMITTIT.

CXV.

trum, aut certe aliquid, quod aedificet audientes; non autem Eptaticum, aut Regum: quia infirmis intellectibus non erit utile illa hora hanc Scripturam audire: aliis vero horis legantur. Si autem ieunii dies fuerint, dicta Vespera paruo interuallo mox accedant ad lectionem Collationum, ut diximus; et lectis quatuor, aut quinque foliis, vel quantum hora permittit, omnibus in unum occurrentibus per hanc moram lectionis. Si quis forte in assignato sibi commisso fuerit occupatus, occurrat. Omnes ergo in unum positi

SINT VLTIMA LINGVAE.

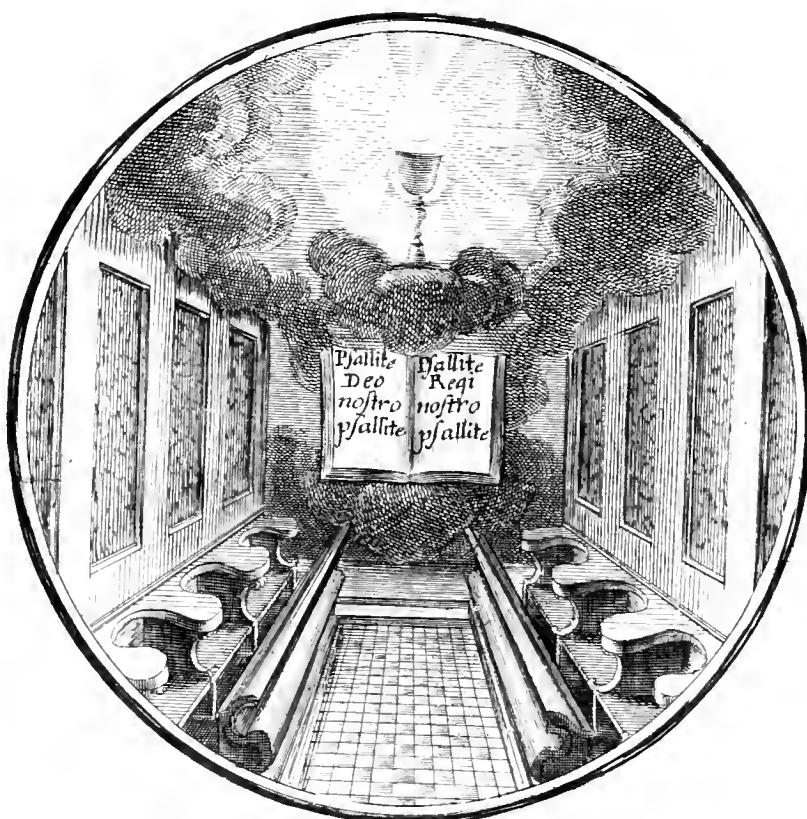
CXVI.

compleant: et exequites a Completoriis nulla sit licentia denuo cuiquam loqui aliquid. Quodsi imuentus fuerit quisquam praeuaricari hanc taciturnitatis regulam, grauiori vindictae subiaceat: excepto si necessitas hospitum superuenerit, aut forte Abbas aliquid iusserit. Quod tamen et ipsum cum summa grauitate, et moderatione honestissime fiat. CAPVT XLIII. DE IIS, QVI AD OPVS DEI, VEL AD MENSAM TARDE OCCVRRVNT. Ad horam diuini officii mox vt auditum fuerit signum, relictis omnibus, quae-

PARS OPTIMA MENTIS.

CXVII.

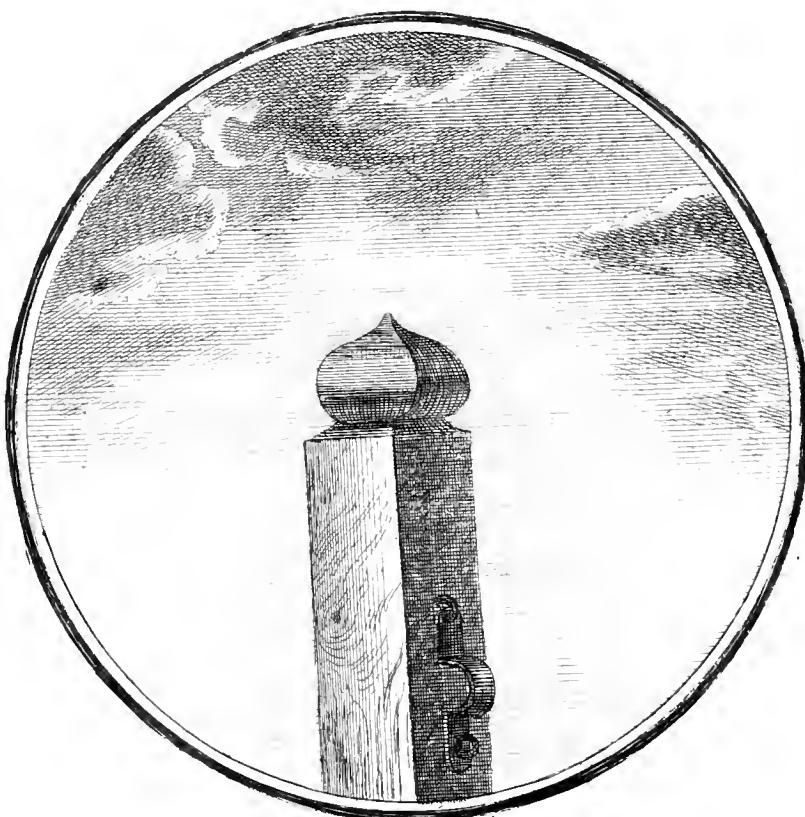
libet fuerint in manibus, summa cum festinatione curratur; cum grauitate tamen, vt non scurrilitas inueniat fomitem. *Ergo nihil operi DEI praeponatur.* Quod si quis ad Nocturnas Vigilias post Gloriam Psalmi nonagesimi quarti (quem propter hoc omnino subtrahendo, et morose volumus dici) occurrerit: non stet in ordine suo in choro, sed vltimus omnium stet, aut in loco, quem talibus negligentibus seorsum constituerit Abbas, vt videatur ab ipso, vel ab omnibus, vsque dum completo Opere DEI publica satisfa-

ARCET AB INVSTIS.

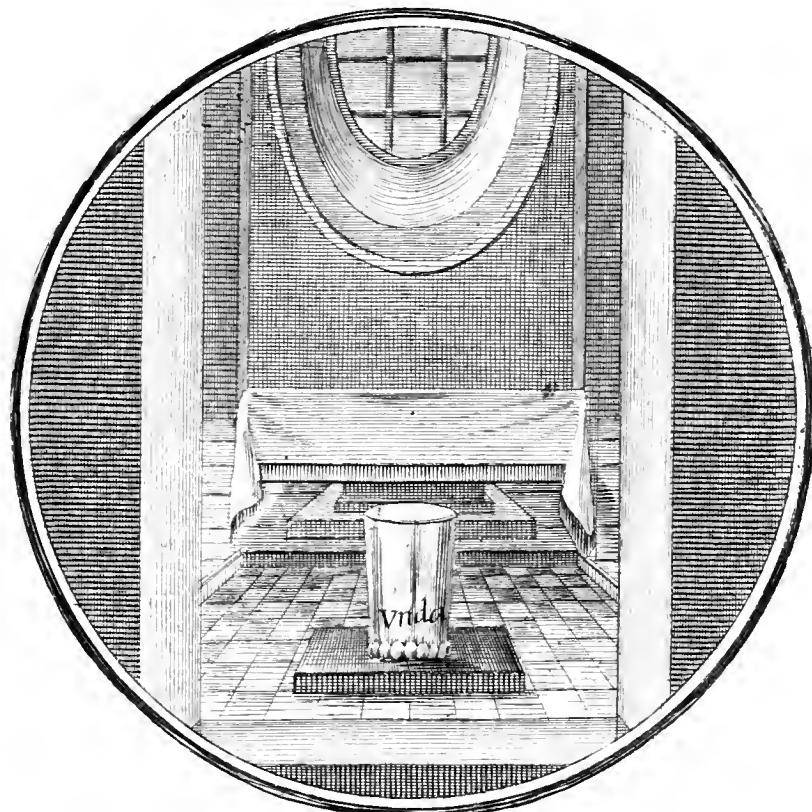
CXVIII.

ctione poeniteat. *Ideo autem eos in ultimo, aut seorsum iudicauimus debere stare; ut visi ab omnibus vel pro ipsa verecundia sua emendentur.* Nam si foris Oratorio remaneant, erit forte talis, qui se aut recollocet, et dormiat, aut certe sedeat sibi foris, vel fabulis vacet, et detur occasio maligno: sed ingrediatur intus, vt nec totum perdat, et de reliquo emendetur. Diurnis autem horis, qui ad opus DEI post Versum, et Gloriam primi Psalmi, qui post Versum dicitur, non occurrerit, lege, qua supra diximus, in ultimo stet: nec

SERO VENIENTIBVS.

CXIX.

praesummat sociari choro psallentium vsque ad satisfactionem : nisi forte Abbas licentiam dederit permissione sua : ita tamen, vt satisfaciat reus ex hoc. *Ad mensam autem qui ante Versum non occurrerit , ut simul omnes dicant Versum , et orent , et sub uno omnes accedant ad mensam ; qui per negligentiam suam , aut vitium non occurrerit , usque ad secundam vicem pro hoc corripiatur ; si demio non emendauerit , non permittatur ad mensae communis participationem , sed sequestratus a consortio omnium reficiat solus , sublata ei portione sua vini,*

TEMPORE STATVTO.

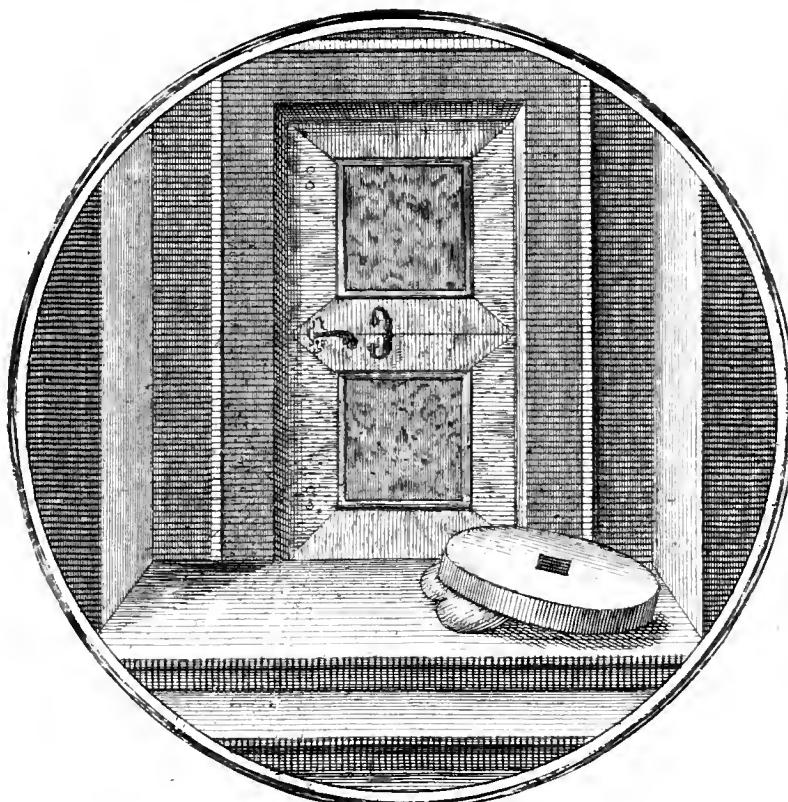
CXX.

vsque ad satisfactionem , et emendationem. Similiter autem patiatur , qui ad illum Versum non fuerit praesens , qui post cibum dicitur. *Nec quisquam praesumat ante statutam horam , vel postea quicquam cibi , vel potus praesumere.* Sed et si cui offertur aliquid a Priore , et accipere renuerit: hora , qua desiderauerit hoc , quod prius recusauit , aut aliud omnino nihil percipiat vsque ad emendationem congruam. CAPVT XLIV. DE IIS , QVI EXCOMMUNICANTVR , QVOMODO SATISFACIANT. Qui pro grauioribus culpis

CONTRITVM PLACAT.

CXXI.

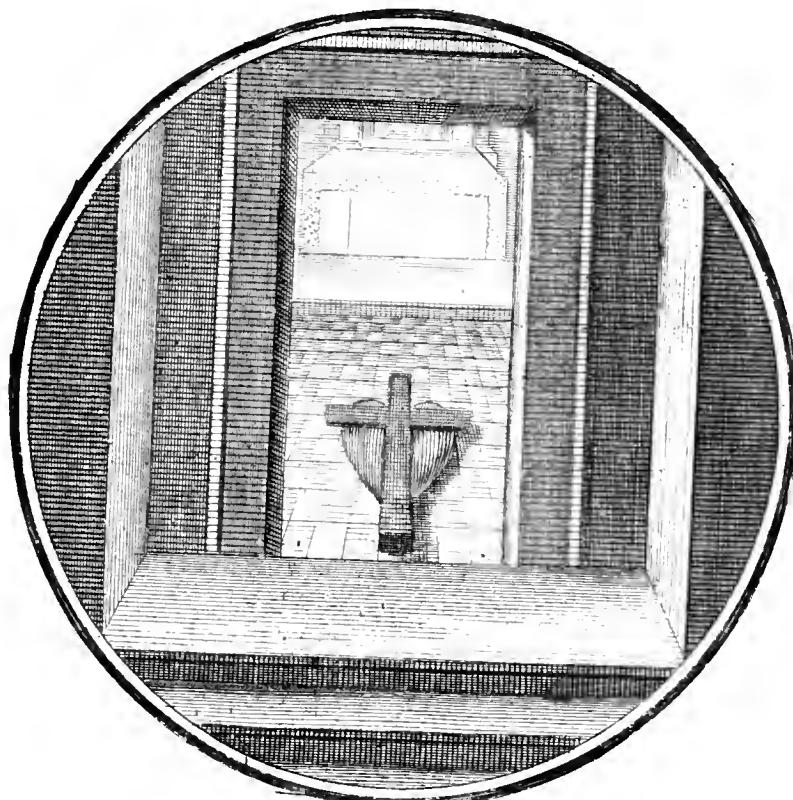

ab Oratorio, et a mensa excommunicatur, *hora, qua Opus DEI in Oratorio celebratur, ante fores Oratorii prostratus iaceat nihil dicens, nisi tantum posito in terra capite, stratus pronus omnium de Oratorio exeuntium pedibus. Et hoc tamdiu faciat, usque dum Abbas iudicauerit satisfactum esse.* Qui dum iussus ab Abbe venevit, voluat se Abbatis, deinde omnium vestigiis, vt orent pro eo. Et tunc si iusserit Abbas, recipiatur in choro, vel in ordine, quo Abbas decreuerit: ita sane vt Psalmum, aut Le-

PREMIT, NON OPPRIMIT.

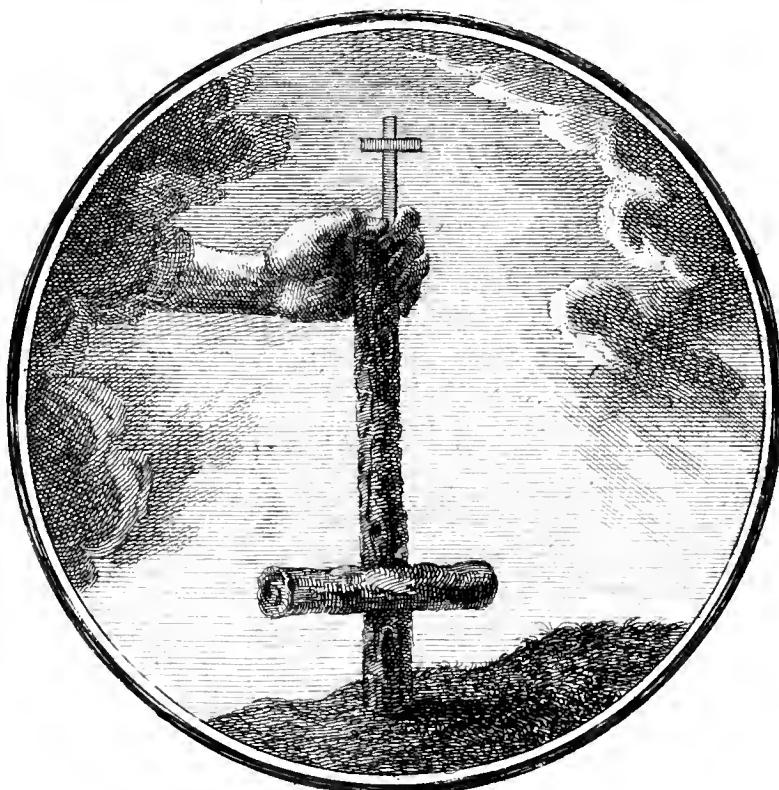
CXXII.

ctionem, vel aliud quid non praesummat in Oratorio imponere, nisi iterum Abbas iubeat. Et omnibus horis dum completur Opus Dei, proiiciat se in terra in loco, in quo stat; et sic satisfaciat usque dum ei iubeat Abbas, ut quiescat iam ab hac satisfactione. Qui vero pro leuibus culpis excommunicantur tantum a mensa, in Oratorio satisfaciant: usque ad iussionem Abbatis hoc perficiant, usque dum benedicat, et dicat, sufficit. CAPVT XLV.
DE IIS, QVI FALLVNTVR IN ORATORIO. Siquis, dum pronunciat

SPONTE, AVT INVITE.

CXXIII.

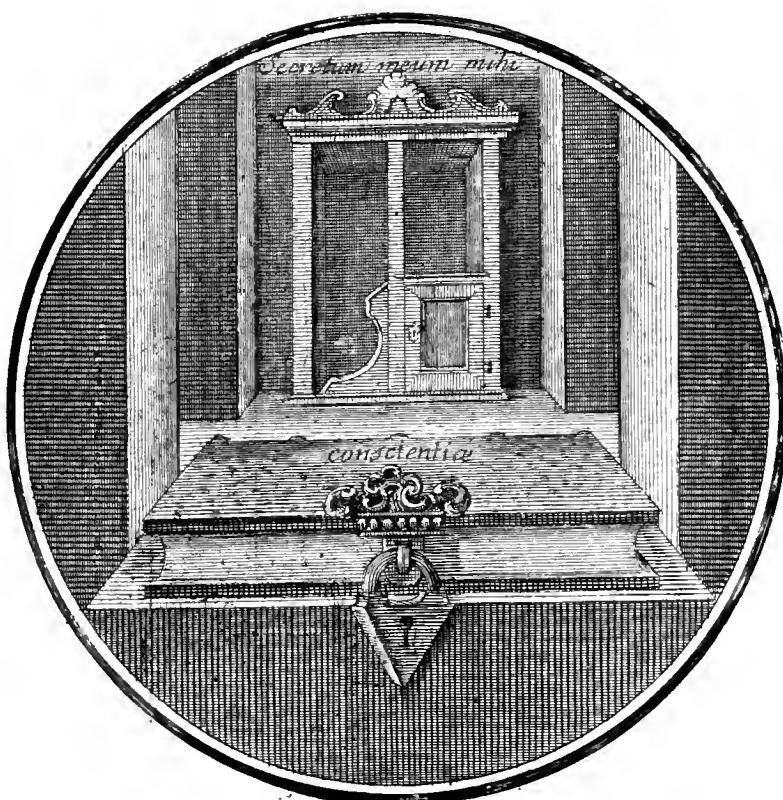

Psalgium, Responsum, aut Antiphonam, vel Lectionem, fal-
litur : nisi satisfactione ibi coram omnibus humiliatus fuerit, ma-
jori vindictae subiaceat ; quippe qui noluit humilitate corrigere,
quod negligentia deliquit : infantes vero pro tali culpa vapulent.
CAPVT XLVI. DE IIS, QVI IN ALIIS QVIEVSLIBET REBVIS DE-
LINQVVNT. Siquis, dum in iabore quovis, in coquina, in cella-
rio, in ministerio, in pistrino, in horto, in arte aliqua dum laborat,
vel in quocunque loco aliquid deliquerit, aut fregerit quippiam,

CVRANDA , NON PVBLICANDA.

CXXIV.

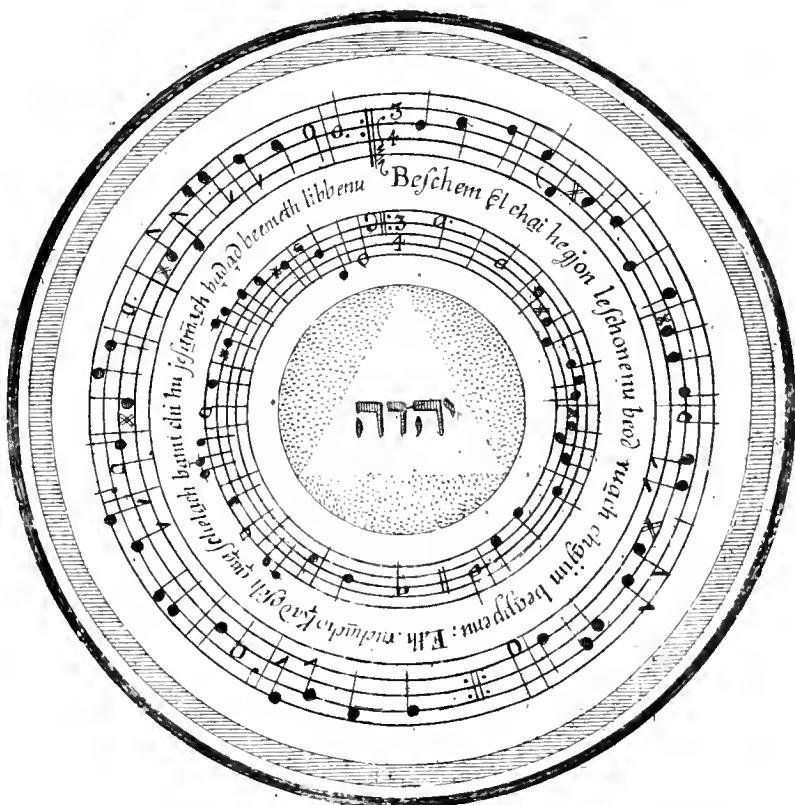

aut perdidet, vel aliud quid excesserit vbi vbi: et non veniens continuo ante Abbatem, vel congregationem ipse vltro satisfecerit, et prodiderit delictum suum: dum per alium cognitum fuerit, maiori subiaceat emendationi. *Si animae vero peccati causa latens fuerit; tantum Abatti, aut spiritualibus Senioribus patefaciat, qui sciant curare sua et aliena vulnera, non detegere, et publicare.* CAPVT XLVII. DE SIGNIFICANDA HORA OPERIS DEI. Nuncianda hora Operis Dei, die noctuque sit cura Abatti, aut ipse nunciare: aut

AUDIENTES AEDIFICET.

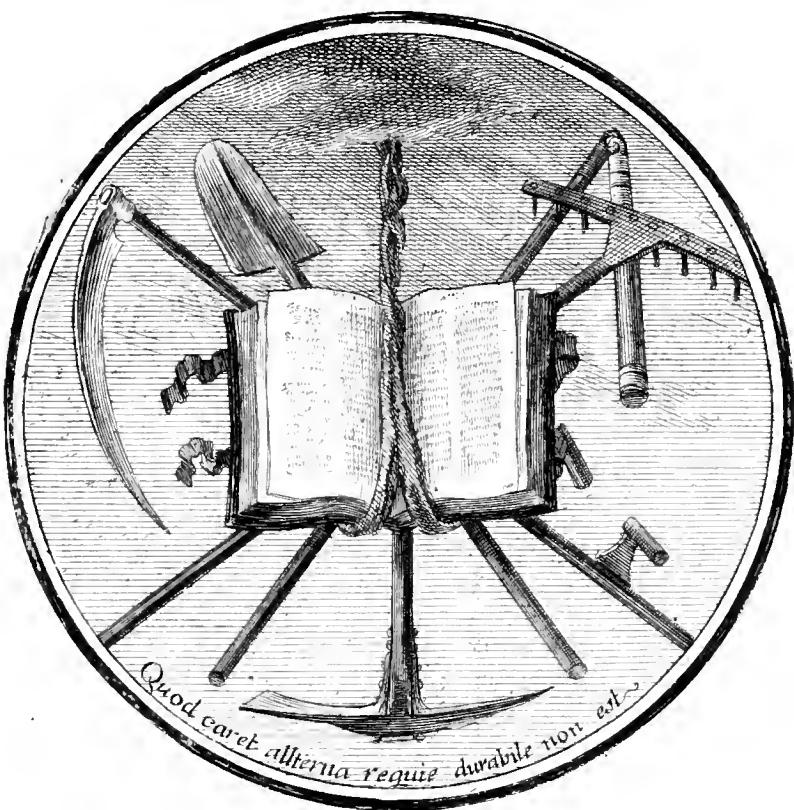
CXXV.

tali sollicito Fratri iniungat hanc curam, vt omnia horis competen-
tibus compleantur. Psalmos autem, vel Antiphonas post Abbatem
ordine suo, quibus iussum fuerit, imponant. *Cantare autem, aut le-
gere non praesumat, nisi qui potest ipsum officium implere, vt aedificen-
tur audientes. Quod cum humilitate, et grauitate, et tremore fiat,
et cui iusserit Abbas.* CAPVT XLVIII. DE OPERE MANVM QVO-
TIDIANO. Otiositas inimica est animae. Et ideo certis temporibus
occupari debent fratres in labore manuum; certis iterum horis in

OMNIA TEMPVS HABENT.

CXXVI.

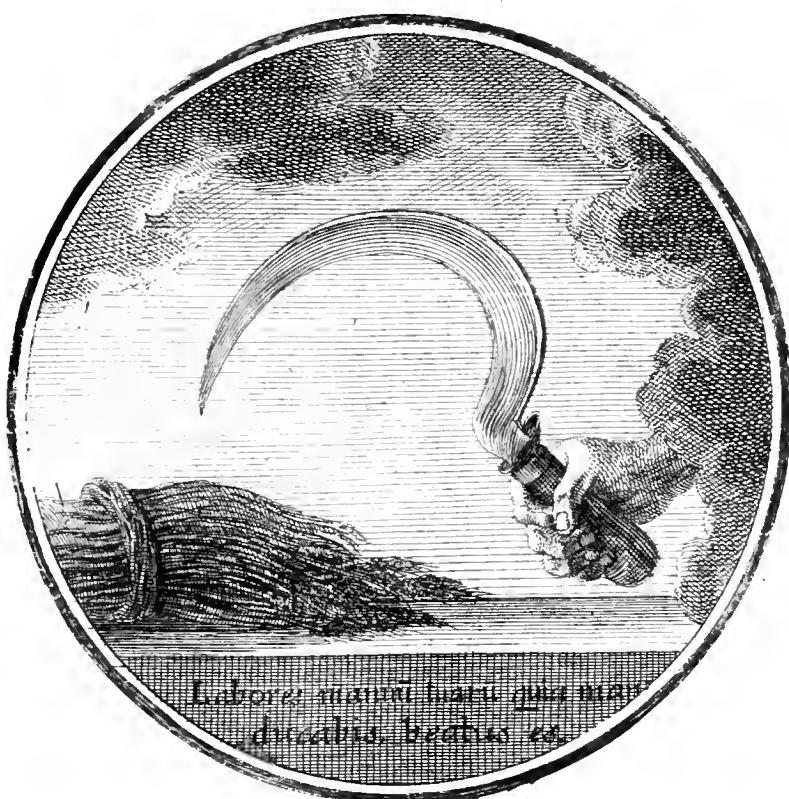

lectione diuina. Ideoque hac dispositione credimus utraque tempora ordinari; id est, ut a Pascha usque ad Calendas Octobris mane ex euntes a prima usque ad horam pene quartam laborent, quod necessarium fuerit. Ab hora autem quarta usque ad horam quasi sextam lectio nivacent. Post Sextam autem surgentes a mensa, pausent in lectis suis cum omni silentio: aut forte qui voluerit legere, sibi sic legat, ut alium non inquietet. Et agatur Nona temperius mediante octaua hora: et iterum, quod faciendum est, operentur usque ad Vespe-

IN SVDORE VVLTVS.

CXXVII.

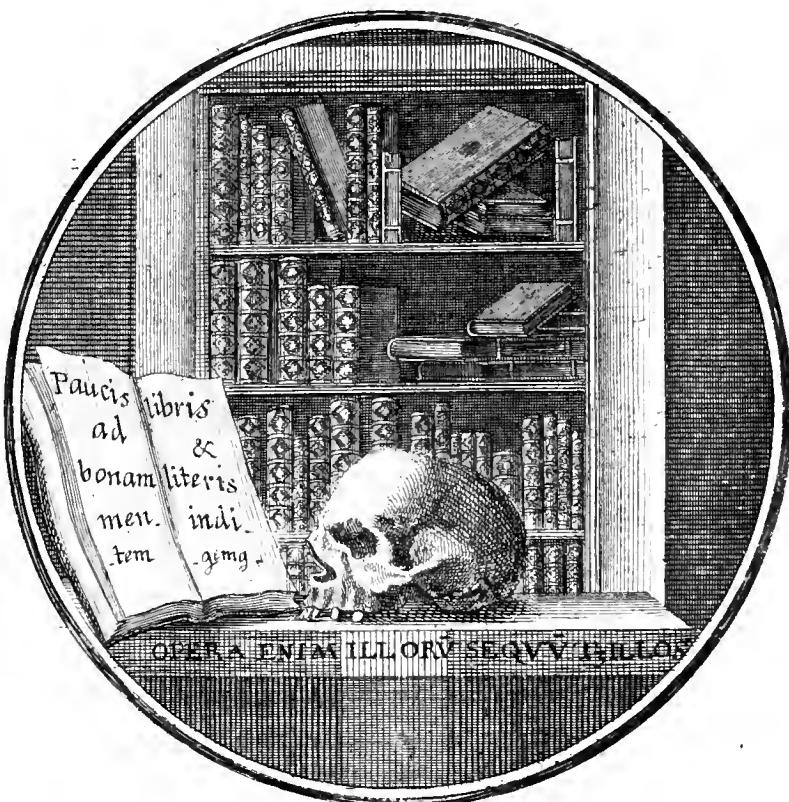

ram. Si autem necessitas loci, aut paupertas exegerit, ut adfruges colligendas per se occupentur, non contristentur; quia tunc vere monachi sunt, si labore manuum suarum vivunt, sicut et Patres nostri, et Apostoli. Omnia tamen mensurate fiant propter pusillanimes. A Calendis autem Octobris usque ad caput Quadragesimae usque in horam secundam plenam lectioni videntur: hora secunda agatur Tertia: et usque Nonam omnes in opus suum laborent, quod eis iniungitur. Facto autem primo signo horae Nonae, disiungant se ab

FACTA IVVABVNT.

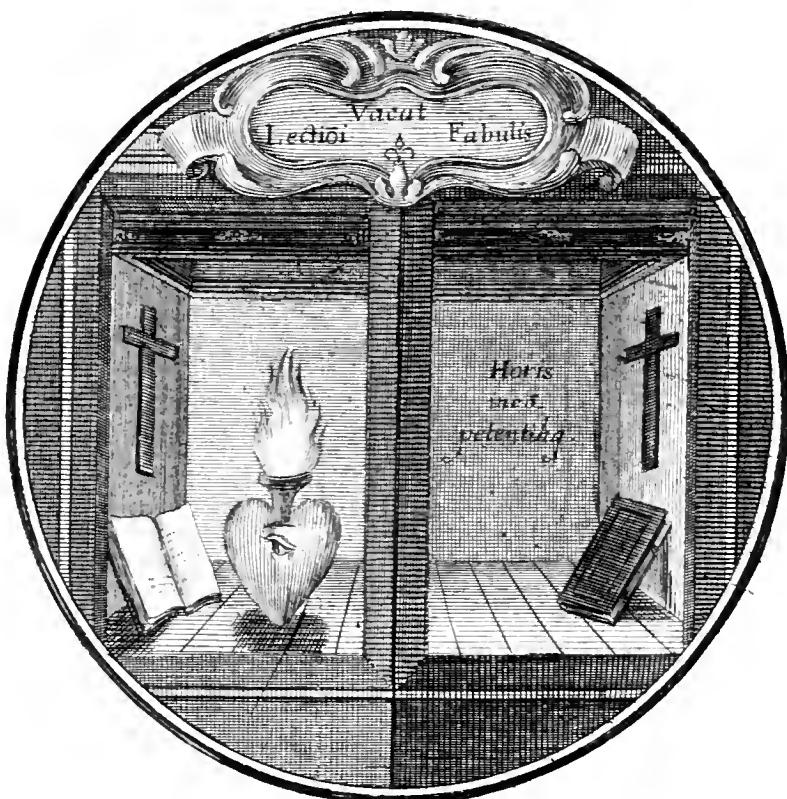
CXXVIII.

opere suo singuli; et sint parati, dum secundum signum pulsauerit. Post refectionem autem vacent lectionibus suis, aut Psalmis. In Quadragesimae vero diebus à mane vsque ad tertiam plenam vident lectionibus suis, et vsque ad decimam horam plenam operentur, quod eis iniungitur. In quibus *diebus Quadragesimae accipiunt omnes singulos Codices de bibliotheca, quos per ordinem ex integro legant. Qui codices in Caput Quadragesimae dandi sint.* Ante omnia sane deputentur vñus, aut duo seniores, qui circum-

QVAE CONVENTIO?

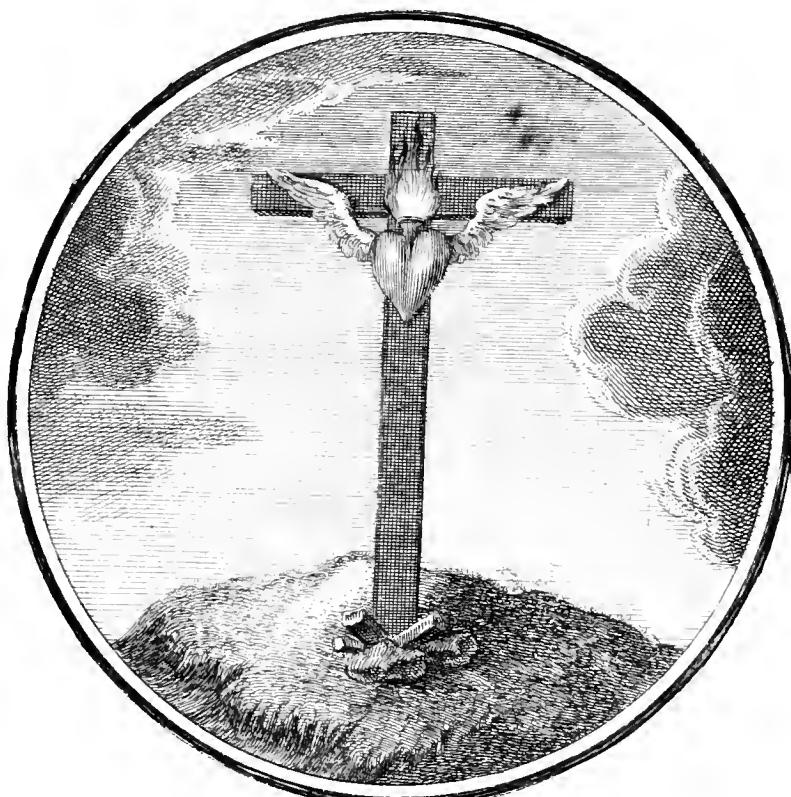
CXXIX.

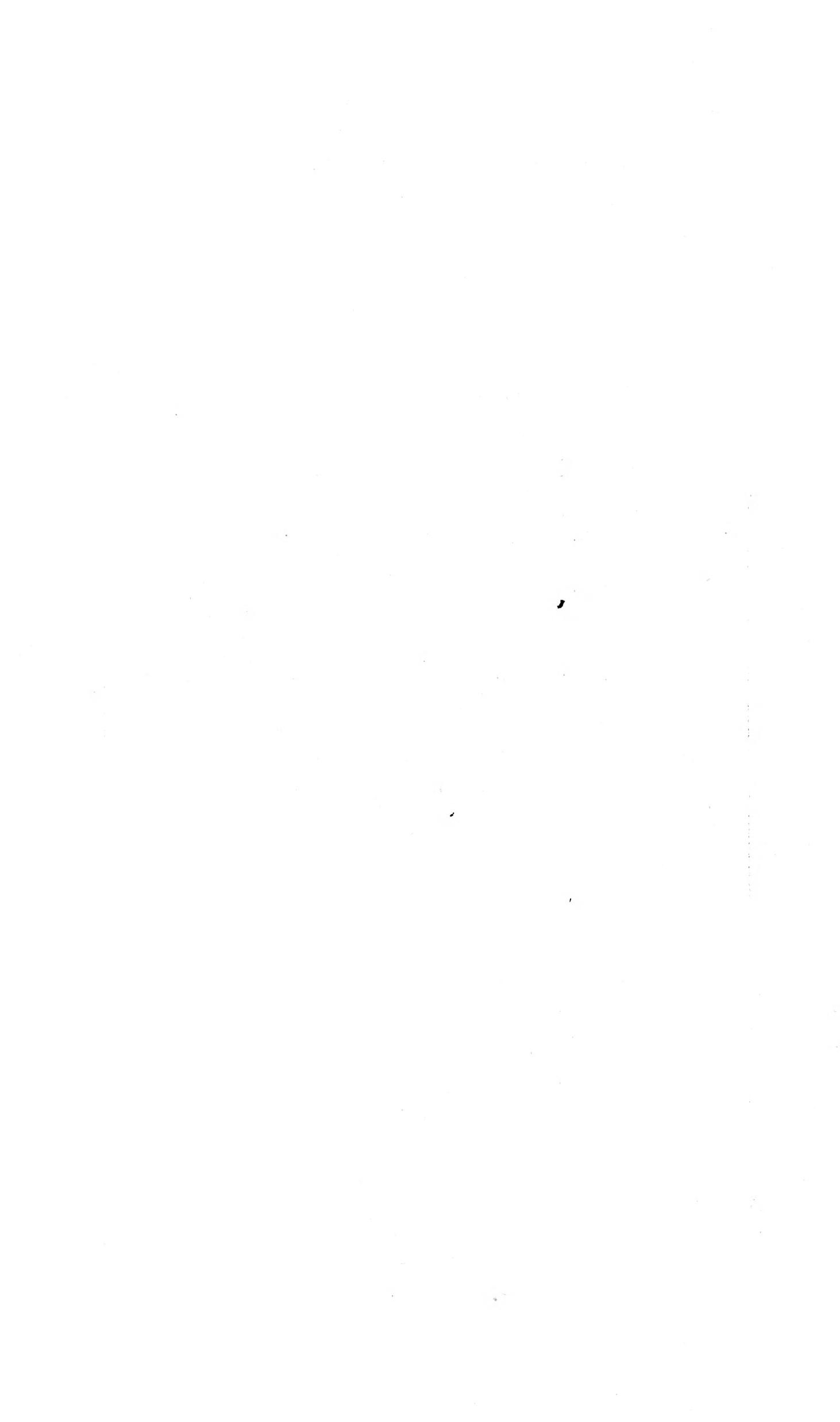
eant monasterium horis, quibus vacant fratres lectioni: et videant, ne forte inueniatur frater acediosus, qui vacet otio, aut fabuli, et non est intentus lectioni: et non solum sibi inutilis est, sed etiam alios extollit. Hic talis si (quod absit) repertus fuerit, corripiatur semel, et secundo: si non emendauerit, correptioni regulari subiaceat taliter, ut ceteri timeant. Neque frater ad fratrem iungatur horis incompetentibus. Dominico item die lectioni vacent omnes: exceptis his, qui variis officiis deputati sunt. Si quis ve-

DONEC VIXERO.

CXXX.

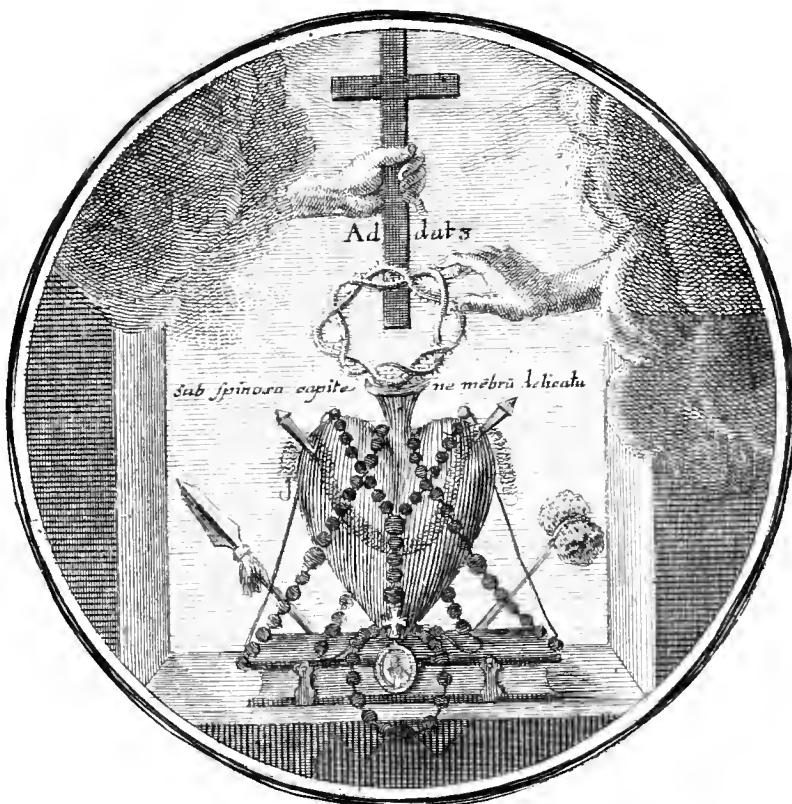

ro ita negligens, et desidiosus fuerit, vt non velit, aut non possit meditari, aut legere; iniungatur ei opus, quod faciat, et non vacet. Fratribus infirmis, vel delicatis talis opera, aut ars iniungatur, vt nec otiosi sint, nec violentia laboris opprimantur, vt effugentur. Quorum imbecillitas ab Abbe consideranda est. CAPVT XLIX. DE QVADRAGESIMAE OBSERVATIONE. *Licet omni tempore vita monachi Quadragesimae debeat obseruationem habere: tamen quia paucorum est ista virtus, ideo suademus istis diebus Quadragesimae*

AD SOLITVM PENSVM.

CXXXI

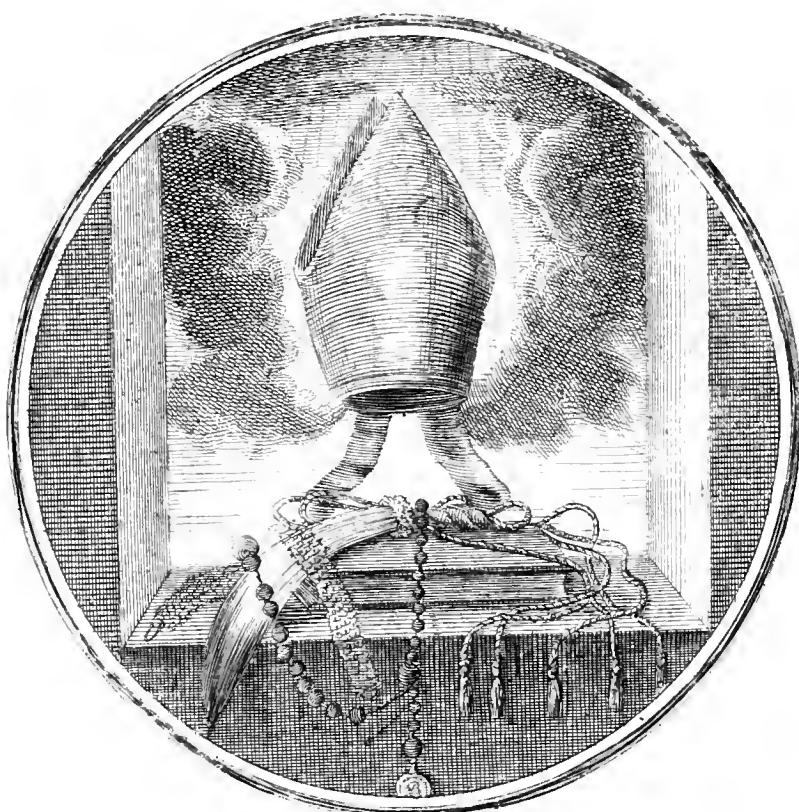

omni puritate vitam suam custodire, omnes pariter negligentias aliorum temporum his diebus sanctis diluere. Quod tunc digne fit, si ab omnibus vitiis temperemus: orationi cum fletibus, lectioni, et compunctioni cordis, atque abstinentiae operam demus. *Ergo bis diebus augeamus nobis aliquid ad solitum pensum seruitutis nostrae, orationes peculiares, ciborum et potus abstinentiam; ut unusquisque super mensuram sibi indictam aliquid propria voluntate cum gaudio sancti Spiritus offerat DEO:* id est subtrahat

SVBIECTA VALEBVNT.

CXXXII.

corpori suo , de cibo , de potu , de somno , de loquacitate , de scurilitate , et cum spiritualis desiderii gaudio sanctum Pascha expectet . *Hoc ipsum tamen , quod unusquisque offert , Abbatij suo suggesterat , et cum eius fiat oratione , et voluntate : quia quod sine permissione Patris spiritualis fit , prae sumptioni deputabitur , et vanae gloriae , non mercedi . Ergo cum voluntate Abbatis omnia agenda sunt .*

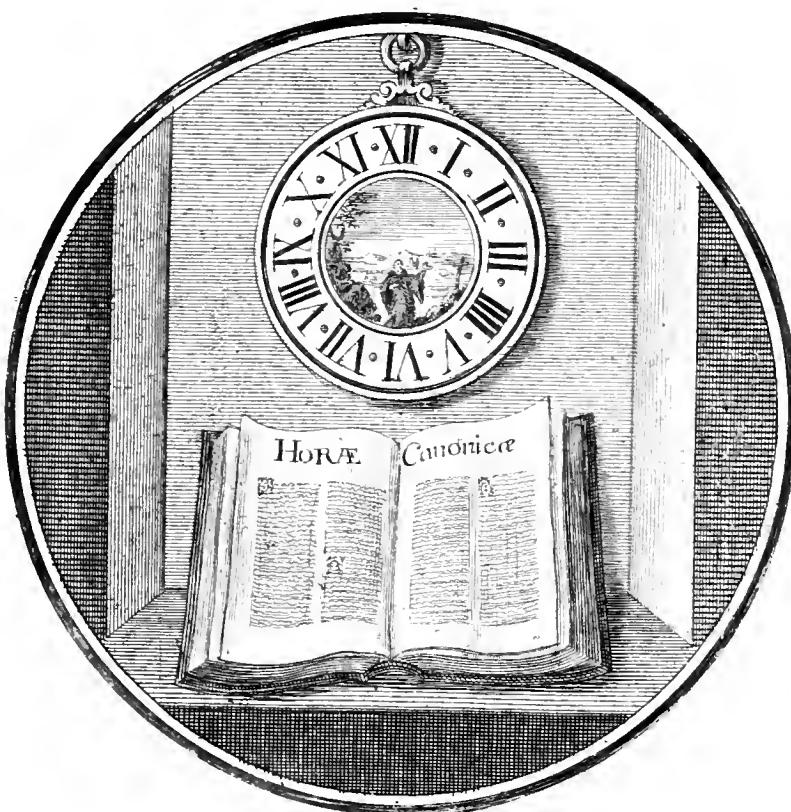
CAPVT L. DE FRATRIBVS , QVI LONGE AB ORATORIO LABORANT , AVT IN VIA SVNT. Fratres qui omnino longe sunt in la-

RESPONDEANT.

CXXXIII.

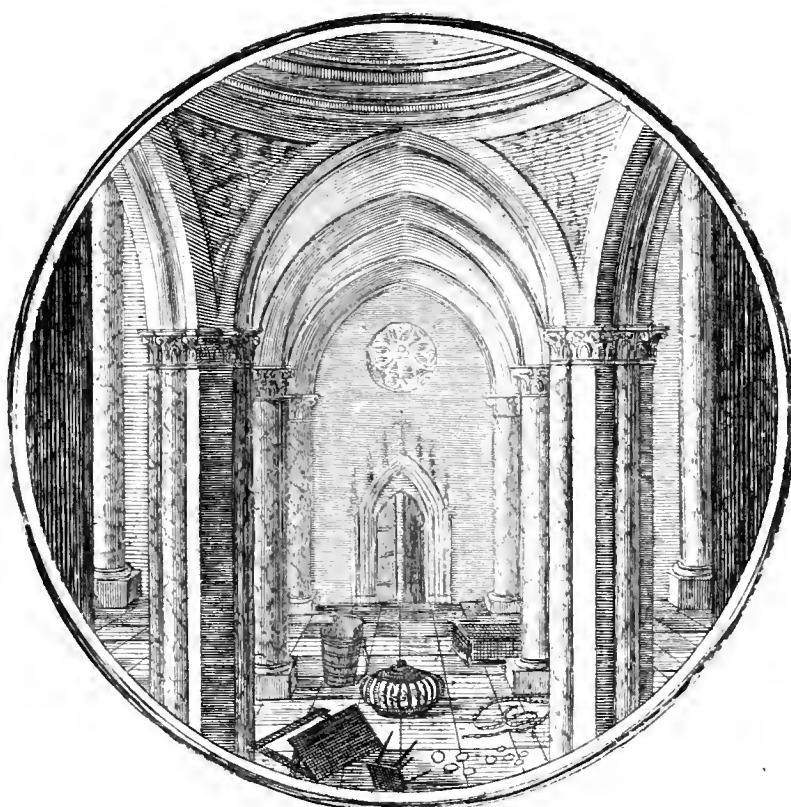
bore, et non possunt occurrere hora competenti ad Oratorium, et Abbas hoc perpendit, quia ita est, *agant ibidem Opus DEI*, vbi operantur, *cum tremore diuino flectentes genua*. Similiter *qui in itinere directi sunt, non eos praetereant horae constitutae: sed ut possunt, agant ibi, et seruitutis pensum non negligant reddere*. CAPVT LI.
DE FRATRIBVS, QVI NON SATIS LONGE PROFICISCVNTVR. Frater, qui pro quois responso dirigitur, et ea die sperat reuerti ad monasterium: non praesumat foris manducare, etiam si a quois rogetur:

HINC AVFERENDA!

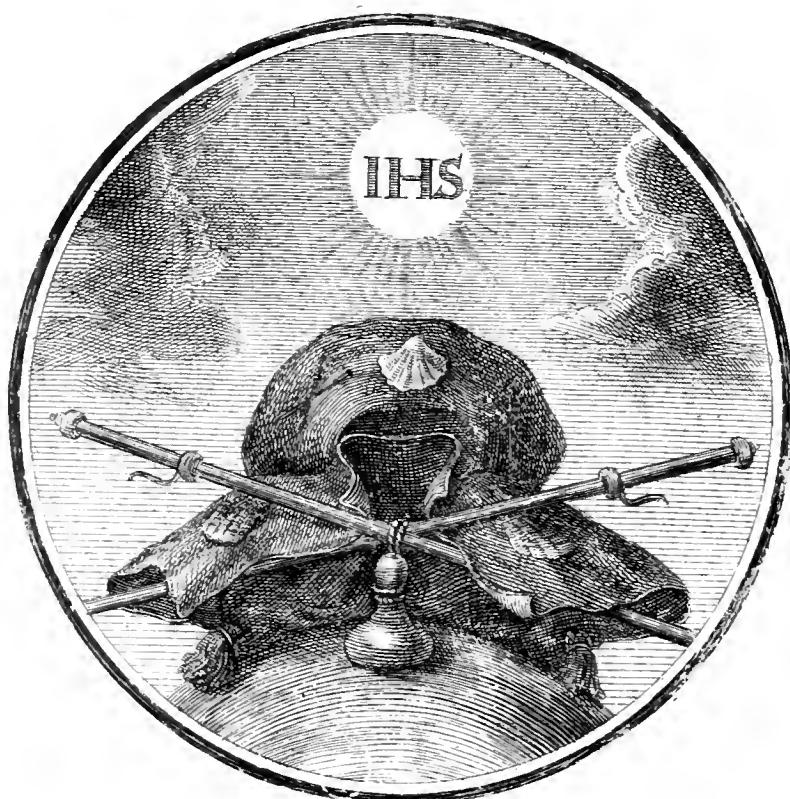
CXXXIV.

nisi forte ei ab Abate suo praecipiatur. Quod si aliter fecerit, excommunicetur. CAPVT LII. DE ORATORIO MONASTERII. *Oratorium hoc sit, quod dicitur: nec ibi quicquam aliud geratur, aut condatur.* Expleto opere DEI, omnes cum summo silentio exeant, et agatur reuerentia DEO: vt frater, qui forte sibi peculiariter vult orare, non impediatur alterius improbitate. Sed si alter vult sibi forte secretius orare; simpliciter intret, et oret; non in clamosa voce, sed in lacrimis, et intentione cordis. Ergo qui simile opus non facit,

V E N E R A N D I.

CXXXV.

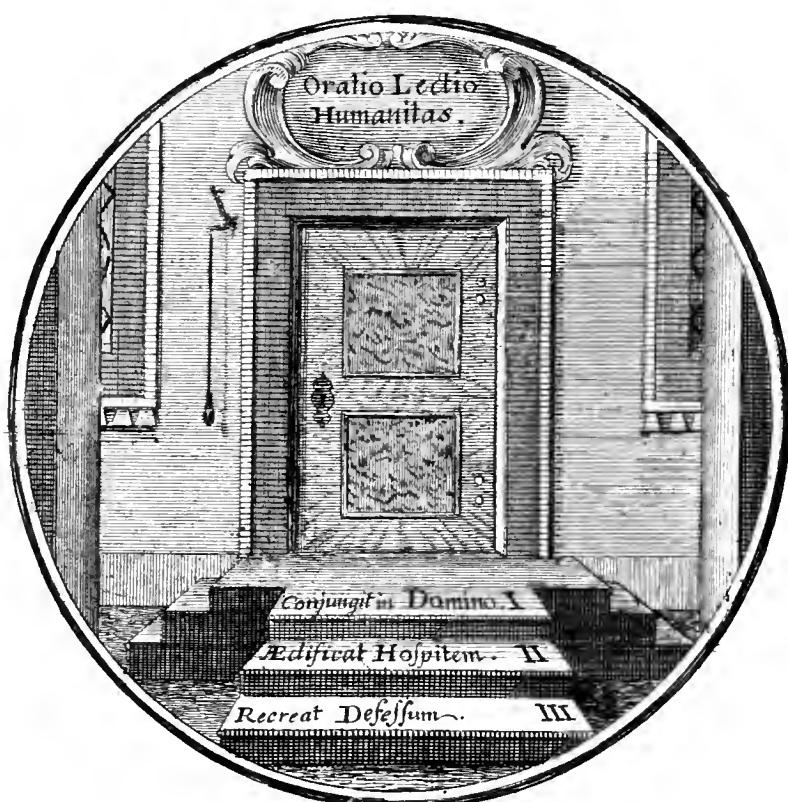

non permittatur expleto opere **DEI** remorari in Oratorio, sicut dictum est, ne alias impedimentum patiatur. **CAPVT LIII.** **DE** **HOSPIBVS SVSCIPIENDIS**. *Omnes superuenientes hospites tanquam Christus suscipiantur: quia ipse dicturus est: hospes fui, et suscepisti me. Et omnibus congruus honor exhibetur, maxime domesticis fidei, et peregrinis. Ut ergo nunciatus fuerit hospes, occurratur eia Priori, vel a fratribus cum omni officio caritatis; et primitus orient pariter: et sic sibi sccientur in pace. Quod pacis osculum non prius offe-*

BENE CONVENIVNT.

CXXXVI.

ratur, nisi oratione praemissa, propter illusiones diabolicas. In ipsa autem salutatione omnis exhibeatur humilitas. Omnibus venientibus, siue discedentibus hospitibus inclinato capite, vel prostrato omni corpore in terra, Christus in eis adoretur, qui et suscipitur. *Suscepti autem hospites ducantur ad Orationem:* et postea sedeat cum eis Prior, aut cui iusserit ipse. *Legatur coram hospite lex divina, ut aedificeatur:* et post hanc omnis exhibeatur humanitas. Ieiunium a Priore frangatur propter hospitem: nisi forte praecipuus sit dies ieiunii,

NE DESPEXERIS.

CXXXVII.

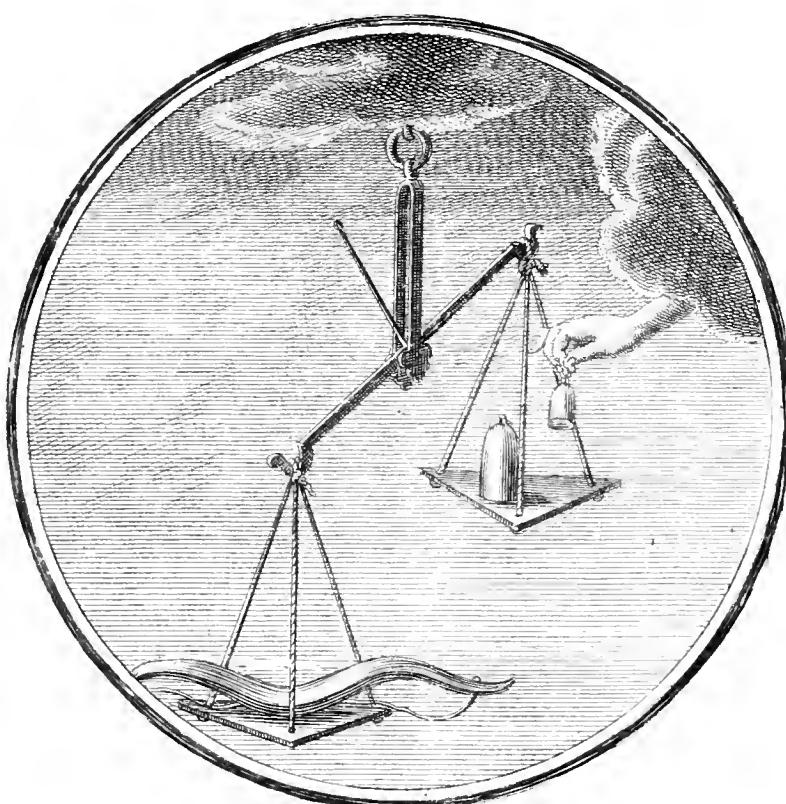

qui non possit violari. Fratres autem consuetudines ieuniorum prosequantur. Aquam in manibus Abbas hospitibus det: pedes hospitibus omnibus tam Abbas, quam cuncta congregatio lauet. Quibus lotis hunc versum dicant: suscepimus D^evs misericordiam tuam in medio templi tui. *Pauperum, et peregrinorum maxime susceptioni cura sollicite exhibeatur: quia in ipsis magis Christus suscipitur.* Nam diuitium terror ipse sibi exigit honorem. Coquina Abbatis, et hospitum super se fit, vt incertis horis superueni-

I N D I G E T.

CXXXVIII.

entes hospites, qui nunquam desunt monasterio, non inquietent fratres. In quam coquinam ad annum ingrediantur duo fratres, qui ipsum officium bene impleant; quibus, ut indigent, solatia administrentur, ut absque murmuratione seruant; et iterum quando occupationem minorem habent, exeant, vbi eis imperatur, in opera. Et non solum in ipsis, sed et in *omnibus officiis monasterii ista sit consideratio: ut quando indigent, solatia accommodentur eis: et iterum, quando vacant, obedient imper-*

SALVTATIS, PERTRANSI.

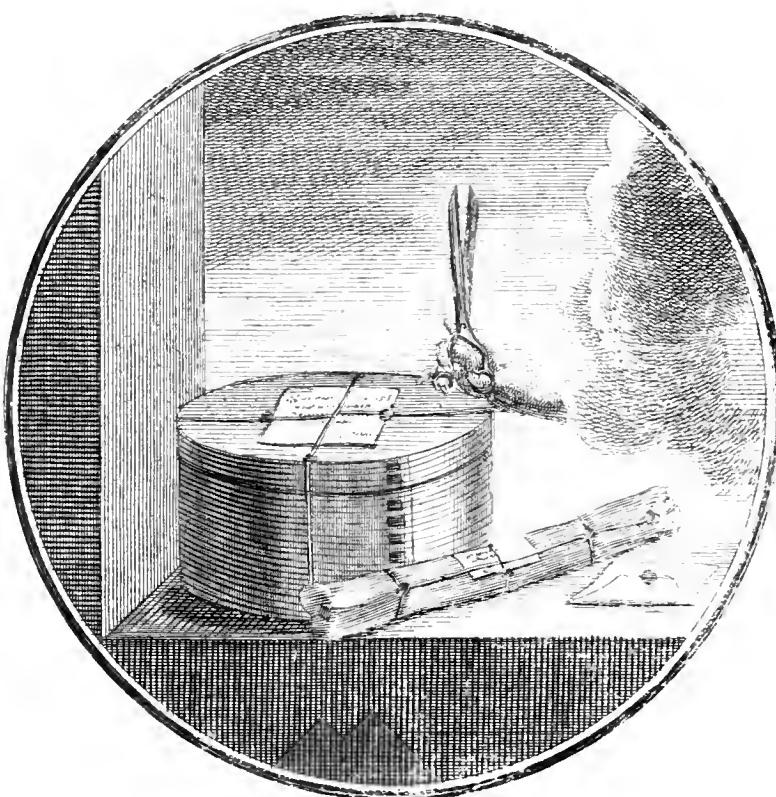
CXXXIX.

ratis. Item et cellam hospitum habeat assignatam frater, cuius animam timor DEI possidet: vbi sint lecti strati sufficienter, et domus DEI a sapientibus sapienter administretur. *Hospitibus autem, cui non praecepitur, nullatenus societur neque colloquatur: sed si obviauerit, aut viderit, salutatis humiliter, ut dictum est, et petita benedictione pertranseat; dicens non licere sibi colloqui cum hospite.* CAPVT LIV. Si DEBEAT MONACHVS LITTERAS, VEL ALIQVID SVSCIPERE. Nullatenus liceat monacho nec a

QVI IVS HABET.

CXL.

parentibus suis, nec a quoquam hominum, nec sibi inuicem litteras, aut eulogias, vel quaelibet munuscula accipere, aut dare sine pracepto Abbatis. Quod si etiam *a parentibus suis ei quicquam directum fuerit*, non praesumat fuscipere illud, nisi prius indicatum fuerit Abbatii. Quod si iusserit fuscipi, *in Abbatis sit potestate, cui illud iubeat dari: et non contristetur frater, cui forte directum fuerat; ut non detur occasio diabolo.* Qui autem aliter praesumpserit, disciplinae regulari subiaceat. CAPVT LV. De

TEMPORIBVS SVNT APTA SVIS.

CXLI.

VESTIARIO, ET CALCEARIO FRATRVM. *Vestimenta fratribus secundum locorum qualitatem, ubi habitant, vel aërum temperiem, dentur: quia in frigidis regionibus amplius indigetur, in calidis vero minus.* Haec ergo consideratio penes Abbatem est. Nos tamen mediocribus locis sufficere credimus monachis, per singulos cucullam, et tunicam: cucullam in hieme villosum, in aestate puram, aut vetustam; et scapulare propter opera: indumenta pendum, pedules, et caligas. De quarum rerum omnium colore, aut

RECREAT PAUPERES.

CXLII.

grossitudine non causentur monachi: sed quales inueniri possunt in prouincia, qua degunt; aut quod vilius comparari possit. Abbas autem de mensura prouideat, vt non sint curta ipsa vestimenta vtentibus ea, sed mensurata. *Accipientes noua, vetera semper reddant in praesenti reponenda in vestiario propter pauperes.* Sufficit enim monacho duas tunicas, et duas cucullas habere propter noctes, et propter lauare ipsas res: iam quod supra fuerit, superfluum est, amputari debet. Et pedules, et quocunque est vetus

PLANIOREM DISCRETIO SVADET.

CXLIII.

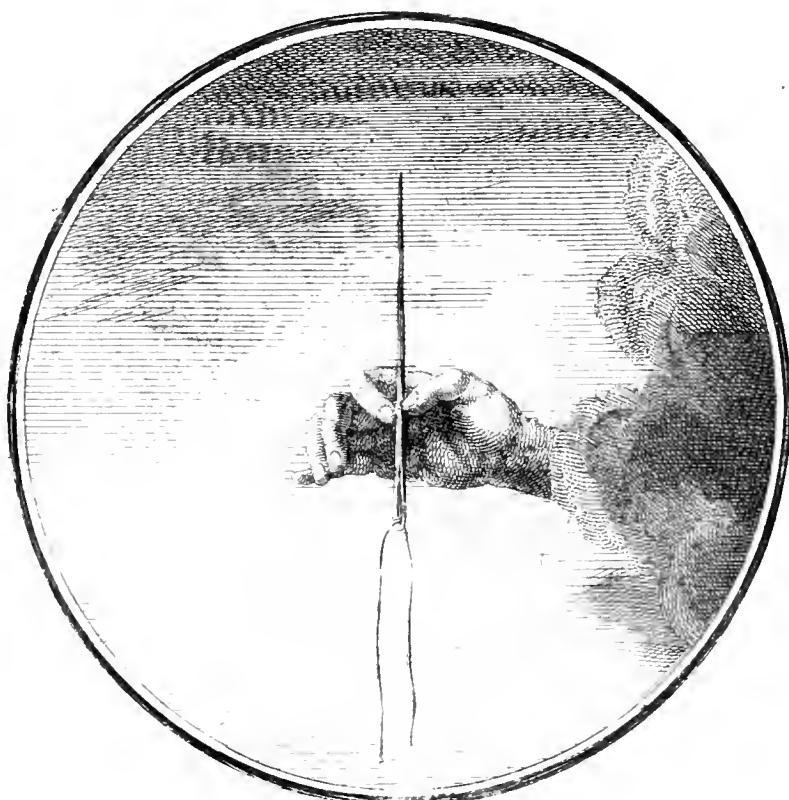

reddant, dum accipiunt nouum. Femoralia hi, qui *in via* diriguntur, de vestiario accipient: quae reuertentes lota ibi restituant. *Et cucullae et tunicae* sunt aliquanto a solito, quas habent, modice meliores: quas exemtes *in via* accipient de vestiario, et reuertentes restituant. Stramenta autem lectorum sufficient matta, sagum, lena, et capitale. Quae tamen lecta frequenter ab Abate scrutanda sunt propter opus peculiare, ne inueniatur. Et si cui inuentum fuerit, quod ab Abate non accepit, grauissi-

A D V S Q V E.

CXLIV.

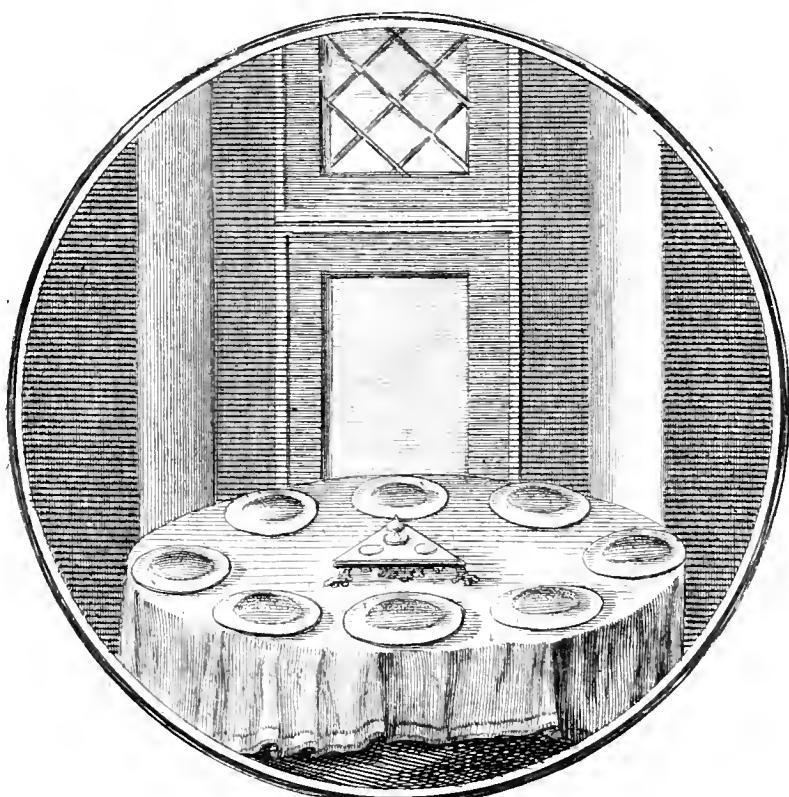

mae disciplinae subiaceat. Et *vt hoc vitium peculiare radicitus amputetur, dentur ab Abbe omnia, quae sunt necessaria: id est, cuculla, tunica, pedules, caligae, bracile, cultellus, graphium, acus, mappula, tabulae, vt omnis auferatur necessitatis excusatio.* A quo tamen Abbe semper consideretur illa sententia **Actuum Apostolorum:** quia dabatur singulis, prout cuique opus erat. Ita ergo et Abbas consideret infirmitates indigentium, non malam voluntatem inuidentium. In omnibus autem iudiciis suis

SEMPER APERTA.

CXLV.

DEI retributionem cogitet. CAPVT LVI. DE MENSA ABBATIS. *Mensa Abbatis cum hospitibus et peregrinis sit semper.* Quoties tamen minus sunt hospites, quos vult de fratribus vocare, in ipsius sit potestate. Seniores tamen vnum, aut duos semper cum fratribus dimittendum procuret propter disciplinam. CAPVT LVII. DE ARTIFICIBVS MONASTERII. Artifices, si sunt in Monasterio, cum omni humilitate faciant ipsas artes: si permiserit Abbas: quodsi aliquis ex eis extollitur pro scien-

SVMMMA SVMMARVM.

CXLVI.

tia artis suae, eo quod videatur aliquid conferre monasterio; hic talis evellatur ab ipsa arte, et denuo per eam non transeat, nisi forte humiliato ei iterum Abbas iubeat. Si quid vero ex operibus artificum venundandum est, videant ipsi, per quorum manus transfigenda sunt: ne aliquam fraudem monasterio facere praesumant. Memorentur semper Ananiae, et Saphirae, ne forte mortem, quam illi in corpore pertulerunt, hanc isti, vel omnes, qui aliquam fraudem de rebus monasterii fecerint, in

NOSCITVR EX PVLSV.

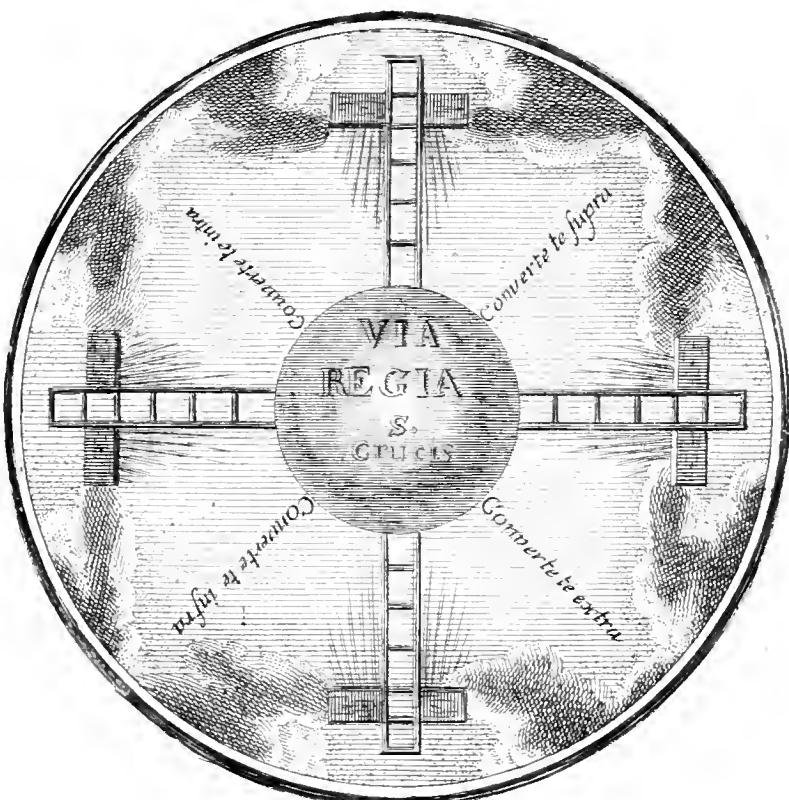
CXLVII.

anima patientur. In ipsis autem pretiis non subripiat auaritiae malum: sed semper aliquantulum vilius detur, quam ab aliis saecularibus datur; vt in omnibus glorificetur Devs. CAPVT LVIII.
DE DISCIPLINE SVSCIPIENDORVM FRATRVM. *Nouiter veniens quis ad conuersionem, non ei facilis tribuatur ingressus: sed sicut ait Apostolus: Probate spiritus, si ex DEO sunt. Ergo si veniens perseuerauerit pulsans, et illatas sibi iniurias, et difficultatem ingressus post quatuor, aut quinque dies visus fuerit patienter portare,*

ASPERA, SED RECTA.

CXLVIII.

et persistere petitioni suae, annuatur ei ingressus; et sit in cella hospitum paucis diebus: postea autem sit in cella nouitorum, vbi meditetur, et manducet, et dormiat. Et senior ei talis deputetur, qui aptus sit ad lucrandas animas: qui super eum omnino curiose intendat, et sollicitus sit, si reuera DEVM quaerit, si sollicitus est ad opus DEI, ad obedientiam, ad opprobria. *Praedicentur ei omnia dura, et aspera, per quae itur ad DEVM.* Si promiserit de stabilitatis suae perseverantia, post duorum mensium

A D A R M A!

CXLIX.

circulum legatur ei haec regula per ordinem, et dicatur ei: *Ecce lex, sub qua militare vis: si potes obseruare, ingredere; si vero non potes, liber discede.* Si adhuc steterit, tunc ducatur in supradictam cellam nouitorum, et iterum probetur in omni patientia. Et post sex mensium circuitum legatur ei regula, ut sciat, ad quod ingreditur. Et si adhuc stat, post quatuor menses iterum relegatur ei eadem regula. Et si habita secum deliberatione promiserit se omnia custodire, et cuncta sibi imperata seruare; tunc suscipia-

SAT DIV TENTARE LICET.

CL.

tur in congregacione sciens lege regulae constitutum, quod ei ex illa die non liceat de monasterio egredi, nec collum excutere de subiugo regulae, quam *sub tam morosa deliberatione licuit aut excusare, aut suscipere*. Suscipiens autem in Oratorio coram omnibus promittat de stabilitate sua, et conuersione morum suorum, et obedientia coram D^EO, et sanctis eius, vt si aliquando aliter fecerit, ab eo se damnandum sciat, quem irridet. De qua promissione sua faciat petitionem ad nomen Sanctorum, quorum reliquiae

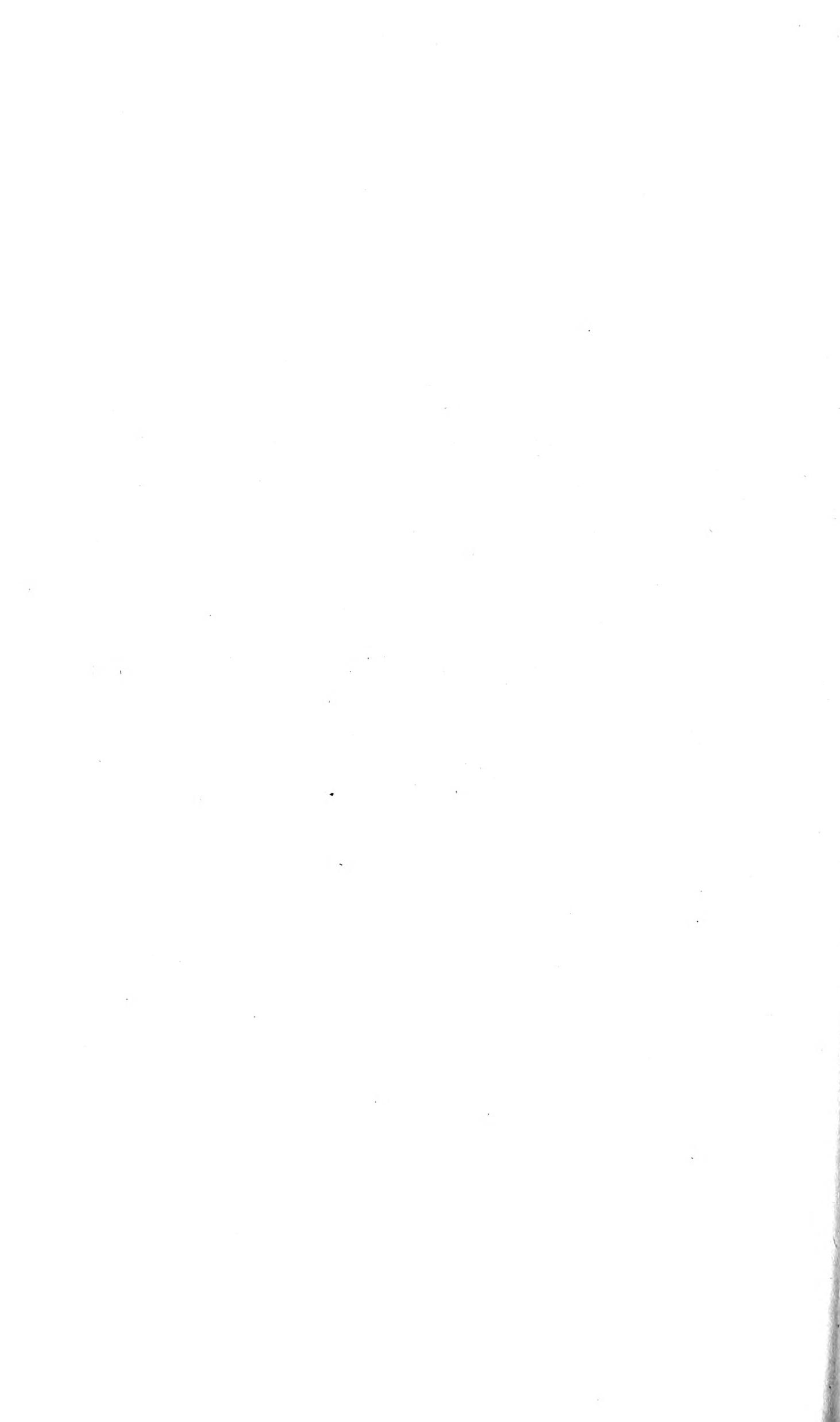

NON CONFVNDETVR.

CLI.

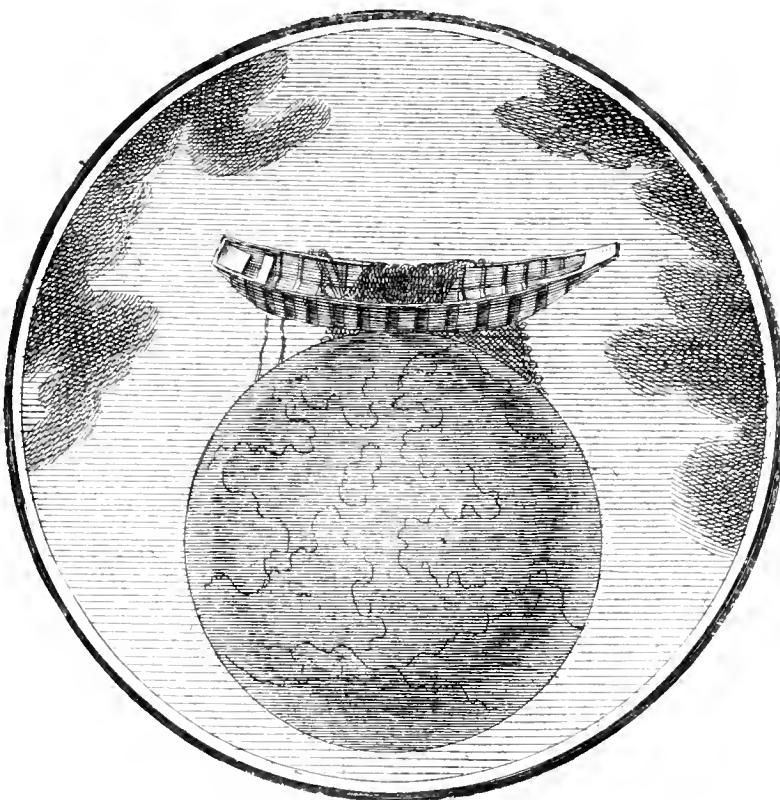
ibi sunt, et Abbatis praelentis. Quam petitionem manu sua scribat: aut certe si non scit litteras, alter ab eo rogatus scribat; et ille nouitius signum faciat, et manu sua eam super altare ponat. Quam, dum posuerit, incipiat ipse nouitius hunc versum: *Suscipte me Domine secundum eloquium tuum, et vivam; et non confundas me ab expectatione mea.* Quem versum omnis Congregatio tertio respondeat, adiungentes, Gloria Patri. Tunc ille frater nouitius prosternatur singulorum pedibus, vt orent pro eo:

OMNIBVS RELICTIS.

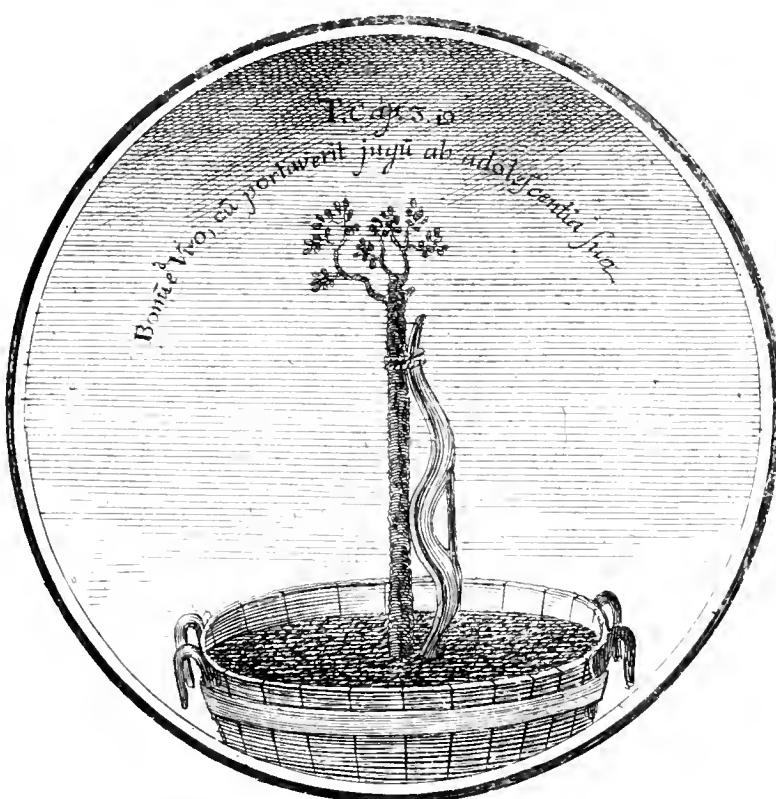
CLII.

et iam ex illa die in Congregatione reputetur. Res, si quas habet, aut eroget prius pauperibus, aut facta solemniter donatione conferat monasterio, *nihil sibi reseruans ex omnibus*; quippe qui ex illo die nec proprii corporis potestatem se habiturum sciat. Mox ergo in Oratorio exuatur rebus propriis, quibus vestitus est, et induatur rebus monasterii. Illa autem vestimenta, quibus exutus est, reponantur in vestiario conseruanda, vt, si aliquando suadente diabolo, consenserit, vt egrediatur de monasterio,

AB ADOLESCENTIA.

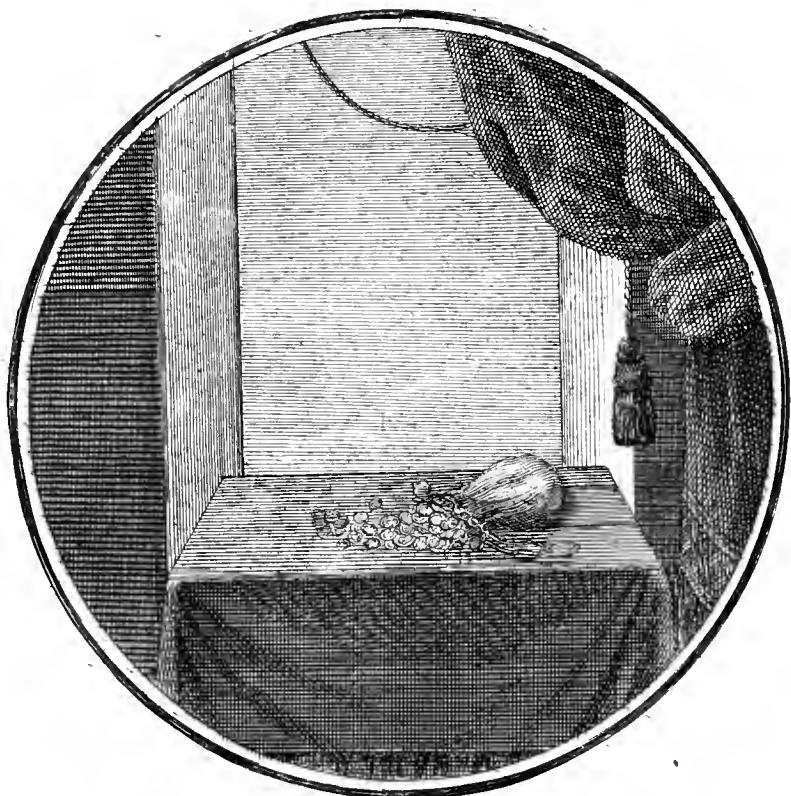
CLIII.

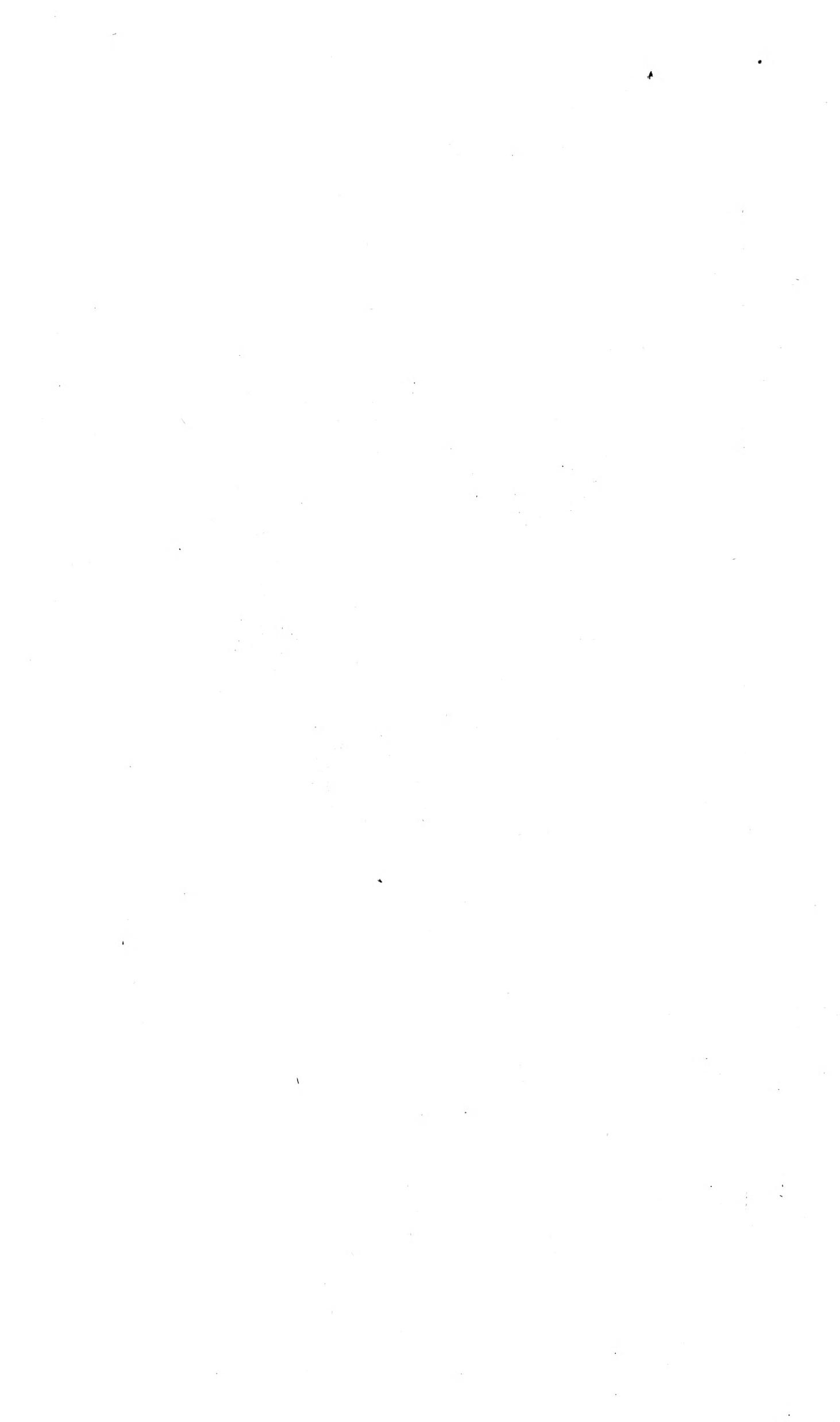
quod absit, tunc exutus rebus monasterii, proiiciatur. Illam tamen petitionem eius, quam desuper altare Abbas tulit, non recipiat: sed in monasterio reseruetur. CAPVT LIX. DE FILIIS NOBILIVM, VEL PAVPERVM, QVI OFFERVNTVR. *Si quis forte de nobilibus offert filium suum DEO in monasterio, si ipse puer minori aetate est, parentes eius faciant petitionem, quam supra diximus.* Et cum oblatione ipsam petitionem, et manum pueri inuoluant in palla altaris, et sic eum offerant. De rebus autem suis aut

LAQVEI MORTIS.

CLIV.

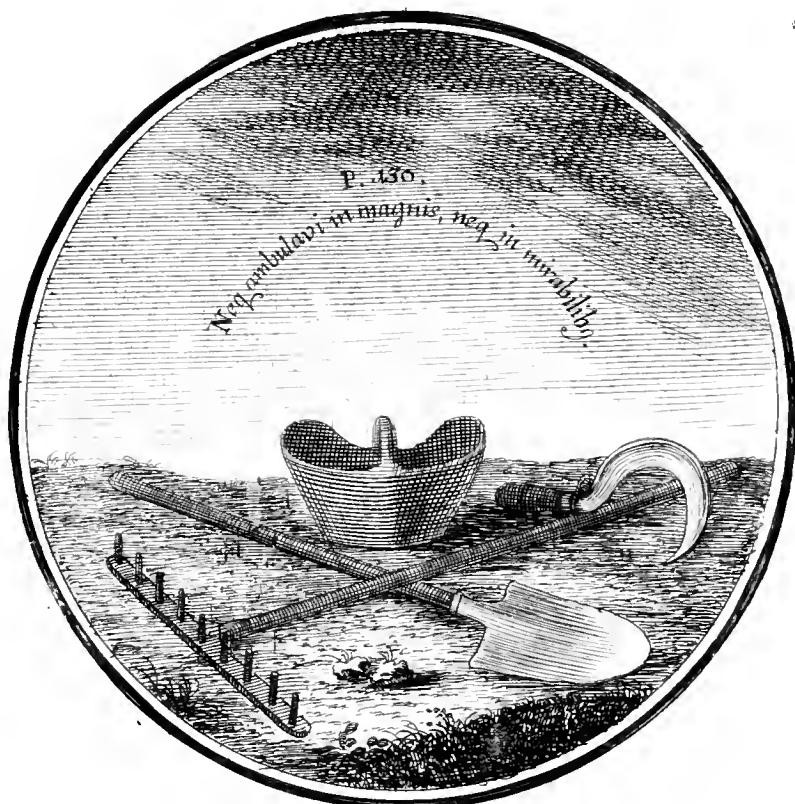

in praesenti petitione promittant sub iure iurando, quia minquam per suffectam personam, nec quolibet modo ei aliquando aliquid dent, aut tribuant occasionem habendi. Vel certe si hoc facere noluerint, et aliquid offerre volunt in eleemosynam monasterio pro mercede sua; faciant ex rebus, quas dare volunt, monasterio donationem, referuato sibi, si ita voluerint, usufructuario. Atque ita omnia obstruantur, vt nulla suspicio remaneat puero, per quam deceptus perire possit (quod absit) quod

NIHIL RELAXABITVR.

CLV.

experimento didicimus. Similiter autem et pauperiores faciant. Qui vero ex toto nihil habent, simpliciter petitionem faciant, et cum oblatione offerant filium suum coram testibus. CAPVT LX. DE SACERDOTIEVS, QVI FORTE VOLVERINT IN MONASTERIO HABITARE. *Siquis de ordine Sacerdotum in monasterio se suscipi rogauebit, non quidem ei citius assentiatur: tamen si omnino perstiterit in hac supplicatione, sciat se omnem regulae disciplinam seruaturum, nec aliquid ei relaxabitur, vt sit sicut scriptum est: Amice ad quid venisti?*

NON MALE QVADRANT.

CLVI.

Concedatur ei tamen post Abbatem stare, et benedicere, aut Missas tenere; si tamen iusserit ei Abbas: fin alias nullatenus aliqua praesumat, *sciens se disciplinae regulari subditum, et magis humilitatis exemplu omnibus det.* Et si forte ordinationis, aut alicuius rei causa fuerit in monasterio, illum locum attendat, quando ingressus est in monasterium, non illum, qui ei pro reuerentia Sacerdotii concessus est. Clericorum autem si quis eodem desiderio monasterio sociari voluerit, loco mediocri collocetur. Et ipse tamen,

SALTANDVM AD MOREM.

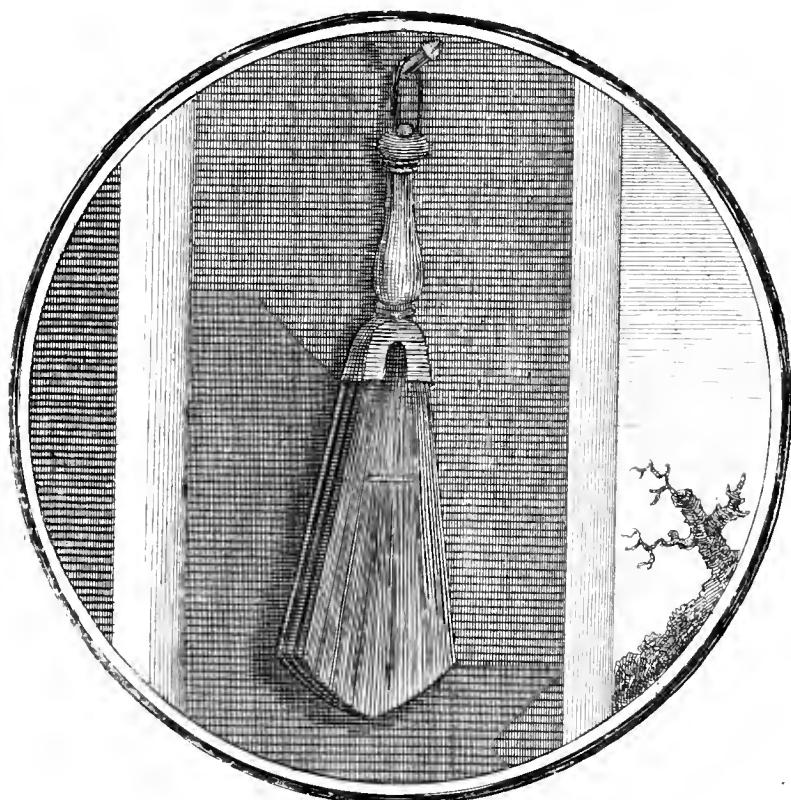
CLVII.

si promittit de obseruatione regulae , vel propria stabilitate. CAPVT LXI. DE MONACHIS PEREGRINIS , QVALITER SVSCPIANTVR.
Siquis monachus peregrinus de longinquis prouinciis superuenerit , si pro hospite voluerit habitare in monasterio, et contentus fuerit consuetudine loci, quam inuenierit ; et non forte superfluitate sua perturbat monasterium, sed simpliciter contentus est , quod inuenierit, suscipiatur, quanto tempore cupidit. Si qua sane rationabiliter, et cum humilitate caritatis reprehendit , aut ostendit; tractet Abbas prudenter,

EXTRA CASTRA!

CLVIII.

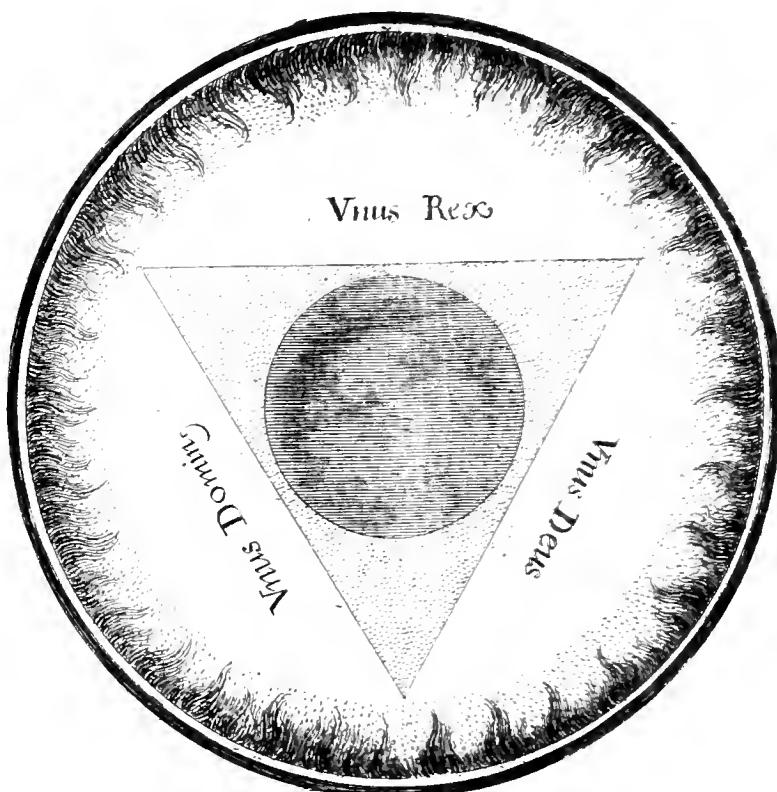

ne forte eum pro hoc ipso Dominus direxerit. Si vero postea voluerit stabilitatem suam firmare, non renuatur talis voluntas et maxime, quia tempore hospitalitatis potuit eius vita dignosci. Quod si superfluus, aut vitiosus inuentus fuerit tempore hospitalitatis, non solum non debet sociari corpori monasterii; verum etiam dicatur ei honeste, ut discedat: ne eius miseria etiam alii vitientur. Quod si non fuerit talis, qui mereatur proiici, non solum si petierit, suscipiatur Congregationi sociandus; verum etiam

TOTVS VBIQVE.

CLIX.

suadeatur, ut stet, ut eius exemplo alii erudiantur: quia *in omni loco vni Domino seruitur, et vni Regi militatur*. Quem etiam si tallem esse perspexerit Abbas, liceat eum in superiore aliquantulum constituere loco. Non solum autem monachum, sed etiam de superscriptis gradibus Sacerdotum, vel Clericorum stabilire potest Abbas in maiori, quam ingreditur loco, si eorum talem perspexerit esse vitam. Caveat autem Abbas, ne aliquando de alio noto monastrio monachum ad habitandum suscipiat fine consensu Abbatis eius,

VT MAGIS PROFICIAT.

CLX.

aut litteris commendatitiis: quia scriptum est; quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris. CAPVT LXII. DE SACERDOTIBVS MONASTERII. Siquis Abbas sibi Presbyterum, vel Diaconum ordinari petierit, de suis eligat, qui dignus sit Sacerdotio fungi. *Ordinatus autem caueat elationem, aut superbiam.* Nec quicquam praesumat, nisi quod ei ab Abbatे praecepitur, sciens se multo magis disciplinae regulari subditum. *Nec occasione Sacerdotii obliuiscatur regulae obedientiam, et disciplinam, sed magis, ac magis in DEVVM proficiat.* Locum

NON EST CONVENIENS.

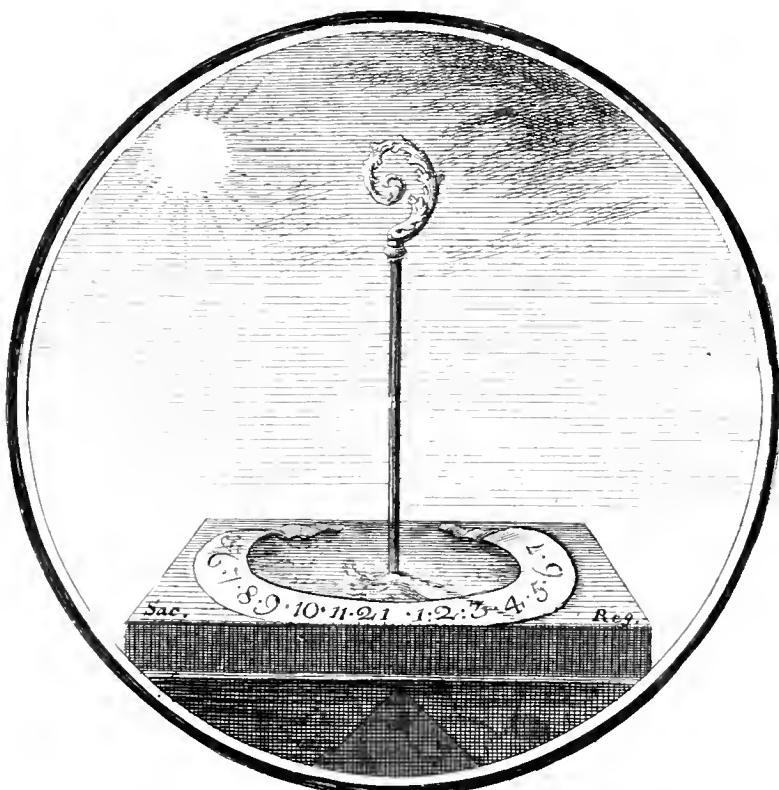
CLXI.

vero illum semper attendat, quo ingressus est in monasterio, praeter officium altaris, et si forte electio Congregationis, et voluntas Abbatis pro vitae merito eum promouere voluerit. Qui tamen *regulam a Decanis, vel Praepositis constitutam sibi seruare sciat. Quod si aliter praesumpsiterit, non Sacerdos, sed rebellio iudicetur: et* saepe admonitus si non correxerit, etiam Episcopus adhibeatur in testimonium. *Quod si nec sic emendauerit, clarescentibus culpis* proiiciatur de monasterio; si tamen talis fuerit eius contumacia,

EVMINIS AD NVTVM.

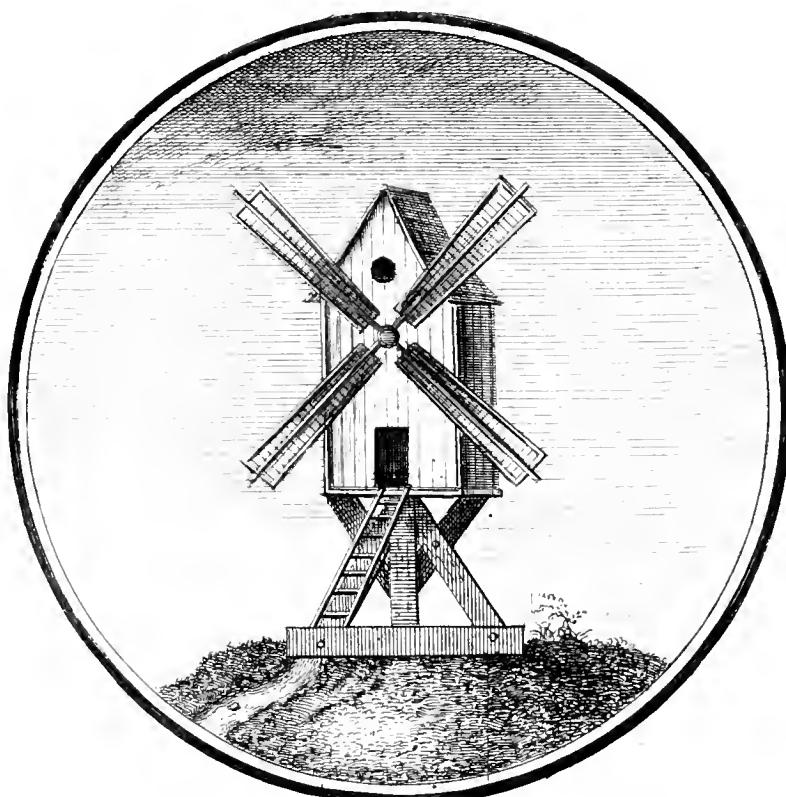
CLXII.

ut subdi, aut obedire Regulae nolit. CAPVT LXIII. DE ORDINE CONGREGATIONIS. Ordines suos in monasterio ita conseruent, vt conuersionis tempus, et vitae meritum discernit, vtque Abbas constituerit. Qui *Abbas non conturbet gregem sibi commissum, nec quasi libera utens potestate, iiiiuste disponat aliquid: sed cogitet semper, quia de omnibus iudiciis, et operibus suis redditurus est DEO rationem.* Ergo secundum ordines, quos constituerit, vel quos habuerint ipsi fratres, sic accedant ad pacem, ad communionem, ad

PRIOR TEMPORE POTIOR IVRE.

CLXIII.

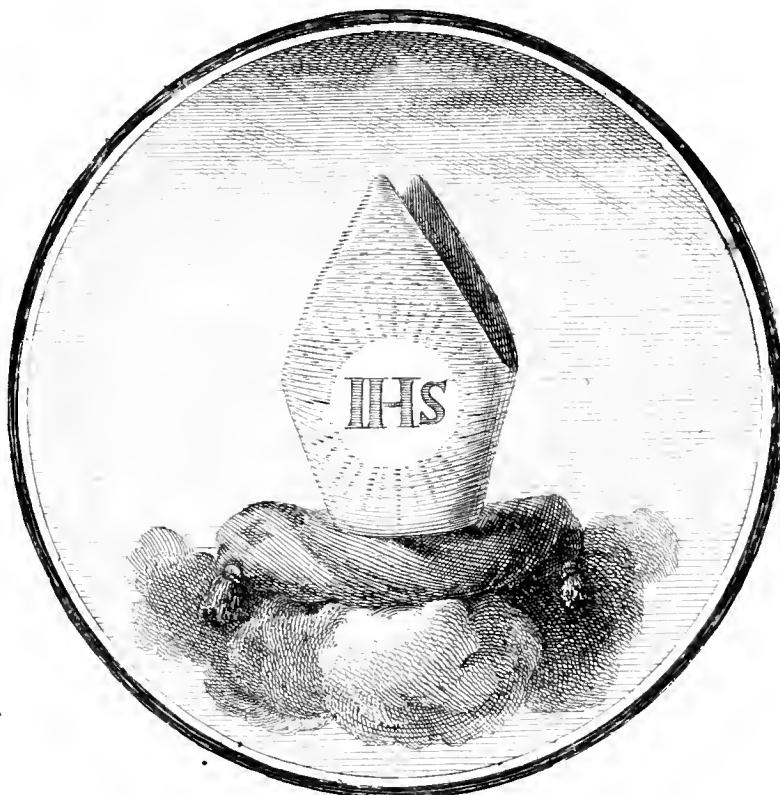

Psalminus imponendum, in choro standum. Et in omnibus omnino locis aetas non discernat ordines, nec praeiudicet, quia Samuel, et Daniel pueri Presbyteros iudicauerunt. Ergo exceptis his, quos, ut diximus, altiori consilio Abbas praetulerit, vel degradauerit certis ex causis, reliqui *omnes*, ut conuertuntur, ita *sint*: *ut verbi gratia*, qui secunda hora diei venerit in monasterium, iuniorem se nouerit illo esse, qui prima hora venit diei, cuiuslibet aetatis, aut dignitatis *sit*. Pueris per omnia ab omnibus discipli-

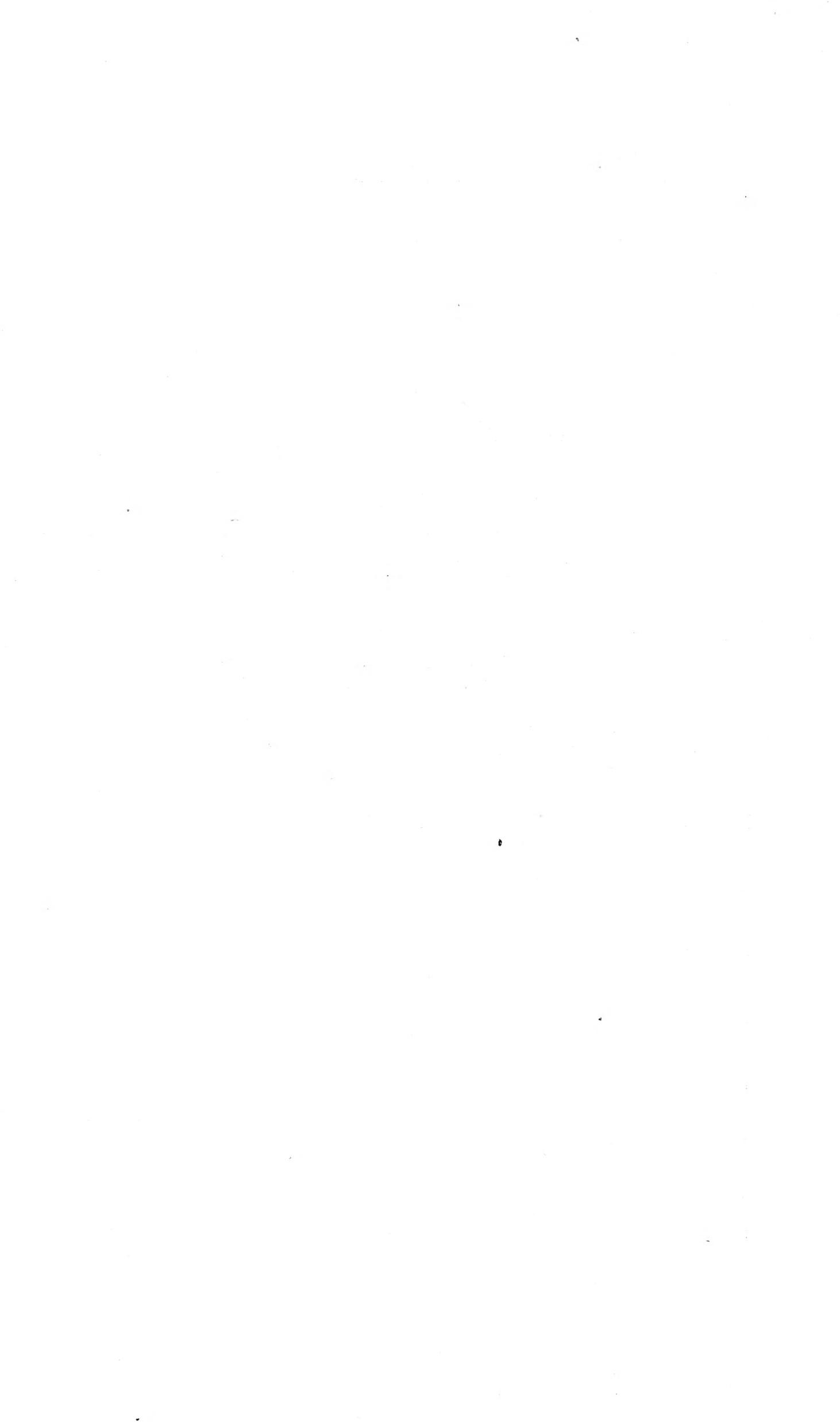

DIGNVS HONORE.

CLXIV.

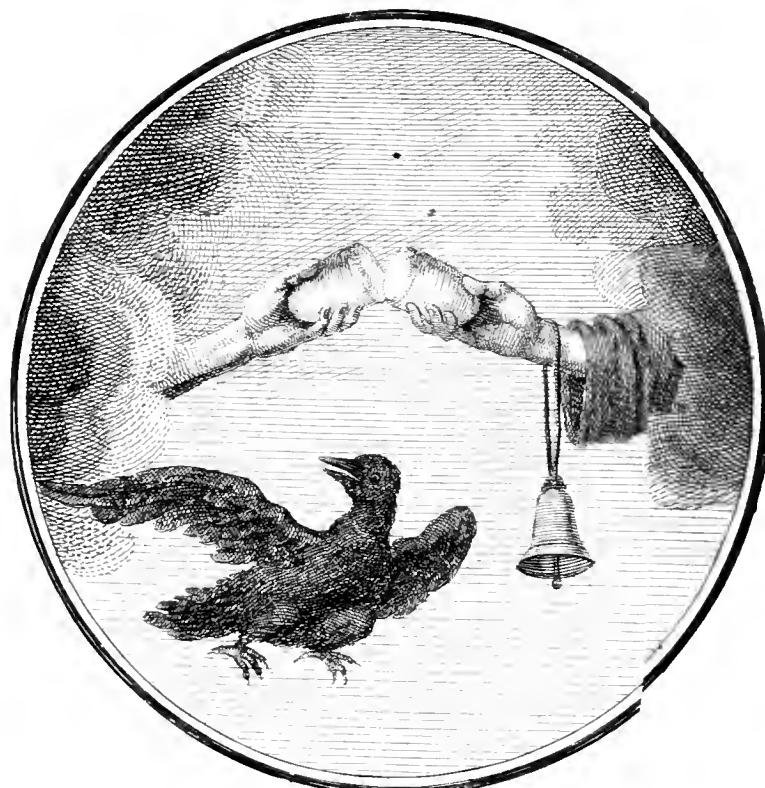
na conseruata. Iuniores igitur Piores suos honorent: Piores iuniores suos diligent. In ipsa appellatione nominum, nulli liceat alium puro nomine appellare: sed Piores iuniores suos fratum nomine; iuniores autem Piores suos Nonnos vocent: quod intelligitur paterna reuerentia. *Abbas autem, quia vices Christi agere creditur, Dominus, et Abbas vocetur, non sua assumptione, sed honore, et amore Christi. Ipse autem cogitet, et sic se exhibeat, ut dignus sit tali honore.* Vbicunque autem sibi ob-

HONORE INVICEM PRAEVENIENTES.

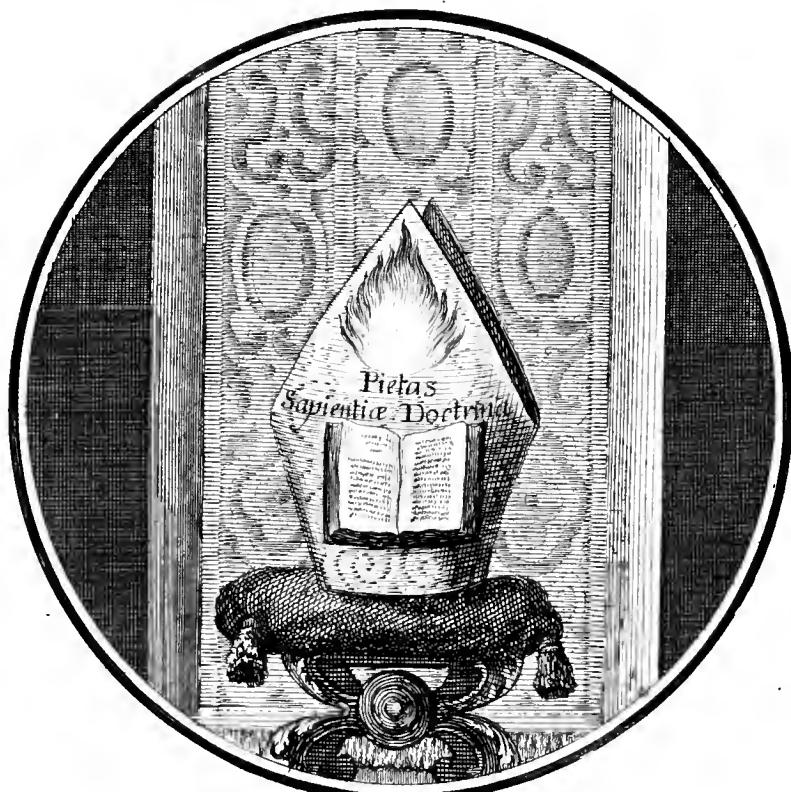
CLXV.

uiant fratres, iunior a priore benedictionem patet. Transeunte maiore, minor surgat, et det ei locum sedend. Nec praesumat iunior confedere, nisi ei praeципiat senior suus: *ut fiat, quod scriptum est: Honore invicem praeuenientes.* Pueri, parvi, vel adolescentes in Oratorio vel ad mensas cum disciplina ordines uos consequantur. Foris autem vel ubi vbi custodiam habeant, t disciplinam, usque dum ad intelligibilem aetatem perueniant. CAPVT LXIV.
DE ORDINANDO ABBATE. In Abbatis ordintione illa semper

IN VNA SEDE MORENTVR.

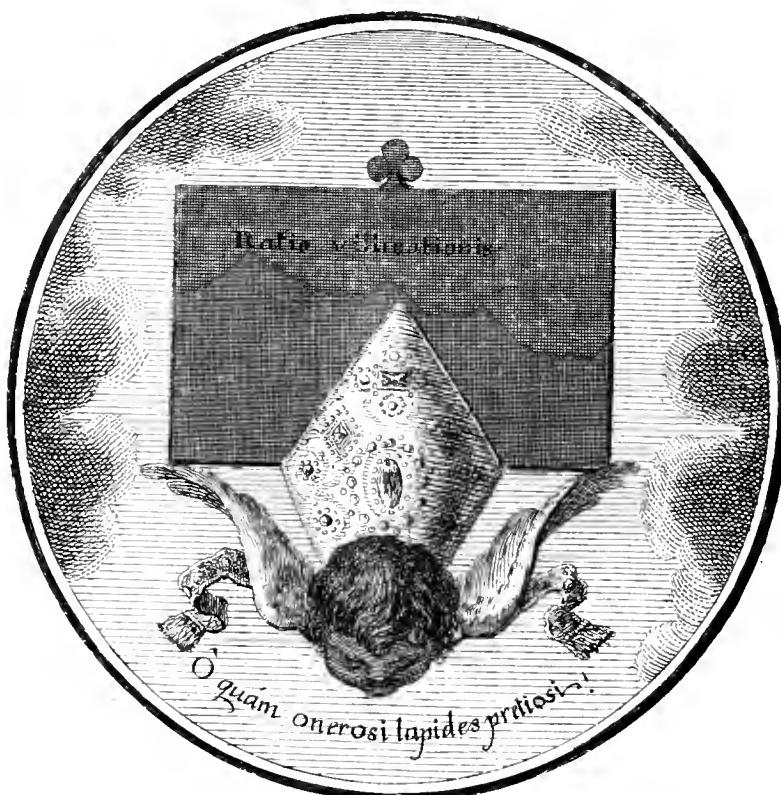
CLXVI.

consideretur ratio, ut hic constituatur, quem sibi omnis concors Congregatio secundum timorem DEI, siue etiam pars, quamvis parua Congregationis, saniori consilio elegerit. *Vitae merito, et sapientiae doctrina eligatur, qui ordinandus est, etiam si ultimus fuerit in ordine Congregationis.* Quod si etiam omnis Congregatio vitiis suis, quod quidem absit, consentientem personam pari consilio elegerit, et vitia ipsa aliquatenus in notitia Episcopi ad cuius dioecesin pertinet locus ipse, vel Abbatibus, aut vicinis

QVALE ONVS.

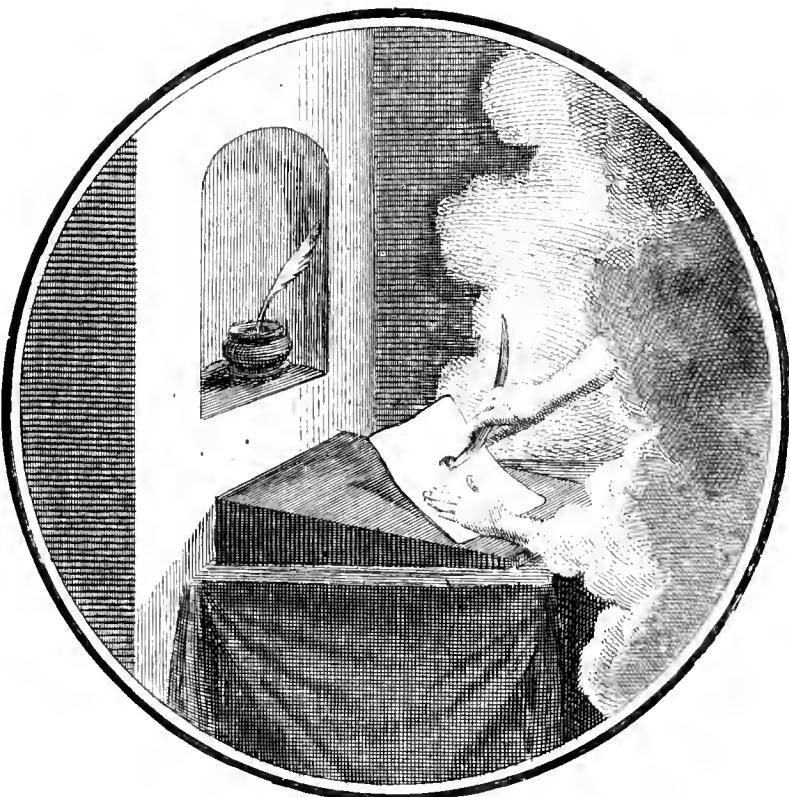
CLXVII.

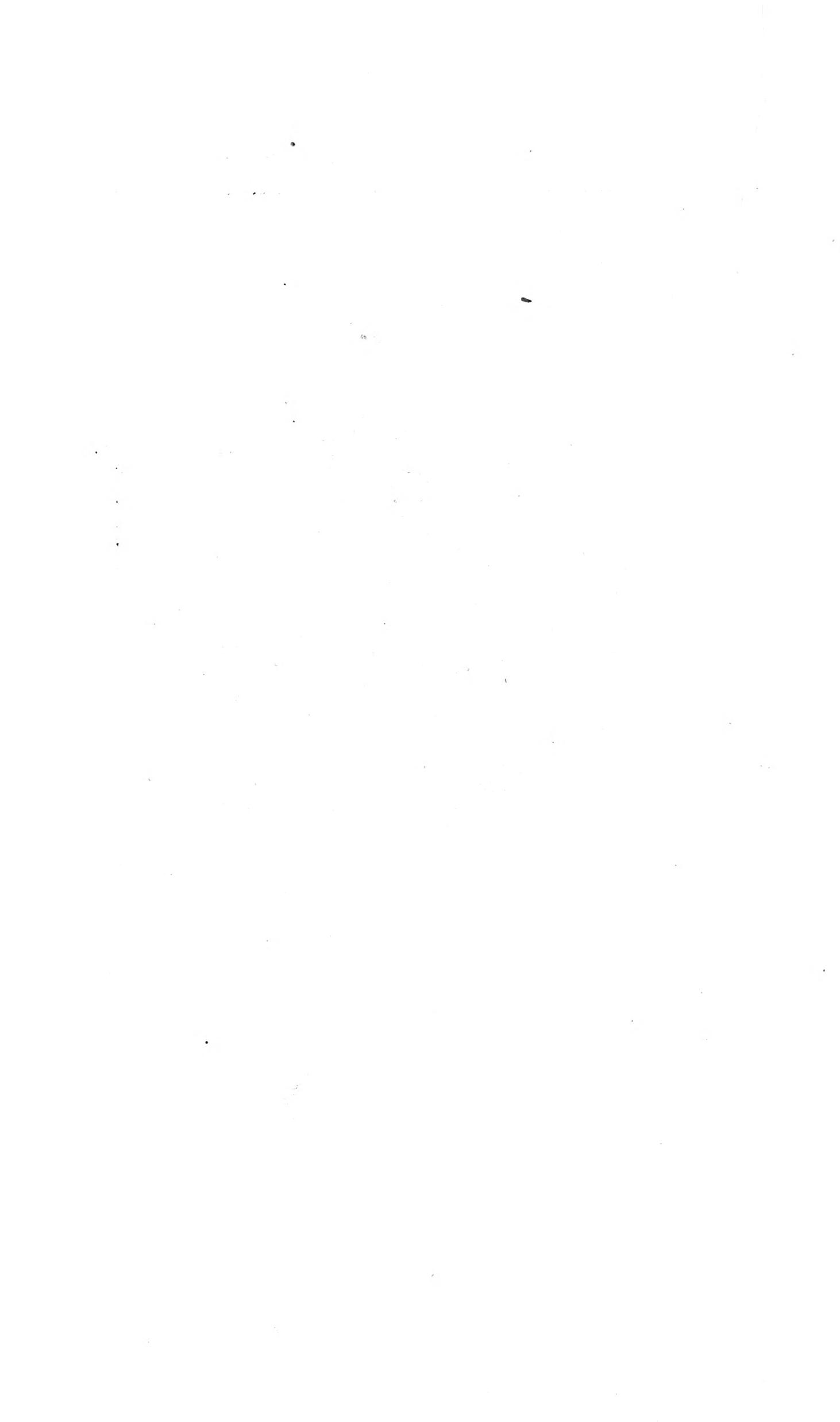
Christianis claruerint; prohibeant prauorum praeualere consen-
sum, et domui DEI dignum constituant dispensatorem; scientes
pro hoc se recepturos mercedem bonam, si illud caste, et zelo
DEI faciant: sicut e diuerso peccatum, si negligant. *Ordinatus au-*
tem Abbas cogitet semper, quale omnis suscepit, et cui redditurus est
rationem villicationis sua. Sciatque sibi oportere prodeesse magis,
quam praeesse. Oportet ergo eum esse doctum lege diuina, vt sciat,
et sit, vnde proferat noua, et vetera, castum, sobrium, misericor-

NE QVID NIMIS.

CLXVIII.

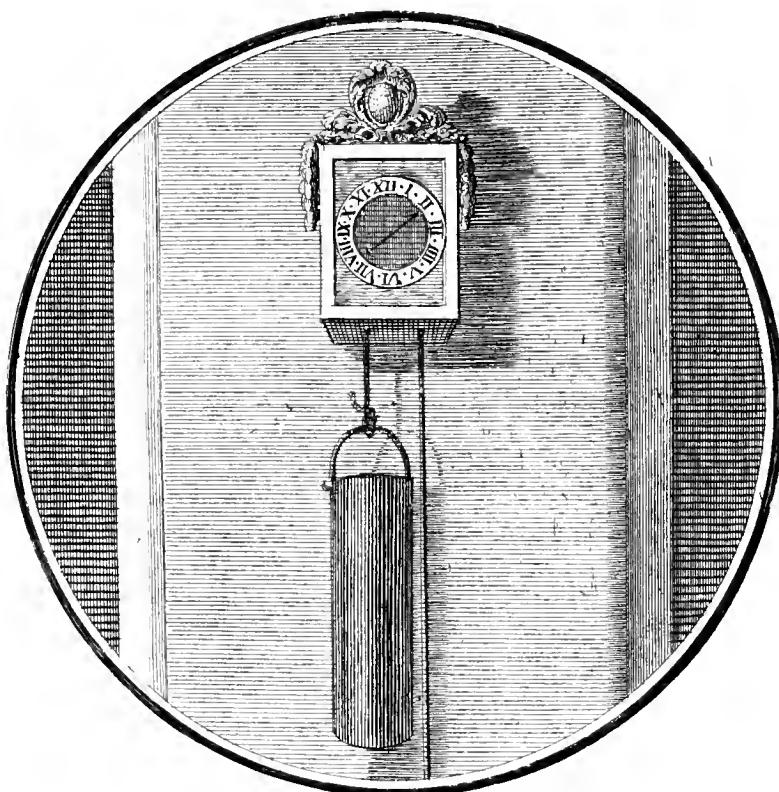

dem, semper superexaltet misericordiam iudicio, vt idem ipse consequatur. Oderit vitia, diligit fratres. *In ipsa autem correptione prudenter agat, et ne quid nimis: ne, dum nimis cupit eradere aeruginem, frangatur vis:* suamque fragilitatem semper suspectus sit, memineritque calatum quassatum non conterendum. In quibus non dicimus, vt permittat nutrirri vitia, sed prudenter, et cum caritate ea amputet, vt viderit cuique expedire, sicut iam diximus; et studeat plus amari, quam timeri. Non sit turbulentus, et an-

VRGET, ET DESTRVIT.

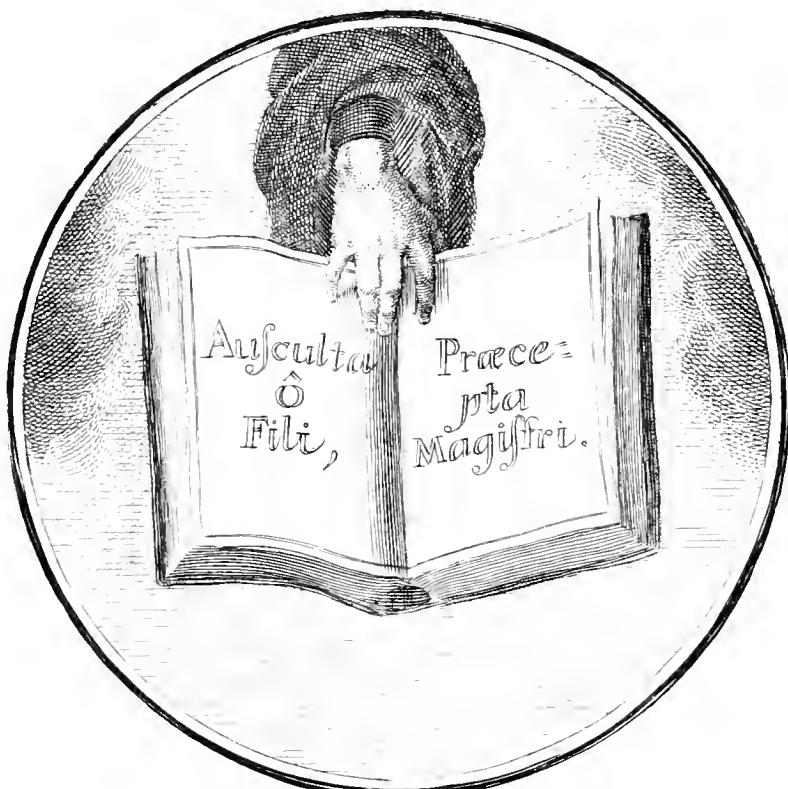
CLXIX.

xius, non sit nimius et obstinatus; non sit zelotypus, et nimis suspiciosus; quia nunquam requiescet. In ipsis imperiis suis sit prouidus, et consideratus, siue secundum D^EV^M, siue secundum saeculum fint. *Operu, quae iniungit, discernat, et temperet, cogitans discretionem sancti Iacob, dicentis: Si greges meos plus in ambulando fecero laborare, morientur cuncti vna die.* Haec ergo, aliaque testimonia discretionis matris virtutum sumens, sic omnia temperet, vt sit, quod et fortes cupiant, et infirmi non refugiant.

SINE GLOSSA, SINE GLOSSA!

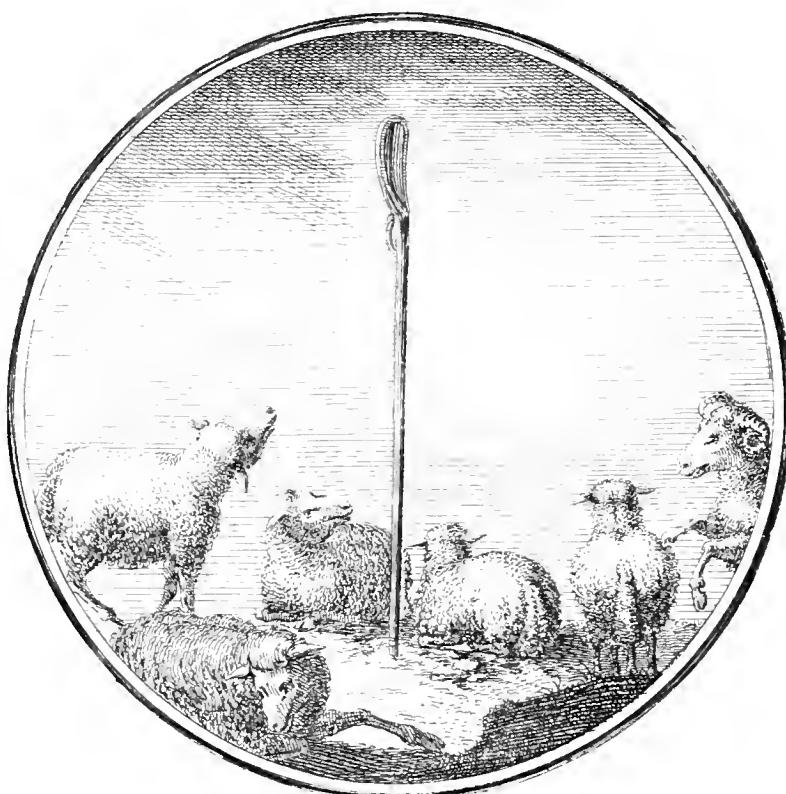
CLXX.

Et praecepit, ut praesentem regulam in omnibus conseruet; ut, dum bene ministraverit, audiat a Domino, quod serinus bonus, qui erogauit triticum conseruis suis in tempore suo; Amen dico vobis, ait: super omnia bona sua constituet eum. CAPVT LXV. DE PRAE-
POSITO MONASTERII. Saepius quidem contingit, ut per ordinatio-
nem Praepositi scandala grauia in monasteriis oriuntur, dum sint
aliqui maligno spiritu superbiae inflati, et aestimantes se secundos
Abbes esse, affumentes sibi tyrannidem scandala nutriendi,

OMNES SEQVANTVR VOCEM.

CLXXI.

et dissensiones in Congregatione faciunt, et maxime in illis locis, *vbi ab eodem sacerdote, vel ab eisdem Abbatibus, qui Abbatem ordinant, ab ipsis etiam et Praepositus ordinatur.* Quod quam sit absurdum, facile aduertitur: quia *ab ipso initio ordinationis materia ei datur superbiendi, dum ei suggestur a cogitationibus suis, exutum eum esse a potestate Abbatis sui; quia ab ipsis est ordinatus, a quibus et Abbas.* Hinc fuscitantur inuidiae, rixae, detractio-nes, aemulationes, dissensiones, exordinationes. Et dum con-

VNIVS IN ARBITRIO.

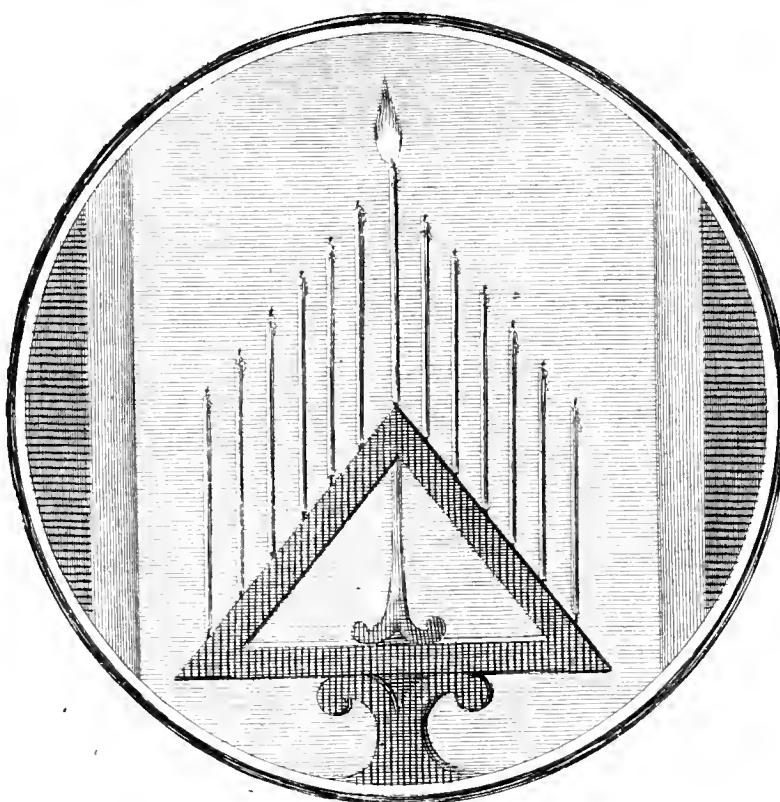
CLXXII.

traria sibi inuicem Abbas, Praepositusque sentiunt, et ipsorum
necessitate est sub dissensione animas periclitari, et ii, qui sub ipsis
sunt, dum adulantur partibus, eunt in perditionem. Cuius peri-
culi malum illos respicit in capite, qui talibus in ordinatione se fe-
cerunt auctores. Ideoque *nos praeuidemus expedire propter pa-*
cis caritatisque custodiam, in Abbatis pendere arbitrio ordinatio-
nem monasterii sui, et si potest fieri, per Decanos ordinetur,
ut antea disposuimus, omnis vtilitas monasterii, prout Abbas di-

LICET EXTINCTIS ALIIS.

CLXXIII.

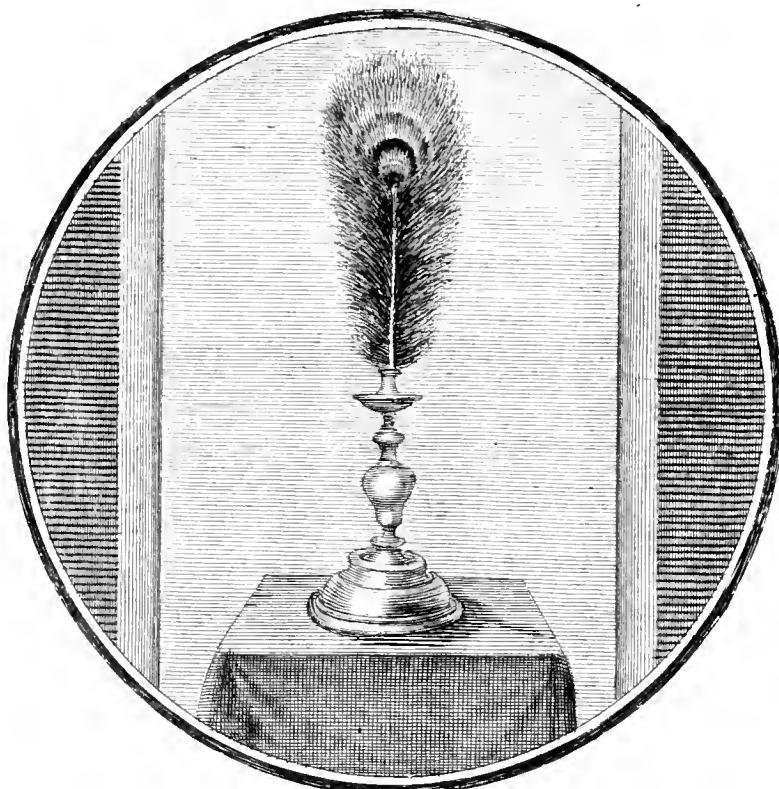

sposuerit: vt dum pluribus committitur, vnus non superbiat
 Quod si aut locus expetit, aut Congregatio petierit, ratio-
 nabiliter cum humilitate, et quemcunque elegerit Abbas cum
 consilio fratrum timentium DEV M, ordinet ipse sibi Praeposi-
 tum. Qui tamen Praepositus illa agat cum reuerentia, quae ab
 Abbe suo ei iniuncta fuerint; nihil contra Abbatis volunta-
 tem, aut ordinationem faciens: quia *quantum praelatus est*
ceteris, ita eum oportet sollicitius obseruare praecepta Regulae.

INEPTISSIMVM.

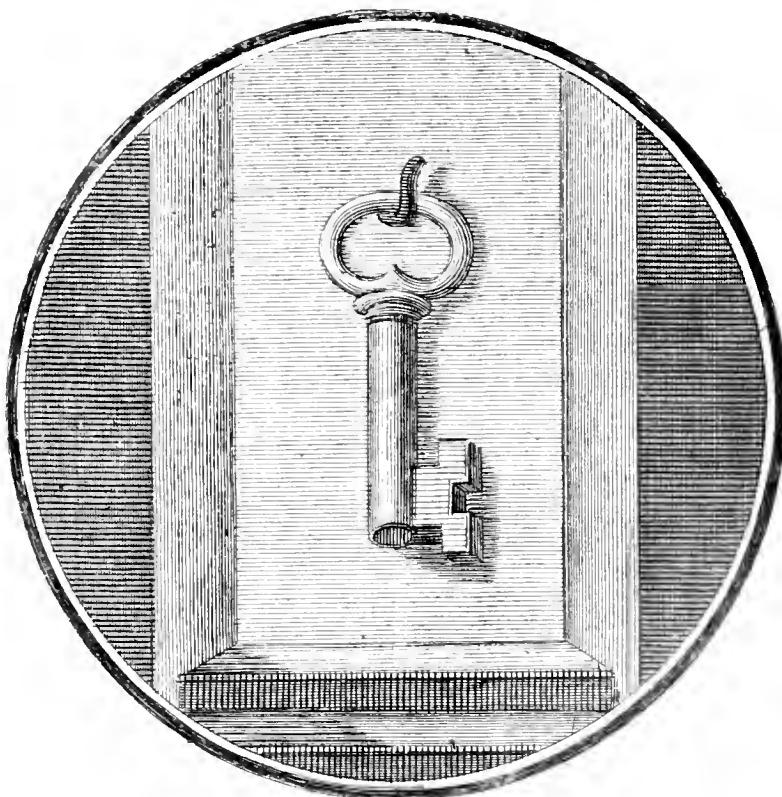
CLXXIV.

Qui *Praepositus*, si repertus fuerit vitiosus, aut elatione deceptus superbiae, aut contemtor sanctae Regulae fuerit comprobatus, admoneatur verbis vsque quater; si non emendauerit, adhibetur ei correctio disciplinae regularis. Quod si neque sic correxerit, tunc deiiciatur de ordine *Praepositurae*, et alius, qui dignus est, in loco eius subrogetur. Quodsi et postea in Congregatione quietus, et obediens non fuerit, etiam de monasterio expellatur. Cogitet tamen Abbas, se de omnibus iudi-

CONSIDERATE TRADENDVS.

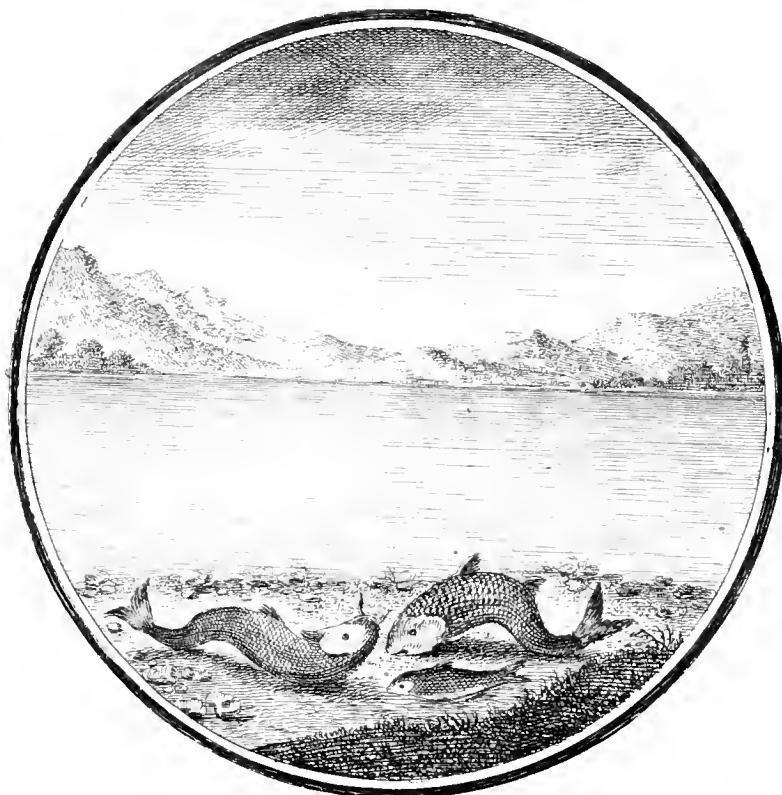
CLXXV.

ciis suis Deo redditum ratione in, ne forte inuidiae, aut zeli
flamma vrat animam. CAPVT LXVI. DE OSTIARIO MONASTERII.
*Ad portam monasterii ponatur senex sapiens, qui sciat accipere re-
sponsum, et reddere: cuius maturitas eum non sinat vagari. Qui
portarius cellam debet habere iuxta portam; vt venientes sem-
per praesentem inueniant, a quo responsum accipient. Et mox
vt aliquis pulsauerit, aut pauper clamauerit, Deo gratias re-
pondeat, aut benedicat: et cum omni mansuetudine timoris*

NON EXPEDIT ANIMABVS EORVM.

CLXXVI.

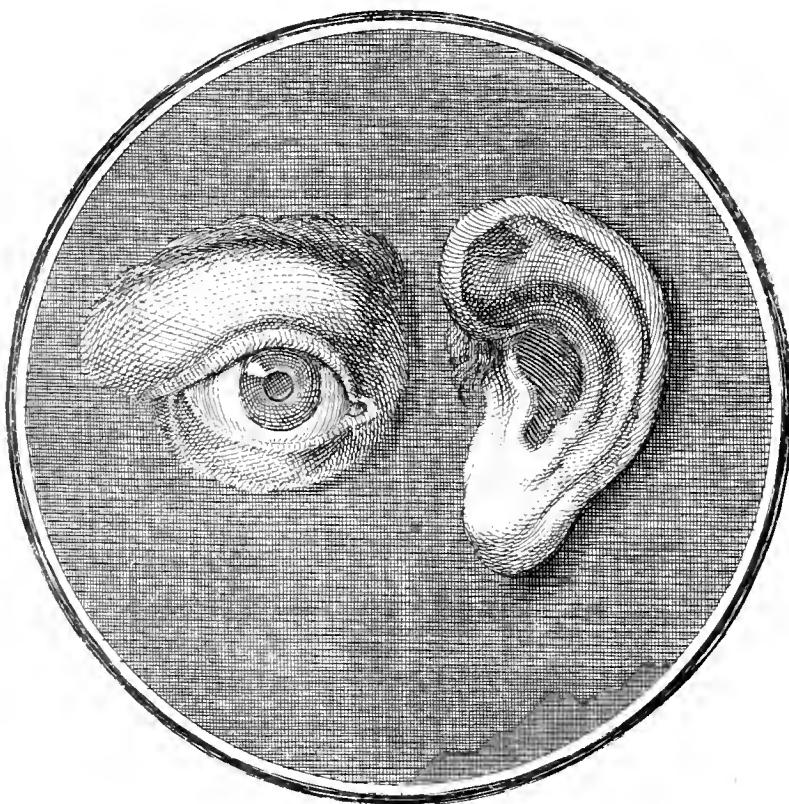
DEI reddat responsum festinanter cum feroore caritatis. Qui portarius si indiget solatio, iuniorem fratrem accipiat. *Mona-*
sterium autem, si potest fieri, ita debet constitui, ut omnia ne-
cessaria, id est, aqua, molendinum, hortus, pistrinum, vel
artes diuersae, intra monasterium exerceantur, ut non sit ne-
cessitas monachis vagandi foras; quia omnino non expedit ani-
mabus eorum. Hanc autem Regulam saepius volumus in Con-
gregacione legi, ne quis fratum de ignorantia se excuset.

SVNT PORTA MALORVM.

CLXXVII.

CAPVT LXVII. DE FRATRIBVS IN VIAM DIRECTIS. Dirigendi fratres in viam omnium fratribus, vel Abbatis orationi se commendent: et semper ad orationem vltimam Operis DEI commemoratio omnium absentium fiat. Reuertentes autem de via fratres in ipso die, quo redeunt, per omnes canonicas horas, dum expletur Opus DEI, prostrati solo Orationis ab omnibus petant orationem propter excessus: ne quid forte subripuerit in via visus, aut auditus malae rei, aut otiosi

Yy

GERRAE GERRAE!

CLXXVIII.

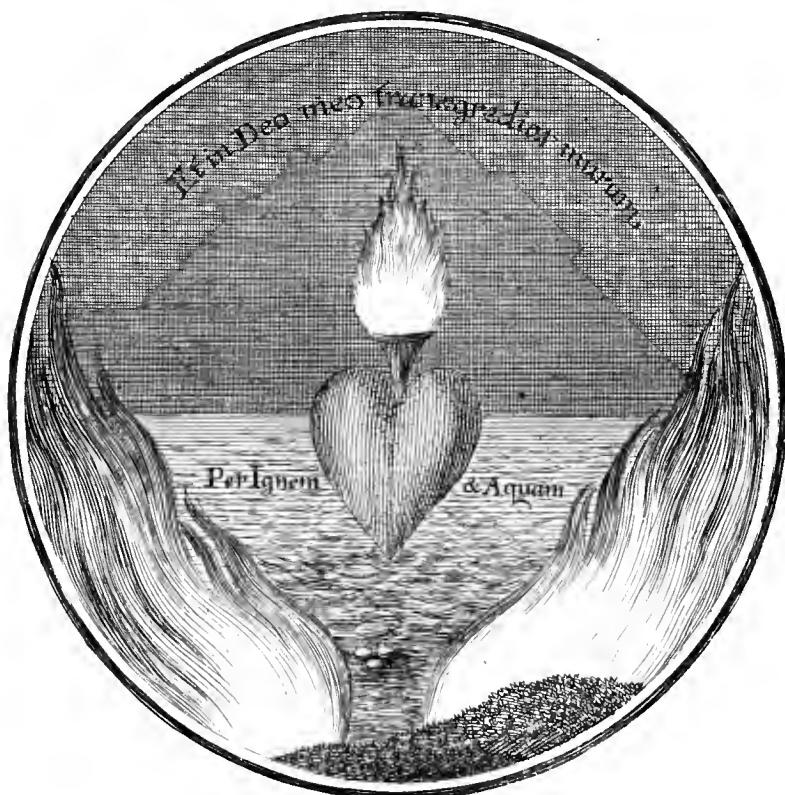

sermonis. Nec praesumat quisquam alii referre, quaecunque foris monasterium viderit, aut audierit: quia plurima destructio est. Quod si quis praesumferit, vindictae regulari subiaceat. Similiter et qui praesumferit claustra monasterii egredi, vel quocunque ire, vel quidpiam quamvis parum sine Abbatis iussione facere.

CAPVT LXVIII. SI FRATRI IMPOSSIBILIA INVNGANTVR. Si cui fratri aliqua forte grauia, aut impossibilia iniunguntur; suscipiat quidem iubentis imperium cum omni mansuetudine, et obe-

FIRMA FIDE.

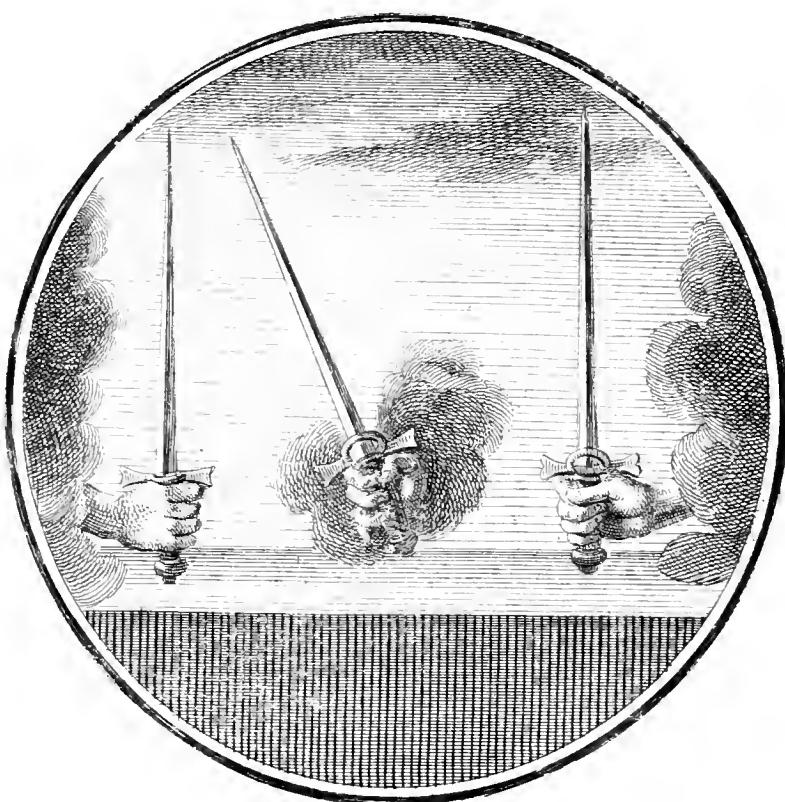
CLXXIX.

dientia. Quod si omnino virium suarum mensuram viderit pondus oneris excedere; impossibilitatis sua causas ei, qui sibi praest, patienter, et opportune suggerat, non superbiendo, aut resistendo, vel contradicendo. Quod si post suggestionem suam *in sua sententia Prioris imperium perdurauerit, sciat iunior, ita sibi expedire, et ex caritate confidens de adiutorio DEI, obediatur.* CAPVT LXIX. VT IN MONASTERIO NON PRAESVMAT ALTER ALTERVM DEFENDERE. Praecauendum est,

DEFENSIO OFFENSIO.

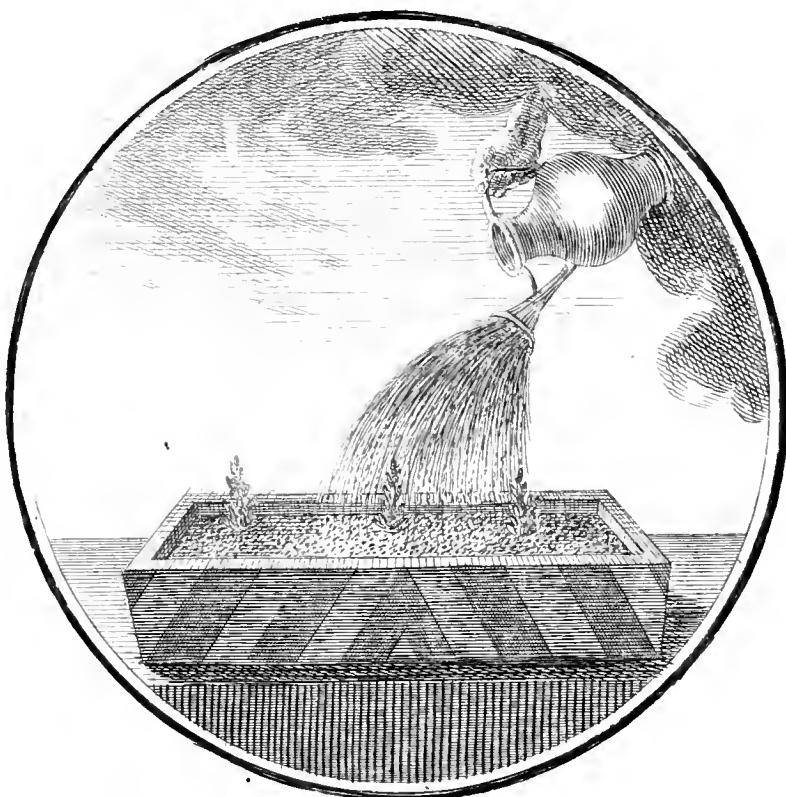
CLXXX.

ne quavis occasione praesummat alter alium defendere monachum in monasterio, aut quasi tueri: etiamsi qualibet consanguinitatis propinquitate iungantur. Nec quolibet modo id a monachis prae sumatur: quia exinde grauissima occasio scandalorum oriri potest. Quod si quis haec transgressus fuerit, acrius coerceatur. CAPVT LXX. **Vt non praesvmat passim qvisq; alivm caedere.** Vetetur in monasterio omnis praesumptionis occasio. Constituimus, vt nulli liceat quemquam fratrum suorum ex-

CVM MENSURA, ET RATIONE.

CLXXXI.

communicare, aut caedere; nisi cui potestas ab Abbe data fuerit. Peccantes autem coram omnibus arguantur: vt certi metum habeant. *Infantum vero usque ad quindecim annorum aetates disciplinae diligentia ab omnibus, et custodia sit.* Sed et hoc cum omni mensura, et ratione. Nam in fortiori aetate qui praesumserit aliquatenus sine pracepto Abbatis, vel in ipsis infantibus sine discretione exarserit, disciplinae regulari subiaceat; quia scriptum est „ Quod tibi

OB TEMPERANTI.

CLXXXII.

„ non vis fieri , alii ne feceris. CAPVT LXXI. VT OBE-DIENTES SINT SIBI INVICEM. Obedientiae bonum non solum Abatti exhibendum est ab omnibus : sed etiam sibi inuicem ita obedient frates , scientes se per hanc obedientiae viam ituros ad DEV M. Praemisso ergo Abbatis , aut Prae-positorum , qui ab eo constituuntur , imperio , cui non per-mittimus priuata imperia praeponi , de cetero omnes iunio-res Prioribus suis omni caritate , et sollicitudine obedient.

AD TERRAM CULMINA PONIT.

CLXXXIII.

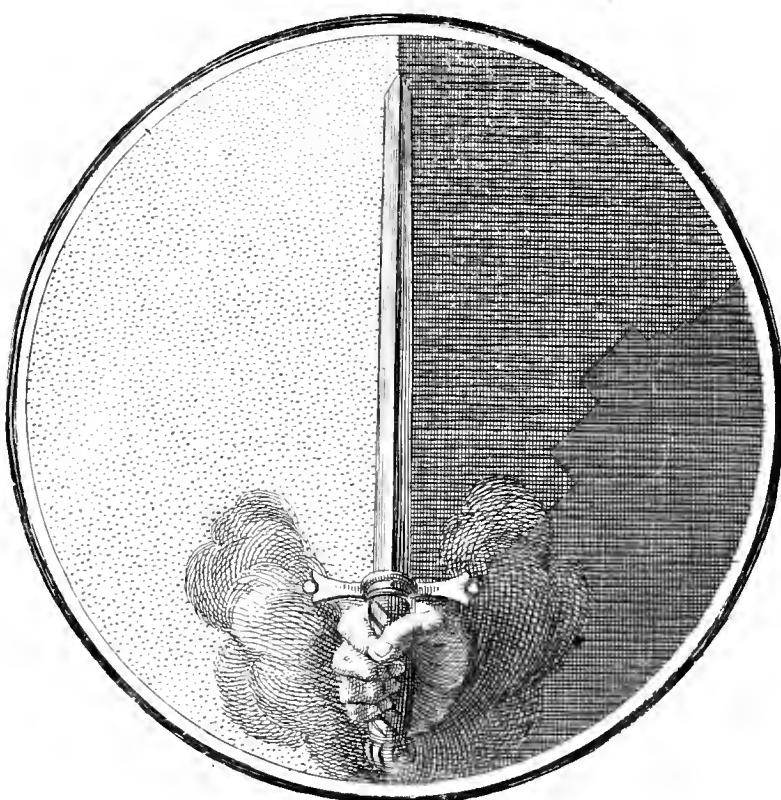
Quod si quis contentiosus reperitur, corripiatur. *Siquis autem frater pro quavis minima causa ab Abbe, vel a quocunque Priore suo corripiatur quolibet modo; vel si leuiter senserit animum Prioris cuiuscumque contra se iratum, vel commotum, quamvis in dice; mox sine mora tamdiu prostratus in terra ante pedes eius iaceat satisfaciens, usque dum benedictione sanetur illa commotio.* Quod si quis contemserit facere, aut corporali vindictae subiaceat; aut si contumax fuerit, de

SEPARAT A BONO , SEPARAT A MALO.

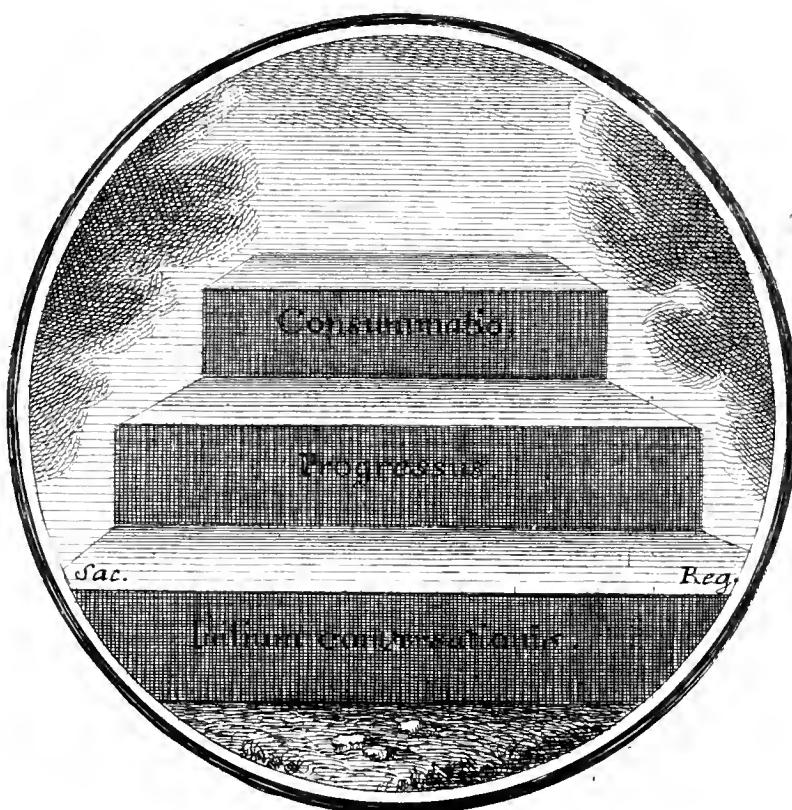
CLXXXIV.

monasterio expellatur. CAPVT LXXII. De zelo bono ,
qvem debent habere monachi. *Sicut est zelus amaritudinis malus, qui separat a DEO, et dicit ad infernum: ita est zelus bonus, qui separat a vitiis, et dicit ad DEVVM, et ad vitam aeternam.* Hunc ergo zelum feruentissimo amore exerceant monachi ; id est, vt honore se inuicem praeuenant. Infirmitates suas siue corporum, siue morum patientissime tolerent: obedientiam sibi certatim impendant. Nullus, quod sibi

NIHIL SINE PRIMO.

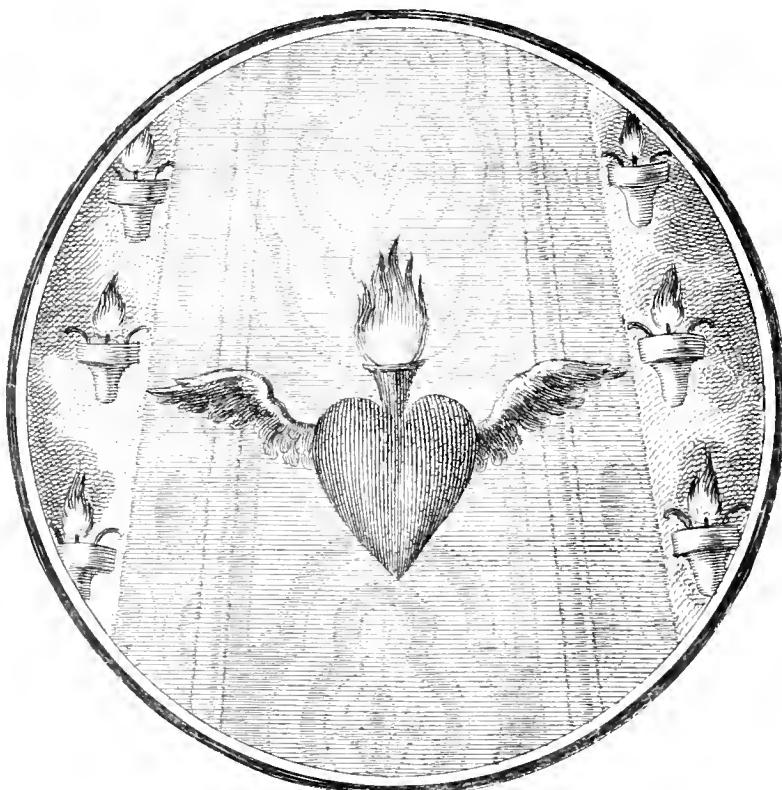
CLXXXV.

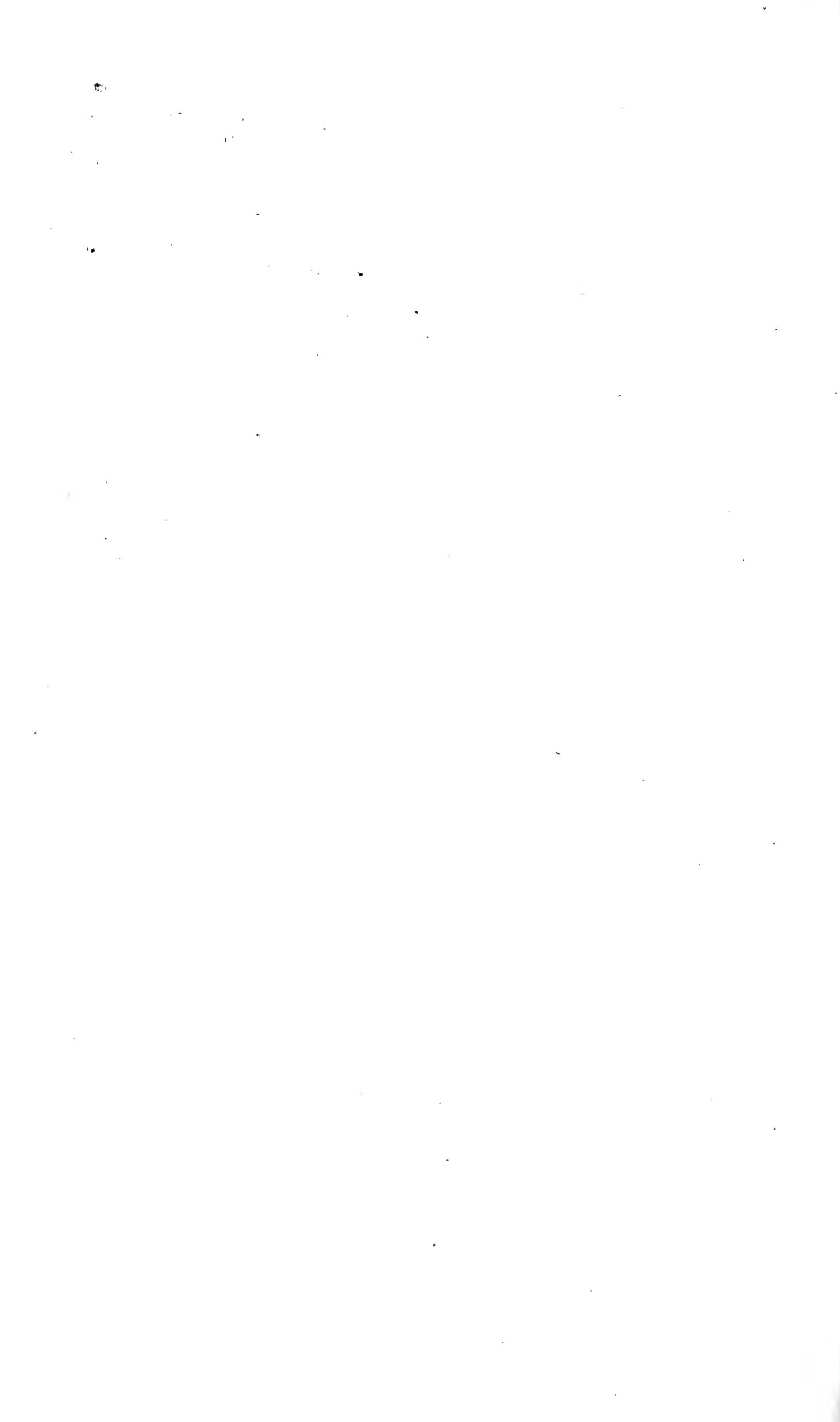
vtile iudicat, sequatur, sed quod magis alii. Caritatem fraternitatis casto impendant amore; D^EV^M timeant: Abbatem suum sincera, et humili caritate diligant. Christo omnino nihil praeponant, qui nos pariter ad vitam aeternam perducat. CAPVT LXXIII. DE EO, QVOD NON OMNIS OBSERVATIO IVSTITIAE IN HAC SIT REGVLA CONSTITVTA. *Regulam autem hanc descripsimus, vt eam obseruantes in monasteriis aliquatenus vel honestatem morum, aut initium conuersationis nos demonstremus habere.* Ceterum ad per-

SINE DIVERTICULO.

CLXXXVI.

fectionem conuersationis qui festinat, sunt doctrinae sanctorum Patrum: quarum obseruatio perducit hominem ad celsitudinem perfectionis. Quae enim pagina, aut quis sermo diuinae auctoritatis veteris, ac noui Testamenti, non est rectissima norma vitae humanae? Aut quis liber sanctorum catholicorum Patrum hoc non resonat, vt *recto cursu perueniamus ad Creatorem nostrum?* Nec non et collationes Patrum, et instituta, et vita eorum; sed et regula sancti Patris nostri Basillii, quid aliud sunt, nisi bene viuen-

FACIENTIBVS, NON SCIENTIBVS.

CLXXXVII.

tium, et obedientium monachorum instrumenta virtutum? Nobis autem desidiosis, et male viuentibus, atque negligentibus, rubor confusionis est. *Quisquis ergo ad patriam caelestem festinas, hanc minimam inchoationis Regulam descriptam adiuvante Christo, perfice: et tunc demum ad maiora, quae supra commemo- rauimus, doctrinae, virtutumque culmina, Deo protegente, peruenies.*

Facientibus haec Regna patebunt superna, Amen.

I N D E X
CAPITVM REGVLAE
SANCTISSIMI P. BENEDICTI.

	Pag.
Prologus.....	1
CAPVT I. De generibus vel vita monachorum.....	12
CAPVT II. Qualis debeat esse Abbas.....	15
CAPVT III. De adhibendis ad confilium fratribus.....	24
CAPVT IV. Quae sint instrumenta bonorum operum.....	27
CAPVT V. De Obedientia.....	33
CAPVT VI. De Taciturnitate.....	37
CAPVT VII. De Humilitate.....	39
CAPVT VIII. De Officiis diuinis in noctibus.....	55
CAPVT IX. Quanti psalmi dicendi sint in nocturnis horis.....	56
CAPVT X. Qualiter aetatis tempore agatur nocturna laus.....	59
CAPVT XI. Qualiter dominicis diebus Vigiliae agantur.....	60
CAPVT XII. Quomodo Matutinorum solemnitas agatur.....	63
CAPVT XIII. Priuatis diebus qualiter Matutini agantur.....	63
CAPVT XIV. In natalitiis Sanctorum qualiter agantur Vigiliae.....	66
CAPVT XV. Alleluia quibus temporibus dicatur.....	67
CAPVT XVI. Qualiter diuina opera per diem agantur.....	68
CAPVT XVII. Quot psalmi per easdem horas canendi sunt.....	69
CAPVT XVIII. Quo ordine ipsi psalmi dicendi sunt.....	71
CAPVT XIX. De disciplina psallendi.....	78
CAPVT XX. De reverentia Orationis.....	79
CAPVT XXI. De Decanis monasterii.....	80
CAPVT XXII. Quomodo dormiant monachi.....	81
CAPVT XXIII. De excommunicatione culparum.....	83
CAPVT XXIV. Qualis debeat esse modus excommunicationis.....	84
CAPVT XXV. De grauioribus culpis.....	85
CAPVT XXVI. De iis, qui sine iussione Abbatis iunguntur excommunicatis...	86
CAPVT XXVII. Qualiter debeat Abbas sollicitus esse circa excommunicatos..	87
CAPVT XXVIII. De iis, qui saepius correcti non emendauerint.....	89
CAPVT XXIX. Si debeant iterum recipi fratres exeuntes de monasterio...	91
CAPVT XXX. De pueris minori aetate, qualiter corripiantur.....	92
CAPVT XXXI. De cellarario monasterii, qualis sit.....	93
CAPVT XXXII. De ferramentis, vel rebus monasterii.....	96
CAPVT XXXIII. Si quid debeant monachi proprium habere.....	97
CAPVT XXXIV. Si omnes aequaliter debeant necessaria accipere.....	98
CAPVT XXXV. De septimanariis coquinae.....	100
CAPVT XXXVI. De infirmis fratribus.....	103
CAPVT XXXVII. De senibus vel infantibus.....	105
CAPVT XXXVIII. De hebdomadario lectore.....	105
CAPVT XXXIX. De mensura ciborum.....	108
CAPVT XL. De mensura potus.....	110
CAPVT XLI. Quibus horis oporteat reficere fratres.....	112

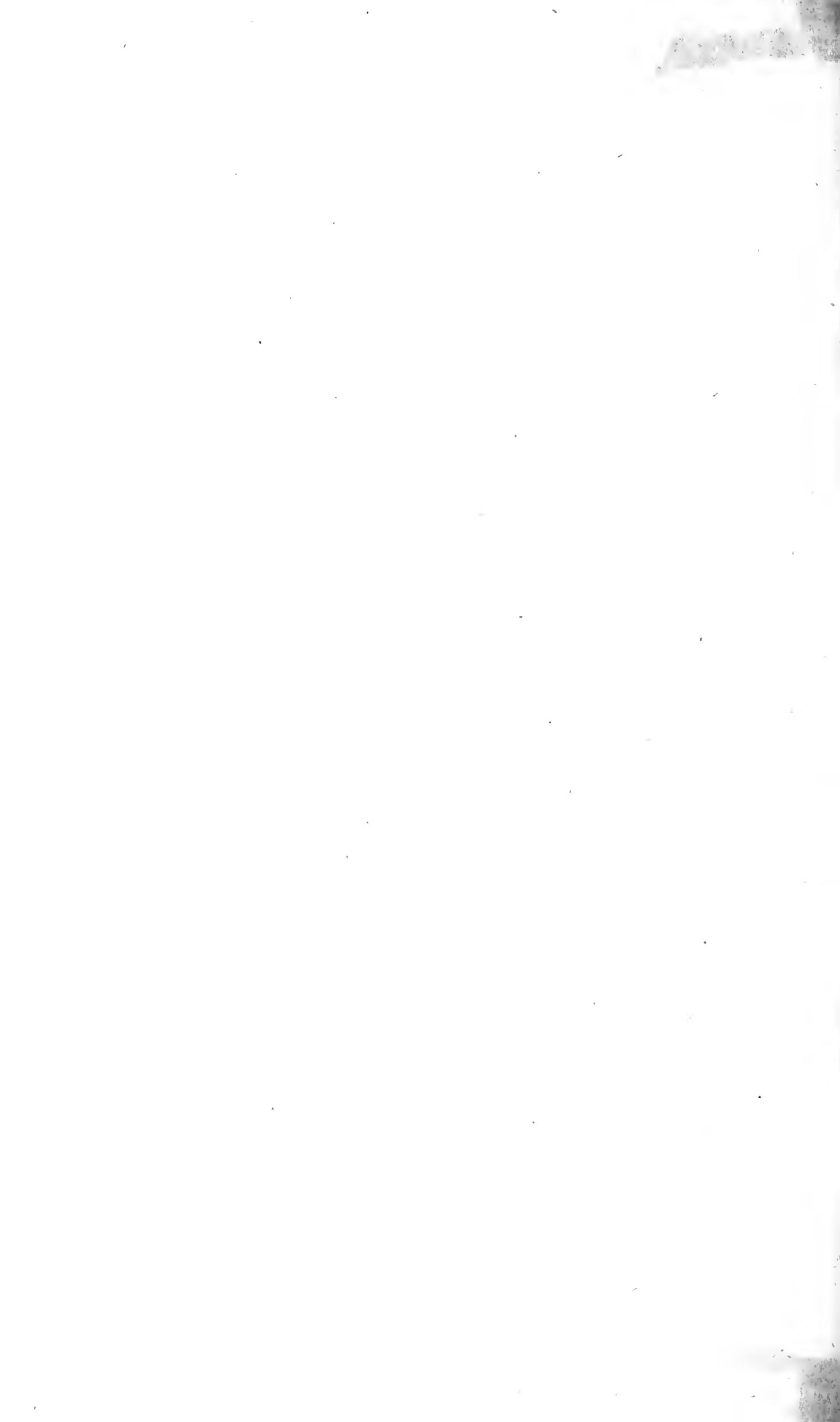
CA-

	Pag.
CAPVT XLII. Vt post completorium nemo loquatur.....	114
CAPVT XLIII. De iis, qui ad opus D ^e r ⁱ , vei ad mensam tarde occurrunt.....	116
CAPVT XLIV. De iis, qui excommunicantur, quomodo satisfaciant.....	120
CAPVT XLV. De iis, qui falluntur in Oratorio.....	122
CAPVT XLVI. De iis, qui in aliis quibuslibet rebus delinquunt.....	123
CAPVT XLVII. De significanda hora operis D ^e r ⁱ	124
CAPVT XLVIII. De opere manuum quotidiano.....	125
CAPVT XLIX. De Quadragesimae obseruatione.....	130
CAPVT L. De fratribus, qui longe ab' Oratorio laborant, aut in via sunt.....	132
CAPVT LI. De fratribus, qui non satis longe proficiscuntur.....	133
CAPVT LII. De Oratorio monasterii.....	134
CAPVT LIII. De hospitibus suscipiendis.....	135
CAPVT LIV. Si debeat monachus litteras, vel aliquid suscipere.....	139
CAPVT LV. De vestiario, et calciario fratrum.....	140
CAPVT LVI. De mensa Abbatis.....	145
CAPVT LVII. De artificibus monasterii.....	145
CAPVT LVIII. De disciplina suscipiendorum fratrum.....	147
CAPVT LIX. De filiis nobilium, vel pauperum, qui offeruntur.....	153
CAPVT LX. De sacerdotibus qui forte voluerint in monasterio habitare.....	155
CAPVT LXI. De monachis peregrinis qualiter suscipiantur.....	157
CAPVT LXII. De sacerdotibus monasterii.....	160
CAPVT LXIII. De ordine congregacionis.....	162
CAPVT LXIV. De ordinando Abbatem.....	165
CAPVT LXV. De Praeposito monasterii.....	170
CAPVT LXVI. De Ostiariis monasterii.....	175
CAPVT LXVII. De fratribus in viam directis.....	177
CAPVT LXVIII. Si fratri impossibilia iniungantur.....	178
CAPVT LXIX. Vt in monasterio non praesumat altcr alterum defendere.....	179
CAPVT LXX. Vt non praesumat paslim quisquam alium caedere.....	180
CAPVT LXXI. Vt obedientes sint sibi inuicem.....	182
CAPVT LXXII. De Zelo bono, quem debent habere monachi.....	184
CAPVT LXXIII. De eo, qnod non omnis obseruatio iustitiae in hac sit Regula constituta.....	185

SPHALMATA.

Pag.	9	Lin.	3	post expectat deleatur nos.
—	15	—	5	post implere , muta in .
—	18	—	4	post inueniatur punctum muta in :
—	19	—	vlt.	pro aliis lege ab aliis.
—	22	—	1	pro Meminisse lege Meminere.
—	—	—	2	post Albas infere quod est, meminere.
—	—	—	vlt.	dele etiam.
—	27	—	1	pro consilio lege consilio.
—	34	—	6	pro ex occupatis lege exoccupatis.
—	40	—	4	pro feliciter lege velociter.
—	56	—	5	pro Nocutriis lege Nocturnis.
—	71	—	vlt.	post Versus ponatur comma.
—	83	—	6	post Domini adde nostri.
—	129	—	2	pro fabuli lege fabulis.
—	133	—	5	pro ibi lege ibi.
—	140	—	2	post litteras deleatur aut.
—	144	—	vlt.	pro autem lege tamen.
—	147	—	4	pro discipline lege disciplina.
—	175	—	2	pro Ostiario lege Ostiariis.

Cetera minora , quae contra orthographiam praesertim irrespere menda , benevolus lector facile corriget.

(ell. comp)

portrait, dedicaten +
87 embлемы

